

MAGYAR NYELVŰ JÁTÉKKAL
IMPERIUM GALACTICA II

GAMER

PC JÁTÉKMAGAZIN

ELŐFIZETÉSI
AKCIÓ
ÉRTÉKES
NYEREMÉNYEK

BÓTRÁNY
HALF-LIFE 2

ATHLON 64 FX
TESZT

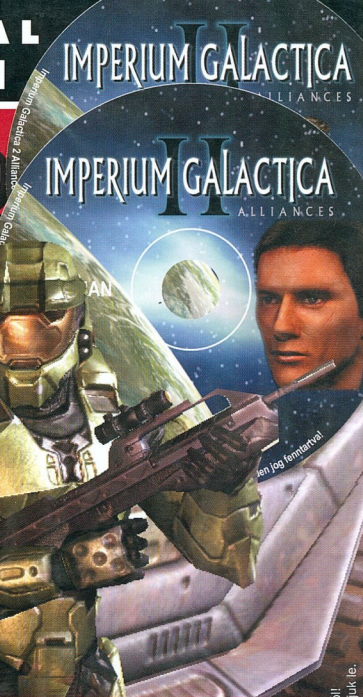

EGY GYŰRŰ MIND FELETT...

KALANDOZÁS KÖZÉPFÖLDÉN

17 JÁTÉKTESZT

HALO
COMMANDOS 3
HOMEWORLD 2
C&C ZERO HOUR
AOM: THE TITANS
TEMPLE OF
ELEMENTAL EVIL

JÁTSZHATÓ DEMÓK: Worms 3D • Freedom Fighters • LotR: Return of the King
VÉGIGJÁTSZÁS: Jedi Knight: Jedi Academy
MOZIELŐZETES: The Matrix Revolutions, LotR: Return of the King

2003 / 11

A GAMER MAGAZIN jelen számához 3 CD-ROM tartozik. Amely tőlük hátramaradtak kérd az elárulástól!
Jelen számunkhoz az LG2-es és a LG3-es CD-jét adjuk. Ezek önállóan játszhatóak. A 3. és 4. CD-t a 2003/12-es GAMERben adjuk le.

Ez az a hely,
ahol totál beparáztam.

Vezeték nélküli többszereplős játék
Játékok a legismertebb fejlesztőktől
3D-s grafika támogatása
Bluetooth
MP3-lejátszó és FM-rádió
Háromsávú mobiltelefon

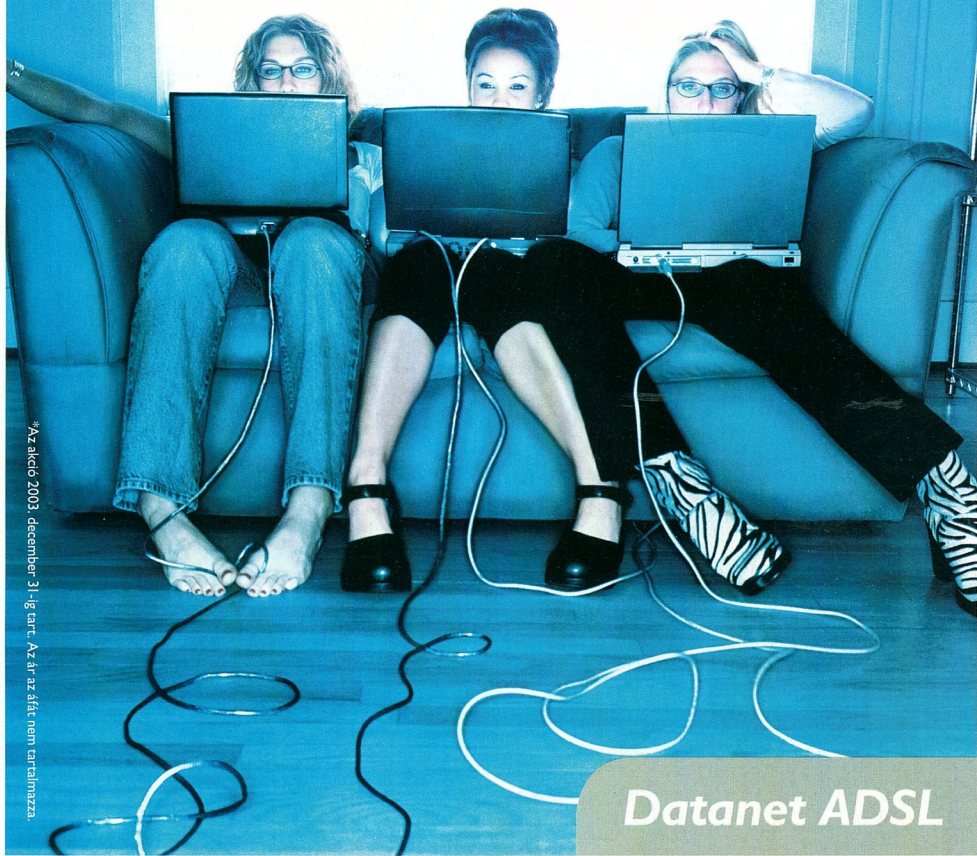
n-gage.com

N-GAGE
NOKIA

bárhol
bármivel

Csatlakozol?

*Az akció 2003. december 3-ig tart. Az ár az átl nem tartalmazza.

Datanet ADSL

0 Ft belépési díj és 0 Ft havidíj!

Már 7 480 forintos havidíjért lehet ADSL előfizetésed!

De ha még ebben az évben csatlakozol

- ◆ **nem kell belépési díjat fizetned,**
- ◆ **sőt, év végéig havidíj nélkül használhatod**
a hitegyors interneted!

A részletekért hívd ügyfélszolgálatunkat Budapesten a 814-4444, vidéken a 814-444 telefonszámon, vagy látogass el a www.datanet.hu weboldalra.

TARTALOM

6	CD TARTALOM
7	IMPERIUM GALACTICA II
8	HIREK

BEMUTATÓH

14	A HÓNAP HÍRE: KÉSZÜL AZ ÚJ BARD'S TALE
15	PÉNZ BESZÉL
16	MADE IN LENOVOLORSZÁG
18	DIVINE DIVINITY: RIFTRUNNER
20	MEDAL OF HONOR: PACIFIC ASSAULT
22	EGY GVÜRÜ MIND FELETT
26	FAR CRY
28	CODENAME: PANZERES
30	PRINCE OF PERSIA: THE SANDS OF TIME
31	FÉRFIAK HARMADSZOR

ISMERTETŐH

34	COMMANDOS 3
37	CHEAT
38	HALO: COMBAT EVOLVED
42	HOMEWORLD 2
45	MERCEDES BENZ WORLD RACING
46	THE TEMPLE OF ELEMENTAL EVIL
50	NHL 2004
52	MADDEN NFL 2004
54	SIM CITY 4: RUSH HOUR
56	CONFLICT: DESERT STORM 2 - BACK TO BAHODAD
58	CHROME
60	ETHERLORDS 2
63	WILDLIFE PARK
64	AGE OF MYTHOLOGY: THE TITANS
66	C&C GENERALS: ZERO HOUR
68	RTS HIGÉSZÍTŐH
70	A HALF-LIFE 2 BOTRÁNY
72	AMERICAN CONQUEST-FIGHT BACK
74	SPACE COLONY
76	THE SIMS: ABRÁHÁDABRA
78	JEDI KNIGHT: JEDI ACADEMY VÉGIJÁTSZÁS
84	JÁTÉHLEXIKON A-Z-IG
86	MENTŐÖV
88	MULTI SHOT

HARDVER

90	HASZNOS PROGRAMOK
91	HARDVER HÍREK
94	NOBIA N-GAGE
96	PIXEL SÖDER
97	SERIAL ATA 2.RÉSZ
98	PRO FUTURO
100	SAITEK JÁTEKVEZÉRLÖH
102	MEDIABOX
103	AVRERMEDIA AVERTV BOXS
104	AMD ATHLON 64 FX TESZT
110	RETRO KUCHÓ
112	LINUX A SZÁMÍTÓGÉPES JÁTEKOK VILÁGÁBAN
114	PLEXTOR DVD R08
116	GRAB ROVAT
118	HARDVER FÓRUM

KÜLVILÁG

120	SMS-FAL
122	LEVROV
124	HÜLVILÁG - FILM É PROGRAMJÁNLÓ
126	HÜLVILÁG - HÖNVV
127	HÜLVILÁG - NÉMO NYOMÁBAN
128	HÖVETHEZŐ SZÁM TARTALMÁBÓL
130	CD BORÍTÓH

INTRO

Sziasztok!

A vénasszonyok nyara nemcsak meleget hozott, de végre valahára beindult a nagy őszi játékdömping, melynek révén egyetlen hónap alatt annyi játék jelent meg, amellyel máskor három számot is megtölthetünk. Elképesztő mennyiségű információt zsúfolunk ebbe a számba, érdemes átolvasni az elejétől a végéig. Úgy gondoltuk, hogy a hűséges olvasóinkat meginvítjuk egy kis játékra. Ez abból áll, hogy minden hónapban elrejtünk egy kacifántos, másról meg nem jelenő szót valamelyik cikkben. Aki ezt megtalálja, és nyílt levelezőlistán elküldi a címünkre (1300, Gamer Magazin, Budapest 3. Pf.: 210) a pontos helyét (cikk címe és oldalszám), az részt vehet egy sorsoláson. Minden hónapban kisorsolunk egy Garames ajándékcsomagot (bőgre, póló, játékszoftver, poszter...), és azt elküldjük a nyertesnek. Hogy a dolog még izgalmasabb legyen, minden hónapban körbenézünk Hunor hardveres szekrényében, milyen izgalmas alkatrészek porosodnak ott, a tesztelés befejezése után. A nyeremény lehet videokártya, alaplap, tápegység, egér, billentyűzet, szóval minden, amit tesztelni szoktunk az újságban. Azt persze nem tudjuk megígérni, hogy minden hónapban nagy értékű nyereményeket sorsolunk ki, de ki tudja, lehet, hogy egyszer elmegy az eszünk, és valaki megnyeri Lazát, a tördelőt. Októberben egy Thermoaltake Aquarius II-es vízűtés akadt a kezünkbe, a szerencsés nyertes ezt viheti haza. A beküldési határidő mindig az újság megjelenésétől számított 30 nap lesz. Ebben a hónapban a következő szót kell megkeresni: **"szedéshibák"**. Jó vadászatot!

■ GAMER TEAM

2003 / 11

A HÓNAP JÁTÉKA

H A L O

Only on Xbox – ez a néhány szó sokakat késztetett a Microsoft fekete ékszerdobozának megvásárlására, többek között szerény személyemet is. Anno, még a konzolos hőskorszakban én is eltöltöttem néhány haszontalan órát kedves Sega Megadrive-om és Game Gear-em társaságában, de a PC, mint potenciális játékpontplatform felfutásával a konzolok lassan eltűntek az életemből. A PC-s játékok általában szebbek, gyorsabbak és összetettebbek voltak, a multiplayer lehetőségéről nem is beszélve. A PS2 érkezésekor még nem dobtam meg a szívem, az Xbox eljövetelekor azonban már nem tudtam elmenni a tény mellett, hogy a konzolok igenis képesek felvenni a versenyt (sőt!) a mai modern PC-kkel mind audiovizuális, mind játékélmény szempontjából. De, hogy emberek FPS miatt vegyenek konzolt, kicsit hihetetlennek tűnt...

Főszerkesztő: Mocsáry József (mocsy@ipma.hu)
Főszerkesztő-helyettes: Révhelyi Beatrix (illy@ipma.hu)
Hirdetés szerkesztő: Völth Hunor (hunor@ipma.hu)
CD szerkesztő: Pazár Ákos (lawman@ipma.hu)
Tördelés szerkesztő: Laza Iza (laza@ipma.hu)
Korrektúra: Kovács Barnabás (korr@ipma.hu)
Szerkesztőségi asszisztens: Balassa Tímea (tim@ipma.hu)
Grafikai koncepció és lapterv: Aradi Sándor (broaf@internet.hu)

A szerkesztőség címe: 1139 Budapest, Hajdú u. 42-44. II. em.
Levelezési cím: Budapest 3., Pf. 210 • **Telefon:** 350-8179
E-mail cím: gamermagazin@ipma.hu
A GAMER MAGAZIN honlapja: www.gameronline.hu

Kiadja a G.F.H. Kft.

A kiadásért felel: a kiadó ügyvezetője
Készült az **IPMA-Media Kft.** közreműködésével.
Ügyvezető igazgató: Ali Mehdi • **Lapigazgató:** Ifj. Ivanov Péter
Titkárság: Horváth Mónika
Telefon/Fax: (36-1) 350-8004

Hirdetésfelvétel: IPMA-Service Kft.
Czétényi Zsolt, Czidor Rózsa, Kálnoki Kis Emese, Szabóné Véghegyi Anna, Szakács Gábor (06) 309-590-540
Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210.
Telefon/fax: (36-1) 350-8041

Hirdetési marketing: Oláh Gabriella • **Telefon/fax:** 350-8004

Terjeszti a Budapesti Hírlapkereskedelmi Rt. és a Magyar Lapterjesztő Rt. regionális részvénytársaságai.

A GAMER MAGAZIN e haví száma 20000 példányban készült.

Gamer Magazin 2002. II. félév által auditált havi átlagos adatok:
Összesen terjesztett: 18 010
Összesen értékesített: 16 025

Terjesztési marketing és előfizetéssel kapcsolatos információ:
Kerbolt Pál, Mura Eszter
Telefon: (36-1) 349-4768
E-mail: terjesztes@ipma.hu

Megjelenik havonta, ára 1645 Ft.

Előfizethető megrendelőlevélben a kiadónál:
IPMA-Service Kft, Budapest.
Levelezési cím: 1300 Budapest 3., Pf. 210
Telefon: (36-1) 349-4768

Előfizetési díj a kiadónál:
Fél évre: 6 900 Ft (6 szám, 30% kedvezmény)
Égész évre: 13 800 Ft (12 szám, 30% kedvezmény)

Előfizethető továbbá a hírlapkiadásoknál és a Hírlap-előfizetési Irodában (Bp. Lehel u. 10/A, levélcím: HEHUR, Budapest 1900), áttulással a HEUR 11991102-02102799 pénzforgalmi jelzőszámra, ezenkívül Budapesten a Magyar Posta Rt. Hírlap-előfizetés és elektronikus Posta Igazgatóság kerületi ügyfélszolgálati irodáin, vidéken a postahivatalokban.

Előfizetési díj a postahivatalokban:
negyed évre: 3 450 Ft (3 szám),
fél évre: 6 900 Ft (6 szám),
egész évre: 13 800 Ft (12 szám).

Montírozás és nyomás: Veszprémi Nyomda Rt.

A közölt cikkek fordítása, utánnyműsása, sokszorosítása és adattrendszerekben való tárolása kizárólag a kiadó engedélyével történhet. A megjelentett cikkekkel szabadon vagy más védelemre való tekintet nélkül használjuk fel.

ISSN 1588-9297

Jelen számunk készítésében közreműködtek:
Bird bird@ipma.hu **Neuro** neuro@agria.hu
SzB szb@mozinet.hu **Oldman** oldman1@axelero.hu
Brazil brazil@ipma.hu **PPeter** ppeter@cdgrab.hu
Phoenix phoenix@rpg.hu **Lázl** laz@freemall.hu
Hunor hunor@ipma.hu **Lord Lucas** Z lordlucas@maffia.hu
Dauby dauby@digitalreality.hu **Pellus** pellus@digitalreality.hu
Boy boy@ipma.hu **B-Chrome** bchrom@ipma.hu **SE** se@ipma.hu
Vyori anti-intel@freemall.hu **Nagy Zoltán** nagy@ipma.hu
Flatline flatline@flatline.hu **Fec** ilkavcsan.ferenc@chello.hu

A GAMER TEAM VELED VAN!

CD TARTALOM

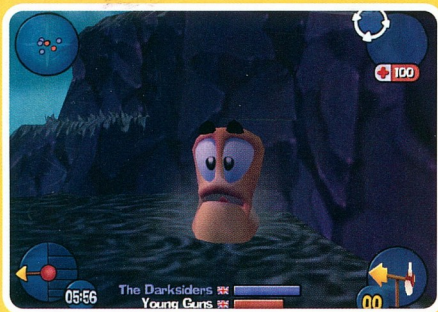
Sziasztok! Valami belső kényszer miatt, valahogy mindig az utolsó utáni perckre halasztjuk a fontos dolgokat, na meg a kevésbé fontosakat is, hiszen éppen egy másik, már késésben leledző projekt befejezésén fáradozunk.

Hogy ennek mi köze a CD tartalomhoz, azt hiszem nem sok, mindezt csak Brazil levrovban leírjainak kedvéért írtam ide, hiszen azt úgyis mindenki előbb elolvassa, igaz? Az első következtetést pedig így is vonhatjuk le ebből, a CD bevezető még később készül el, mint a levrov, pedig annál talán még az újság is előbb kerül a standokra. Másodszor pedig az is eszünkbe juthat, hogy mennyire friss mindez, bár a fentebb említett hozzáállás (Bögre, játékl!) miatt ez kevésbé tűnik igaznak, de próbálkozzunk.

Mindezek után pedig következzen egy rövidke ajánlat a CD mellékletéről, amire az Imperium Galactica II mellett ugyan nem jut sok időtök, legfeljebb annyi, hogy a szükséges 1.06-os javítást telepítsétek róla. Mivel a teljes játékunk ebben és a következő hónapban is két-két lemezt foglalja a maga számára, így kénytelenek vagyunk beérni a maradék eggyel, s ebből kell a lehető legtöbbet kihozunk. A demók bemutatóját lejjebb megtalálhatjátok, így itt nem is foglalnám velük a helyet, következzenek a rovatok. Az oly sokatoknak kedves szekció ismét megfialt, most egy retro játékokkal foglalkozó részleg indult újtára (szándékaink szerint a következő hónapban is lesz új belépője a klubnak). Ha hihetünk a szemünknek, akkor a Max Payne 2 bizony igencsak odapokol a konkurens 3d-s motoroknak, erről az animációk rész alatt mindenki meggyőződhet. Továbbá az idei év talán két leginkább várt filmjének az előzetese is sokkolja vizuális receptorainkat. Mivel többen kértétek, meg különben is már itt volt az ideje, ezért az extrák alatt újra megtalálhatjátok az eddigi Gamer Magazin CD mellékleteinek tartalmát, valamint itt találhatunk egy speciális Commodore emulátort is. A turkáló is egy kisebbfajta átalakuláson ment keresztül, de reméljük mindenki megtalálja a neki tetsző alkalmazást. **LAWMAN**

WORMS 3D

Ismét eljött a féregirtás ideje! Színesebb, szagosabb, de mindenek előtt még háromdebb, mint az elődök. Az e havi termés egyik kiemelkedő darabja a Worms 3D demója, melyben igaz, hogy csak egy pályán, csak egy rövid ideig, s csak egy másik 'emberi lény' ellen játszhatunk, azonban ezt akárhányszor megismételhetjük (akár orvosunkkal, gyógyszerészünkkel is felírathatjuk). Szerencsénkre a végleges program megjelenéséig már nem kell túl sokat várnunk, addig pedig talán kihúzzuk a kipróbálható verzióval is. Világ Kukacai Egybesüljete!

THE LORD OF THE RINGS: THE RETURN OF THE KING

Bár csak egy gyűrű volt mind felett, de film már három, hátrmég játék. A Király Visszatéréből, akárcsak a Két Toronyból egy harmadik személyű akciójáték látott napvilágot az Electronic Arts gondozásában. A Return of The King igencsak pergős, a gonosz orkok és a sötétség egyéb teremtményei egy pillanatnyi szünetet sem engedélyeznek Gandalfunknak, aki bár igen nagy mágus, ekkora túlérővel szemben azért néha még ő is tehetetlennek bizonyul(na), de ez már csak Rajtatok múlik.

➤ **TOVÁBBI JÁTÉKDEMÓK:** Freedom Fighters

ROVATOK: COUNTER-STRIKE, HEROES OF MIGHT & MAGIC, MAGYARÍTÁSOK, MORROWIND, RETRO GAMES, STRATÉGIA, TRAINZ, UNREAL TOURNAMENT 2003, HALÓZATOK, PROGRAMOZÁS, FILM

EXTRA: YAPEGM (COMMODORE EMULÁTOR)

JAVÍTÁSOK: AGE OF MYTHOLOGY: TITANS v1.07, HALO: COMBAT EVOLVED v1.02, LIONHEART v1.1, UFO AFTERMATH v1.1a

PROGRAMOK A TURKÁLÓBAN: DivX 5.1, RadTool v1.5v, VirtualDub 1.5.6, VobSub v2.23 FELIRATOZÓ, Xvid, NORTON ANTIVIRUS FRISSTÍTÉS (2003/10/10), ATI CATALYST 3.8 (WIN9X/ME/XP/2K), NVIDIA DETONATOR DRIVER 45.23 (WIN9X/ME/XP/2K), FAR MANAGER 1.70b5, TOTAL COMMANDER 5.51, ICON COOL EDITOR v4.0.30710, FLASHGET 1.40, GETRIGHT 5.0.2, INTERNET DOWNLOAD MANAGER 3.1.7, mIRC 6.11, CAPTURE EXPRESS 1.3, HYPERSNAP-DX 5.20.00 (MAGYAR), ACDSEE 6, IrfanView 3.85, CDex 1.51, Winamp 2.91, Winamp 3, POWERSTRIP 3.46, REGCLEANER 4.3.0.780, WinRAR 3.20 (MAGYAR)

HÁTTÉRKÉPEK: COMMAND & CONQUER GENERALS: ZERO HOUR, COMMANDOS 3, ETHERLORDS II, FREEDOM FIGHTERS, HALO: COMBAT EVOLVED, HOMEWORLD 2, NHL 2004, PAINKILLER, SIM CITY 4: RUSH HOUR, TEMPLE OF ELEMENTAL EVIL, WARCRAFT III

IMPERIUM GALACTICA II

ALLIANCES

► Fejlesztő: Digital Reality ► Kiadó: CD Galaxis ► Web: www.imperiumgalactica.com

**Vannak dolgok, melyek felett igen lassan jár el az idő. Az Imperium Galactica 2 Alliances szerintem bőven belefér ebbe a kategóriába. A játék 1999 karácsonyán jelent meg, de a kora ellenére még mindig megállja a helyét. Megmondom őszintén, hogy bár annak idején sokat játszottam vele, rengeteget felejtettem belőle. Arra példának emlíkeztem, hogy a kolónia nézet nagyon szép – de arra nem, hogy ennyire! Arra is emlékeztem, hogy a játékmene-
tet iszonyatosan összetett (bonyolult), de arra nem, hogy ennyire...**

Az Imperium Galactica 2 Alliances egy magyar fejlesztőcsapat, név szerint a Digital Reality mester-műve (szégyelje magát, aki nem tudta). Legelső játékuk a Reunion volt (nagy kedvencem), azután jött az IG első része. A 3D-s grafikus gyorsítók beköszöntével az IG2A sem maradhatott el a többi játéktól, ezért teljesen 3D-sre készítették. Éppen ezért az elindításához mindenképpen szükséges 3D-s grafikus kártya. A minimum valahol a Voodoo1-es környékén lett megállapítva, így talán

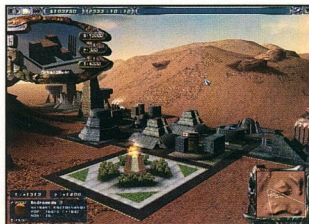
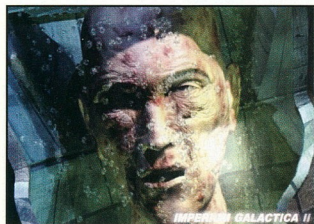
senkinek sem fog gondot okozni az elindítása. Az IG2A az elődökhöz hasonlóan a valós idejű stratégiai játékok körét bővíti tovább. A nagy átlagnál természetesen jóval összetettebb, hiszen egy (pontosabban 3) teljes civilizáció felvirágztatása lesz a feladatunk. A teendőink igen sokrétűek, hiszen a kolóniák felügyelete (építés, hangulati tényezők kezelése) mellett az új bolygók felfedezése és benépesítése, az űrlőtlánként irányítása (harc), a kutatás és a gyártás, a kereskedelem, a diplomácia és a kémkedés megszervezése is mind a mi gondunk lesz. Mielőtt bárki megrettenne, szeretném megnyugtati: a feladatok egy részét automatizálhatjuk (pl. építkezés a kolóniákon), illetve bizonyos dolgok végigvezetését is kihagyhatjuk (pl. csaták). Minde mellett a játék bármikor leállítható, így nyugodtan és átgondoltan ügyködhetünk. A játékos – a választott fajtól függően – egy előre kitájtolt történetet fog végigvezetni. A három játszható faj mellett még további 5 idegen nép szerepel a játékban. A fajok természetesen nem csak kinézetre különböznek, hanem a fizikai tulajdonságaik, technológiájuk, harcmódozik is kellőképpen különböző. Éppen ezért fajoként más-más nyerő stratégia lesz a célravezető!

Az IG2A kezelése igen jól sikerült, ami egy ilyen bonyolultságú játék esetében nem is hátrány. Szinte minden funkciót elérhetünk egérrel és billentyűzet-ről is (ez utóbbit persze gyorsabb is). Mindenki-
nek ajánlom a tanító mód végigjátszását (az öt rész kb. ½ óra), mert így minden alapvető kezelési funkciót megismerhetünk.

A játék prezentációja kimondottan impozáns. A grafika a négy évvel ezelőtti elvárásokhoz viszonyítva is nagyon színvonalas, külön kiemelném az űrcsatak megvalósítását és a kolóniák 3D-s nézeti képét (itt is van harc). Az előző rész átvetett filmjeinek digitalizált színészei miatt a Digital Reality-s fiúk sok kritikát kaptak, ezért a második rész animációs be-

tétei teljes egészében 3D-s programmal készültek (renderelték). De kicsoda döbbenetes filmbetétek ezek! Komplet űrcsatak zajlanak a szemünk láttára olyan minőségben, amit csak a legnagyobb Hollywoodi filmstudiók digitális műhelyei tudnának überelni! Igazi profi munka! A látványvilág mellett érezhetően sok gondot fordítottak a hangok megvalósítására is. Az IG2A talán a legelső játékok között volt, amelyekben a magyar nyelvű hangálamondások valóban túlnőttek az amatőr szinten. Minden szöveg a helyén van, a színészek beleélése tökéletes, és egyáltalán nincs olyan „ezt most miért kellett magyarul?” érzésünk. A játék zenei aláfestése is nagyon színvonalas (BAFTA díjat nyert). A komponista szerintem minden Gamer-olvasótól megérdemel egy utólagos dicséretet a nagyzenekari megvalósítás miatt (egy kis csuklás nem árt neki!). Kimondottan örülök, hogy nem valami technós tücc-tücc borzalmat készítettek az IG2A alá, hanem igazi, űrhangulatot árasztó szimfonikus költeményt. A hanghatások kivitelezésével sincs semmi baj, bár ezek ebben a játékban egy kicsit háttérbe szorulnak.

Remélem, hogy közületek jó néhányan nekivágtok ennek a fantasztikus játéknak. Egyelőre persze csak a Solrian (ember) fajt választhatjátok, de a következő Gamberben megtaláljátok majd a másik két nép CD-jét! ■ SARKAN

TOPLISTÁK

USA

1. MoHAA Breakthrough
2. C&C Generals: Zero Hour
3. SW Jedi Knight: Jedi Academy
4. Homeworld 2
5. Temple of Elemental Evil
6. MFS 2004: Century of Flight
7. SimCity 4: Rush Hour
8. The Sims: Superstar
9. The Sims Deluxe
10. Command & Conquer: Generals

ANGLIA

1. MoHAA Breakthrough
2. C&C Generals: Zero Hour
3. SW Jedi Knight: Jedi Academy
4. Championship Manager 4
5. Homeworld 2
6. The Sims: Superstar
7. UFO: Aftermath
8. Age of Mythology: The Titans
9. The Sims Deluxe
10. Medieval: Total War

NÉMETORSZÁG

1. C&C Generals: Zero Hour
2. FIFA Football 2004
3. UFO: Aftermath
4. NHL 2004
5. Gothic 2
6. Runaway: A Road Adventure
7. The Sims: Makin' Magic
8. SW Jedi Knight: Jedi Academy
9. C&C Generals
10. BF 1942: Secret Weapons of WW2

AMAZON.COM RENDELÉS

1. Halo
2. Ultimate Ride
3. MFS 2004: A Century of Flight
4. SW Jedi Knight: Jedi Academy
5. Homeworld 2
6. Civilization 3: Conquests
7. MoHAA Breakthrough
8. Half-Life 2
9. SimCity 4: Rush Hour
10. WarCraft III: The Frozen Throne

FILEPLANET.COM DEMO-LETÖLTÉS

1. XIII US multi
2. Savage
3. Beyond Good & Evil
4. Lock On: Modern Air Combat
5. R.C. Cars
6. Call of Duty
7. Robin Hood: Defender of the Crown
8. MoHAA Breakthrough multi
9. SW Jedi Knight: Jedi Academy
10. The War of the Ring

A SZERKESZTŐ ELŐSZAVA

A szokásos nyüzsgéssel kezdődik az ősz: míg a természet készül a téli pihenőre, addig a számítógépes játékok világában felpreszdül az élet, egymást érik az új bejelentések és megjelenések.

Ebben a hónapban több hírt is kiemelhettem volna, hiszen a Half-Life 2 forráskódjának ellopása is jó nagy port kavart fel, jogosan. Én mégis a kevésbé botrányos, ám annál öröndetesebb új Bard's Tale-t emeltem ki, és nagyon remélem, hogy ez a szerepjáték-klasszikus méltó utóddal büszkélkedhet majd valamikor jövőre... ■ **Lov**

WARTIME COMMAND: BATTLE FOR EUROPE 1939-1945

Fejlesztő: 1C

Kiadó: Codemasters

Honlap: www.codemasters.com

Kezdve Franciaország és Lengyelország lerohanásától a partraszálláson keresztül egészen Németország 1945-ös elestéig élhetjük át második világháború borzalmait a Codemasters legfrissebb valósidejű stratégiajátékában. A fejlesztők nem kisebb célt tűztek ki ma-

guk elé, minthogy a műfaj eddigi legrealisztikusabb darabját tegyék le az asztalra.

A pályák megtervezéséhez a készítők valódi légi felvételeket vettek alapul, melyek 1 kilométeres mozgásteret engedélyeznek - ettől függetlenül a látóterünk akár 3-4 kilométer is lehet, így bepillanthatunk olyan csatákba is, melyeket az adott küldetés során nem befolyásolhatunk. Végre-valahára tehát nem csak azt láthatjuk, hogy mi vagyunk az egyedüliek, akik harcolunk. A játék ezzel együtt rekordszámú egységet kínál: már az sem akármilyen, hogy nyolc nemzet közül választathatunk (köztük Magyarországgal!), de a 320 (!) fajta jármű bizonyára mindenki szívét megdobogtatja.

Mint ennyiből már bizonyára kiderülhetett, a Wartime Command a gyönyörű grafika mellett igyekszik a játékelményre is maximális figyelmet fordítani, és átlépi a stílus eddig megszokott korlátjait. Kato-

nánk küldetésről-küldetésre fejlődnek, és elsajátíthatjuk különféle járművek irányítását, valamint felvehetjük és használhatjuk ellenfeleink fegyverét. A harci morál is fontos tényező: gyenge kezű parancsnokként könnyedén előfordulhat, hogy embereink egész egyszerűen nemet mondanak nekünk. A 100 egyjátékos pálya tehát garantálja az izgalmakat, de azért az igazi móka ezúttal is a multiplayer lesz... valamikor jövőre.

HONLAPAJÁNLÓ

Prince of Persia: The Sands of Time - www.princeofpersiagame.com [akció]

American Idol - www.codemasters.com/americanidol [show szimulátor]

Secret Weapons Over Normandy - www.overnormandy.com [szimulátor]

Syberia 2 - www.syberia2.info [kaland]

VU Games nemzetközi oldal - www.vugames-europe.com [cég]

Disciples II (Rise of the Elves) - www.disciples2.com [stratégia]

WAR TIMES

Fejlesztő: Legend Studios

Kiadó: Strategy First

Honlap: www.lsgames.com/wartimes/

A War Times címet viselő valósidejű stratégiában angolok, amerikaiak, németek és oroszok oldalán harcolhatunk a második világháborúban. Az egyjátékos küldetéseken a nyersanyag (érc, olaj) feltárása és a bázis felépítése elengedhetetlen a sikerhez, de mellette a Legend Studios háromféle hálózati játéklehetőségeket kínál: ebből kettőben a cél az ellenfél teljes megsemmisítése, a harmadikban pedig saját generálisunk megmentése az elsődleges.

Ahogy az elvárható, a négy nemzet különböző erősségekkel és gyengeségekkel fog rendelkezni. A németek a legfejlettebbek technikai szempontból, az angolok valódi ereje viszont inkább a katonai hírszerzésben rejlik, hiszen nekik vannak a legjobb kémeik. Az amerikaiak elsősorban a légi bevetésekben jeleskednek, az oroszok pedig a legutóképebbek tankokkal büszkélkedhetnek.

Fontos a környezeti tényező hatása is, az időjárás viszonyok ugyanis komolyan veszélyeztethetik egy-egy akció sikerét: zuhogó hóban egységeink rendes sebességüknek pusztán 40%-ával tudnak közlekedni! Az sem teljesen mindegy, hogy hova építkezünk: nyílt terepen könnyen megtámadhatók vagyunk, így jobb, ha az egyik oldalról teszünk azt, egy sziklának köszönhetően fedezékbe burkolózunk. Az akciók sikere nagyon múlik azon, hogy milyen egységeket mozgósítunk: a gyalogságot például a legolcsóbb kiképezni, és lévén, hogy kis célpontnak számítanak, a nehéztűzsergének nehezebb leteríteni őket, mint valamilyen nagyobb harci járművet. Másik lényeges szempont viszont, hogy ők a legsebezhetőbbek.

A régóta készülő, ám egyre imponásabb külsőt öltő War Times-t tavalyi ilyenkor még optimistán 2003. mássodik felévére harangozták be készítői (és mi :)). Úgy néz ki, hogy sikerül is tartaniuk ezt az időpontot, így a játék akár a karácsonyi szezon egyik nagy meglepetése lehet!

THE BUGGY MAKE, RIDE, WIN!

Fejlesztő: A.S.K. Homework

Kiadó: még nincs

Honlap: www.askhomework.hu

Mindig nagy öröm hazai fejlesztésről beszámolni. Ezúttal a nemrégiben debütált Pure Pinball fejlesztőgárdája, az A.S.K. Homework mutatta be legújabb játékát, a The Buggy – Make, Ride, Win!-t. Ebben a várhatóan korszakalkító off-road szimulátorban megkaphatjuk azt, ami nem minden autós játékban adatik meg: a gyárilag integrált járgányok és pályák mellett lehetőségünk nyílik saját járművet építeni, mi készíthetjük el a pályákat (saját objektumok és textúrák hozzáadásával!), valamint mindezt akár egy-, akár többjátékos módban (LAN-on, illetve interneten keresztül) kipróbálni, megosztani barátainkkal.

Erre a nemes feladatra kapunk majd 12 különböző alvázat, melyre kényünk-kedvünk szerint építhetjük fel a járgányunkat, saját ízlésünk szerint festhetjük, és egyéni elvárásainkhoz mérten tuningolhatjuk azt. A különböző szélsőséges helyszíneken (erdő, sivatag, mocsár, hegyvidék stb.) játszódo 40 pályát a valószínű időjárási effektek teszik még változatosabbá. A grafikára sem lehet majd panaszkodni, hiszen a játék a tervek szerint legalább 200000 poligont fog használni, amiből 13-14 ezer poligon a járműveknek van félretéve. Mivel friss projektről van szó, egyelőre még nem sikerült kiadót találni, így a srácok megjelenési dátummal sem tudtak szolgálni, de várhatóan 2004-ben már száguldozhatunk legújabb hazai büszkeségünkkel, a The Buggyval.

DISCIPLES II: THE RISE OF THE ELVES

Fejlesztő: Strategy First

Kiadó: Strategy First

Honlap: www.strategyfirst.com

Egy fantasy világ nem is igazi, hogyha nem szerepelnek benne tündérek, a Tökéletes Nép, a Teremtés Koronái. Valószínűleg így gondolták ezt a Disciples II fejlesztői is, mivel a játék év vége felé várható, harmadik stand-alone kiegészítőjében, a The Rise of the Elvesben a Nép seregeli is feltűnnek már. Az elfek ama nemes célból avatkoznak bele a Nevendaar földjén folyó háborúba, hogy visszazerezzék a világ erdeinek a békéjét. Ráadásul nem is egy, hanem mindjárt két elf frakció, a nemes elfek és a vad elfek közül választhatunk. Az előző csoport a konfliktusok megoldásának lehetőségét inkább a diplomáciában látja, míg a vad elfek – kissé bizarr egy tündért bármi módon vadnak nevezni, de mindegy – egyáltalán nem riadnak vissza a fegyveres megoldásoktól sem. A két elf nép, melyek a fejlesztők elmondása szerint a nyolcküldetéses új hadjárat végére egyesülnek,

8012_Sage

összesen harmincöt fajta egységet vehet be a harcok során. A kard és az íj mellett húsz új varázslat áll rendelkezésükre a kiegészítőben, melyben elsőként találkozhatunk hivatalos, „massive” méretű térképpel is.

8015_Hunter

RÖVIDEN...

- Mire ezt olvassátok, már kapható a Morrowind Game of the Year edition. A GoTY csomag tartalmazza az alapprogramot és annak mindkét kiegészítőjét (Tribunal, Bloodmoon), valamint ezek térképét is. Aki kihagyta volna ezt az RPG gyöngyszemet, annak most itt a jó alkalom pótolni.

- Új shoot'em upot jelentett be a Loaded Studio. A francia csapat programjában 13 pályán kell majd átverekednünk magunkat, és ebben a kategóriában rendhagyó módon nem csak az egyre jobb fegyverek lesznek segítségünkre, hanem karakterünk fejlődése is.

- A Simian Industries gyerekeknek készülő autós játékot jelentett be. A program a hazánkban kevésbé ismert The Beano and the Dandy képregény alapján készült, így minden bizonnyal nagy sikereket könyvelhet majd el Angliában.

- A Hip Interactive készíti majd el több Namco sikerprogram PC-s átíratát. Így a még idén megjelenő Dead to Rightsot jövőre követi majd többek között az Extreme Force: Grant City Anti-Crime (munkacím) és a Pac-Man World 2 is.

- A jelenleg bétateszt fázisban leledző Shadowbane: Rise of Chaos, a Wolfpack Studios MMORPG-jének első kiegészítője 20 dollárért lesz majd kapható. A Ubisoft nagy bántára nem túl sikeres programba új játszható faj is kerül, így a kalandozók hamarosan féldémoni testben is felfedezhetik Aerynth kibővült világát.

EURO CLUB MANAGER 03 / 04

Fejlesztő: Waywardsxs

Kiadó: GMX Media

Honlap: www.euroclubmanager.com

Eddig nem sokat hallhattunk az Olaszországban székelő Waywardsxs fejlesztőcsapatáról, de ez várhatóan megváltozik november közepe, vége tájékán, mikor – legalábbis az öreg kontinensen – első programjuk napvilágra kerül. Ez mi is lehetne más itáliai csapat esetében, mely fociprogram, jelen esetben a Euro Club Manager 03 / 04. Mint címéből is kiderül, a játékban az európai futball kapja a főszerepet, és valóban, a tizenkét legerősebb európai pontvádaszt csapatai közül választathatunk irányítandó egyesületet. A feladatunk azonban nem csak az lesz, hogy lecsússzunk a virtuális kispadra, és a billentyűket hevesen ütlegetve megpróbáljuk kicsikarni a győzelmet, hanem nekünk kell majd a menedzseri funkciókat is ellátni, vagyis a mi nyakunkba szakad játékospiac figyelése, az edzések programjának összeállítása, de még a stadion karbantartását is felügyelnünk kell. Az ígéretek szerint játékosaink a labdával egyetemben igencsak realiztikusan fognak mozogni a pályán, ami alapvető követelmény is, ha a Euro Club Manager 03 / 04 fel akarja venni a versenyt a FIFA 2004-gyel.

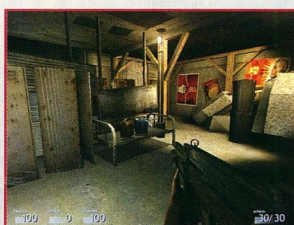

HOLLOW

Fejlesztő: ZootFly

Kiadó: ?

Honlap: games.zootfly.com/hollow/

szerelője egy amerikai újságíró, Tyler Kilmore, aki azért megy az immár egyesült Európába, hogy találkozzon menyasszonyával. Érkezésekor azonban igen kellemetlen hír fogadja: a hölgyet meggyilkolták, ráadásul ezzel a gazzettel őt gyanúsították! A feladat nyilván mindenki előtt körvonalazódik már: tisztázni ártatlanságunkat, és felkutatni a

Eldondolkodott már a kedves olvasó azon, hogy mi lett volna, illetve hol tartanánk, hogyha a világ eddigi legszörnyűbb tragédiája, a második világháború sosem következett volna be? A válasz bizonyára igen, mint hogy a ZootFly fejlesztői is megtették ezt. Az ő esetükben a világégés nélküli Európa víziója a Hollow című játékban jelenik meg, melynek eseményei az 1970-es években zajlanak. Az FPS kategóriába tartozó játék fő-

valós bűnösöket. A kalandok során számos furcsa ellenféllel, tüköremberekkel, a hetvenes évek sci-fi-jéből ismert robotokkal, kommandósokkal és lázadókkal szállhatunk szembe, harcunkhoz pedig néhány hagyományos csúzi mellett olyan érdekességeket is felhasználhatunk, mint az időt megállító és visszafordító ChronoFreezer. A program megjelenését a ZootFly a jövő év végére ígéri.

KNIGHTS OF THE TEMPLE

Fejlesztő: Starbreeze Studios

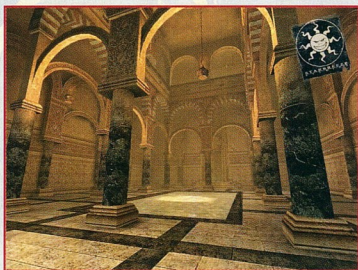
Kiadó: TDK Mediactive

Honlap: www.o3games.com

A Golden Axe-szerű hack-and-slash játékok eddig leginkább a különféle konzolokon szármítottak népszerűnek, de a műfaj most talán PC-n is (újra) hódítani kezd: elsőként a Return of the King-ben irhatjuk hasonló módon az ellent, jövő márciusban pedig érkezik az XIII. századba kalauzoló Knights of the Temple.

A Starbreeze Studios a műfaj többi társához hasonlóan az akcióra helyezte a hangsúlyt, de emellett igyekeztek némiképp a realitások talaján maradni. Ennek köszönhető, hogy főhősünk a kellően nehéz karddal felszerelve nem szökődcél bolha módjára, ellenben számtalan különleges mozdulatot tud, mellyel hatástalaníthatja a vele szembe kerülőket. Bár a játék külső nézetből zajlik, nyíl kilövéséhez az irányíthatóság kedvéért lehetőségünk lesz átkapcsolni saját szemszögbe is. Harcunk során ellenfeleink természetesen nem feküdnek repesve a kardunk alá, így hőzánk hasonlóan tudnak védekezni (élnék is a lehetőséggel). A cél ebben az esetben az átéjtésük lesz: meg kell találni a módját annak, hogy biztonságban érezzék magukat, és ekkor kíméletlenül lecsapni rájuk.

A szemet gyönyörködtető grafikának köszönhetően a Knights of the Temple könnyedén a jövő év első felének egyik nagy dobása lehet mind PC-n, mind pedig a fontosabb konzolokon (Xbox, PS2, GameCube).

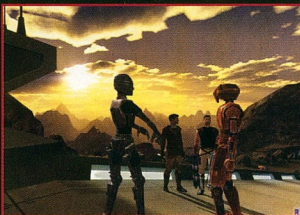
STAR WARS: KNIGHTS OF THE OLD REPUBLIC

Fejlesztő: Bioware

Kiadó: Activision

Honlap: www.lucasarts.com

Újabb hírek szivárogtak ki a Bioware Star Wars szerepjátékáról a KotOR-ról. A pletykák szerint a fejlesztők igencsak nagy erőfeszítést tettek annak érdekében, hogy a KotOR kihasználja a mai csúcscategóriás PC-k képességeit. Az összes átvezető animációt újratörölték, annak érdekében, hogy kihasználják a PC-k nagyobb felbontását, sőt még a tárgyakat és a karaktereket borító textúrák méretét is megnövelték (higgyéktek el, már az Xboxos változat is a csodaszép kategóriába tartozott). A programban külön be lehet majd kapcsolni az élsimítás, az anizotropikus szűrést is és a finomított árnyékokat. A technikai fejlesztések mellett helyet kapott 30 méregdrága páncél és fegyver is, új, az egeret használó kezelőfelület, sőt még a fénykardba való kristálygyűjteményünk is bővült. A legjobb hírt azonban a végére hagytuk, elképzelhető, hogy az angliai megjelenést előrehozzák október 31-ére. Amennyiben ez igaz, akkor a következő Gamer Magazinban már részletes tesztet olvashattok erről a nem mindennapi RPG-ről.

RÖVIDEN...

➤ A Stardock ingyenes Galactic Civilization kiadását tett elérhetővé a honlapján. A rengeteg csemegét tartalmazó csomagot többek között innen is letölthetitek: www.galciv.com

➤ A Blizzard ismét tisztogatót a Battle.net-en. 276000 StarCraft, 86000 Diablo II és 41000 Warcraft III hozzáférést tiltottak le, és fel is jegyezték a csalók CD kulcsait. A visszaesők hozzáféréseiket kockáztatják, fi-

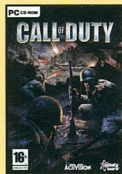

gyelmezette újra a Blizzard a játékosokat, és külön felhívta a figyelmet a Diablo II-höz használt „map-hack” tisztességtelen mivoltára.

➤ Egy szeptemberi felmérés szerint az amerikai tinédzser fiúk több mint 70%-a játszott a GTA sorozat valamelyik darabjával annak ellenére, hogy a programon szerepel a „csak felnőtteknek” címe.

➤ Amerikában 2003. október 29-én, Európában pedig november 7-én jelenik meg a Call of Duty. Szomorú, hogy már az is hír, ha valami nagyjából a tervezett időben kiadásra kerül, pedig így van.

➤ A Mumbo Jumbo Activision-antológiát adott ki. Az Activision Anthology: Remix Edition a kiadó nyolcvanas években megjelent termékeiből szemezget, így a PC-sek több mint 75 játékból mászolhatnak...

➤ Hollywoodi sztárok adják majd hangjukat a Lords of EverQuesthez. A Rapid Eye Entertainment programjában felfedezhetjük majd Fairuza Balk, Hudson Leick, Kate Mulgrew, Claudia Black, Kevin Conroy, John Rhys-Davies, Ron Perlman (Hellboy, Enemy at the Gates, Beauty & the Beast), Katey Sagal, Dwight Schultz, Cree Summer és Michael T. Weiss orgánumát is.

RÖVIDEN...

- A THQ szerezte meg a The Polar Express című film adaptálásának jogait. A Warner Broszal aláírt szerződéseknek megfelelően PC-s és Game Boy Advance programokra is számíthatunk jövőre.

- A Painkiller csak 2004 márciusában jelenik meg. A People Can Fly FPS-ének kemény mezőnyben kell majd helytárlnia...

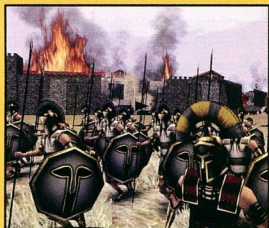

- Készül az IL2 Sturmovik: Forgotten Battles kiegészítője, jelentette be a Ubisoft. A pontos címet még nem tudni, de a cég ígérete szerint 2004 elején jelenik meg.

- 1 millióan rendelték elő a FIFA legnagyobb vetélytársát, a Pro Evolution Soccer 3-at. A PS2-re már megjelent programra nekünk, PC-seknek még novemberig várunk kell.

- Eltolták a Rome: Total War megjelenését. A Creative Assembly programja nem jelenik meg jövő év elején sem, az új időpont ezért 2004 szeptemberének vége.

- Végül újabb két megjelenési időpont pontosítás. 2004 első negyedévére ígéri a Reality Pump tejközpontú stratégiáját, a Knighshift-et, és az Ascaron Entertainment szerep-játékát a Sacredet is.

PORT ROYALE 2

Fejlesztő: Ascaron

Kiadó: ?

Honlap: www.ascaron.com

Akárscars idén, várhatóan jövőre is tavaszszal jelenik majd meg az Ascaron legújabb birodalomépítő stratégiája. A Port Royale második része ámulatba ejtően gyönyörű.

A végtelen alaposággal kidolgozott napsütötte épületek, a finoman megmunkált tárgyak és karakterisztikus emberek megadják a XVII. századi hangulatot. Immáron öt-tucatnyi várossal kereskedve teljesíthetjük majd ki birodalmunkat szembeszállva a gaz kalózokkal és természetesen a rivális népek zsoldosaival is.

RAGING TIGER: THE SECOND KOREAN WAR

Fejlesztő: ProSIM

Kiadó: Shrapnel Games

Honlap: www.shrapnelgames.com

Koreai hábrór már volt egy, és elég is volt belőle bőven. Sajnos azonban vitathatatlan tény, hogy Észak-Korea a világ egyik politikailag legforróbb pontja, amit a ProSIM is meglovagol a Raging Tiger: The Second Korean War című játékában. A stratégiai programban a játékosok a nemzetközi erők katonai parancsnokaként szállhatnak harcba a Koreai NDK seregeivel szemben. A hadművelet színteréül szolgáló Észak-Korea valószínűleg minden eddigi harctérnél realistikusabban köszön vissza a játékokban, mivel a fejlesztők valódi orosz katonai térképeket használtak fel a terep lemodellezésére. Ez utóbbi részletességének egyébként is igen fontos szerepe lesz, mivel az ellenséges egységeket vezérlő MI állítólag nagyon kitesz magáért, és minden fortélyra szükségünk lesz a győzelemhez. Az egyjátékos kampányban, mely egyelőre nem tudni, hogy hány misszióból fog állni, a hadvezéreknek nem kell minden egyes küldetést végigzongorázniuk, hanem bármelyik ponton beszállhatnak a hadjáratba. A Shrapnel a játék megjelenését jövő év júniusára ígéri.

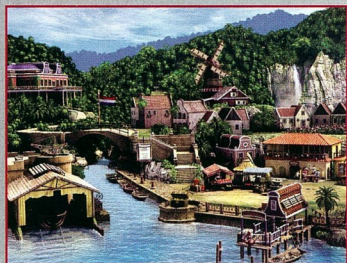
TORTUGA: PIRATES OF THE NEW WORLD

Fejlesztő: Ascaron

Kiadó: ?

Honlap: www.ascaron.com

Úgy tűnik, felpörögtek az Ascaron Entertainment fejlesztői, hiszen ebben a hónapban a Port Royale 2 mellett bejelentettek egy újabb stratégiát is, amelyik tagadhatatlanul Pirates! klónnak tűnik. A program 16 pályáján szolgálhatjuk a kormányzót, vagy lehetünk rettegést kalóvvezérek is, kinek mi szimpatikus. Szerényen vagyonod gyarapítása érdekében mindenképpen kell majd kereskedned, harcolnod és esetenként jól használnod diplomáciai képességeidet is. A játék nehézségi fokozatát az határozza majd meg, hogy melyik nemzettel és melyik időperiódusban játszunk.

MECH ARENA: THE FIRST MATCH

Fejlesztő: Made by Kiddies

Kiadó: ?

Honlap: www.madebykiddies.com/mecharena

Nem, nem a Mechwarrior sorozat következő epizódjáról, esetleg annak egy új adójáról, hanem teljesen új játékról van szó. Igaz, a Made by Kiddies programja is a nagyon távoli jövőbe kalauzolja el a gamereket, és most is a panelház-méretű óriásrobotok a főszereplők, akik a fejlesztők elmondása szerint „majd valamikor a jövőben” fogják meghódítani a PC-s, illetve xboxos játékosokat.

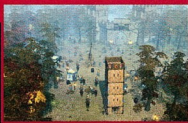
A játék különlegessége, hogy robotjainkat igencsak számos, ötvennél is több alkatrészrel, illetve fegyverrel szerelhetjük fel. Ez még nem annyira új, az viszont már inkább az, hogy ezeket a darabokat és az arzenál tagjait mi magunk fejleszthetjük ki laboratóriumainkban. Ehhez persze pénz kell, melyet a küldetések sikeres teljesítése után kaphatunk, mely missziókból összesen tizennyolc darab kapott helyet a programban. Természetesen nem maradt ki a többjátékos mód sem, melyhez a pályatervezők tíz, igencsak méretes térképet szerkesztettek.

CASTLE STRIKE

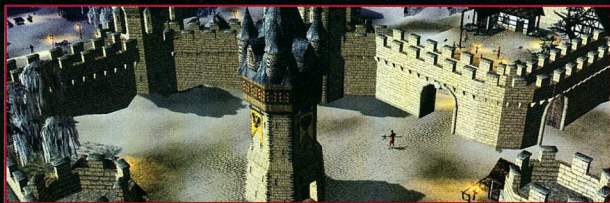
Fejlesztő: Related Designs

Kiadó: Data Becker

Honlap: www.related-designs.de

Az America és a No Man's Land alkotói is bejelentettek egy új stratégiai játékot. A valósidejű módban pörgő Castle Strike-ban a középkori német, angol és francia harcmeszkőkre látogathatunk el. A még az idén megjelenő 3D-s programban címéhez híven alaposan kidolgozott várostromokra is számíthatunk.

BEYOND GOOD & EVIL

Fejlesztő: Ubisoft

Kiadó: Ubisoft

Honlap: beyondgoodevil.com

Lassan beérik Michel Ancel és csapatának 3 éves munkája, s megjelenik végre a Beyond Good & Evil, melyben a húszéves fotóriporter, Jade bőrébe bújva vethetjük magun-

kat az akciódús forgatagba, melyben felderíthetjük a Hyllis bolygó legnagyobb összeesküvést, és kinyomozhatjuk az igazságot a szűnni nem akaró háborúról...

Ismét szűk világunk megmentése szakad hát a nyakunkba, és valljuk be, a képek alapján tuti nem lesz okunk panaszra, persze nem is vár-nánk mást a Rayman alkotóitól. A csinos, szimpatikus és életrevaló Jade új, szép jövő elé kacsintgató csillag lehet a virtuális hősnők között. A program megjelenése idén novemberben várható.

A HÓNAP HÍRE:

KÉSZÜL AZ ÚJ BARD'S TALE

Brian Fargo neve ismerősen cseng gondolom, minden RPG-rajongó számára – nemcsak a Bard's Tale sorozat miatt... Wasteland, Dragon Wars, Fallout, Neuromancer, Baldur's Gate – hogy csak néhányat említsünk a játékok közül, melyekben vezető szerepet játszott. Lehet, hogy páran úgy ismerik, mint az Interplay volt vezetőjét... A fiatalok kedvéért: ez a cég vitathatatlanul uralta az RPG kategóriát a 80-as években! Aztán az RPG mint játéktípus visszaszorulása megpecsételte a cég sorsát, de most a régi motorosok újult erővel vágnak neki a játékkészítésnek az InXile cég fedőneve alatt.

Amikor először meghallottam, hogy újabb Bard's Tale készül, nagyon régi emlékek törtek elő: én még Spectrumon játszottam a BT3-at. Hetekig odaszógeztem a képernyő elé, rajzoltattam a kockás papíron a térképet, bámultam a legalább 50x50-es „valódi” 3D-s városképet (amelyen leginkább üres falak látszottak). A vége felé már olyan gyakorlattal tettem szert, hogy a térképet nézve csak a kurzorbillentyűvel navigáltam, és minden 20. lépés után néztem csak fel, hogy tényleg ott vagyok-e, ahol kellene...

A csaták szövegesen mentek, körönként kaptam az infót, ki mit ütött vagy varázolt – egy-egy hosszabb

csata akár 15 percig is eltartott! Klasszikus kockadobálás, AD&D szabályok, rengeteg szöveg, hihetetlen mennyiségű papírfecni különféle infókkal az asztal körül, kockáspapír-hegyek...

Régi emlékek... Szóval, ott tartottam, hogy Brian mester összedett néhány hasonló öreg harcost, mint ő, megalapította az InXile nevű céget, és neki-fogott az RPG stílus újraélesztésének. Kijárta, hogy a nevet megkapja az egész világon (az USA-ban még birkózik az EA-val), és nekiálltak a fejlesztésnek.

A készítőik nyilatkozata szerint körülbelül 1 éve dolgoznak a programon, a tervezett megjelenés 2004 vége (szóval még 1 év), de nem fogják elkapkodni, ha úgy érzik, még nem tökéletes a játék. Eddig jó...

Egyelőre nagyon nehéz bármit is kihámozni a nyilatkozatokból (a szokásos legszebb, legjobb stb. frázisokat hagyjuk – az mondjuk biztató, hogy irgalmatlan mennyiségű szöveg van a játékban). Annyi tűnik biztosnak, hogy mivel PS2-re is fejlesztik, valószínűleg 1 hőst irányítunk majd – egy bárdot természetesen. Szakítanak a megszokott klisékkel, és nem lesz világmegváltás, sárkányölés balkézrel és becsukott szemmel. Főhősünk jó humorú, kissé cinikus figura lesz, aki mindent elvállal egy kis pénzért vagy itókáért (kocsmalátogatás garantált!) – és olykor bizony mellétrafál a legjobb szándék ellenére is.

Erősen a hangulatra, a szereplők interakcióira akarják helyezni a hangsúlyt olykor kemény fricskákat

osztogatva a „kliséorientált” játéksztoriknak. Csak egy példa: főhősünk információt kap, hogy nagyon erős zombik őrznek valami ősi tárgyat, amelyet meg kellene szereznie. Félkészülünk, memorizáljuk az élőhalottak elleni dalokat, felpakolunk szenteltvizet (vagy mit tudom én, mit), és odaavakodunk a főzombhoz, aki... közli velünk, hogy most nincs kedve harcolni mindenféle piti hősökkel, és odaadja, amiért jöttünk...

Néha viszont pont ott kell majd harcolnunk, ahol a legkevésbé várnánk! A lényeg a meglepetésen, a fordulaton, nem lineáris történeten van – nyilatkozták a készítőik. Mindenképpen szeretnék elérni azt az érzést a játékosoknál, hogy egy világban vannak, nemcsak küldetéseket/melléküldetéseket teljesítenek monoton módon. Szándékuk szerint egyetlen végigjátszással nem is ismerhetjük meg az összes mellékszálát – vagyis lesz érv az újrajátszás mellett.

A Bard's Tale mindenképpen olyan név, amellyel lehet nagyot alkotni. Lassan 15 éve nem láttunk belőle semmit (legfeljebb emulátorokon nyúlták fanatikusok), ha sikerül a mai kor követelményeihez igazítani, akkor tényleg felélesztheti ismét a szerepjátékokat. Személy szerint én a „gondolkodós” RPG-k híve vagyok, de azok az utóbbi időben eléggé meggyakortak. Mivel Brian egyértelműen úgy nyilatkozott, hogy sikerjatekot akarnak írni, alighanem inkább a „hack'n'slash” elemek kerülnek majd előtérbe – de én ezzel is kiegyezek, ha a sztori és a fejlődés jó.

Mindenesetre még egy cím és cég, amelyekre érdemes lesz odafigyelni 2004 karácsonya környékén, amikor osztogatjuk a megvásárlandó ajándékok listáját szeretteinknek! ■ **PELLUS**

PÉNZ BESZÉL

AZ ATARINÁL A MICROSOFT ÖRÖKZÖLŐJÉEL. A mikroszámítógépekről a szoftverek piacára átrgyergelt Atari kizárólagos szerződést kötött a maguk idejében legsikeresebb Microsoft-játékok újraforgalmazására.

Olyan címekről van szó többek között, mint az Age of Empires, a Combat Flight Simulator, a Links LS 2000 vagy a Microsoft Flight Simulator '98. Az Atari az Egyesült Államokra érvényes kizárólagos jogával ezeket a címeket az alacsony árkeretében hozza újra forgalomba.

ÚJ DIVÍZIÓ AZ ELECTRONIC ARTS-NÁL. Az Electronic Arts nagyobb önállóságot adott a külső fejlesztő cégek termékeit gondozó részlegének, gyakorlatilag új divízióhoz hozott létre a korábbi EA Distribution helyett. Az EA Partners nevet viselő, önálló üzleti egység feladata a terjesztés, a társadalmi szervezések világszerte és természetesen a partnerekkel való kapcsolatartás. A cég eddigi külsős termékeiből származó 300 millió dolláros forgalmának jelentős növekedését várja ettől a lépéstől. „Az EA Partners alapvető célja, hogy segítsen kibontakoztatni a független stúdiókban és kiadóknak meglévő óriási kreativitást, és eljuttassa játékaikat a világ minden piacára.” Foglalta össze röviden az új divízió lényegét John Riccitiello, az EA elnöke

Az Electronic Arts jelenleg szoros kapcsolatot tart fenn a Digital Illusions, a C.E., a Buena Vista Games (Disney Interactive), a Fox Interactive, a Krome Studios, a LEGO Interactive, az IO Interactive, a Warner Brothers Interactive, a Sunflowers Interactive Entertainment Software, a Lionhead Studios fejlesztőkkel és kiadókkal, valamint egyes földrajzi területekre terjesztési partnere a LucasArts, a Capcom, a NovaLogic és a NAMCO kiadóknak.

A TEAM 3D, AZ USA, A WCG ÉS A SZPONSZOROK.

Az október 12-18. között Koreában megrendezésre kerülő Samsung World Cyber Games versenyen az Egyesült Államokat a Team3D csapata fogja képviselni a Counter Strike összecsapásokban.

Azt, hogy semmi ne terelje el az USA Cyberathlete Professional League CS-tornáját megnyerő Team3D csapat tagjainak figyelmét a 350 000 dolláros fődíjért folyó versenyről, a CompUSA-val és az Nvidiával aláírt szponzori szerződésük hívott biztosítani. A nemcsak a WCG-re szóló, hanem az összes világversenyen való részvétel-

li költségeket fedező szponzori megállapodás része, hogy a csapattagok GeForce FX GPU-t használnak, és nForce2 kiegészítő épített gépekkel vesznek részt a tornákon.

Az USA csapatának vezetője Craig „Torbull” Levine lesz.

ACTIVISION, A HŐS. A számítógépes játékok őskorában, 1979-ben alapított Activision kapta meg elsőként a „Publishing Hero Award” nevű díjat, amelyet az angol Develop, a játékipárral és -kereskedelemmel foglalkozó magazin esztúdió évente szándékozik odaítélni. A hivatalos indoklás szerint az Activision a hős címet az európai interaktív szórakoztatóipar hosszan tartó támogatásáért és az elért eredményeiért kapta a most első alkalommal megrendezett Develop Industry Excellence Awards díjátadó ünnepségen.

A díj abszolút kategóriájában az Electronic Artsot megelőző Activision számára az egész világon végzett kiadói munka persze nem csak erkölcsi elismeréseket hoz: a tavalyi pénzügyi évet 864 millió dolláros árbevétellel zárták.

AZ ATARI ÚJRARENDEZI PÉNZÜJÖVET. Az Atari 200 millió dolláros tőkenövekedést vár a minap közzé tett részvény-kibocsátási akciójától. Terveik szerint több mint 39 millió Atari részvényt adnak át a cégen rész tulajdonosi körben, akik már korábban is birtokló Infogramesnek a korábbi, 188 millió dolláros adóságság fejében, 4 és negyed dolláros névértéken.

A cég a szabad részvényt piacon pedig 9,82 millió új részvény kibocsátását jelentette be, valamint az átvett pakettből az Infogrames is bejelentette 17,18 millió részvény nyilvános eladását. A 4,25 dolláros névértéken jegyezhető részvények eladásából várt összebevétel meghaladja a 35 millió dollárt. Az ügylet egyszerre szolgálja az Atari hosszú távú adósságállományának felszámolását és az Infogrames tulajdonrészének a jelenlegi 88%-ról 77%-ra csökkentését, a meg nem utolsó sorban az

utóbbi évek pénzügyi gyengélkedése után lassan talpra álló Atari pénzügyi megerősítését.

EA FUTAM A NASCAR-ON. Az Electronic Arts 2009-ig biztosította a maga számára a NASCAR-versenyeken alapuló játékok fejlesztésének jogát. Ezzel párhuzamosan kezdtek meg a NASCAR Thunder 2004 játék szállítást, amely PC, PS2 és Xbox platformokon lehetőséget nyújt a játékosoknak a NASCAR Winston Cup és Busch Series versenyek újrajátszására 65 valódi versenyzőt, 175 autót és 23 hivatalos pályát modellezve. A bejelentésre a legjobb alkalmat az EA által szponzorált, szeptember 28.-án rendezett EA Sports 500 futam nyújtott az alabamai Talladega Superspeedwayen.

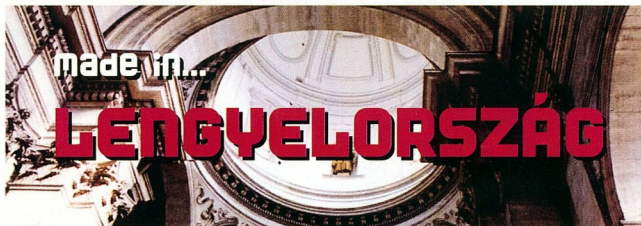
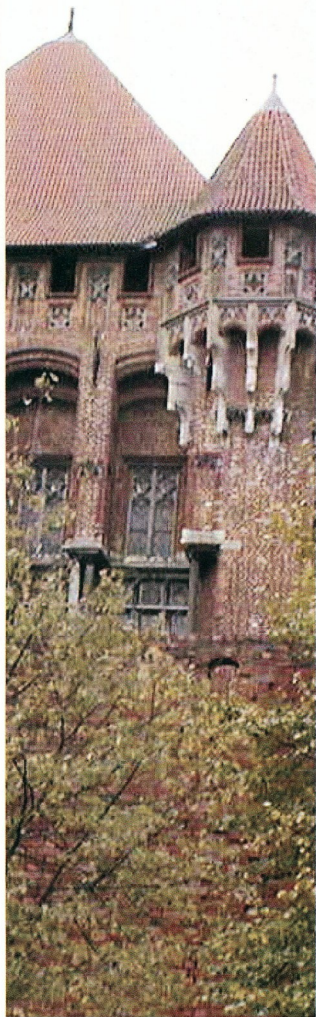
LARA VAN A TELEFONBAN. Pénzügyi értelemben Lara Croft már nagyon rég az EIDOS legjobban tejező jöhető, lehet, hogy ez is megleződik annak hátterében, hogy minden folytatásban több poligont használnak kebleinek megalakításához.

Az viszont biztos, hogy a mozivászon után most már a telefonok képernyőjére is elküldték ereikét után kutatói hősnőjüket. Az EIDOS és a Vodafone ugyanis a minap írt alá egy 22 országra érvényes szerződést, melynek értelmében a telefonfentartás kizárólagos jogot kapott a Tomb Raider franchise-on alapuló tartalmak fejlesztésére és terjesztésére.

A kezdeti lendület után kicsit kifulladás látszó Vodafone Live szolgáltatás ismételt felpörgetésével kapcsolatos, már most nyilvánosságra hozott tervek között a csengőhangok, a képernyővédőkön és a háttérképeken túl legalább három különböző platformjáték is szerepel Larával a főszerepben.

BÚCSÚ A LUCASARTSTÓL. A LucasArts központi figuráival megvalósní készülő a cégtől, ahol Hal Barwood 1990 óta játszott fontos szerepet és az eredetileg még Lucas-Film Games néven futó fejlesztő-kiadó cég fontos projektjein dolgozott az elmúlt 13 évben. „Game-ográfiájában” olyan címek sorakoznak, mint az Indiana Jones és the Fate of Atlantis, a Big Sky Trooper, a Rebel Assault II, az Indiana Jones and His Desktop Adventures, a Yoda Stories és az RTX Red Rock.

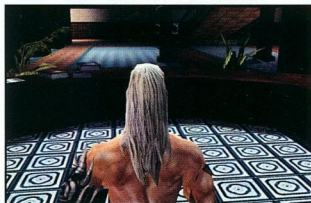
Arról még nincs információ, hogy a filmparól a játékparba emigrált veterán író/rendező nyugalomba vonul-e, vagy máshol folytatja.

made in...

LENGVELORSZÁG

CITY INTERACTIVE. A 2003. február 14-én, tehát Valentin napon alapított City Interactive-t Lemon interactive néven is ismerhetitek, hiszen a cég létesítések a citromtársaságot is magába olvasztotta. A varsói fejlesztők két stúdióval is büszkélkedhetnek – Tatanka, We Open Eyes. A sikeres csapat éppen a napokban írt alá szerződést a Gauntlet Entertainmenttel, így nem lesz többé gond, ki adja ki programjaikat Angliában és Írországban. Lássuk hát Mark Tyminski cégének munkáit! Az első címért 2002 áprilisáig kell visszanyúlnunk, hiszen ekkor jelent meg a Project Earth: Stormageddon, amelyet természetesen még a Lemon interactive készített, és Európában a Mindscape publikált. A CI tavasz óta nagy erőket dolgozik a vegyes sikereket elért űrstartégia folytatásán, amely egyelőre még P2 munkanévvel fut, és mindenki Project Earth 2 néven emlegeti. A program jövőre erősen feljavított 3D-s motorral jelenik meg, és igen sok ígéretes tartalmi fejlesztés is várható annak érdekében, hogy a játékosok valóban önálló életet élő űrben találják magukat. A P2 parancsnoki küldetések során tapasztalati pontokat gyűjthetnek majd, és fejlesztésükkel együtt átvihetjük őket a következő küldetésekre is. Érdekes újítás, hogy bizonyos küldetések teljesítéséhez jól képzett zsoldosokat is használhatunk, bár ennek ára igen borsos lesz. Na, de térjünk vissza még egy kicsit a közelmúltba, hiszen a CI idei első munkáját már a nyáron kézbe vehettük. A Nina: Agent Chronicles klasszikus akció-kalandjáték, főhősnőjének alakját pedig egy lengyel top modell, Iza Czarnecka adta. A kicsit csúnyácska programban Nina különleges képességeinek birtokában veti magát az afgán hegyek közé... Szintén a CI munkáját dicséri a Smash Up Derby (amelynek a demóját már kipróbálhattátok), valamint a lassan finisbe érkező Wings of Honour is. Az első világháborús repülőgép-szimulátort október elején mutatták be a birminghami European Flight Simulation 2003 Show-n, és ennek öröme a program demója is megjelent.

METROPOLIS SOFTWARE. Következzen egy újabb sikeres lengyel csapat, amelyiknek olyan címeket köszönhetünk, mint a RoboRumble, a Gorky 17 vagy az Archangel, és remélhetőleg a Gorky Zero is lassan végre megérkezik.

A régi időkre valószínűleg nem sokan emlékeznek, pedig a varsói csapat már ott volt a DOS-os játékok piacán is a Teenagenttel (1995) és a Star Command: Revolutionnel (1997), csak ezt követte első windowos szerepjátékuk, az Odium (1999), majd a 2002-ben megjelent, már említett Archangel. Ezt már valószínűleg sokan vágjátok, de azért picit összefoglaljuk. Ebben a nyomásztó hangulatú dark-fantasy, „nézdahátam” stílusú akció-szerepjátékban nagyon különös hőstípusként jelenhettünk meg. Ráadásul a történet kezdetén az általunk „alakított” Michael Travinsky csak annyira emlékszik, hogy a szakadó hóesésben vezette autóját, amikor hirtelen megjelent előtte az a hatalmas jármű. Ehhez képest most egy kolostorban van, nem tudja, hol és miért, s azt sem, ki ő, és hogyan került oda. Egész érdekes történet volt, közepes grafikával, nagyrészt megragadta a nyomásztó kalandok kedvelőit.

A hamarosan elkészülő Gorky Zeróról a 2003/08-as számunkban írtunk bétatesztet, így csak dióhéjban... A program néhány évvel később folytatja a Gorky 17 történetének szabadon hagyott szálait, ennek megfelelően Cole Sullivan első küldetése során Ukrajnában

Szerintem, ha átolvassátok, mi minden készül a Kárpátok, a Balti-tenger, a Nysa, a Bug és az Odera által ölelt területen egy szóval Lengyelországban, meg fogtok lepődni. Amikor belekezdtem a csapatok felkeresésébe, magam sem gondoltam volna, hogy ebben a csodaszép országban ennyi és ilyen minőségű PC-s fejlesztéseket találjak majd.

tevékenykedik majd. A program kevésbé harcorientált, inkább lopakodós, taktikai cucc, tehát Thief-rajongók, gondolkodni vágyók előnyben! Hasznos tudni, hogy a Gorky Zero sztorijával hangulysorosan Rafał Ziemkiewicz foglalkozott, aki eddig háromszor is elnyerte a legnevesebb lengyel sci-fi írói díjat.

MIRAGE INTERACTIVE. Ennek a varsói fejlesztőcsapatnak a múltja még a Commodore 64-es időkbe nyúlik vissza, így bátran állíthatjuk, igazi veteránok. Igaz, maga a Mirage Interactive 2000-ben alakult meg, de ennek oka, hogy az anyavállalat kiadói és fejlesztői része különvált. Így a fejlesztők őstörténete egészen 1988-ig, a Studio Komputerowe AS-ig nyúlik vissza. Ez a cég még a 8-bites rendszerek hardverével is foglalkozott, majd átalakult Mirage Software-ré, és Atari, Commodore, Amiga és PC-s játékokat is forgalmazott és készített. Egyik talán nálunk is ismert C64-es címük a Władca, a PC-s „ősök” közül pedig említést érdemel a RathHunt, a Sniper: Path of Vengeance, a Rise of the Robots sorozat és a Mortyr. Gondolom, ez utóbbi két címnél kaptatok fel igazán a fejeteket, előtte kevésbé ismert nevek hangzottak csak el.

Érdekes módon márciusban még minden hangos volt a készülő Mortyr 2-vel kapcsolatban, most viszont, amikor lassan meg kellene, hogy jelenjen, oly nagy a csend, hogy csak a tücsök ciripelése hallatszik. Vajon mi lehet a gond? A nagy riválisok ijesztették meg a céget? Vajon ez a program is az enyészétes lesz, vagy csak vihar előtti csend honol?

PEOPLE CAN FLY. Még nem sokat hallhattunk a PCF csapatról, hiszen a 2002 februárjában alapított cég első munkája a Painkiller lesz. A 20 fős team néhány tagja igazi veterán, akik már 1992 óta vannak a szakmában, és többek között dolgoztak a Gorky 17-en is...

Magáról a Painkillerről a 2003/9-es számban írtunk hosszabb lélegzetű bemutatást, így most nem taglalnám ennek a pergő ritmusú horror-akciójátéknak a részleteit. Sajnos a programról legutóbb érkezett hír nem más, mint hogy a megjelenését áttolták jövő évi tavaszára, így a People Can Fly bemutatkozására még egy kicsit várnunk kell.

REBELMIND. A lengyel szoftverfejlesztés másik nagy veteránjához érkezünk, a 2004 elején éppen 10 éves születőnapját ünneplő Rebelmindhoz. A három alapító (Darek Rusin, Marcin Krawczyk és Krzysztof Krawczyk) nem titkolja vágya az egyik legjobbnak lenni a közép- és kelet-európai régióban, bármilyen játéktípust is fejlesszenek éppen. Nagy gondjaik szerencsére nincsenek, hiszen munkásságuk során szoros partneri viszonyt alakítottak ki a CDV-vel. Eddig felmunkált játékaik palettája igen színes, készítették már gyereksoftvert, RPG-t és shootert is. Íme műveik kronológiája: Mega Blast (1995), Dark Moon (1996), Treasure Island (1997), Odium (1999), Timothy (2000), Grom (2002), Great Journey (2003). Egyelőre csúszik, és talán már sosem jelenik meg a már régen beharangozott, jobb sorsra érdemes (bár kezdetűl fogva ijesztően csúnya) Fistful of Gold (RTRPG). A cég ezzel szemben éppen a napokban jelentette be legújabb készülő játékát, a Space Hacket. A jövő év második felére halasztott akció-szerepjátékot szerint részben a Diablo ihlette, ám a fantasy környezet helyett a Rebelmind a sci-fi választotta.

A történet szerint a Föld elnépesedése miatt a kormány drasztikus lépésre szánja el magát, és új, korlátozó intézkedésekkel kényszeríti az embereket a bolygó elhagyására. Ám az eleinte jól működő tervbe szokás szerint kis hiba csúszik, és kaotikus helyzet alakul ki, ami a katasztrófa felé sodorja az emberiséget, melyet csak egyetlen hős menthet meg a végleges pusztulástól...

A futurisztikus lovag hamarosan csatába indulhat majd, hogy megmentse a világot, és küzdelme során 5 küldetés-sorozatban 45 pályát teljesíthet majd. Azért a képek alapján nem valószínű, hogy a Blizzard pániába esne, hogy letaszítsák a trónról, de ebből még bármi jó kiülhet.

TANNHAUSER GATE. Akik kicsit járatosak az MMORPG-k világában, azok már 2002 eleje óta is-

merik a Tannhauser Gate csapatát, hiszen ők készítették a Mimesis online-t, melyben a valóság és az illúzió határai összeemosódnak. Mint tudjuk, óriási munka megálmodni, létrehozni és életben tartani egy ilyen birodalmat, ám e hatalmas kihívás ellenére a Wrocławban „állomásozó” csapat idén szeptemberben új játékot jelentett be, The Roots címmel.

Ebben a harmadik nézetű akció-szerepjátékban Lorath idilliuss világában kalandozhatunk majd. A birodalom ősi istenek vigyázzák, és egy ősi jóslat szerint kőosz köszönt a világra, hogy a jó és a rossz ismét megívihassa örök harcát. Emiatt kerül a mi hősünk is az események forgatagába, és így kaphatnak a játékokban hangulys szerepet az arénákban zajló (á la Final Fantasy), körökre osztott ütközetek, melyekben például élőhalottakkal, trollokkal, gólemekkel, démonokkal és vámpirokkal küzdhetünk meg. Érdekes lehet még, miért is The Roots a játék címe. Erről egyelőre csak annyit, hogy az ősi elemek fái, az Örökké, fontos szerepet kapnak majd a játékban, hiszen némelyikük gyökerei ocsnány démonokat tartanak fogva...

TECHLAND. A lengyel játékipiac vezető forgalmazója a saját fejlesztésekkel is büszkélkedő, 1991-ben alapított Techland. Az óriási cég jelenleg is több mint száz alkalmazottat foglalkoztat, hiszen nem csak a játékok piacán jeleskednek, hanem szerepet vállalnak a multimédia, az üzlet, a honosítások, a nyelvtanítás és más üzleti alkalmazások területén is. Valószínűleg mindenki emlékszik még az ezredfordulón megjelenő, cyberpunk Crime Citiesre, amely az ő fejlesztői hírnevüket öregbít, akárcsak a most szeptemberben megjelenő, ebben a számunkban tesztelt, kevésbé jól ismertült Chrome...

PLAY.COM.PL. Búcsúzólunk csak gyorsan megemlítenék egy nemrég, a nyáron megjelent progit, amelyet a Play.com.pl fejlesztett, és adott ki, s ottthon csak Maluch Racemnek nevezik, ám mi Streets Racerként ismerhetjük. A jópofa versenyautós progja a mai világban minden, csak nem trendi, ám rendkívül szórakoztató, hiszen sebességrekordjainkat miniautóinkkal (a Polsi Fiat hat felszereltségi fokozata) békés vidéki falvak néptelen, legfeljebb tehénbőgéstől felzaklatott útjain ejthetjük meg. Szórakoztató, és nagyon más, mint a mostani csilli-villi csodák.

Itt is járunk! Viszlát Lengyelországi! ■ Luv

DIVINE DIVINITY: RIFTRUNNER

Fejlesztő: Larian Studios ▶ Klado: ? ▶ Web: www.riftrunner.com

Egy stílusalapítónak titulált játékot igencsak nehéz feladat überelni, amire keresve sem találhatnánk jobb példát, mint az első igazi akció-szerepjátéknak tartott Diablot. Ugyan akadtak reményteli próbálkozások az eladási listákon második epizódjával még mostanában is fel-feltűnő játékok trónról történő letaszítására, de a Prince of Qin és társai nem igazán jártak sikerrel, a Lionheartot pedig inkább hasonlítják a Fallouthoz, mint a Blizzard programjához. A legközelebb a diadalhoz minden kétséget kizáróan a Divine Divinity jutott, melyben ugyan temérdek küldetés zúdult a nyakunkba, de a lényeg ezúttal is az ellenfelek megnevelésén volt. A Larian játékaának sikerét mi sem bizonyítja jobban, minthogy fejlesztés alatt áll a kiegészítő, mely Riftrunner címen fog megjelenni, remélhetően még ez év vége előtt.

Ami a Riftrunner történetét illeti, a főszereplőről nyugodtan elmondhatjuk, hogy sötét erők játékszerévé válik, magyarosan fogalmazva nyakig ül a pácba. Ezek a sötét erők démonokból, illetve hullamágus segítőkből állnak, akik nem átalítottak karakterüket a játék univerzumába rángatni. Ez még tán nem is lenne akkora baj, hogyha nem egy Halállovaggal zártak volna egy testbe bennünket, ami igencsak kellemetlen, szikzofrén érzéseket generál. A feladat tehát adott: megkeresni a gonoszokat, akik felelősek ezért az aljasságért, majd megfizetve nekik feloldani az átkot.

A játék ugyanarra a motorra épül, mely az eredeti Divine Divinityt is hajtotta, de a fejlesztők vették a fáradságot,

hogy alaposan megkeverjék az engine-t. Ennek eredménye szó szerint szembeütünk majd, mivel a karakterek ezentúl teljes három dimenzióban pompáznak, és lehetővé is lesz a zoomolgatásra is, amit nagyon sokan, és hozzá tesszük, okkal hiányoltak az eredeti programból. Az életszerűbb grafika mellett a fejlesztők ezúttal minden dialógust teljes terjedelmében rögzítettek, vagyis nem kell megelégednünk a játék nagyobb részében a párbeszédet olvasgatásával.

Másik érdekes újítás a motorhoz csatolt Battlefield-technológia segítségével véletlenszerűen generált világ-részek és küldetések rendszere. Ezeket a világokat bizony portálokon keresztül érhetjük el, és a fejlesztők elmondása szerint tényleg sosem fogunk ugyanazokkal a questekkel, szörnyekkel és tárgyakkal találkozni. Ezeknek az al-univerzumoknak még a nehézsége is változni fog, úgyhogy, ha véletlenül kénytelenek voltunk fejvesztve kimenekülni egyből, célszerű később is benézni, hátha ezúttal csak csontvázakkal találkozunk a kincsekhez vezető úton.

Eredetileg már a „sima” Divine Divinityben is helyet kaptak volna csapattársak, de a fejlesztésre szánt idő lejártaival a Larian szakemberei kénytelenek voltak kihagyni a segítőket. A Riftrunnerben azonban végre már nem mindig egyedül kell szembeszállnunk a világ rémeivel és egyéb nehézségeivel. Hogy a társakat vezető mesterséges intelligencia mennyire fog kitenni magát, az még kérdéses, de reméljük, hogy nem kerékkötőket kapunk magunk mellé, már csak azért sem, mert a Riftrunner világában számos új, és az eddig megismerteknél jóval keményebb ellenséggel is szembetalálhatjuk magunkat.

A karaktergenerálás módja, illetve fejlesztésének lehetősége is megváltozott. Először is jóval részletesebben formálhatjuk meg hősünket a játék elején. Nem lesznek előre gyártott kaszkok, így nem kell megelégednünk a nagyon Diablo-szerű alapfigurákkal. A fejlődés miként-

jével kapcsolatban a fejlesztők nagyon titkolóznak, de azt ígéri, hogy teljesen más lesz, mint amit az eredeti játékban megismertünk. Ez nem biztos, hogy olyan jó hír, mivel a képzettségálapú fejlődés nagyon jól eltalált volt a DD-ben is, az viszont mindenképpen üdvözlésre méltó, hogy a kissé kaotikus trade-systemet is lecserélik.

Az egyetlen elem, amelyet valószínűleg nagyon sokan fognak a kiegészítőből is hiányolni, a többjátékos mód, de szerencsére a Riftrunnerrel párhuzamosan a Larianos fiúk már hegesztik a folytatást, a Divine Divinity 2-t, melyből már a multiplayer sem marad ki. A második rész megjelenésére még azonban majd egy évet kell várnunk, de remélhetőleg az addig hátralévő időt valamelyest ki tudjuk tölteni a Riftrunner véletlenszerűen generált dungeonjaiban. ■ TRASHER

▶ DIRBLÖ

Már jó néhány év eelt a Blizzard stílusteremtő játékaának megjelenése óta, és a folytatás sem mai gyerek, de a program - vagy legalábbis a mentett állások - még mindig nagyon sok játékosnak figyel a merevlemezén. Ugyan sokan kritizálták a programot mondván értelmé, az nincs sok, de nem is azért ültünk le elé játszani, hogy halálra gyötörjük az agyunkat. Sokkal inkább voltak vonzóak a pörgős akciójeleket, melyekben kipróbálhattunk új képzettségünket, páncéljainkat, miközben akár ellenségek tucatjai loholtak életünkre szomjazva a nyomunkban.

CD GALAXIS

PC / PS 2 / PS ONE / X-BOX / GAMECUBE JÁTEKPROGRAMOK ÉS KIEGÉSZÍTŐK - DVD FILMEK - MULTIMÉDIA

Acélsvíz (H)	6 990
Afrika sötét titkai (H)	1 990
Age of Empires Gold	1 990
Age of Empires 2 Gold	9 990
Age of Mythology	9 990
Age of Myth. Titans*	3 990
Alice	3 990
Aliens vs Predator 2	2 990
A vs P 2 Primal Hunt*	2 990
Anno 1602	3 990
Arcanum	1 990
Arx Fatalis	3 990
Atlantis 2 (H)	2 990
Baldur's Gate Gold	3 990
Baldur's Gate 2	3 990
Baldur's Gate 2 Gold	3 990
Battle Realms	1 990
BF1942 Secret Weap.	7 490
Black & White	2 990
Blitzkrieg	6 990
Blizzard Legend Pack	3 990
C&C Generals	11 990
C&C Generals Zero Hour*	3 990
Call of Duty*	3 990
Capitalism 2 (H)	2 990
Car Tycoon (H)	5 990
Carmageddon TDR 2000	1 990
Champ Manager 3	1 990
Chessmaster 9000	6 990
Chicken Shoot (H)	1 990
Claw	1 990
Codemane Outbreak	1 990
Comanche Battle for Dune	3 990
Colin McRae Rally 2	3 990
Colin McRae Rally 3	3 990
Comanche 4	3 990
Combat Flight Simulator 2.490	
Commandos	1 990
Commandos call of duty	1 990
Commandos 2	3 990
Commandos 3	3 990
Conflict Desert Storm 2	3 990
Cossacks	6 990
Crazy Taxi	1 990
Crimson Skies	2 490
Delta Force 2	1 990
D Force Land Warrior	1 990
DF Black Hawk Down(H)	7 990
Dino	1 990
Diablo	3 990
Diablo 2 & Lord of Destr.	3 990
Die Hard Nakamoto Plaza	2 990
Disciples 2	1 990
Disney játékok (24 fele)	1 990
Drakula (H)	1 990
Drakula 2 (H)	1 990
Dragon's Lair 3D	10 990
Dungeon Siege	9 990
Dungeon Siege Aranna*	9 990
Empire Earth Gold	6 990
Empire Earth Gold	6 990
Empires: Dawn of M.W.*	1 990
Enter The Matrix	12 990
Etherlords (H)	3 990
Euro 1400: The Guild	3 990
Euro Universalis (H)	1 990
Evil Challenge: Sins Power	1 990
Everquest Biker	1 990
F1 Challenge '99-02	11 990
FIFA 2002	3 990
FIFA 2003	3 990
Fire Chief (H)	1 990
Flanker 2.0	1 490
Flight Simulator 98	2 490
Flight Simulator 2000	1 990
Freedom Fighters*	11 990
Freelancer	15 990
Ghost Recon	2 490
Gorky 17 (H)	5 990
GunsMetal	6 990
Grand Prix Legends	1 290
Grand Theft Auto	1 990
Grand Theft Auto: London	1 990
Grand Theft Auto 2	1 990
Grand Theft Auto 3	6 990
GTA Vice City	10 990

WarCraft 3 Frozen Throne

Morrowind

Age of Empires Gold

Panzer General 3D SE

BF 1942 Secret Weapons

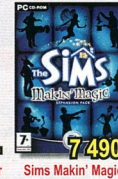
MoH Breakthrough

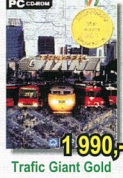
Sim City Rush Hour

C&C Generals Zero Hour

Sims Makin' Magic

Traffic Giant Gold

Empire Earth Gold

Haegemonia Mission

Pokoli szomszédok

Settlers 4 Trójai küld.

Great Escape	9 990
Grand Control Gold	1 990
Haegemonia (H)	3 990
Hae Solon Hagazeth (HP)	3 990
Half-Life	1 990
Half-Life Generations 3	4 990
Half-Life: Gunman	1 990
Dragon's Lair 3D	10 990
Dungeon Siege	9 990
Dungeon Siege Aranna*	9 990
Empire Earth Gold	6 990
Empire Earth Gold	6 990
Empires: Dawn of M.W.*	1 990
Enter The Matrix	12 990
Etherlords (H)	3 990
Euro 1400: The Guild	3 990
Euro Universalis (H)	1 990
Evil Challenge: Sins Power	1 990
Everquest Biker	1 990
F1 Challenge '99-02	11 990
FIFA 2002	3 990
FIFA 2003	3 990
Fire Chief (H)	1 990
Flanker 2.0	1 490
Flight Simulator 98	2 490
Flight Simulator 2000	1 990
Freedom Fighters*	11 990
Freelancer	15 990
Ghost Recon	2 490
Gorky 17 (H)	5 990
GunsMetal	6 990
Grand Prix Legends	1 290
Grand Theft Auto	1 990
Grand Theft Auto: London	1 990
Grand Theft Auto 2	1 990
Grand Theft Auto 3	6 990
GTA Vice City	10 990

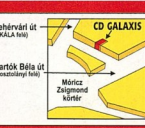
Inkvizició (H)	3 990
Insane	1 990
Kelták királyai (H)	3 990
Knight Rider	5 990
Knights&Merchants 2(H)	6 990
Knights&Merchants 2(H)	6 990
Korea: Forc Conflict (H)	6 990
Legimontok (H)	3 990
Legio (H)	3 990
Lionheart*	10 990
Lord of the Rings (Viv)	4 990
Lutwaffe Commander	2 490
Mac G: Bounty Hunter	9 990
Madden 2004	11 990
Mafia	6 990
Max Payne 2	11 990
Medal of Honor Deluxe	11 990
Medal of H. Breakthru*	7 490
Metal Gear Solid 2 Sub.	11 990
Midnight Club 2	10 990
Midtown Madness	1 990
Might and Magic 7	1 990

Might and Magic 9	5 990
Morrowind	2 990
Mortal Komбат 4	1 990
Moto GP 2	8 990
Motorcross Madness 2	2 490
Myst 3: Exile	2 490
Nagy Balhé (H)	1 990
Nagymester 2 (H)	1 990
Napóleon (H)	4 990
NSA 2004	11 990
Need for Speed 4	3 990
Need for Speed Porsche	3 990
NEXT Generation Tennis	2 990
Neverwinter Nights	9 990
Nw Nights Undrenide	7 990
NHL 2002	3 990
NHL 2004	11 990
Nina (H)	3 990
No One Lives Forever	1 990
No One Lives Forever 2	4 990
Oil Tycoon (H)	1 990
Op Flashpoint csomag	5 990

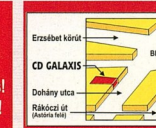
Pandora's Box	2 490
Panzer General 3D Sc. 1	2 490
Patrician 3	10 990
Pharaoh * Cleopatra	2 990
Pilaton (H)	2 990
Pokoli Szomszédok (H)	7 990
Pure Pinball (H)	4 990
Quake 2	1 990
Railroad Tycoon 3*	3 990
R. Six 3: Raven Shield	7 990
RailShot Challenge	9 990
Rally Champion Xtreme	1 990
Rayman 3	7 990
RC Cars (H)*	4 990
Rebels (H)	3 990
Red Faction 2	6 990
Republic	9 990
Rise of Nations	15 990
Rollercoaster Tycoon 2	7 990
Roncsderek (H)	4 990
Runaway (H)	3 990
Sacrifice	1 990

Saga (H)	2 990
Schizim (H)	1 990
Screamers 4x4 (H)	1 990
Sega GT	1 990
Sega Rally 2	1 990
Settlers 4 (H)	2 990
Settlers 4 Mission (H)	3 990
Settlers 4 Trójai Küld. (H)	3 990
Seven Kingdoms 2	3 990
Severance: Blade of D.	1 990
Shadow of Memories	9 990
Shanghai 2nd Dynasty	1 990
Silent Hunter	1 990
Slip Hill 3*	3 990
Slim Hunter 2	1 990
Sim City 3000 World. Ed.	3 990
Sim City 4	11 990
Sim City 4 Rush Hour*	3 990
Sims Double Deluxe*	11 990
Sims Unleashed	7 490
Sims Superstar*	7 490
Sims Makin' Magic*	7 490
Soldier of Fortune SE	1 990
Space Colony*	10 990
Spellforce*	5 990
Spitter Cell	3 990
Star Trek: Armada	2 490
ST Army Team	1 990
ST Elite Force	1 990
Star Wars: The Force	3 990
Star Wars Racer	3 990
SW: Force Commander	3 990
SW: Galaxies*	10 990
SW: Jedi Knight Gold	3 990
SW: Jedi Knight Gold	3 990
SW: Jedi Academy	10 990
SW: Phantom Menace	3 990
SW: Rogue Squadron	3 990
SW: X-Wing Alliance	3 990
SW: X-Wing Collector	3 990
Starcraft	1 990
Starcraft & Brood War	1 990
Superstar Challenge	2 490
SWAT 3 Elite Edition	1 990
S.W.I.N.E. (H)	3 990
Tarzan	1 990
Temple of Elemental E.	12 990
The Nations (H)	1 990
Thief 2	1 990
Thief 2: The Dark Ages	1 990
Throne of Darkness	1 990
Toca Race Driver	3 990
Toca Touring Cars 2	1 990
Tomb Raider	1 990
T.R. Angel of Darkness	9 990
Tonic Trouble	1 990
Tony Hawk's Skater 3	1 990
Tortuga*	6 990
Traffic Giant Gold (H)	6 990
Train Simulator	6 990
Trojan	1 990
Tron 2.0	9 990
Tropico (H)	1 990
Tropico 2 (H)	10 990
UFO Aftershock	9 990
UFO Aftershock SE (H)	10 990
Unreal 2	9 990
Unreal 2: The Sims	1 990
Veszélyeztet (H)	9 990
Veszélyeztet 2 (H)	3 990
Vietcong	10 990
Virtual Tennis	1 990
Warcraft 2 (+BattleNet)	1 990
Warcraft 3	4 990
Warcraft 3 Frozen Throne	4 990
Warrior Kings	1 990
Warrior Kings: Battles	3 990
Wizard8	4 990
World War II (H)	1 990
Worlds 2	1 990
WW II Frontline Cmd(H)	9 990
Szoftver-Poszeion	2 990
Szoftver csomag	9 990

Szaküzlet
a Mörizs Zsigmond körtemél
1114 Budapest, XI. kerület
Vásárhelyi Pál u. 8.
Telefon: 209-3606, 361-4061
Nyitva:
Hétfő-Péntek 10-18h

CSOMAGKÜLDÉS!
479-0933
Budapestre és vidékre is!
MÁR MÁSNAPRA!
Díja: 990 Ft / csomag

Szoftver Áruház
a Blaha Lujza térenél
1074. Budapest, VII. kerület
Dohány utca 64.
Telefon:
479-0933, 352-1250, 352-1253
Nyitva:
H-P 10-18h, Sz. 10-13h

www.cdgalaxis.hu

AJÁNDÉK MINDEN VÁSÁRLÁSHOZ!

Áraink az áfát tartalmazzák. Az árvaltoztatás jogát fenntartjuk. * - Hamarosan megérkezik - PIROS: Újdonságok / top akciók - ZOLD / (H): magyar nyelvű játékok.

MEDAL OF HONOR: PACIFIC ASSAULT

A Panzer Generals után igencsak ritkán találkozhattunk második világháborús játékokkal, de a fejlesztők az utóbbi néhány évben enyhén szólva is rákaptak erre a témára. Ez a „nagy beindulás” többek közt az olyan programoknak volt köszönhető, mint a sokak által máig is a legjobb WWII-es shooternek tartott Medal of Honor: Allied Assault. Az akciójátékhoz azóta már napvilágot látott két kiegészítő is, melyeket a következő év januárjának végén követhet a Pacific Assault, mely a nagy világégés legtávolabbi lángoló területére, a csendes-óceáni hadszíntérre kalauzolja el a történelmi akciójátékok rajongóit.

FEDEZÉSHÉ! Az eredeti játék, illetve a kiegészítőknél ugyebár Európa hadszínterét vetítették elélni, melyeken bőven találkozhattunk sűrű erdőségekkel, de dzsungellel azért nem, lévén az ezt alkotó fafajták kevéssé jellemzők a kontinensen. Nem úgy a távol-keleten, ahol a szövetségesek egyik legnagyobb ellenfele a felkelő nap harcosai mellett a bokrok és a fák áthatolhatatlan szövevénye volt. Nincs ez másként a

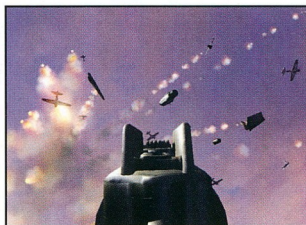
Pacific Assaultban sem, és igaz ez annak ellenére is, hogy nem minden küldetés fog az őserdő sűrűjében zajlani.

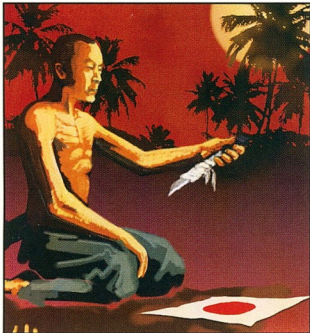
Ezek a missziók, melyek során elhagyhatjuk a zöld poklot, szintén nem fogják túlságosan belopni magukat a szívünkbe, legalábbis a terep miatt nem. Kétségtelen, hogy nagyon impozáns látványt nyújt egy csendes-óceáni szigetcso csapattal, pálmákkal és lagúnákkal, de e látvány kevésbé szemet gyönyörködtető, hogyha csinos leánykák helyett japán katonák ottjárnak az ölmot, az egyetlen fedezék pedig a fentebb említett pálmák, melynek további tulajdonsága, hogy kevésbé bírja, hogyha mondjuk sokáig kaparászunk a kergét géppuskával...

VÍZCEPPEK, FASZILÁNHOK ÉS EGVEBEH. Hogy a dzsungelek a lehető legrealisztikusabban állják utunkat, és a pálmák is a legelőthűbben kínálják fel hátsónkat az ellenségnek, arról a fejlesztők teljesen új fejlesztésű motorral gondoskodnak. Az engine-nek hála, a bozótos nemcsak a valóságoshoz nagyon hasonlóan fest majd, hanem ahhoz hasonlóan is viselkedik, aminek következtében könnyen észrevehetjük az óvatlanul rejtőzködő ellenséget, de ők is hasonló könnyedséggel fognak felfedezni bennünket. Az őserdő növényzetének ábrázolása mellett a vízfelületek megjelenítése szintén kiemelhető – a Joint Opera-

tions estében tett ígéretekhez hasonlóan az EALA fejlesztői is azt szeretnék elérni, hogy a víz folyamatosan koszolódjon, hogyha a katonák rohagálnak benne, megnehezítve az esetleges víz alatti lopakodás lehetőségét. Az már szinte természetes, hogy ha belegázolunk, vagy valamilyen nagy járművel behajutunk egy nagyobb tócsába, vízcseppek zápora közötti erme tevékenységünket.

Az sem újdonság, hogy bizonyos fontos, strukturális elemek, mind mondjuk a sínek és a hidak lerombolhatók az akciójátékokban. Viszont sajnos az is gyakori, hogy ezek függetlenül attól, hogy mennyi robbanószert teszünk és hova, vagy éppen egy gránáttal végzetjük el az aknamunkát, szánalmasan borulnak össze, időnként teljesen lehetetlen szögben és irányban. Hogy a Pacific Assault játékosainak ne kelljen emiatt a fejüket fogniuk, arról szintén az új engine gondoskodik. Ha például most is eszünkbe jutna, hogy ugyan fel kellene robbantani egy fahidat, akkor az a hid bizony ténylegesen darabokra fog robbanni ahelyett, hogy néhány gerendára esne szét. Azonban túl közel ne menjünk, hogy széles mosollyal szemléljük a motor e képességét, mivel a szétrobbanó hid szanaszét repülő darabjai akár még komoly sérülést is okozhatnak katonáinknak. Igen, tudom, mire gondol kaján vigyorral a tisztelt olvasó, és valóban: az ellenségek is.

MI A PÁLVA? Kinek nagy öröme, kinek nem kevésbé nagy bánata arra egyre több FPS dobozban vagy leírásban találkozhatunk a squad based tactical shooter felirattal, ami ugye azt jelenti, hogy a küldetéseket nem egymagunkban, Serious Sam nyomdokait követve kell teljesíteni, hanem egy kis létszámú csapat tagjaként. Ilyen küldetésekkel a korábbi MOHAA-khoz hasonlítatosan a Pacific Assaultban is találkozhatunk, noha nem maradtak ki a magányos misztikus sem. A különbség jelenleg tárgyalt programunk és más SBTS-ek között az, hogy ezúttal nem mi vezetjük az osztágot, hanem csak tagjai vagyunk annak. Ebből következően most a jól megírt mesterséges intelligencia még nagyobb hangsúlyt kap, mely banánhéjon több, ígéretesnek induló program is elcsúszott, hogy hirtelen csak a Chasert említsük. A Pacific Assaultban azonban a korábbi kiégésztökhöz és az eredeti programhoz hasonlóan nemigen bukhat bele a rossz MI-be, mivel sem az osztágunkat vezető altiszt nem küld minket a halálba, sem a társaink nem rohannak bele az ellenfél zárótüzebe.

Akárcsak a valóságos háborúban, a konfliktus két részvevője, az amerikaiak és a japánok is igencsak eltérő taktikát alkalmaznak, amit az MI nagyon jól ad vissza. A szövetségesek tengerészgyalogsági, bízva technikai fölényükben, valamint a csillagokban és a sávokban, jóval merészebben, határozottabban rotnak be a bozótba a mindent elsöpörő taktikát részesítve előnyben. A japánok ezzel szemben kihasználják, hogy az ő kiképzésük során sokszor megfordultak hasonló környezetben, így sokkal inkább a rejtőzködés, a lesből támadást preferálják, ami, mint azt gyakran tapasztalni is fogjuk, gyakran jóval hatékonyabb az erőből történő támadásnál.

Ha már az eltérő taktikáknál tartunk, meg kell említenünk, hogy sem a bajtársaink, sem az ellenség katonái nem futószalagon gyártott CTRL C-, CTRL V-mo-dellek, hanem szinte mindegyikük rendelkezik valami egyedivel. Megtalálható lesz minden lehetséges bőrszín, szakáll, orrméret, illetve azt is az első pillantásra leszűrhetjük, hogy a mellettünk hasaló obsitos veterán-e, vagy esetleg hűszéves, tejfeszűjű újonc. Mivel a küldetések összefüggének, nem árt, ha vigyázunk a katonatársainkra, mivel lesznek olyan bajtársak, akik a küldetössorozat végéig az oldalunkon harcolnak – persze, ha előlív őket, ez bajosan abszolválható. Szintén a küldetések összefüggéséhez tartozik, hogy nem érdemes egy pályán nagy romlóssal, a korábban már emlegetett Sam példáját követve végigbognunk. Előfordulhat, és elő is fordul ugyanis, hogy a későbbiekben ugyanezen a pályán kapunk egy feladatot, és teszem azt, hűján vagyunk löszernak.

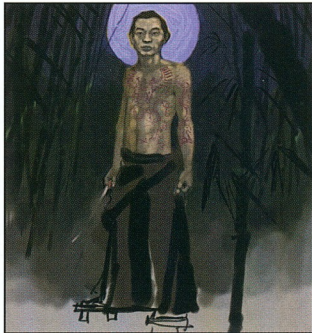
De semmi baj, hisz ott van az a löszerraktár, melyhez az ellenség nem fér hozzá, és biztosítja a szükséges ólommenyiséget. Ja, hogy az előző misztióban nagy buzgalomunkban felrobbantottuk, hogy kifüstöljük a mögöttes lapuló egy salí japánt? Bocs, akkor nincs löszér...

ZERO VS. HURRICANE. A Medal of Honor: Allied Assault legna-

gyobb vetélytársa egyelőre kimondva, kimondatlanul is a Battlefield 1942. Akik az utóbbira voksolnak, azt általában azért teszik, mivel a BF-ben a harci járművek jóval nagyobb szerepet kaptak, mint a MOHAA-ban. Hogy kiköszörüljék a csorbát, a fejlesztők a Pacific Assaultban igencsak nagy hangsúlyt szeretnének adni a motorizált hadviselésnek. Pontosan még nem lehet tudni, hogy hány, és milyen hadosztályhoz tartozó járművekkel találkozhatunk, de az biztos, hogy mind szárazföldön, mind vízen, sőt, még a levegőben is belüthetünk valamilyen hadi gépezet pilótáifülkéjébe. Ha minden igaz, az égre tekintve olyan légi csaták látványában is részünk lehet, ahol egyszerre száznál is több vadászpilóta küzd egymással élethe-halálra. Ezen a területen is igaz, amit a gyalogos hadviselésrel kapcsolatban említettünk, vagyis mindkét harcoló oldal eltérő taktikát fog alkalmazni, csak éppen ellenkező előjellel, mivel a japán légiőr igen esztelenül dobta harcba a legjobb pilótáit, míg az amerikaiak veteránjai a megfontoltságra tanították az újoncokat.

ÚJABB RÉSZVEVŐ AZ FPS-TITÁNHÓ HARCAIBAN?
Mint minden, fejlesztés alatt álló, és nem a jövő év

végére ígért FPS-játékkal kapcsolatban, a Medal of Honor: Pacific Assault esetében is az a kérdés, hogy mennyire fogja tudni felvenni a versenyt a várhatóan nemsokára megjelenő, rendkívül nagy várakozással megelőzött akcióprogramokkal, mint például a Doom 3, a Half-Life 2, vagy a Chrome. A Pacific Assault azonban annyira más részen rojpa a csárdást az FPS táncparketten, és mivel egy korábban rendkívül sikert aratott program számos újdonságot felvonultató kiégésztője, aligha kell aggódni, hogy a fent említett FPS-óriások eltapossák, vagy akár csak a háttérbe is szorítsák. ■ **TRASHER**

> HIS TÖRTÉNELEM

Az európai játékosok talán nincsenek annyira „képen”, de a csendes-óceáni hadszínteren legalább olyan ádáz küzdelem folyt, mint Európában, noha e térség harcrai valóban nem követelték annyi áldozatot. A konfliktus 1941. december 7-én vette kezdetét, amikor a japán légiőr támadást intézett Pearl Harborban az amerikaiak legfontosabb támaszpontja ellen. A támadás az Egyesült Államok hadba lépését jelentette a szövetségesek oldalán, és megkezdődött a szigetről szigetre történő, öldök-lő harc. A fordulat 1944-ben következett be, mikor az amerikaiak 1944 nyarán a Mariana-szigetekenél 480 japán repülő és 3 anyajajót pusztítottak el. A japán kapitulációra azonban csak akkor került sor, amikor 1945. augusztus 6-án, illetve 9-én az amerikaiak atombombát dobtak le Hirosimára, majd Nagaszakira.

J. R. R. Tolkien háromkötetes monstre regénye minden fantasy alapjának számít, melyet rajongók milliói tartanak a huszadik század egyik legjelentősebb irodalmi művének. Szélesebb körben való elterjedéséhez és az egyéb médiumok meghódításához mégis közel negyven évet kellett várunk. Peter Jackson lehengerlő, minden ízében monumentális filmváltozata tökéletesen átmentette a regény szellemiségét, de egyúttal megtörve a jeget olyat tett vele, amire írója nem biztos, hogy büszke lenne: a Gyűrűk Ura lehengerlő regénytrilógiából kommersz terméké avanszált, a boltokat pedig elárasztották a Gimli hamburgerek, Frodó babák és Arwen bögrék. Innentől pedig már csak idő kérdése volt, hogy a felbomlott Szövetség tagjai mikor költöznek át a számítógépek képernyőjére is.

'DRÁGASZÁGOMI' Ez az idő pedig meglepően későn jött el, hiszen már a harmadik, egyben befejező film bemutatója is vészes közeledbe került. Mindez persze nem jelenti azt, hogy a Gyűrűk Ura-lázmúlt két évében a fejlesztők a babéjaikon ülték volna. Inkább gőzerővel dolgoztak azon, hogy idén Karácsonyra minden puszkaporukat elsültsessék: hamarosan ugyanis őt, egymástól teljesen különböző, de azonos környezetben játszódó program lát napvilágot. Mivel ezek közül az elsőt, a Hobbit-ot Trasher kolléga részletesen kivesztette a 2003/08-as számban, essen szó inkább a hátralévő - és valójuk be, jóval ígértesebbeknek tűnő - hármáról: A Király visszatér filmváltozatához kapcsolódó akciójátékról, a War of the Ring és a Battle for Middle-Earth címet viselő valósidejű stratégiákról, illetve a hálózati Middle-Earth Online-ról.

THE RETURN OF THE KING. Az augusztusban megjelent Két torony DVD extrái között már szerepel egy rövid werkfilm, mely kellőképp elhúzza az orrunk előtt a mézesmadzagot: betekintést nyerhetünk az összes fontosabb korszallal egy időben végre-valahára PC-re is megjelenő akciójátékról, mindez meg volt spékelve az alkotók és a film szereplőinek nyilatkozataival. Így november elején az a furcsa helyzet áll elő, hogy tulajdonképpen másfél hónappal az amerikai mozipremier előtt már beteljesíthetjük a Gyűrűhordozó és társai sorsát a Hynpos Entertainment fejlesztésében készülő akciójátékkal. Jutalom gyanánt pedig bepillantathatunk Peter Jackson trilógiájának záró darabjába, ugyanis a játék a filmből ollózott exkluzív átvetető animációkat tartalmaz. A Two Towers – amely mind a mai napig nem jelent meg PC-re – cselekménye lineáris volt, és egyedül Aragorn, Legolas és Gimli útjára fókuszált. Ezzel szemben a Return of the King már jóval összetettebb játékmenetet kínál, hiszen három fél eltérő céljait kell sikerre vinnünk. A történetszakal közül az egyikben ezúttal is Aragorn, Legolas vagy Gimli bőrébe bújhatunk, míg a

másik Minas Tirith falainak védelmében a Gandalf-faló játékot teszi lehetővé, az utolsóban pedig Frodot és Samut irányíthatjuk. Ez a különböző küldetések mellett a megismert jellemek függvényében egészen más játéktípust is kíván: míg az első csapat leginkább közelharcban jeleskedik, és a hangsúly az akción van, addig Fehér Gandalf a mágia tudományának mestere. Velük ellentétben Frodo és Samu megpróbál a lehető legtöbb észrevétlen maradni, és kerülni a bajt, így az ő erősségük a lopakodásban rejlik.

A készítőik szándéka, hogy kijavítsák azokat a hibákat, melyeket az előző rész során elkövettek, így a fentiek mellett még több grafikával és egyszerűbb irányítással örvendeztetik meg a játékosokat. Előbbi már csak azért is fontos, mert a szereplők megalkotásához az eredeti színészeket vették alapul – így például Samu kinézte és arca kísértetiesen emlékeztet Sean Astinra. A külső adottságok átültetése mellett a sztárokat külön a játék kedvéért szinkronizálókba hívták, aminek köszönhetően a karakterek nem csak külsőre emlékeztetnek rájuk, de a hangjuk is megegyezik. A filmből és a könyvből használt tárgyak a játék során is segítségünkre lesznek. Ezek közé tartoznak a Lóthlórienből való távozások kapott tünde-ajándékok, mint amilyen a láthatatlanító köpeny, de Bilbó értékes kardja, a Fullánk is hasznára lesz Frodóknak. Az egyes pályák kellei sem csak illusztráció gyanánt szolgálnak, hanem az adott pálya során felhasználhatók: a játékosok így tudnak kitélen mászni, katalapultálni vagy éppen elvágva a tőrököt egy csillárral agyoncsapni az alatta ténfergő orkokat. Bár a program alapjai a PS2-ben gyökereznek, szerencsére a Hynpos Entertainmentnél gondoltak arra, hogy a különféle gépek erősségét figyelembe véve fejlesszék a játékot. Ennek köszönhető, hogy a PC-verzió akár a 1600x1200-as felbontást is bírja, de a különféle háttérké, és a textúrák is kidolgozottabbak lesznek, mint konzolos társain. És akkor még nem esett szó az 5.1-es hangról, mely megfelelő hangkártya és

hangalkészlet segítségével garantálja a térhatást. Apró effektek: a zenéért természetesen Howard Shore felel, aki leginkább a David Cronenberg-filmekhez komponált dallamaival vált ismertté, majd rögtön első Oscar-jelölését díjra is váltotta a Gyűrű szövetségével. Mivel a játék szorosan illeszkedik a filmhez, így fény derülhet a fontosabb eltérésekre is Peter Jackson és Tolkien eredetie között. Ere enged következnünk az is, hogy a Hynpos Entertainment mindvégig együtt dolgozott Jacksonékkal, tehát a programba beiktatott változtatások nagy valószínűséggel viszontláthatjuk majd a vásznon is. Az egyik pályán például Aragorn, Legolas és Gimli újra Dwmorberge, a Kísérthegey mélyébe vezet, ahol egy korábbi háború halottaival kell felvenniük a harcot. Ha sikerrel járnak, azzal kivívják az elismerésüket, és meggyőzik őket arról, hogy kövessék az egykori Szövetség három tagját a Minas Tirith-i út-közébe - a könyvben ezzel ellentétben nem kerül sor csatára Aragorn és a halottak között. Egy másik változat, amikor Samunak meg kell mentenie Frodot a toronyból: Tolkiennél könnyedén besurran észrevétlenül, mert az orkok már legyilkolták egymást Frodó mithril páncéljéért és egyéb vagyonért, így Frodó nem kell harcolnia a halottakkal, mint amilyen a láthatatlanító köpeny, de Bilbó értékes kardja, a Fullánk is hasznára lesz Frodóknak. Az egyes pályák kellei sem csak illusztráció gyanánt szolgálnak, hanem az adott pálya során felhasználhatók: a játékosok így tudnak kitélen mászni, katalapultálni vagy éppen elvágva a tőrököt egy csillárral agyoncsapni az alatta ténfergő orkokat. Bár a program alapjai a PS2-ben gyökereznek, szerencsére a Hynpos Entertainmentnél gondoltak arra, hogy a különféle gépek erősségét figyelembe véve fejlesszék a játékot. Ennek köszönhető, hogy a PC-verzió akár a 1600x1200-as felbontást is bírja, de a különféle háttérké, és a textúrák is kidolgozottabbak lesznek, mint konzolos társain. És akkor még nem esett szó az 5.1-es hangról, mely megfelelő hangkártya és

WAR OF THE RING ÉS BATTLE FOR MIDDLE-EARTH.

A valósidejű stratégiák játékok kedvelőinek sem lehet okuk panaszra, hiszen két, a Gyűrűk Ura világában játszódó program vár rájuk. Ezek közül az

egyik a november végén debütáló War of the Ring, melyben annak függvényében, hogy melyik oldalon harcolunk, a végéig vagy az Egy Gyűrű megsemmisítése, vagy annak megszerzése más népek leigázásával. Frodó és Samu útjával párhuzamosan ugyanis olyan véres harcok dúlnak Középföldén, melyek több faj sorsát is végleg beteljesíthetik – a játékok ezekre koncentrálnak.

A Liquid Entertainment igyekezett hű maradni a könyvhöz (lévén a filmadaptáció jogait az Electronic Arts birtokolja), amire a Tolkien Enterprises-zal való közös munka jelentheti a garanciát. Ennek figyelembevétele mellett a fejlesztők azonban teljes szabadságot kaptak, így történhet meg, hogy javarészt olyan küldetéseket játszhatunk, melyek egyáltalán nem, vagy csak említés szintjén szerepelnek a regényben. Az egyik pályán például Legolas és néhány tünde társával Gollam nyomába szegődhetünk (ez szerepel a demó verzióban is). Sauron oldalán pedig a törpöket kell lerohannunk megakadályozva őket abban, hogy Gondor védelmére siethessenek. De példának említhetném még a Lothlórien elleni ork támadást is: azt tudjuk, hogy Mória orkjai sosem hódították meg Lothlórien, de ez nem jelenti azt, hogy ne próbálkoztak volna meg vele...

A szereplőket illetően is találunk fontosabb változásokat: mivel az emberek, tündék és törpök nagyon ütőképes elegyet képeznek, túlsónt egyhangú lenne, ha Sauron seregeit pusztán orkokhoz hasonló, agyatlán gyilkológépek alkotnák. Így léptek a képhez az óráspók, melyekkel komolyan meggyűlöl a tündék baja a játék során. Persze visszaközönnékné majd az olyan rettegett élőlények is, mint a barlangi troll és a balrog, aki Szürke Gandalf Móriában eltűnéséről volt felelős. A csaták nagyobb játszhatósága végett a Liquid átdolgozta a Battle Realms-ben használt mesterséges intelligenciát, így harcosaink a mai játéktípusunkhoz igazodnak majd. Természetesen a hálózati mód sem hiányzik, no és persze az olyan incsikliandó pályák, mint amikor a legendás Balinnal kell Mórát benépesítenünk hatalmas törp-birodalmat teremtenünk.

Ennyiből már bizonyára kiderülhetett, hogy akik inkább a Peter Jackson által megálmodott Gyűrűk Urát szeretnék vizionálni RTS formájában, várniuk kell egészen 2004 végéig: az Electronic Arts-féle Battle for Middle-Earth-szel teljesülhet a vágyuk. A Command & Conquer: Generals fejlesztői márciusban lát-

tak neki a munkálatoknak, amikor végre-valahára a New Line Cinema fejesei rábálintottak az ötletre. Az alapmotor persze jelentős átdolgozásra szorult: míg a Generals-ban jobbra gépeket irányíthattunk, addig itt tündék, orkok és egyéb élőlények jutnak főszerephez, az ő mozgásuk pedig sokkal emberibb.

A film egyik fő ereje abban rejlik, hogy igyekezik szakítani a fantasy jól bevált közhelyeivel, így csillogó-villogó páncélok és díszletek helyett amennyire csak lehet, a realitásra törekszik. Az Electronic Arts ugyanezt szeretné a játéka is átültetni mintegy úttörőként az eddigi fantasy alapokon nyugvó RTS-ek közül. Ennek eléréséhez a készítő nem restelték Új-Zélandra látogatni, hogy megnézhessék az eredeti kellékeket, de a film látványtechnikájáért felelős WETA technikai csapatból is segítségére van a munkálatok során a csapattal.

A War of the Ring-hez hasonlóan itt is mindkét oldal közül választhatunk viszonyítva olyan élőlényeket, mint például az entek vagy az olifantok – sőt, a sasok segítségével a jó oldalon meg repülni is tudunk. Mivel a játékban egyedülálló módon közel ezer (!) egység is felvonulhat egy-egy csatában, felmerülhet a kérdés, hogyan vezérelhetünk ilyen hatalmas tömeget. A válasz igen egyszerű: bár lehetőség van az egyesével való mozgásukra, irányításuk nagyobb blokkokban történik majd. A kezelhetőség és az átláthatóság kedvéért tudunk zoomolni is, így egységeink küldemlétét közelről is megtekinthetjük.

A tömeg mellett kiemelt fontossághoz jutnak a kulcsszereplők, mint amilyenek a Szövetség tagjai, vagy mondjuk az Uruk-hai orkok. Elvégre ők a sereg mozgatórugói: a tetteiken múlik a katonák harci morálja és rendezettsége. Az arányok alakulása is a filmhez hasonló: Mordor nem törődik saját orkjainak sorsával, hiszen azok olcsón és könnyedén pótolhatók, az emberlét viszont jóval értékesebb, hiszen a jó ügy érdekében jóval kevesebben szálnak harcba.

Az ún. „Meta-Impact System” használatának ötletét a Gyűrű szövetsége első jelenetora adta, amikor Sauron egy pillanat alatt a körülötte lévő százait kényszerítette a földre. Így, ha teszem azt, egy nagyobb kő a földre zuhan, a rengés leterítheti a közelben tartózkodókat. Ez már sejtetni engedi az interaktív környezetet: a különféle tárgyak felhasználhatók, így pl. az entek egész épületeket tudnak felemelni, és elhajítani.

> J. R. R. TOLKIEN (1892-1971)

John Ronald Reuel Tolkien Dél-Afrikában látta meg a napvilágot 1892. január 3-án, a század származású Arthur Reuel Tolkien és az izig-vérg angol Mabel Siffeld gyermekeként. Gyerekkora nem volt felhőtlen: apja váratlan halálakor mindössze négy éves volt, ám a tragédia emléke végigkísérte egész életét.

Édesanyja Johnnal és testvérével, Hilaryval hazaköltözött Angliába, de egyedülálló nőként komoly gondot jelentett a két fiú felnevelése. A bajokat tovább tetézte, hogy 1904-ben Mabelt cukorbetegséggel diagnosztizálták, majd nem sokkal később belehalt betegségébe. Az árva maradt gyerekekről anyjuk egykori gyórástóppapja gondoskodott, aki idősebbik testvérét egy hirtelen birminghami magániskolába íratta be. J. R. R. ennek köszönhetően ismerkedett meg leendő feleségével, a nála pár évvel idősebb Edith Bratt-lel.

Tolkien már tizenévesen vonzódní kezdett az idegen nyelvek iránt, így hamar elsajátította a latint és a görögöt, de tudását később további nyelvekkel bővítette. Szorgalmas diák lévén pályáját az Oxford folytatta, ahol az angol nyelvtan és irodalom tudományát sajátította el.

Életében gyökeres változás állt be az I. világháború kirombanásával – jöllehet, ő meg lehetesen kevés időt töltött a fronton, mivel egy betegség a kórházi ágyhoz kötötte. Felépülését követően tanári állást vállalt: először a leeds-i egyetemen, majd 1925-től Oxfordban, ahol további 44 évig dolgozott.

Számtalan tudományos munkája mellett már pályája kezdetén foglalkoztatta egy saját fantáziavilág kialakítása, melyet elsőként 1937-ben, a Hobbit című regényében találkoztunk (idehaza egy másik fordításnak köszönhetően A babó címen is megjelent). 17 éven keresztül dolgozott fő művén, a Gyűrűk Urán, amely először az '50-es évek közepén látott napvilágot: a hatalmas sikernek köszönhetően az író anyagi gondjai végleg megoldódtak, így nyugdíjas éveit békében tölthette el. Felesége után két év, 1973-ban hunyt el Oxfordban.

MIDDLE-EARTH ONLINE. Az eddig ismertett három program gyökeresen eltér egymástól, de abban mindenképp hasonlítanak, hogy bizonyos korlátok közé vagyunk szorítva: adott feladatot kell teljesítenünk, mely vagy sikerül, vagy kudarcot vallunk velük. A Middle-earth Online egészen máshogy közelíti meg Tolkien világát. Képzeljük el Középföldét abban az időben, amikor Mordor erői mozgolódnak kezdene, és megindul a vadászat az Egy Gyűrűért. Emberek, törpök, tündék és félszerzetek szövetkeznek, hogy békés világukat megvédjék a közelgő veszedelemtől. Erre pedig csak egy mód van: a Gyűrűt valakinek el kell vinnie a Végzet Hegyéhez. Mit tehet ilyenkor a játékos? Mondjuk, segítse a formálódó Szövetséget felveszi a harcot Szauron és Szarumán seregeivel, bár erre lehetőség nyílik a Return of the King, War of the Ring és a Battle for Middle-earth esetében is. A Middle-earth Online azonban teljes szabadságot kínál: megtehetjük akár azt is, hogy flit-tyet hanyunk az egész hercehurcára, és békésen elkezdjük építgetni és gondozni birtokunkat. Netán a kocsmában mulatva az időt régi idők hobbit-kalandozásairól mesélünk, vagy a különféle mithril-tárgyakból való üzletléssel teszünk szert tekintélyre vagyona.

A Turbine Entertainment játéka tulajdonképpen nem csak emiatt kakukktojás: a programot ugyanis már évekkel ezelőtt bejelentették, majd egy idő után a Sierra törölte a megjelenési tervét közül. Aztán az első Gyűrű-ár-film hatalmas sikerének köszönhetően a projekt újra reliktorfénnyé került, és most úgy áll a dolog, hogy a Hobbit-ot, valamint a War of the Ring-et is kiadó Vivendi terjesztésében jelenhet meg – ha a vége-láthatatlan kálvária után végre-valahára elkészül. Bár a jelenlegi állás szerint erre legkorábban 2004 végén kerülhet sor, és tulajdonképpen a dátum további tologatása sem okozna nagyon meglepetést, már most is rengeteg információ áll rendelkezésre a Middle-earth Online-ról – mely talán nem jut a Duke Nukem Forever sorsára...

A bizakodásra mindenestül minden okunk megvan, hiszen a Turbine eddig is nagyon otthonosan mozgott az MMORPG-k világában: az ő nevükhöz fűződik a kri-

tkikailag elismert és a műfajban meglehetősen nagy népszerűségnek örvendő Asheron's Call-sorozat, az Atari pedig őket bírta meg a Dungeons & Dragons Online elkészítésével.

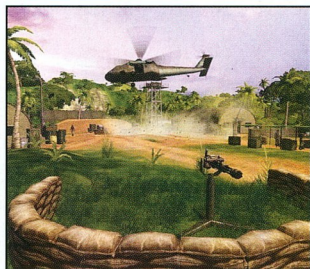
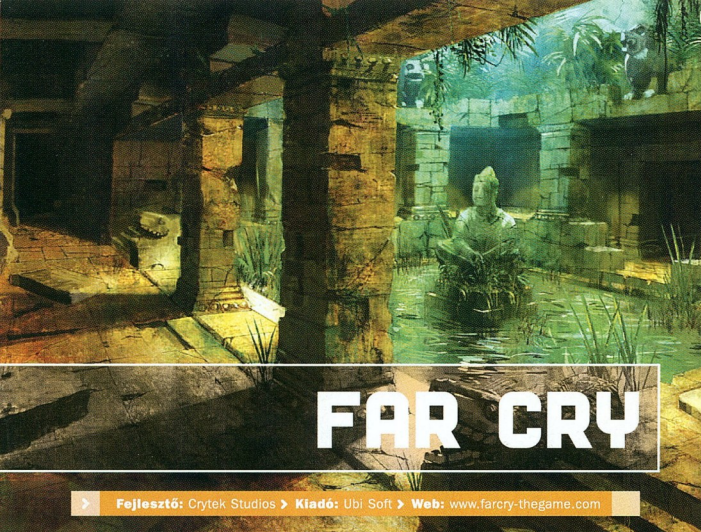
A félreértések elkerülése végett már jobb az elején leszögezni, hogy a programban nem választhatjuk pl. Frodot vagy Aragorn, vagyis a könyvek szereplőit. Ennek oka igen egyszerű: belőlük eredetileg csak egy van, online játékról lévén szó tehát nagyon furcsa lenne, ha több ezen rohangálnának. Ugyanezért hiányoznak a palettáról a varázslók, Tolkien szerint ugyanis nagyon kevesen vannak, és olyan hatalommal bírnak, mely erősségüket tekintve magasán a többiek fölé emelné őket.

Tulajdonképpen a szándékos és a játszhatóság kedvéért érthető megzababálásokon, már a karakterek kiválasztásakor is lehetőségek tárháza vár ránk. Először azt kell eldöntenünk, hogy az emberekhez, hobbitokhoz, törpökhöz vagy tündékhez szeretnénk-e tartozni, majd ki kell választanunk az otthonunkat, hiszen mindegyikük saját házával rendelkezik. Tulajdonságaik és szokásaik is lényegesen eltérnek egymással, ami nem csak a külsőségekben mutatkozik meg: teljesen más kultúrájuk, erősségeik és gyengeségeik vannak, máshogy reagálnak bizonyos szituációkban és különböző nyelvet beszélnek. Utóbli fontos szerepet fog játszani kalandozásaink során: ha mondjuk utunk romokhoz vezet, az ott található különféle ősi feliratok megértése olykor nélkülözhetetlen lesz. Ehhez az adott nyelvbeli alaptudásra kell szert tennünk, mely valamilyen küldetés elvégzésekor akár a jutalmunk is lehet. Másik alternatívaként felmerülhet, hogy segítségül hívunk valakit, aki már rendelkezik ezzel a tudással. Bármelyik megoldást is választjuk, jellemünk kovácsolása létfontosságú Középföldé világának megismeréséhez. Mindezt elmondható harci ismereteinkre is, melynek stílusa eltérő a különféle élőlények esetében. A fegyverze-nál szintén tekintélyes, mi több, a meglévő tárgyak mellett lehetőségünk van arra, hogy saját magunknak kovácsoljunk különleges kellékeket a meglévő nyersanyagokból.

Lévn, hogy hálózati játékról van szó, a csapatmunka elengedhetetlen. Társainkkal a regényben mintájára saját szövetséget alkothatunk, akikkel jóban-rosszban összetartva vállalhatunk különféle küldetéseket, melyek szintén nagyon változatosak: van, amikor szövetségeseinket kell megmentenünk az ellenség karmából, máskor pedig titkos helyeket kell felkutatnunk vagy kincsr vadászunk. A más élőlényekkel való társulás a saját tudásunkra nézve is hasznos lehet, hiszen kicserélhetjük tárgyainkat, de a fentebb már említett nyelvi nehézségek kiküszöbölése is egyszerűbbé válik.

A program lelke a Turbine saját fejlesztésű motorja, mely már remek szolgálatot tett az Asheron's Call 2: Fallen Kings-nek. Azóta persze komoly változtatásokon esett át, hogy a mai elvárásoknak megfelelő látványt nyújtson. Noha a grafikai megvalósítás vélhetően még tovább fog fejlődni jövő év végéig, a vízfelszín, a megvilágítás és az árnyékok a képeket élvezve már most is igen hatásosnak tűnik. A környezet ezáltal is igyekszik maximálisan visszaadni a Tolkien által teremtett világot: az ró a könyvekben rendkívül precíz leírást adott a tájakról, melyek jelentékeny része visszaköszön a Middle-earth Online-ban, kezdve a Megyétől Mórián át egészen az olyan, a regényben viszonylag kevés ideig szereplő helyekig, mint Biri városa. Noha a megjelenés még nagyon messze van, már most terveket vettek egy (esetleg több) kiegészítő csomagot, melyben többek között Rohan, Gondor és a Végzet Hegye szerepelne. De ne siessünk ennyire előre, hiszen már az is nagy-szerű lenne, ha az alapjáték megjelenési dátuma nem a távoli jövőbe burkolódna...

„A Helm-szurkodi csatának vége. A Középföldéért vívott harc pedig küszöbön áll.” – mondja Fehér Gandalf a Két torony végén, és hogy mennyire igaza van, arra remek példa a közeljövőben megjelenő Gyűrűk Ár-játékompingje. Január kilencedikéig, azaz A király visszatér hazai bemutatójáig tehát bőven lesz mivel elfoglalni magunkat, de a Battle for Middle-earth-nek és a Middle-earth Online-nak köszönhetően az év másod- felében sem kell elhagynunk Középföldét. ■ **5.8**

Fejlesztő: Crytek Studios > Kiadó: Ubi Soft > Web: www.farcry-thegame.com

A múltból tán' még visszacsengenek azok a szkeptikus megjegyzések, melyek a Far Cry bejelentését kísérték. Nem sokan tartották biztató előjelnek, hogy egy GeForce 3 technológiai demóból születik az újabb fps, bár erre a Crytek Studios tervei már a kezdetek kezdetekor is kiterjedtek. Aztán jöttek a kiállítások, és a Far Cry bizonyított. Most, a megjelenés küszöbén, mint az idei ECTS játékát, a mindenek felett várt fps hármas dobogójáról épp' csak egy hajszálnyival lecsúszó tömeges nyálcsorgatás tárgyát konferálhatom fel egy utolsó ígért-demonstrációra. Egyrészt a találás előtti éhség fokozása végett, másrészt, hogyha valami hamisnak bizonyul, ítéletünk annál keményebben és pontosabban sújthasson le rá.

A sztori tekintélyes fejlődésen ment keresztül az elmúlt pár hónapban. Míg nemrég még a "van egy motorcsónakod, amellyel kikötisz egy idegen szigeten, ahol gonosz katonák találás, akik le akarnak löni" jeszto koncepcióját olvashattuk a hivatalos közleményekben, addig mára peches hősrünk a Jack Carver névvel, a bér-tengerész foglalkozással (amolyan vízi taxis a hamarosan tárgyalt szigetvilágban) és egy Valerie-ként szólítható bájos újságírónővel gazdagozott. Ezt a hármat már nem nehéz összekapcsolni: Valerie el akar jutni egy lakatlannak hitt szigetre, s ehhez Jack segítségét kéri. Mivel Jack bér-tengerész, természetesen segít, a dokkolás után azonban a hajóját a lakatlan sziget militarista berendezkedésű lakói fel-

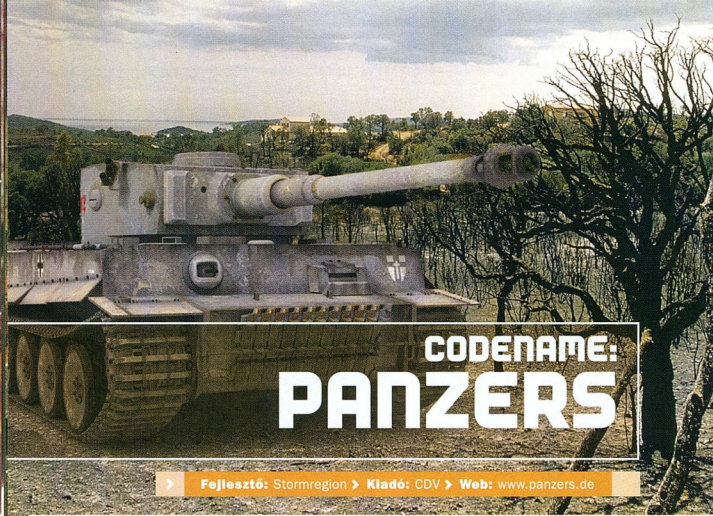
robbantják, az ügyfelet meg elrabolják. A következő sziget úszva túl messze van, fegyver meg épp' kéznél, mi mást lehet tenni, mint végig first person shootolni a helyet, és a végén a sziget(ek)en ülő titok nyitásával, s a babával együtt boldogan élni, amíg a credits lista le nem pereg. Én már csak azért drukkolok, hogy a sziget titkát ne egy örült tudós világuralmi célokat szolgáló génkísérletei adják, Isten ments, egy nukleáris kilóvállalással megfejeve.

A csodák a színhellyel kezdődnek. Óceánia apró gyöngyszemei, ahol a paradicsomi pálmák foltjai lágyan libbenő szellőtől szüntelen szálló lobogóként lengedeznek, s ahol az ég és a víz oly' kék, akár a Tron 2.0 indítókonja, minden ember álmaiban előkelő szerepet foglalnak el. Lehet, hogy a többség esetében géppuskás katonák és betonbunkerek nélkül, no de a pusztá terepszemléért fogadok, valahogy mégsem fizetnének annyian. Lássatok csudát, a CryEngine ezt a mennyeknek materializációját 2 km-es távolságban oda-vissza egyhuzamban megjeleníti - természetesen némi rendelési különbséggel a távolság függvényében. Ezeknek a négyzetmétereknek sokaságai azonban nem lehetnek mind az emlegetett édeni faunával megtörve, hisz hova lenne akkor a változatosság: a mocsár, a kiegészítő vulkáni hegyoldai és a külső terep felhomlokegyenest ellentétes, félelem- és klauszrofóbia-keltő, rémséges, roszdás belső színek egyaránt a tékép részét képezik. Lévn az engine eredendően

gyakorlatilag pixel és vertex shader demonstrációknak született, mindegy helyszínek leképezésének technikai háttere sem ad okot kétkedésre. Pixelenkénti valós idejű megvilágítás, a környezet dudor-térképezése (ebm szakrovíditás) és hasonló, gyönyörű kifejezések igyekeznek mindezt nyomtatékostani, amiből egy kis-kis kiemelkedik a tavaly még forradalomként kezelt, lassan rutin-igéretté váló poly-bump rendering. Tudjátok, a Carmack-féle, először iszonyú high-poly modell megépítésével, majd "fényképeknek" relative low-poly karakterre történő ráhúzásával operáló hatékony illúziótechnika. E szavak ellenére persze változatlanul kéltelkedhetünk, de a képek itt alul-fölül-oldalt, és az eddig közkézzre került több videó nyugodtan nevezhető bizonyítéknak.

Manapság, a televízió meg az űrrrepülőgép korában külön fejezetet szokás szentelni a fizikai motor részletezésének, és az okok erre jelen esetben is meg-alapoztak. Úgy is mondhatnám: a Far Cry fizikája olyan lesz, hogy csak na! Rongybaba-összesest, tárgyak súlyát, térfogatát, sűrűségét, fajlagos hőkapacitását egyenként számító motorról magyarázhatnak ma már a legcsekélyebb elképédés hatása nélkül. De hiába láttunk már két Red Factiont is, a terep deformálásának lehetősége azért még mindig elemi erővel ragadja meg a játékos képzeletét, különösen, ha az tényleg korlátok nélkül válik alkalmazhatóvá. A Far Cry szigetein elméletileg nincs tárgy és

Fejlesztő: Stormregion > Kládó: CDV > Web: www.panzers.de

Két évvel ezelőtt a S.W.I.N.E. alkotóinak személyében újabb csapattal, a Stromregionnel gazdagodott a hazai játékkészítők listája. A jövő év elején megjelenő második játékuk - ahogy azt már a magyar fejlesztőktől megszokhattuk - ismét az önjelölt fetelegenerálisok boldogsághormonjait hivatott a normális szint fölé emelni. A Codename: Panzers, amint azt sokatmondó neve is sejteti, a második világháború csatamezőit eleveníti majd meg monitorunkon, előreláthatólag valamikor 2004 első felében. A Panzers kiadását a német CDV vállalta magára, ami akár pozitív előjelnek is tekinthető, hiszen annak idején a téma nagy úttörője a Sudden Strike és utódja, a műfaj jelenlegi trónján őröngző Blitzkrieg is a német cég gondozásában jelent meg.

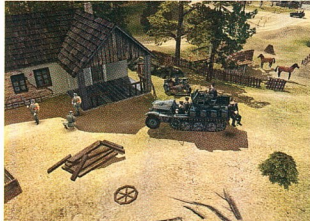
A HARCTER. Annak idején a legtöbb dicső jelzővel a S.W.I.N.E. lélegzetelállító részletességű grafikáját és az annak megjelenítéséért felelős Gepárd motort illették. A Gepárd feltrubozott változata "hajtja" majd a Panzerst is, természetesen az elődhöz hasonlóan teljesen háromdimenziós környezetben, melyet a készítőik ígérete szerint olyan új látványelemek tesznek még gazdagabbá, mint a dinamikus fények, a valós idejű árnyékok, a számtalan fajta robbanás, a köd, a villámlással tarkított szakadó eső, a realiztikus hatású álló- és folyóvizek. Akárcsak a környezetre, úgy az egységek kidolgozottságára sem lehet panasz: az eddig bemu-

tatott képek, a trailer és kiváltépp annak a rövid animációnak az ismeretében, mely egy Crusader harckocsi sérülési folyamatának fázisait hivatott illusztrálni, úgy tűnik, a legapróbb részletekig kidolgozott modellekben gyönyörködhetünk majd. A fejlesztés jelenlegi állása szerint a motorral alacsony felbontást és részletességet választva már egy 256 MB RAM-mal, 1 GHz-es processzorral és viszonylag gyengébb grafikus kártyával felszerelt gép is megbirkózik majd.

A Második Világháború hadisíelő felei közül a már megszokottnak tekinthető szövetséges, szovjet és német oldalakon tehetjük próbára stratégiai képességeinket. Minden oldalon egy-egy hős történetét követve halad előre az összesen harminc küldetést magába foglaló - a részletes kidolgozhatóság érdekében - lineáris cselekmény, mely során a fiktív utközetek mellett számos, a történelmen alapuló küldetésben is próbára tehetjük rátermettségünket. Részt vehetünk a keleti és a nyugati front szinte valamennyi hadműveletében: Lengyelországban, Franciaországban és a Balkánon, a Szovjetunió területén, valamint Magyarországon, Normandiában és végül Németországban. Észak-Afrikát a fiúk egyelőre úgy tűnik, meghagyják a Digital Reality Desert Rats vs. Afrika Korpsának, bár nem kizárt, hogy később, esetleg egy küldetéslemez keretében még kipróbálhatjuk magunkat Rommel homokozójában is. Ezek mellett a készítők bevallásuk szerint játékuhoz a legtöbb ihletet filmes és irodalmi élményeikből merítették, ezért könnyen elképzelhető, hogy a pályákon gyakran köszönnék vissza jelenetek olyan klasszikus alkotásokból, mint a Ryan közlegény megmentése, a Híd túl messze van, a Halál ötven órája, vagy akár személyes kedvencem, a Kelly Hősei.

AZ EGVSÉGEH. A virtuális harctereken összesen több mint 100 féle harci gépezet kommandírozásá-

ra kapunk majd lehetőséget, melyek között a konfliktus olyan emblematisus páncélosain kívül, mint például a Tigris, a Sherman, vagy a szovjet T-34-es, találunk majd különféle légvédelmi, hagyományos, illetve ónjáró lövekeket, motorkérpárokot, dzsipeket, teher- és szervizkocsikat, valamint kisebb számban néhány egzotikus harcosköt is, mint például a V-1 és a V-2 rakéták, vagy a németek síneken közlekedő ágyúmonstrumai. Ha már a síneknél tartunk, jó hír a vonatmániásoknak, hogy akárcsak a Blitzkriegben, ezúttal is kedvükre elszórazhatnak majd a pályán zakatoló gőzösökkel. A játékba ugyancsak a Blitzkrieghez és a komolyabb stratégiákhoz hasonlóan beépítik az Armor Facing effektet, ami annyit jelent, hogy tesztem azt egy Tigris esetében nem lesz éppen mindegy, melyik oldaláról próbáljuk megbontani a túlméretezett macskaféle páncélzatát, melynek motorját a homlokpáncélánál húsz milliméterrel vékonyabb páncélzat védte.

Ellentétben a S.W.I.N.E.-nal, amelyben mind a nyulak, mind pedig a sertések gépesített alakulatakká rendeződtek, a Panzersben a páncélosok és egyéb különféle hadászati berendezések irányítása mellett a gyalogság is jelentős szerepet kap. A játékban szám szerint tíz gyalogsági fegyvernem többfős szakaszokba beosztott harcosait vetethetjük be az ütközetek során az egyszerű lövészekről a páncéltörő fegyverekkel felszerelt tankleharítókon és mesterlövészekre át a lángszórós egységekig. Ez utóbbiak, valamint a molotov koktélokkal felszerelt szakaszok használatával lehetőségünk nyílik majd az ellenséges páncélosok felhívására, hogy aztán a belőlük hanyatt-homlok kimenekülő kezelőszemélyzet helyére saját embereinket ültetve küldjük újra harcba a már szobahőmérsékletűre hűlt masinákat. A gyalogosokkal az épületekbe hatolva figyelemmel kísérhetjük az objektumon belül zajló eseményeket is. Ilyesmivel a Close Combat sorozat óta nem igazán találkozhattunk, ahogy a morál megjelenése is a Microsoft második világháborús stratégiáit idézi. Katonáink, ha kilátástalan helyzetbe kerülnek, nem feltétlenül fognak parancsunkra mindkét kezükben egy-egy kézigánáttal nekirohanni az előtűt tornyosuló Párdúcna. Ilyen szituációkban, amennyiben elszigetelődnek a többi egységtől, sokkalta valószínűbb, hogy vagy pánikszerűen hazáig szaladnak, vagy megadják magukat a túlerőben lévő konkurenciának.

ÉS A TÖBBI... A készítő RPG-elemekkel is igyekszik színesíteni programjukat, ebből eredően egységeink négyféle fegyverkezelési tapasztalattal, valamint egyéb különféle tulajdonságaikat erősítő használati tárggyal rendelkeznek majd. Ezen felül az egységeink lesz halál- és látókör is, amelyen belül tapasztalati pontjaik mennyiségétől függő hatékonysággal tudják majd megállá-

▶ A SUDDEN STRIKE-SOROZAT

A Sudden Strike volt az a játék, amelyik három évvel ezelőtt sikeresen ötvözte a második világháborús környezetet a valós idejű stratégiai játékok műfajával azáltal, hogy megszabadította az RTS-ekre gyakorta jellemző, ám ilyen környezetben kiváltepp irreális, építgetős gazdasági rendszertől, ugyanakkor a jobb játszhatóság kedvéért visszavett egy kicsit az élethűségéből is. Kimondottan szórakoztató játék többjátékos módban (pályaszerkesztő és végelethatalan mennyiségű lefethető pálya), főképp, ha beszerezük hozzá a Sudden Strike Forever névre keresztelt kiegészítést, mely számtalan új egységgel és pályával bővítette az addig sem csekély repertoárt. Folytatásának, amely leginkább egy erősebb kiegészítő benyomását keltette, elsősorban addigra már meglehetősen elavult grafikája és a komolyabb újítások hiánya miatt nem sikerült az első részhez hasonló sikereket elérnie.

pítani a közelgő ellenséges egységek különféle paramétereit.

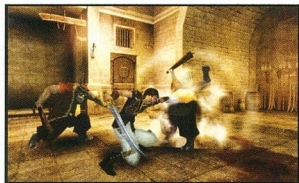
A mesterséges intelligencia az ígéretek szerint mindent el fog követni, hogy megnehezítse a dolgunkat: pozíciót fontossági sorrendben védi, és látja el utánpótlással; a lesérült, vagy munició szűkében álló egységekhez szerviz- illetve lövészes kocsit küld; a helyzettel függően dönt visszavonulárról, illetve kezdeményezésről; ezen felül igyekszik majd mindig az adott harci felülethez a legmegfelelőbb egységet bevetni ellenünk.

A kampányok mellett, jó néhány többjátékos mód gondoskodik róla, hogy a játékosok az egymással küldetések végigharcolásához szükséges körülből ötvenórányi játékidőn túl is a monitor előtt görnyedjenek. A Deathmatch, a Kill the Leader, és valamilyen formában már a Hold The Line mód is ismerős lehet más stratégiai játékokból. A kooperatív hadjárat azonban - melyben a másik hárman hadvezérelt közösen harcolhatjuk végig a teljes hadjáratokat - ritkán látott megoldás stratégiai játékokban: ez újból szerepjátékokból importált elemnek tűnik.

A zene szimfonikus lesz, és a készítő minden hadviselő félhez a kultúrájukhoz igazodó taktusokat ígérnek.

HONKLÜZIO. Amennyiben a Stormregionnek sikerül megtalálnia az általuk arany középtűként aposztrofált arányokat az akció és a stratégia műfaja között, így szakadva el a Sudden Strike egy kissé már elkopott struktúrájától, a Codename: Panzers könnyedén a második világháborút feloldozó RTS-ek etalonjává válhat. Jelenleg úgy tűnik, hogy egyetlen komoly vetélytársa a szintén magyar fejlesztőkből álló Digital Reality - fentebb már említett - Desert Rats vs. Afrika Korpsa lehet.

■ SE

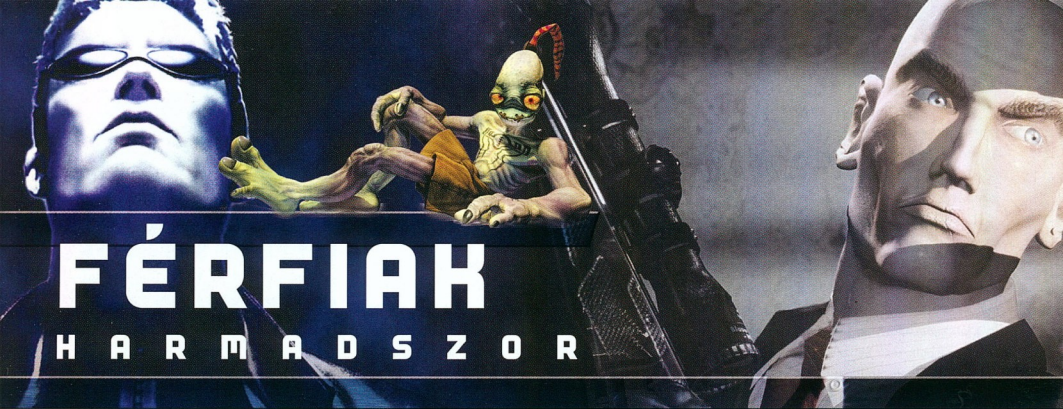

véleményemzerint a számítógépes szórakoztatás egyik legjellemzőbb figurája Perszia hercege. Az ifjú hős kalandjai az asztali PC-k elterjedésével egy időben kezdődtek el, de még a szilikon-processzorok-ban sokszorosára gyorsult idő ellenére sem értek véget. Ezt mi sem bizonyítja jobban, minthogy a program megjelenésétől számított majd két évtized elteltével is készült új feldolgozás, mely az „okosabb” mobiltelefonok tulajdonosai üthetik el az időt mérőzás vagy hosszúra nyúló tárgyalások közben.

Nem csoda, hogy ezt a felsülést látva a fejlesztő cég sokáig nem mert hallatni magáról, de végül még elkészítették látszólag az időt, hogy megpróbálják javítani szegénytelen bakiját, és visszavárásolja képményönkre a Távok-Levelet más hangulatát. Bizony, mire e sorokat olvastok, már el is kezdhettek keresni a sorozat negyedik epizódját a boltok polcain! Mivel hamarosan úgyis részletesebb leírást olvashattok, most csak röviden próbálom meg összefoglalni, mire számíthatok.

És hogy a huzam még teljesebb legyen, az idő manipulálására is lehetőség nyílik. Ez a kaland előre felhatható nagyatatóm varázstárgynak köszönhető, mely emberfeletti képességekkel ruházta fel tulajdonosát, mint például az idő visszapörgetésével (állásment helyett ajándot), lelassításával, felgyorsításával vagy megállításával, melyek lényegében az ellenfelek minél hatékonyabb legyilkolását segítik elő, illetve a jövőbelátás mestersége is beakontárkodhatunk pár rövidebb jelenet erejéig. Összességében tehát látványos akciójátékra számíthatunk, melybe a fejlesztők a kategória minden közkedvelt elemét igyekeztek belezúfolni hol több, hol kevesebb sikerrel. Hogy végül merre billen el a mérleg nyelve, az hamarosan kiderül.

 BIRD

No, ez a pillanat is elérkezett, noha próbáltam minél jobban előadni. Éjfél múlt, kint tombol az eső, Lily pedig itt villog ezerrel, hogy mi lesz már a pasmagos rovatallal. Persze, nem személyesen villog, hanem ICQ-n, mivel nincs itt. Ennek a módosítónak jelen esetben örülnöm kellene, mert ha nem így lenne, akkor óriási hajcibálás meg iszapbirkózás kerekedne belőle, és gyanítom, nem én kerülnék ki győztesként a csepetéből. Különben is, ha cikkledadról van szó, jobb kerülni Lily látómezejét, főleg, ha vaj lapul a ludas író füle mögött.

Azért ne féljetek, nem annyira vézes a helyzet, van még időm. Ugyan nem ártana rákapcsolni, mert a mostani számban 8 csóváról lesz szó. Megpróbálom felpörgetni a dolgot, így legközelebb már új témába haraphattok. Ja, és a félreértések elárterülése végett jelzem, hogy Lily sem hárpia, mielőtt bárki azt gondolná, hogy valóban leszámazottja a darabólós gyilkosnak... Pont ellenkezőleg!

MAX PAYNE - MAX PAYNE. Elsőként álljon Max Payne-re a ceruzám. Ööööööö... Mindegy. Khm... Szóval Max az első karakter a nagytól alatt, akit már úgy ismerhettek, mint a tenyereketek. A Remedy Entertainment legnagyobb dobása (a 3Dmark tesztprogramok motorja mellett) volt, nem is csoda, hisz a 2001-es megjelenés óta több mint 4 millió darabot szórta szét a világon. PS2-re és Xboxra is megjelent a PC után természetesen. A fejlesztők legmerészebb szauázásai középtette sem gondolták, hogy Sam Lake (aki egyébként Max arca, pontosabban Ő kölcsönözte Maxnek bájos arcátérutár-

ját) forgatókönyve, mely meglehetősen összetett sztorival büszkélkedhetett (amelyet csak a második rész fog túlszárnyalni) ekkorát fog durranni forradalmi 3D motorjuk alatt. Minden kerek egészként került ki a Remedy kezei közül, a siker garánciatlan tünhetett, mégsem bíztak magukban első körben. Annyira próbálták alacsonyra vágni a költségvetést, hogy elsősorban saját kőreikből modellezték a karaktereket, így került be a fél Remedy team a játékba mint hang és mint karaktermodell. Ez az épp napokban megjelenő „Max Payne 2: The Fall of Max Payne” részben már másképp lett, így a remeids srácok maximálisan a munkájukra tudtak koncentrálni, nem kellett hangfelvételekre és fotózásokra járniuk. Pont ez az oka annak, hogy Max külseje is változni fog a következő epizódban, a rajongók legnagyobb bánatára. Sam Lake több, mint a háromszoros méretű forgatókönyvet gyártott oldalszáma a második részhez, jóval többet, mint amennyi három egész estés hollywoodi filmhez szükséges. Ekora projekt mellett nem is baj, hogy nem aprózta el az energiáit mindenféle fotózásokra. A trailerek alapján a második rész olyan keményen büntetni fog a szerelmi történet dominanciája ellenére, hogy öröm lesz nézni a Take 2 részvényárfolyamainak emelkedését. Max hangja szerencsére ugyanaz marad a következő epizódban is, James McCaffrey szívesen elvállalta a feladatot. Azt már jól tudjátok, hogy Németországban minden erőszakos játékot betiltanak. Nem volt ez másképpen a Max Payne-nél sem, így a Remedy gondolt egyet, és ki akart adni egy verziót, amelyik már a 12+ éves korosz-

tály számára is játszható. Természetesen ebből nem lett semmi, gondolatok csak bele, nem nagyon maradt volna semmi a játékból, legfeljebb a fomenű. Hajrá-hajrá Remedy Entertainment!

BEN - FULL THROTTLE. Benről már volt szó: ő nem más, mint a Full Throttle motoros-borkabátos kemény fickója, aki a LucasArts ázsíóját növelte a cég fénykorában, 1995-ben. Az eltelt évek alatt a „Csutka Gáz” nem vesztett semmit népszerűségéből, én is gyakran leveszem a polcra, és kicsit nehezebben ugyan, de sikerül a SCUMM VM segítségével belekóstolni újra a kalandjátékok egyik gyöngyszemébe. Roy Conrad hangját dicsértem már anno, azt is vágjátok már (mint serülő kislányt a tanga), hogy 2001. január 18-án (ami véletlen egybeesésként éppenséggel a születésnapom) elhunyt tudórakban annak ellenére, hogy egyetlenegy cigarettát sem

vett a szájába egész életében. A LucasArts külön megemlékezett róla, mennyire sok kazettát hallgatott végig, mire ráakadtak Roy hangjára. Több mint 3 hónapja hallgatták az anyagokat, de mindenkit megjatszottnak, álkeménynek tituláltak. Aztán hirtelen a kezükbe akadt egy kazi, amelyen fekete filccel felirukta a „Roy Conrad Demo Reel” szöveget találtak, Bingó, a Voice-Over részleg főnöke végre elmegetett fürdeni és enni. Milyen kár, hogy Lukas arcát azóta kissé megbolondultak...

JC. DENTON - DEUS EX. Bevallom, egyik hűséges olvasónk levele hatására került csak be Denton bá-

csi a rovatba, noha az illető teljesen jogosan kérte számon, hogy eddig miért is nem esett róla szó. Egyszerűen azért, mert kifelejtettem. Meg szeretném hát köszönni NEKED kedves levivő, hogy emlékeztetél az Ion Storm leghíresebb főhősére.

JC. Denton valóban rendhagyó csóva, csakúgy, mint a Deus Ex játék egésze. Azt már tudjátok korábbról, hogy az Ion Stormot csak a Deus Ex megjelenése rántotta ki a teljes anyagi csődből, az Eidos már éppen kezdte volna magukra hagyni őket. Szerencsére a játék jött, látott és győzött. Elkerülhetetlen lett hát a második rész beharangozása szinte azonnal az első rész megjelenése után. Még Linuxra is portolni akarták a játékot megjelenése után, azonban a Loki Entertainment Software csődbe ment. Maig ott figyel a holnapukon, hogy „COMING SOON: DEUS EX”. Jáj, de gázos...

Még az idén megjelenik a folytatás, a „Deus Ex: Invisible War”, úgyhogy a rajongók már kezdhetik is dörzsölni a pénztárcájukat. Az interjú alapján a második rész pont ugyanazt az elvet fogja követni, amellyel az első sikeres lett. Warren Spectorék ezúttal még nagyobb adag RPG-beütéssel öntik nyakon a folytatást, sőt, ahogy a fejlesztési idő alatt folyamatosan szivárogtak az információk, egyre inkább az lett az érzésem, hogy bezony Spector bátyó kicsit System Shock 2-elvek felé viszi a projektet (nem véletlenül, hiszen saját gyermeke...), tehát lesz fegyvermódosítás, még komolyabb implantelődés, ami csak szem s szájnak ingere. Megmarad a gyilkolásmentes végigjátszás (létezik rá mód, hogy a Deus Ex mindössze 3 ember megölésével teljesíthető legyen), sőt, a játékosok ezúttal is több befejezésre számíthatnak.

A Deus Ex végén az Area 51-es résznél már találkoztattok is az új főhőssel, amint egy tartályban aludta álmát. Igen, az ALEX DENTON felíratú hordóból szépen ő kúszik majd elő, így nem JC Dentont vezérlitek majd, ezzel ugrik Jay Anthony Franke hangja is. Ez azért szomorú, mert szerintem a srác hangbéli adottságai egész kiváló módon passzolnak Dentonhoz, annak ellenére, hogy Jay „egyszerű” Quality Assurance tesztler az Ion Stormnál. Hiába, házon belül is teremnek csodák. :)

Sajnos az EIDOS-ra, mint kiadóra eléggé fújol mostanában a nép, remélhetőleg nem lesz különösebb gond a terjesztéssel. Többször előfordult már, hogy sikeres Eidos égisz alatt megjelent játékokból a

demo változatot is teljesként értékesítették, ezzel becsapták a vásárlókat. (Ez történt a Deus Ex Special Edition esetében is, amely hangzatos neve ellenére csak egy demo változat volt... Khm, kedves EIDOS. Csokimegvonás lesz by nép, már látom...)

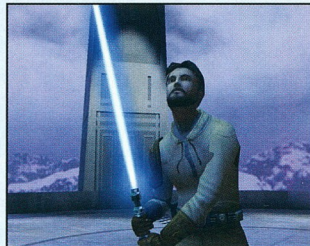
SAM STONE - SERIOUS SAM 1-2. A Horvát nemzetiségű CroTeam meglepetésként robbant be a köztudatba, mikor 2001-ben megjelentették a részből álló szaladgálós-hentesos játékok debütáló epizódját. Az érdekes az egészben az, hogy eredetileg nagyon nem játékok akartak fejleszteni, csupán megmutatni a világnak, hogy milyen szép és gyors 3D motort firkantottak össze. Elsők voltak a világon, akik az ATI TruForm technológiáját alkalmazták. (Talán utolsók is, nagyon kevés játékban találkozom vele. Tudjátok, a TruForm a teljesen gömbölyű felületek leképvezését segíti, hogy ne hatszögöltek kerék legyen az autón.) Tehát a tech-demójuk megtekintése után a Gathering Of Developers annyira benedvesedett, hogy gyorsan aláírt egy szponzori szerződést a sráccokkal, akik aztán megalkották Samet, egy eléggé Duke Nukem-szerű zacskóst, mindenféle tömegpusztító fegyverrel a hátizsákjában.

A fiúk épp a harmadik részt készítik, én egyiket sem játszottam végig a két megjelent epizódból, de több barátom-barátóm is szereti az esztelen ödöklősé játékmenetét. Nagyon sokan vannak így vele a világon, hiszen a Croteam is és a kiadója is jól járt az eladási mutatók alapján. A második részre azért a biztonságs kedvéért lecserélték Sam ujjatlan izompólióját egy teljesen hétköznapi vállas pólóra, a rossz nyelvek szerint azért, hogy ne hasonlítson annyira Duke Nukemre. Szerintem felesleges volt, így is, úgy is hasonló.

Még John J. Dick hangja is ugyanolyan tónusú, mint Jon St. Johné, Duke hangjáé. (A névhasználat véletlen, nem ismerik egymást.)

HYLE HATARN - JEDI KNIGHT 1-2. Sohasem kedveltem a Jedi Knight sorozatot, utoljára talán a Dark Forces 1-et toltam, amelyik Star Wars-témájú FPS volt, de az már nagyon régen volt, talán igaz sem volt. Mocsy mélysegesen megvet érte, el sem tudja képzelni, hogy létezhet ember ekkora hiányossággal. Szerinte évi minimum két darab Star

Wars-orientált játékot kell megjelteni ahhoz, hogy rózsaszínbé öltözve, sárga lufigat cibálva, mosolygósan szaladgáljon valaki a szürke hétköznapiokban. (Na jó, ez így nem is igaz, még nem szolt egy szót sem, de szerintem ezt gondolja. :P)

Ez hát az oka, hogy mélyebb infóim nincsenek a játékról, azt viszont tudom, hogy Kyle hangja legalább akkora kaliberű mint egved a szinkronhangok között, mint Kath Soucie a női kollégái között. Sőt, mi több, Jeff Bennett (Kyle) nem csak egy szoftverháznál kulcsol szerepéért, hanem megy, ahonnan esélyt lát még a legkisebb mikrofonba történő rőfenesre is. Ez aztán a munkamorál, higgyétek el, nem véletlen, hogy a Gabriel Knight első részétől kezdve, a Stonekeep (!), a ToonStrike (!), a Fallout (!!!), az Escape from Monkey Island (4!) és a Baldur's Gate játékokban is szorgoskodott, mint audio játékművész. Mind csupa zűgfeljesztett játék ugye, kérem, ezért nem is érdemelnek több szót. Jeff amúgy teljesen normális felnőtt, ugyan családja nincs, de szeret bungee jumpingolni... A Jedi Outcast lett hát a legfelkapottabb Star Wars-játék az utóbbi időben, de a befolyó pénzüsszeg azért nem döntöget álomhatárokat, már jó ideje a megjelenésének, és márciusi adatok szerint csak alig több, mint 700 ezret adtak el belőle. A konzolos adatok együtt ez azért egymillió felett van, de az még mindig nem olyan hűdenangvinnfincs. Talán a LucasArts is rájön lassan, hogy kell a plusz feeling a játékaikba... Nem feltétlenül elég annyi, hogy próbálják összeszedni az új géjművekhez az eredeti SW-színesek hangját. (Mint például Lando Calrissian hangja: Billy Dee Williams, az eredeti hús-vér Lando. Figyeljétek a szövegét, kicsit idősebbek már a hangzásáért, mint a „Bírodalom Visszavág” idején, de azért könnyen fel lehet ismerni...)

GARRETT - THIEF 1-2-3. Ez is lerágott csont, már annyira kifényeztem a Thief sorozatot és a Looking Glass Studiót, hogy csak na. Megérdemlik, szó se róla. Azért került be Garrett is a felsorolásba, mert nemrég sikerült kapcsolatba kerülőm az egyik Thief 3 fejlesztésén dolgozó Ion Storm-os alkalmazottal, aki felhívta a figyelmem rá, mennyire nagy kultusza van (sőt, egyre inkább figyelnek rá a castingkor) a szinkronhangoknak. Javasolta, nézzek fel a hivatalos fórumukra, ahol parázs viták mentek

COMMANDOS 3

DESTINATION BERLIN

Feljesztő: Pyro Studios > Kiadó: Eidos Interactive > Web: www.eidos.co.uk

Az már régen gyanús, ha Dauby telefonál. Először még csak azt hittem, hogy beszélgetni akar, mert egyedül érzi magát. Aztán rájöttem, hogy ez nem fordulhat elő, hiszen rengeteg embert ismer, miért épp engem hívna fel, ha lelki támogatás kell? Na mindég. Szerencsére viszonylag hamar rátért a lényegre: különböző fondorlatos mondatokkal megkérdezte, hogy mennyire vagyok tele erre a hónapra. Próbáltam megértetni vele, hogy eléggé várom az Etherlords 2 cikk jogát, de mivel telefonja időpontjában még sehol sem volt a lehetőség rá, hogy Mocsy nekem adja, beleegyeztem, hogy átveszem tőle a Commandos 3-at. Nem hibáztathatom, utólag én is így tettem volna, minél messzebb szerettem volna kerülni ettől a játéktól, legalábbis jelen képességgel és játékelményem vonatkozásában. Dauby egyértelműen a tudomra adta, hogy neki nagyon nem tetszik, pedig jól tudjátok, ő az, aki az egyik legmegszállottabb híve és követője a Commandos sorozatnak. Felkészített a legrosszabbra, majd még aznap átadta a lemezeket. Még vártam pár órát, mielőtt engem is megérintett a sokkhatás. Bárcsak ne vettem volna fel a telefont...

ELŐSZÓ. A Pyro Studios egyetlen komoly játékkölte az 1998 júliusában megjelent Commandos sorozat. Ez éppen elég volt nekik ahhoz, hogy történelmet csináljanak. Gonzo Suarez és csapata az első két résszel beásta magát a legnagyobbak közé, gyakorlatilag megteremtették a "ritájím körökre osztott" stratégiái játékok. Emlékszem, a Commandos 1 megjelenésekor, később pedig a második résznél (mely sokkal nagyobb szabásúra sikeredett, a maga tiszta közel 60 órás játékidőjével) tömegesen gubbasztottak a türelmebb és elszántabb játékosok a sikerorientált küldetések előtt. Tény, hogy a pörgősebb játékokat kedvelők számára a Commandos sorozat sohasem nyújtott maradandó élményeket, mégis, akik szerették, és máig szeretik a molyolósabb, ámde hatalmas katarzist nyújtó érzést, melyet a "MEGCSINÁLTAM ÖCSÉM!" felkiáltás ad, mindenképpen várták a harmadik részt, hisz jobbnál jobb ígéretekkel voltak elkábilva.

Ugyanis a Pyro Studios már nem az a Pyro Studios, amelyek a Commandost sikerre vitte. Erről a következő oldalon találtok melyebb információt, előlárabon legyen elég annyi, hogy a Commandos 3 nem véletlenül lett olyan nyomasztóan lelketlen, büntetően buta néhány helyen, csakis azért következhetett be a rókabőr és egyéb folytatásos feeling romlasztó hatása rá, mert a fejlesztőcsapat kemény magja távozott új céget alapítani. Sajnos nem első eset ez a játéktörténelemben, ezt csak mi játékosok sajnálhatjuk leginkább, a végeredményt ízlelgetve, majd a tényér szélére pakolva...

A PÁLVÁH. A fiúk erősen visszavettek a pályaméretekből, tulajdonképpen a 3 közvetlenül elérhető helyszínhez 3-3 alpjáa tartozik, persze a marketing szócsó szerint ez összesen nemcsak 9 darab, hanem

sokkal több, mivel a térképek bizonyos szintig bővülnek új feladatok teljesítésekor. Szálingrád, Közép-Európa és Normandia helyszínekkel számoljatok. Személy szerint csak azért szerettem a Commandos sorozatot, mert annyira nehéz volt, hogy már bosszantott, így bámi áron, megpróbáltam átverekedni magam a mapokon. A harmadik rész esetében valóban sokat segített (a magamfajta játékosnak mindenképp), hogy a játék nem egy falatként adagolja a bősze missziót, hanem apró lépésekkel haladva engedi teljesíteni azokat. Újjásként rengeteg dolog felfedezhető, helyet kaptak az agresszív rombolást előidéző fegyverek, valamint csapatunknak több lehetősége lesz a kollektív munkára, ellenséges seregek lemeszárolására és némely esetben az épületvédelemre is. Nem utolsó sorban, a grafikai megvalósítás sokszor igen impozánsan párosul a játékmenetbeli történésekkel, így a bombázások alkalmával az épületek valóban felrobbannak, összedőlnek, a vilanyópóznák is táncot járnak stb. Ez mindenképpen pozitívum. A lélek azonban elveszett a részletekben, hiába részletgazdagok a pályák, a korábbi részek számtalan, sokrétűnek nevezhető missziója után a Commandos 3 már alig-alig tudott újat felmutatni, sőt, mi több, hihetetlenül unalmas, motiváció nélküli játékot erőltet. Először csodálkoztam, hogy a 3CD-s méretben mennyi animáció lapul, majd rá kellett döbbennem, hogy minden egyes arcomba nevettek a Pyronál, mert minden egyes átvétető anim egy az egyben az ingame engine által renderelt jelenetek bedigitalizált formája. Azért ez nem kicsit szálnalmas dolog 2003 végén. 3 éves fejlesztés ide vagy oda, forradalmi tervezésnek nyoma sincs, nagyon sok helyen elkapkodottnak, szellemtelennek éreztem mind a pályavezetést, mind a játék vázát, melynek a legstabilabban kellene állnia.

A GRAFIKAI MEGVALÓSÍTÁS. Ez az egyetlen bekezdés, amelyikben nem fogok nyafogni, megígérem. Bár jócskán találtam kivételalót a karakterek ábrázolásában, maga a környezet fenomenálisan übertápos. Az aprólékos kidolgozás, mely az előző részekre is jellemző, itt is megvan, helytállan rendezen. Sok esetben még felül is múlja a korábbi változatokat. Esik az eső, újságpapírt fúj a szél, a hó szállingózása megül a tereptárgyakon és így tovább. A különböző effektek, mint a pára, vagy a füst szintén jól illeszkednek a képi világhoz, mely hamisítatlan második világháborús környezet. Pasztellszínekben gazdag missziókra számíthatok. A környezet páratlanul van megrajzolva, noha mint említettem, a karakterek ábrázolása már sokkal kiábrándítóbb. Sajnos valóban a helyzet; súlyozva a dolgot, a második legfontosabb elemét szabták el a játéknak. Minden objektum és személy 3D renderelt lett, ezzel azonnali hatállyal ocsmányabbnak tűnik, mint akár az első rész bármelyik karaktere. Ignacio Perez Józán gondolkodással azt nyilatkozta anno, hogy meg lett volna a lehetőség, hogy a Commandos első részét is teljesen 3D motorra tervezzék, azonban ez semmiképpen sem vált volna a játék javára. Gondolatok csak bele, még az első rész is valóban romhalmazzá vált volna, nemhogy a következők. Életük egyik legnagyszerűbb húzása volt, hogy kitöltik a 3D alkalmazásának háttérát, amivel természetesen saját pénztárcájuknak is kedveztek. Az, hogy a trend és a 3D korszak robbanása magával rántotta a Pyro csapatát is, nem meglepő. Csoda, hogy csak a karakterek 3D modellek. Ha nem így lenne, tulajdonképpen egy Rebels: Prison Escape szintű grafikával megáldott (ami nem feltétlen negatív jelző, de egyértelmű, hogy nem szebb a Commandos 3 kézzel rajzolt terepeinél) stratégiai játék lett volna belőle, mely sokkal többre hívatott, mint amennyit el fog érni szerény véleményem szerint.

nyem szerint. Hogy miért? Mert úgy érzem, a sorozat igazi rajongói csalódnak fognak benne (mint Dauby tette), az újak pedig megzavartan fognak kilikegteni 10 percgig, majd kilépnek a játékból, és soha az életben többet nem viszik az egérpóntint a Commandos 3 ikon közelébe, csillogó grafika ide, vagy oda.

IRÁNYÍTÁS. Mert a külsőn messze nem minden. Aki nem járatos az előző részek vezérlésében és kameramozgatózásában, az olyan szinten el lesz havazva a bugokkal halmozott tutorial küldetés és az éles bevetések kusza vezérlésében, mint az udvaron felejtett pudli december közepén. A legszebb az egészben az, hogy aki esetleg mégsem ebbe a kategóriába tartozik, tehát csukott szemmel toltta le a Commandos 2-t, az is teljesen újraír és megtekert kontrollfelületet kap sokkal kevesebb gyorsbillentyűvel, viszont annál több multifunkciós gombbal. Nincs is bosszantóbb annál, mikor százötvenszer kell megnyomni egy billentyűt, mire a megfelelő parancsot ki lehet vele adni. Az irányítás gerincét így a Q gomb adja, melynek taparolásával lehet szinte minden valamirevaló parancsot kiadni.

A pálya 90 fokban forgatható játéktér, a Commandos 3 esetében úgy használhatóan, ahogy van. Három nézet a négyből legtöbbször kapásból repül a kukába, a negyedikben pedig éppen nem látszik az ellenséges katona a fa mögött. Persze, erre van megoldás, a megfelelő billentyű lenyomásával a látómezőben lapuló ellenek enyhé pirosan villogni kezdenek. A németek látómezője a megszokott, itt is zöld pásztázó mező jelzi, meddig látnak. Hallani sajnos nem hallanak olyan jól, többször előfordult, hogy ajtócsapódások, lövések és egyéb komoly zajokat generáló műveletek után is tovább ásztoktak 2 méterre a karakteremtől. Előfordult az is, hogy olyan katona lőtt le, akie egyik szemézből sem láttam. Nem igazán

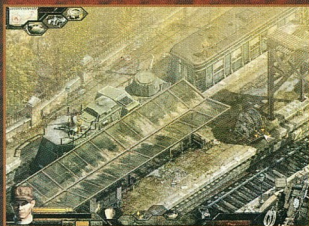
van "baráti sebzés" sem. Egy rossz script miatt, amikor a Panzer IV-es tank nekiment az egyik őrnék, semmi sem történt, hanem arébb lökte. A másik mókás eset egy kutya elaltatása után ért, a németeknek fel sem tűnt, hogy Hans, a véreb olyan szépen alussza álmát pont előtűk, a csatátér közepén, mintha szépségversenyre tartott kutya lenne, nem pedig állandóan éber vadállat.

Ha már a karakterekről van szó, inkább visszalépés, mint fejlődés tapasztalható ezen a területen is. A kedvencem, a kelekötya blóki teljesen hiányzik, a besurranó bébi sem kapott helyet a repertoárban. Már minden emberünk tud vezetni, így a sofőr is jegyet kapott melegebb éghajlatra. Így összesen a mesterlövész (Sir Francis T. Woolridge "Duke"), a kém (Rene Duchamp "Frenchy"), a zöldsapkás (Jack O'Hara "Butcher"), az utász (Thomas Hanock "Fireman"), a tolvaj (Paul Toledo "Lupin") és a bűvár (James Blackwood "Fins" - Diver) arcképeit használhatjuk. A fegyverek 70%-át csak az utász képes kezelni, ami önmagában még nem is baj, de azért környörgöm, egy molotov kóktét legyen már képes bármelyikük eldobni.

ÖSSZEZÖZÉS. Mérhettelen csalódás. A Multiplayer lehetőség egyenesen vicc, nem tudom, ki lenne az, aki így ilyen volumenű játékot hálózaton szeretne játszani a barátaival. A főmenü sivársága és szívbemarkolóan semmitmondó opciói már csak tetézik a pozitívumokat kereső, maximálisan jóindulatú teszter kiábrándultságát. Nem javaslom senkinek, aki szerette a Commandos korábbi részeit, azoknak meg főleg nem, akik kihívásokban gazdag, hosszú távon is élvezetes játékok szeretnének megvásárolni.

■ --FLATLINE--

Gonzo Suarez és leghűségesebb követői távozása a Pyros Studiostól mély nyomot hagyott a fejlesztőcégekben, ezt a Commandos 3 botrányos kivételése és ötletlen megvalósítása is alátámaszja. De miért is gyengült el annyira a Commandos franchise, miért erőltették a maradék annyira a harmadik részt, ha az informáltabb játékosok számára egyértelművé vált, már kedvencük kilépése pillanatában, hogy baljós árnyak kezdenek tornyosulni ezzel a Pyro felett. Gonzoék kreatív munkája és felbecsülhetetlen közbenjárásuk nélkül vajh! miből gondolták, hogy sikeres játékok készítenek...? Keressük a választ, melyet ismeretlen csak a képzesszűk és az emberi megbecsülés hiányának kapcsolatában találunk meg, no és persze a kiadók kegyetlen magatartásában.

RÖPKE ÉLETRAJZ A COMMANDOS ATYJÁRÓL.

Gonzo Suarez 1963-ban született Barcelonában. Múltja jobban hasonlít végveszélygátra, mint vérbeli játékdizájner tapasztalatát gyűjtő korszakára, hiszen 1977-től hosszú időn át egy reklámcégnél dolgozott, majd átigazolt filmrendezőnek a nagy kultúrával rendelkező spanyol filmparba. Rendezett pár filmet, közepkategóriásakat, így itt nem talált kiugrási lehetőséget. 1984-ben úgy döntött, hogy vált a videójáték-bizniszbe. Az Opera Soft nevű szoftvercégnél dolgozott, itt szerezte első tapasztalatait egyikét, de innen is hamar lelépett. Hosszú ideig nem lehetett tudni, min szorgoskodik, majd következő felbukkanása alkalmával már a Pyro Studios aiján köpögött, ahol is élete álma, a Commandos: Behind The Enemy Lines csapat főnöke lett. Innentől már ismertek a siker történetet, így nem szükséges végigvezetnem. Több milliárd eladásokkal, és egy nagyon sikeres folytatás kicuppanásával bekerült a játékikestések birodalmába piciny csapatával együtt. Persze ez a piciny csapat a Commandos 2 fejlesztésekor már nem is volt olyan kicsi, több mint 100-an hegesztették a nép által annyira várt és

ismadott következő epizódot. Maguk sem gondolták a Commandos megeléneésekor, hogy ez a műfaj ekkora siker lesz, de mivel hosszú évek óta nem került a piacra valamirevalóbb turn based stratégia (az UFO részeket és a Jagged Alliance sorozatot leszámítva), a kiéheztet játékosok úgy vetették magukat a kissé pörgősebb, real time elemeket is tartalmazó Commandosra, mint nagymama a lekvárfőző kanárára.

A HULCSEMBEREH TÁVOZÁSA. Annak ellenére, hogy Németországban azonnal betiltották az eredeti amerikai verziót a játékból, a vágott változatból, melyből hiányoztak a horogkeresztek, és az elhalálozott német katonák helyén kis sírkövek jelentek meg, itt adták el a legtöbbet. Akár hiszitek, akár nem, a milliós eladások tetemes részét a titlás és a gyengített verzió ellenére a németek vitték, a másik felét pedig az európaiak. Az amerikai piac nem fogyasztotta akkora örömmel a Commandost, mint tethették volna, de ez nem okozott fejfájást sem az Eidosnak, sem a Pyrónak, lubickolhattak a pénzben.

Az Eidosról sok hír terjedt, mely nem helyezi túl kellemes megvilágításba az angol illetőségű kiadót. Mint minden valamirevaló játékból, a Commandosból is azonnal még több pénzt akartak szakítani, így Gonzoék máris nekiállhattak a következő epizódnak. A csapat lelkesen dolgozott, azonban a rengeteg újítás és az előző rész hatalmas elvárásai következtében (és az annak megfelelni akarás végett, ami szerencsére megvan még ma is néhány fejlesztőcsapatban) folyamatosan csúsztak a határidőkkel. Az egészért a projekt főnököt találták felelősnek, így hosszas csúszások után, a Commandos 2 sikere ellenére, Gonzo Suarez felállt, és kilépett a Pyro Studiostól. Nem tudni pontosan, hogy abból lett-e elege, hogy robotnak néztek, vagy egyszerűen elérkezettnek látta az időt, hogy saját céget alapítson Anyirago Entertainment né-

ven, 13 vele tartó hűséges programozójával (Köztük Jon Bertrannal, aki a grafikai motort polírozta a végletekig a második Commandos epizódban. Így nem csoda, hogy a harmadik rész nem tudott felmutatni lényeges előrelépést.). Jelenleg egy Lord Of The Creatures című játékot fejlesztenek, tökéletes összhangban, jó hangulatban. Az előzetes képek alapján igényes munka lesz ez is, méltó Gonzo hírnevéhez és csapatának képességeihez.

A PYRO STUDIOS JÖVŐJE. A Commandos franchise gyenge harmadik része nagyon valószínű, hogy egy időre parkoló pályára teszi a játékot, és a Pyro újragondolja (a kiadóval egyetemben), hogy mik a jövőbeni tervek egymással. Ideje lenne a fejlesztőknek váltani, főleg azok után, hogy olyan súlyú terhet kellett megvalósítaniuk, amelynek a nagy részét nem érthették, és nem valósíthaták meg. Kaptak egy kész vázat, melyből lehetetlenség volt a hosszú fejlesztési idő ellenére is akkora innovációt felmutatniuk az előző játékaikhoz viszonyítva, amellyel elnyerik majd a piac és a rajongók bizalmát. Tiszta lappal, tiszta fejvel végig kellene gondolniuk, hogy lesz-e értelme jövőbeni munkájuknak ilyen eredmények mellett. Én szurkolok nekik, bár nem sajnálom a pontot tőlük, melyet a Commandos 3 eladásaitól vélhetően begyűjtenek.

■ - FLATLINE - ■

> ÉRTÉHELES

grafika	20/25
zene/hang	11/15
játékélmény	12/40
kategórián belül	06/15
összhatás	2/5

PRO Kézzel rajzolt > részletes grafika > hangok

MONTRA minden > ami maradandó játékelményt okozna, hiányzik

> CD MELLÉHLET

csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY

Pi1800, 128MB RAM, 700MB HDD

> ARÉNA

Commandos 187%
Commandos 288%
Desperados87%

ETHERLORDS II. Lépjünk be a konzolba a ~ billentyűvel, írjuk be az "EtherRevelation" parancsot, majd küldjük el egy enterrel. Ezután ugyanitt használhatjuk az alábbi kódokat:

open_fog látómezőnk kiszélesítése
hide_fog látómező visszaállítás
lose ezt elbuktuk
win győzelem
save gyors mentés
load gyors töltés
player információ a játékosokról
give all az ether kivételével minden nyersanyagból kapunk 15 adagot
view információ a nyersanyagokról

NO MAN'S LAND. Játék közben üssük le az enter, írjuk be az alábbi kódok valamelyikét, majd ismét enterrel aktiváljuk azt.

GOLDENMONKEY 1000 arany
WICKEDWANGO 10000 nyersanyag
RAINBOWING a teljes térkép láthatóvá válik
WHEELOFMAYHEM öngyilkosság
BLOODMODE véres mód
MUDHUT támad az ellenség

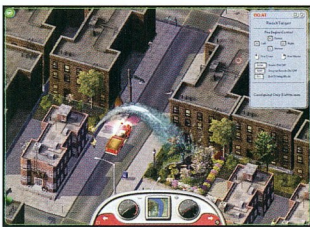

SIM CITY 4: RUSH HOUR. Játék közben a CTRL+X megnyit egy kis konzolt a képernyő bal felső sarkában. Ide kell beírni a kódokat. Lehet használni a kurzormozgatót is, hogy az utolsó beírt kódot visszahozzuk. Ha mindez nem működik, akkor próbáljuk a CTRL+ALT+SHIFT+X billentyűkombinációt.

Stopwatch az idő leállítása
whatimeizt a dátum beállítása
whererufrom város nevének megváltoztatása
hellonymaleis a polgármester nevének megváltoztatása

you don't deserve it jutalomépületek felszabadítása
sizeof <0-100> nagytás értékének beállítása
weaknesspays -1000 elkölthető Simoleon
fightthepower nem kell energia az épületeknek

TIGER WOODS PGA TOUR 2004. A következő csatláshoz hexa editorra lesz szükség. Kezdjük új karriert, majd lépjünk ki a játékból. Keressük meg a Dokumentumok\Tiger Woods PGA TOUR 2004\CareerPlayers mappát, melyből nyissuk meg az általunk létrehozott játékot. A 00021616. bajtól három FF FF FF értéket állítsunk be, ezáltal 1,5 milliárddal nő a számlánkon lévő pénzmennyiség. Ne felejtünk el a beavatkozás előtt biztonsági mentést készíteni a fájlról. Lehetőség van emellett hagyományos, kódbeírós csalásokra is az alábbi területeken:

THEKITCHENSINK minden pálya és játékos választható
Yosh Tanigawa
THENEWLEFTY "Yosh" Tanigawa
DISCOKING Dominic "The Don" Donatello
CEDDYBEAR Cedric The Entertainer
ACEINTHEHOLE Ace Andrews
4REDSHIRTS Sunday Tiger
DWILBY Hamish "Mulligan" McGregor
SHORTGAME Solita Lopez
EMERALDCHAMP Takeharu "Tsunami" Moto
DTBROWN Downtown Brown
BEVERLYHILLS Val Summers
ERUPTION Moa "Big Mo" Ta'a Vatu
ICYONE Erica Ice
ERUPTION Edwin "Pops" Masterson

UFO: AFTERMATH. A játék telepített mappájában keressük meg a "config.cfg" fájlt, és nyissuk meg a jegyzetkönyvvel. Írjuk hozzá új sorban a következőt: KEY "cheats" BOOL TRUE. Mentjük el, majd indítsuk a játékot. A konzol (SHIFT+~) ezután már fogadja a kódokat.

godmode nincs több haldoklásquickvicory győzelem

destroyobj a mutató alatti objektum megsemmisítése

allplans megjeleníti az ellenfél útvonálát
unitsashidden egységeink átlátszóvá válnak
quickabsolutevictory győzelem a tárgyak megőrzésével

enemies minden ellenfél láthatóvá válik
quicklose a küldetés elvesztése

AGE OF MYTHOLOGY: THE TITANS. Játék közben két enter leütése között gépelhetjük be a kódokat:

THRILL OF VICTORY győzelem
IN DARKEST NIGHT leszáll az éjszaka
SET ASCENDANT minden állat megjelenik
CONSIDER THE INTERNET egységek lelassítása
WRATH OF THE GODS új isteni közbenjárásJUNK
FOOD NIGHT 1000 élelem
TROJAN HORSE FOR SALE 1000 fa ATM OF
EREBUS 1000 arany
LAY OF THE LAND térkép megjelenítése
UNCERTAINTY AND DOUBT térkép elrejtése
L33T SUPA H4X0R gyors építés

HOMEWORLD 2. Valamennyi küldetés engedélyezéséhez bele kell túrnunk a játékhoz tartozó playercfg.lua fájlba, mondjuk a jegyzetkönyv segítségével. A fájlt a \homeworld2\bin\profiles\profile1 mappában találjuk meg. A "maxmission = x" sort keressük meg (x valamilyen értéket takar). Javítsuk át az itt látható számot 15-re. Mentjük el, és már indíthatjuk a játékot. Kezdő flottánk az utoljára rendesen végrehajtott küldetésünköböl kerül majd elő.

HALO

COMBAT EVOLVED

Fejlesztő: Bungie / Gearbox > Kladó: Microsoft > Web: www.microsoft.com

Only on Xbox – ez a néhány szót sokakat készítetett a Microsoft fekete ékszerdobozának megvásárlására, többek között szerény személyemet is. Anno, még a konzolos hősorkaszakban én is eltöltöttem néhány haszontalan órát kedves Sega

Megadrive-om és Game Gearom társaságában, de a PC, mint potenciális játékalap platform feladásával a konzolok lassan eltűntek az életemből. A PC-s játékok általában szebbek, gyorsabbak és összetettebbek voltak, a multiplayer lehetőségéről nem is beszélve. A PS2 érkezésekor még nem dobbant meg a szívem, az Xbox elővetekkor azonban már nem tudtam elmenni a tény mellett, hogy a konzolok igenis képesek felvenni a versenyt (sőt!) a mai modern PC-ekkel mind audiovizuális, mind játékműködés szempontjából. De, hogy emberek FPS-át vegyenek konzolt, kicsit lehetetlennek tűnt...

EGY GVÜRÜ MIND FELETT.

...egészen addig, amíg „csak belenézek, kontrollerelem ügysem lehet rendesen irányítani” alapon el nem indítottam. Az első pályán még semmi különösöt nem tapasztaltam, a további kilenc hatására viszont a gamepadet az életem árán sem adtam volna ki a kezeim közül. Ha nem játszottam végig vagy tízszer, akkor egyszer sem, és sosem unatkoztam – főleg Legendary fokozaton nem...

Nem tudom, hányan emlékeznek még arra a tényre, hogy a Bungie a Halót eredetileg egy „nézdahátam” stílusú PC-s játéknak szánta (az engine a TNT2 képességeit volt hivatott kiaknázni, és már akkor is félelmetesen jól nézett ki), de a Microsoft időközben szöröstől-böröstől felvásárolta a csapatot, akik szép csendben az Xbox hardveréhez igazították a programot, perspektívát váltottak, és meghagyták a már PC-n is nagyon ígéretes fizikai motort.

A hetek lassan hónapokká, a hónapok éveké duzzadtak, de a fekete konzolok hatalmas sikereket elérő játék csak nem akart megjelenni PC-re. Szerencsére

az idei E3-ról Mocsy már testközelből is megtapasztalhatta a Gearbox (ők végzik a portolást) munkájának gyümölcsét, így volt remény arra, hogy a Halo még ebben az évben PC-n is elérhető lesz. A szeptemberben kiszivárgott pre-gold verzió már adott némi ízelítőt a szemfűsebbeknek, a rendkívül magas gépigény (vagyis sokkal inkább a nagyfokú optimalizálatlanság) azonban már akkor is feltűnt – magyarul a program a csúcsgépeken is szinte játszhatatlanul szaggatott. A végleges változat szeptember 30-án került a boltok polcaira, amelyben szerencsére mindent kijavítottak, amit a bétában hiányoltunk – két dolgot kivéve: a sebesség, bár sokat javult, még mindig bőven hagy kívánnivalót maga után, és – ami számomra sokkal fájóbb – a kooperatív játékmod sem került bele. Szerencsére a lényeg megmaradt, ez pedig a hangulat...

A CSAK MÉG EGY PERCET ÉRZÉS FOCSÁGÁBAN. Ki kell ábrándítanom azokat, akik a cikkből szeretnének valami közelebbit megtudni a Halo kerettörténetéről – tölem ugyanis nem fognak. Pont ez az a része a játéknak, amelyik kellően biztos alapot nyújt a többi „építőelem” számára, ezért érdemes (sőt, egyenesen kötelező) megvárni, amíg a játék háromnegyedénél összeáll a kép (addig ügysem fogjuk teljesen érteni, ráadásul a designerek itt még csavartak is rajta egyet), és rájövünk, mit is takar a Halo valójában. Annnyit azért elárulok – gondolom, az újdonság átütő erejével fog hatni, hehe -, hogy egy kifejezetten harca kifejlesztett kiborgot személyesítünk meg, természetesen az utolsót, aki egy ellenséges rajtaütés során megmaradt (Xboxon kooperatív módban ezt

könnyedén kijátszhattuk!)), és teljesen szokatlan módon nekünk kell megmen-
tenünk a világot – na jó, ne is figyeljetelek rám, a későbbiekben már tényleg jó
lesz a sztori, keine pánik fiatalok. A lényeg az, hogy teszem azt, hajnali három-
kor, akkor is nekimeész annak az aranyszínű Elite-nek, amelyik már hetvennyol-
cadszorra meríti meg benned az energiapengéjét, ha a fene fenét eszik, és tu-
dod, hogy addig nem fekszel le, amíg el nem éred a következő checkpointot.
Vagy a következőt. Vagy a...

Nagyon jó, hogy mindegyik fegyver hasznossá tudja tenni magát, így nem érde-
mes mellőzni egyiket sem. Bár a Halo vegytiszta FPS, keményebb nehézségi
szinteken (a legendary kimondottan mazochistáknak ajánlott, de nem lehetet-
len teljesíteni!) minden taktikai érzékünkre szükségünk lesz, mert akár 2-3
Jackalba is könnyedén beletörhet a bicskáknk.

A BUMP-MAPPING ÉS AZ Ő ÁLDÁSOS HATÁSA. A konzolos változatban a gra-
fikai megvalósítás első pillantásra megfogott. Néhol szinte már túlzásnak érez-
tem a bump-mapping alkalmazását – furcsa volt, hogy amikor egy sziklafal mel-
lett álltam, nem sima, műanyagyszerű, abszolúte nem valós textúradarab fitye-
gett melletttem, hanem rücskös, érdes kő. A fák ágai között átszűrődő (nem ám
csak olyan „ha eltakarja egy fa, nem látjuk, oszt’ jól van”) napfény, a részecs-
keeffektek mesteri használata, a tükröződő felületek mind-mind maximális igény-
ességréől tanúskodnak, illetve tanúskodtak két éve. A poligonszámot jó lett
volna megemelni, PC-s szemmel nézve elsőre kissé szögletesnek fog tűnni, sőt,
valószínű, hogy másodsorra is. Néhány textúra felbontása is lehetne maga-
sabb, itt szintén meglepszik a konzolos múlt – a negatívumoknál azonban itt
vége is szakad. A pályatervezés a legtöbb helyen csillagos ötöst érdemel, a né-
hány ismétlődő szakasz a sietségszámilájára írható (anno a Bungie-nak min-
denképp be kellett fejeznie a munkát az Xbox premierjére). Az átvezető animá-
ciók egytől-egyig a játék motorjával készültek, ezekben különösen a fókuszvál-
tások lettek nagyszerűen megoldva (ilyen megoldást egyébként eddig nem sok-
szor láthattunk, szinte filmes hangulatot kölcsönöznek az animációknak).

M.I., CSUPA NAGYBETŰVEL. A konzolos változat egyik legnagyobb vonzerejét
a társainkat és az ellenséges egységeket irányító mesterséges intelligencia ada-
ta. A PC-s Halo szerencsére egy az egyben örökölte ezt az igen kiemelkedő vo-
nást. Nagyon nehéz szavakba foglalni a végeredményt, mert hiába írom én ide,
hogy: igen, a Covenant egységek elugrának a gránátok mellől, hogy az Elite-ek
fedezékbe vonulnak feltölténi lemerült pajzsukat, hogy igenis képesek minket
teljesen váratlan módon bekeríteni, hogy a Hunterek nem nagyon fognak hátat
fordítani nekünk, miután észrevettek, hogy... Aki játszott fog a játékkal, az eze-

ket (és sokkal többet) úgyis tapasztalni fogja, amikor
egy nem várt hadmozdulat során hitetlenkedő
szavak hagyják el a száját.

Tengerészgyalogos társaink sem gyalognak
bele birká módon az ellenséges tűzbe, ha-
nem okosan fedezik egymást (és termé-
szetesen minket), kihasználják a kör-
nyezeti adottságokat, nem keresztezik
egymás tűzvonalát és a többi. Telje-
sen emberi vonásokkal vannak fel-
ruházva, egy gyanúsan csendes
szorosan félnek a rajtaütéstől,
biztatják egymást, ha viszont fel-
pattannak a tankra, akkor szinte
legyőzhetetlennek érzik magu-
kat, beszélnek a Covenantoknak,
és dühükben néha még bele-
eresztenek pár golyót a már ha-
lott ellenségbe.

A Covenant haderőben is minden
egységnek van „egyénisége” (az
élőhalott Flood esetében is vannak
jól megfigyelhető különbségek, de
nem ennyire látványosak). A Gruntok
csapatban sokkal bátrabbak és haté-
konyabbak, mint egyedül, viszont ha
bekapnak egy-két találatot, kezüket ló-
bálva, rémülten visítózva menekülnek.
Ha egyikük észrevesz, továbbadja az
infót a pozícióról, a következő másod-
percben pedig már repülnek is felénk a
plazmagránátok, amelyekkel egyébként
igen jól bánnak (tipikus példa erre az az
eset, amely kb. 10 perccel történt velem.
Éppen a Silent Cartographeren próbál-
gattam a Legendary fokozatot, és
egy Warhog volánja mögött el
akartam gázolni egy védte-
lennek tűnő Gruntoc-

kát. A kis sunyi megvárta, amíg a közelébe értem, hirtelen mozdulattal rádobbott egy gránátot az autómra, és még arra is volt ideje, hogy félreugorjon a száguldó jármű elől. A tanulság: kicsi a Grunt, de van plazmagránátja).

Az Elite-ek nagyon taktikusan harcolnak, kis túlzással élve majdnem olyan magas az intelligenciaszintjük, mint Brazilnak), és a közelharc terén is legalább ilyen jól képzettek. Megkerülnék, fedezékből rajtnak ütnek, magasabb nehézségi fokozaton minden fűszálat kihasználtnak a terepen, továbbá képesek vezetni a Ghostokat és a Banshee-eket (ja, és idegesítően röhögnek, amikor elgázolnak vagy felrobbantanak egy gránáttal).

A kitűnő fizikát sem lehet összefoglalni két röpke mondatban, talán elég annyi róla, hogy jelenleg csak a nemsokára megjelenő Half-Life 2-ben dolgozó motor lesz képes lépipálni. A gravitáció kisebb, mint a Földön, ennek köszönhetően néha meglepő mutatóványokra lehetünk képesek akár egy Warthoggal is. Ja, és egy jó tanács: még csak véletlenül se álljatok meg meredek domboldalon, mert nagyon hülye érzés, amikor az embert a saját, sofőr nélküli négykerekűje lapítja ki.

AZ EGÉR ÉS A HALO HAPCSOLATA.

Az irányítás az Xbox force-feedbackes kontrollere után meglehetősen idegennek hatott, főleg amiatt, hogy PC-n (hacsak nincs FF-es egered) nem lehet érezni a fegyverek erejét és „súlyát”. Konzolon két kézzel markolhattuk a shotgun, ha elsütöttük, visszarúgott, ha beültünk egy Warthogba, éreztük, ahogy jár a motor... Bár az egér sokat javított a pontosságon (azért a fegyverek még mindig „ráségitenek” egy kicsit), és a játék is pergőbb lett, nekem valahogy hiányoznak azok a fizikai effektek, amelyeket az xboxos Halóban megszoktam.

Nem akarom bő lére eresztani a befejezést, hogy aki a négyoldalas szösszenet alapján el szeretne rohanni a sarki fűszereshez, izé, szoftvereshez megvenni a játékot, az ne rám pazarolja továbbra is az idejét. Ha néha nem szaggatna úgy, mint jó pék a kelt tésztát, bőven 90% feletti értékelést kapott volna, így azonban meg kell elégedni egy 8-cal kezdődővel. Emiatt azonban senki ne gondolja azt, hogy a Halo nem kerül be a PC-s játékok Hall of Fame-jébe, mert ettől a bosszúságtól eltekintve ott a helye minden verbális játékos polcán. ■ **HUNOR**

> PPÉTER HÖZBESZÖL

Megrögzött PC-s játékosként kicsit furcsa szemmel néztem néhány Xbox-tulajdonos barátomra, amikor a Halo megjelenésekor valóságos agitációt folytattak a program kapcsán, miszerint ezt mindenképp ki kell próbálnom. Nekem a konzolos irányítás sajnos nem jött be – tudom, ez megszokható, bizonyára én nem adtam elég időt

magamnak és a játéknak –, de mivel a kiadó beígérte PC-re is, ezért megnyugtattam a barátaimat (és magam), hogy ha valóban megjelenik, nem fogom kihagyni. Megjelent, végigmásztam. A játékmenet, a hangulat, az ellenfelek viselkedése, a fegyverek, a járművek és a hangok mind-mind fantasztikusak. A grafika szép és hangulatos, de érzéketlenül nagy gépigénye van. Az átirás nem igazán sikerült, és ha figyelembe veszem, milyen hardver volt a program alatt az Xbox konzolban, akkor azt kell, hogy mondjam: a PC-s optimalizáció poscák lett. Pontosabban nem is létezik, mint olyan. Még egy dolog zavart: a Halo világa valahogy olyan furán sterilre sikeredett. A szép vizesések, a mocsárban rajzó bogarak ellenére az volt a benyomásom, hogy talán még az Unreal 1 világa is élettel telibb, lüktetőbb környezet volt, mint amit a Halóban kaptunk. Ettől eltekintve a Halo etalon a „megyek-és-lövök” kategóriájú FPS-ek között, van története, egyedi a környezete és nagyszerű fizikai modellezést kapott. Erőművel rendelkezők ne hagyják ki!

> FÜLDÖN, JÉGEN, LEVEGŐBEN

Warthog: a Hummer XXIII. századi változata, kiváló irányíthatóság és komoly tüzéroi jellemzi, utasainak száma 1+2 lehet. Tengerészgyalogos társaink sajnos nem tették le a KRESZ vizsgát, ezért a vezetéssel nekünk kell foglalkoznunk, cserébe ők szórják az áldást a gaz ellenre. A chaingun löserutánpótlása miatt nem kell aggódunk, mindössze arra vigyázzunk, hogy lövessünk mindig „képen legyen”. Az autót a programozók read-only formában tárolták, így mindenkit vigasztalhat az a tény, hogy ha ránk ragad egy plazmagránát, csak mi patkolunk el, a járművünk nem.

Scorpion Tank: az „arcnövelő”. Miután emberünk felpattannak mellénk a tankra, önbizalmuk a sokszorosára duzzad, felveszik az „ütlek - borulsz, rúgjak - fekszel” stílust, és pl. hangosan röhögnek, ha egy jól irányzott lövés egy-két Elite-et Halo körüli pályára állít. Másodlagos fegyvere a szintén végtelen számú municióval ellátott chaingun. Sajnos csak egyszer vezethetjük, de akkor jó előre megbószulhatjuk az összes jövőbeli sérelmünket.

Ghost: a Covenant egyszemélyes siklója, gyors és könnyen manőverezhető, tisztességes tüzérvél rendelkezik. Viszonylag gyorsan leamortizálható, cserébe (ez a játékban résztvevő minden járműre igaz) bárkit elgázolhatunk vele. Ha nem találunk üreset, nyugodtan lövjük ki a belőle a sofőrt, majd pattanjunk mi a nyeregbe.

Banshee: Covenant repülőgép, az Assault-on the Control Room nevű pályán nagyon gyakran kell majd használnunk. Ugyan nem túl gyors, de viszonylag gyorsan meg lehet tisztítani vele a területet. Azért a rakétákra figyeljünk oda...

ELLENSÉGES EOVSEGEK

Grunt: a Covenant hadsereg alapegysége, egyedül nem túl bátor, csapatban viszont komoly meglepetésekre képes. Másodnő, ahogy ellenséges tűz hatására megfutamodnak – ilyenkor javészéknek, vagy az életükért könyörögnek, rosszabb esetben erőltést hoznak. Léteznek sárga és piros kivételben, utóbbi erősebb, és taktikusan harcol, tesszem azt, imádja ránk ragasztani a plazmagránátjait. Ne hagyjuk futni, igencsak sunyi módon tud viselkedni, ha akar.

Jackal: pajzsos felszerelt gyíkserű lény, amelyik akár veszélyes is lehet két okból kifolyólag. Egy: Golyós fegyverrel nem sokra megyünk ellene, mert a pajzsáról szinte minden lepatann (azért a sörétes közvetlen közélről megteszi!), ezért érdemes puska-tussal kedvesen a fejére koppintani. Kettő: A fegyvere alapesetben nem okoz túl nagy sebzést, cserébe tölthető, és energia-pajzsunkat egy lövéssel leszedi. Mi meg irány a temető.

Az Izé: no, ők tényleg sokan vannak. Szerencsére nagyobb csapatokban szoktak felénk ugrádni, és ha egyet ledurranunk, akkor láncreakciószerűen a többi is szolidaritási fog vele.

Elite: az Elite-ek a Covenant legjobban képzett egységei. A ranglétra legalsó fokán helyezkedik el a Kék: automatikusan töltődő energiapajzs védő a káros behatásoktól, egy jól képzett kommandós intelligenciájával rendelkezik, gyors és szereti a közelharcot. A Bordo a Kék enyhén felturbózott változata minden ezzel járó tényezővel együtt. A Láthatatlan már tud okozni némi meglepetést (na ja, végül is láthatatlan). Szerencsére viszonylag gyorsan képes ölméregzést szenvedni. Az igazi meleg pite (hiába no, SakmaN engem is megfertőzt:) azon-

ban az Arany Elite, akit akár Übersoldatnak is nevezhetnénk. Egyszerre két ilyen már jó eséllyel pályázhat kedvenc Mester Séfunk fejére, főleg, ha energiapenge akad a kezük ügyébe. Ja, igen, néha felukkannak láthatatlan, energiapengés formában is. Sűti.

Hunter: amolyan tanknak felelnek meg, nagyok, lomhák, és majdnem sebezhetetlenek. De csak majdnem. Nem szeretnek ugyanis összelekelezni pl. egy rakétával, a másik viszont sehogy sem akar beugrani...

A Csúf: a Flood leginkább humanoidra emlékeztető egysége, viszonylag sok találatot bír. A Zöld Szemes Ostorossal együtt kellemes tulajdonsága, hogy vagy egyszer öljük meg, de akkor nagyon, vagy kétszer éppen hogy, de akkor az első után feltámad, és újra ránk akaszkodik a gyalázatos. Olimpiai bajnok atlétákat megszégyenítő távolságokat képes ugrani, könnyedén a hátunk mögé kerülhet.

A Zöld Szemes Ostoros: kicsit görnyedten jár, ronda is, bűdös is (gondolom), és mint a neve is mutatja, szép hosszú nyúlányai vannak a kezén. Csak ne engem nógata vele...

A Haspók: amíg kellő távolságra vagyunk tőle, addig akár még szimpatikusnak is találhatnánk enyhén macskós járása miatt. Tényleg, most jut eszembe, biztos medvét keresztek pőfetelegombával. Pont úgy néz ki. Nem igazán komlálom, mert ad 1: amikor szétdurran, 4-5 Izé repül ki belőle, majd ránk; ad 2: a gránát nem végző velük egyből, csak arrébb repli őket, ideális esetben pont mellénk.

FEGYVEREK

Pistol: zajos tücsök. Az egyik leghasznosabb mórda a játékban. Nagyon pontos, képes kétszeres nagyításra, és a tóra elég nagy. Hunterek ellen igazi kincs.

Assault Rifle: nagy tűzgyorsaság, de viszonylag kis sebzés jellemzi. Sajnos a szórása már közepes távolságra is nagy, érdekes rövid, egymás utáni sorozatokkal operálni.

Shotgun: a nagy ő. Sajnos csak a játék felénél kaparinthatjuk meg, de onnantól kezdve lehetőség szerint mindig tartjuk magunknál. Közelre egyszerűen brutális, az Elite-ek és a Flood ellen a legjobb választás.

Rocket Launcher: a jól ismert rakétavető, sajnos lassúcska, szinten rajta is van zoom. Hasznos lehet, ha le kell szedni néhány felettünk köröző Banshee-t, vagy ránk rontó Huntert.

Sníper Rifle: a másik nagy kedvenc. Tízszeres zoomjának köszönhetően már messziről lekaphatjuk az ellenséges egységeket. Igyekezzünk fejre célozni, azt még az Elite-ek sem bírják ki.

Plasma Pistol: felettébb hasznos tulajdonsága, hogy tölthető. Ideális párja a Plasma Rifle-nak vagy az Assault Rifle-nak.

Plasma Rifle: az Elite-ek általános fegyvere. Gyors, pontos és erős. Egyetlen komolyabb hátránya, hogy folyamatos tüzelés esetén túlmelegszik, ilyenkor várnunk kell néhány másodpercet, míg újra használhatjuk.

Nedder: a sūni. A kilőtt kristályok beleáznak a célpontra, és ott felforrannak. A lövedékek bizonyos határokon belül követik a célpontra. Az a legmókásabb, amikor több tüske áll be az áldozatra. Ilyenkor a robbanás általános halálos kimenetelű. Elite-ek ellen meglepően hatásos.

Gránátok: két típusa van, frag és plasma. Előbbi az eldobása után szinte azonnal robban, utóbbi viszont sokkal mókásabb dologra képes. Ha elég ügyesek vagyunk, rá tudjuk ragasztani a célpontra, aki ezután már nem tudja levakarni magáról, és ha szerencsénk van, a félelemtől eszt veszve berohan a társai közé.

> ÉRTÉHELES

87%

grafika19/25
zene/hang13/15
játékélmény36/40
kategórián belül14/15
összhatás5/5

PRO abbahagyhatatlan > kiváló M.J. > jó történet > fizika

HONTRA magas gépigény > ismétlődő pályarészek a végén

> CD MELLÉLET
csalás háttérkép javítás demo

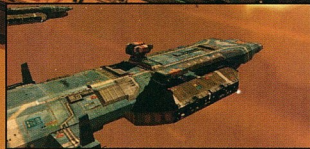
> MINIMUM GÉPIGÉNY
PII/733, 128MB RAM, 1.3GB HDD

> ARÉNA
Half-Life88%
Unreal86%

HOMEWORLD 2

Fejlesztő: Relic Entertainment > Kiadó: Vivendi > Web: www.homeworld2.com

Amikor 1999-ben a Relic megjelentette a Homeworld első részét, mindenkit – talán leginkább őket – meglepett a hatalmas siker. Ez volt az a játék, amely először merete alkalmazni a teljesen 3D irányítást, és úgy tűnt, hogy az űrstratégia teljesen új irányt vesznek...

Nos, nem így történt. A Homeworld2 egyre csak késett, és a Homeworld valahogy igazi követő nélkül maradt. Születtek ugyan egészen jó űrjátékok azóta, de meg sem közelítették a Homeworld sikerét. Egészen mostanáig...

Most minden megváltozik, mert hosszú várakozás után (a 4 évből alig másfél ment el a fejlesztésre, a többi kiadó és a fejlesztőcsapat huzakodása töltötte ki – sokáig úgy nézett ki, nem is lesz Homeworld2 soha) a folytatás megjelent, ami ismét felkavarja az állóvizet, milliós eladásokat produkál, és megmutatja mindenkinek, hogy ebben a kategóriában is lehet szupersikert alkotni!

Nos, eddig a reklámszöveg... Megvallom, én is nagy érdeklődéssel vártam a programot, nem utolsósorban azért, mert kíváncsi voltam, mit is kezdene a névvel a készítő (aki nem tudná, ez az iparág a névről, a licencekről és a pénzről szól). Sokat játszottam az előző résszel annak idején, és kimonodtam jó játéknak tartottam annak ellenére, hogy szerintem a 10. kúdes körül kezdett unalmassá, repetitívá válni.

Szóval Homeworld2 installálás – tutorial. Óvatos duhaj vagyok, gondoltam, megnézem a különbségeket, és biztosan eligazítanak majd az új „feature”-ökben. Ahogy haladtam a – nem különösebben nehéz – feladatok megoldásával, valami furcsa kaparászás kezdett elindulni a gyomrom felől... Itt valami nem stimmel! Mert megtudtam ugyan, hogy hogyan kell a csapatokat képezni, eltávolítani és visszahívni, meg hogy a hajók ágyúval lönek előre, és hajtóműcsíkot húznak – de amúgy a játékról semmi új nem derült ki. Még az egységek típusai is tök ugyanazok, mint az elődben... A játék legnagyobb újtásai között emlegették a „strike group”-okat, amelyek majd forradalmasítják az űrhadviselést! Nos, erről másfél szó esik a tutorialban, attól se lettem okosabb, hogy ezek most pontosan mire jöj, és mennyi bónuszt is adnak... No mindegy, gondoltam, majd megnézzük a játékban!

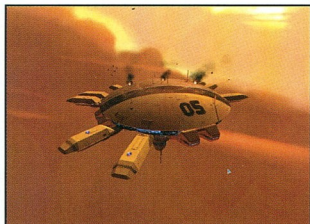
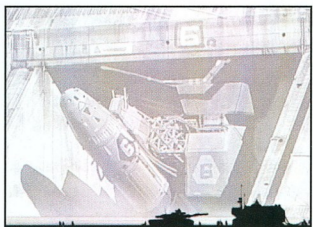
ELSŐ HÜLDETÉS – ŰRHAJÓTESZTEN. Ez mondjuk jó poén volt az előző részben, de azért most már ki lehetett volna találni valami mást is! Nézegettem a menüket: funkcionálisak, szerintem nagyon rondák, de használhatók. Nézem a hajókat közelről, távolról – szerintem design szerint nem túl szépek, de szóval elmegy. Nézem a térkép módot – jó, ez tök ugyanaz.

Kisebbség sokk: a kamerakezelés ugyan szabad, de azért a zoomnak kökemény korlátjai vannak. Nem egészen értem a koncepciót, mert az átvezetőkben úgyis megmutatják a hajókat közvetlen közelről, akkor a játékban miért korlátoznak? Rádadásul ilyesmire az előző részből nem emlékszem...

Megyek tovább: nyersanyagbányászás, fejlesztés – semmi újdonság. Kicsit szíven ütött, hogy a fejlesztők az égvilágon semmit sem osztanak meg velünk a játék belső működéséből! Még a legegyszerűbb RTS-ekben is lehetett tudni, hogy mi mennyit sebez, hogyan hat. Itt annyi, hogy ez az egység ez ellen jó, amaz ellen meg nem...

MÁSODIK HÜLDETÉS... SEMMI GOND. Továbbra is az az érzésem, hogy a Homeworld valamiféle küldetéslemezével játszom. Jóleső melegség tölti el a szívemet, amikor a nyersanyag magától összegyűjtődik a pálya végén! No lám, az első résznek ezt a kapitális hibáját legalább megoldották végre! Viszonylag simán továbbjutok...

HARMADIK HÜLDETÉS... MI A FENE VAN ITT??? Az ellenség tömegével jön – nem baj, majd jól leldjük az anyahajóról a vadászok hangárját, és így megbénítjuk az utánpótlásukat... Na igen... Mire a vadászaik átérnek a másik anyahajóhoz, a vadászosztályok már jönnek újra a „megbénított” anyahajóról! Aha! Szóval az építési idő itt csak en-

gem köt, az AI-t úgy tűnik, nem (ráadásul annyi idő alatt, míg lelöttem a hangárt, már szinte a hajót is megsemmisíthettem volna). Evvel még próbálkoztam egy darabig, aztán úgy döntöttem, hogy ezen túl a hajókra lövök majd, az sokkal biztosabb. Mondjuk ahhoz képest, hogy ezek a hajóra építhető és külön-külön lelőhető elemek az egyik fő újtátnak számítanak – nagyon gyorsan elintéztam a hasznosságukat...

Csak mellékesen jegyzem meg, hogy ha sok hajónk van, akkor eléggé kinszenvedés minden egyes hangárt számon tartani és menedzselni (korábban ugye elég volt kifejleszteni valamit). Nyilván megoldható, hogy minden anyahajón mindent felépítünk, csak ez a nyersanyag-felhasználás szempontjából nem teljesen optimális.

Reload, újra. Lelövöm az anyahajókat, de közben elfoglalják a bázist, amelyet meg kellene védenem... Nem baj, a kellemesen duruzsoló narrátor közli velem, hogy foglaljam vissza. Visszafoglalnám én, kérem, de mire a kommandóshajóm felépül, odarepül, addigra lejár az idő...

Reload, újra. Okos lesztek! KÉT kommandóshajót építék előre, és majd szépen, fele annyi idő alatt visszafoglalom a bázist... Gondolná Mórिका, mert

ugye két kommandóshajó is pont annyi idő alatt foglalja el a bázist, mint egy.

Reload, újra. Vért izzadva lenyomom a vadászközt, a hordozókat, nem engedem elfoglalni a bázist – győzelem! Erősen megtizedelt seregem szépen átme-gy a következő pályára az azonnal összegyűjtött tömte-nlen nyersanyaggal egyetemben...

NEGVEDIH HÜLDETÉS... Próbálok a rengeteg nyersanyagból valamennyit fejlesztésre fordítani, közben gyártom a hajókat. Furcsa módon az AI mindig odaküldi a korvetteit, ahol én nyersanyagot próbálok szerezni (felderítés nélkül persze). A küldetés elejétől folyamatosan ontja a bombázókat az anyahajóm ellen – már az én teljes seregem többszöröse pusztult el a védőfalamon. Körülbelül másfél-szer annyi nyersanyaga lehet, mint nekem, tehát hamarosan kivérzik – gondolom naivan. Közben a három célpont közül egyet elintéztam. Lassan el-övakodok a másodikkhoz... Akkor flotta fogad, hogy sec perc alatt kinyírnak... Közben látom, hogy egy másik flotta (ennyi nyersanyag az egész pályán nincs) odamegy az anyahajómhoz, elsöpri a védelmet, és „game over”.

Reload...

Reload...

Reload...

Szóval ennyi... Körülnézek a neten. A megoldás az, hogy a hármas küldetést el kell húzni: mindent kibányászunk, és felépítünk egy olyan flottát, amellyel le tudjuk rohanni a következő pályát, mielőtt a scriptelt(!) nagy flotta megönné, és szétverne minket... Általánosságban tehát az a tanács, hogy húzzuk az időt, és építsünk nagy flottát. Minden pályát fedezzünk fel, majd kezdjük újra, ugyanis minden pályán ugyanúgy és ugyanakkor történnek majd az események.

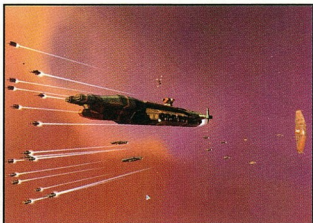
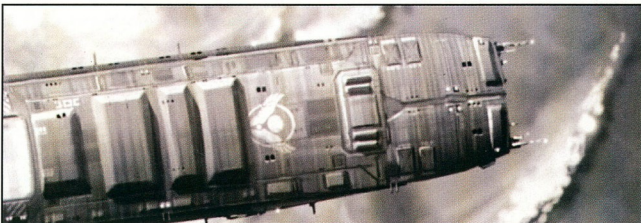
Most akkor mi van? A program összegyűjti nekem a nyersanyagot, és pont ezzel válok esélytelenné a következő küldetésben?

Bevallom, ez volt az a pont, ahol komolyan megrendült a hitem a játékban. Azért játszom újra küldetéseket, hogy miután megnéztem, mi történik a következőn, visszamenjek, és a megfelelő flottával érkeve teljesítsem??? Persze lehet, hogy béna vagyok, de szerintem még mindig jobban játszom ezeket a játékokat, mint a nagy átlag (volt már szerencsém párhoz) – ha nekem nehézséget okoz, ki lesz az „átlagamerikaival”?

Én komolyan azt hittem, hogy itt az etalon játék, most majd megnézzük, a mesterek hogyan terveznek jó pályákat... Én tudom, mit szenvedtünk azzal a Haegemoniában, hogy egységátvitellel megpróbáljuk kiegyensúlyozni a játékot. Nos, szerintem mi sem vagyunk százszázalékosak, de a feladat még nekünk is jobban sikerült! A pályák tökéletesen scriptelték, pontosan lehet tudni, mikor mi következik, az AI rejtélyes módon mindent lát, és olyan mennyiségben ontja a hajókat, mint akinek végtelen nyersanyaga van (valószínűleg az is van neki, csak falból bányászik).

GRAFIKA. Mint már említettem, ne várjunk hihetetlenül szép hajócsodákat. Az egész játék a kompromisszumokról szól, nincs ez másképpen a grafika esetében sem. Mivel sok hajót kell megjeleníteni, nincs szétesés, roncsok és egyéb nyálaláságok. A sérüléseket a nagy űrhajók sprite-okkal oldották meg, ami egész jól néz ki, de sajnos, ha sok van belőle, akkor iszonyúan lassít (bár a hajó legtöbbször addigra úgyis meghal).

Az effektek jók, ha nem is kiemelkedők, mindenestre nem nagyon terhelik a rendszert, mert vi-

szonylag gyorsan lejátszódnak, és sosincs túl sok belőlük.

Hasonlóképpen az űteresséssel sem bajlódtak sokat – a kis hajók gond nélkül átmennek egymáson, ha kell, csak a nagyokat kerülgetik.

Nagyon tetszett viszont, hogy a méretkülönbségek majdnem szimulátoros mértékben érzékelhetők! Az anyahajó továbbra is óriási, és lesznek még hasonlóképpen „méretes” egységek, amelyek körül repkedhetünk... Mondjuk a bolygóproblémát továbbra is kikerülték, mivel ezek továbbra is a háttérbe vannak festve.

Összefoglalva a Relicnél döntéseket hoztak: az új engine ellenére (amely már feleannyi poligont kezel, mint a Haegemoniáé – ami egyébként sosem a korlátozó tényező a megjelenítés tekintetében, szóval porhintés az egész) nem vitték túlzásba a grafikát. Annyit csináltak, amennyit kell – a játszhatóság került inkább előtérbe.

HANGOK. Iszonyatos meglepetésekre e téren sem kell számítani: a játék hozza azt a szintet, amelyet elvárhatunk a Homeworldtől. Mondjuk nekik szerencsére nem kell 28 nyelvre foglalkozniuk, csak az angol – így legalább azt megcsinálhatták rendesen. A szereplők hangjai számomra egy kicsit túl ér-

zelgősek tünnek helyenként, de összességében jó benyomás alakult ki bennem.

Zene és effektek területén is hasonló a kép: jó, semmi kiemelkedő. Mindkettő jól támogatja a játék hangulatát – és végül is ez az, ami kell.

TÖRTÉNET. No, itt már komoly bajaim vannak. Szerintem ez a típusú „húzzunk elő egy új rettenetes ellenfelet a zsákból, és újra kényszerítsük menekülésre a játékost” történet nem mutat túl sok eredetiséget. Gyakorlatilag fél küldetés alatt – szerintem túl mesterkéltan és kevés magyarázattal – visszalökik a játékost ugyanabba a sémába, amelyik már a Homeworldt is jellemezte (akkor még eredeti is volt). Vagyis menekülünk az anyahajóval a nálunk sokkal erősebb ellenfél elől és közben mindenféle túlzóltási feladatokat kell ellátnunk. Én kicsit több újdonságot vártam volna...

JÁTSZHATÓSÁG. Furcsa kettősség jellemzi a Homeworld2-t! Egyrészt – mint már utaltam rá – a készítőik rengeteg jó kompromisszumot mertek vállalni a játszhatóság kedvéért, ami mindenképpen tiszteltetreméltó döntés. Néhány apróság nekem ugyan nem tetszett (3D irányítás, kamera zoomkorlátozása), de ezek nem túl lényegesek.

Másrészt viszont, mikor megvolt az a játékegységek, amelyik lehetőséget adott volna, hogy ismét valami forradalmian újjal álljanak elő – a pályatervezők nem éltek a lehetőséggel. A küldetések látványosan scripteltek, túlságosan kiszámíthatók és az átlagos játékos számára borzasztó nehézek! Persze ha kevés küldetés van, akkor a játékdíó legegyszerűbb feltupírozási módja, ha a játékosnak sokszor kell újratöltenie... Ráadásul úgy tűnik, hogy a scriptelésbe a játék nehézségi szintjének változtatása nincs beletervezve, így még patch-ben sem nagyon reménykedhetünk, amelyik majd megoldja ezt a problémát...

Még azt sem merem állítani, hogy mindez a készítő hibája lenne: alighanem ezúttal is a kiadó döntött úgy, hogy nincs több idő – a játéknak meg kell jelennie, punktum! És emiatt a hiányzó 3-4 hónap miatt szegényebbek lettünk egy újabb klasszikussal...

ÖSSZEFOGLALVA. Sajnos a Homeworld2 számomra csalódás volt: kevés újdonságot hoz az elődhez képest, sablonokkal dolgozik, nincs betekintésünk a játék lehetőségeibe, végül pedig a küldetések „trial by error” (szabadfordításban: próbálkozz, majd csak sikerül) megoldási módszere számomra nagyon nem szimpatikus.

Az űrszimulátorok és űrstratégiák játékkategória amúgy is nehézségekkel küzd – elég csak a Freelancert említeni (nagyon jó játék és nagyon nagy bukás), esetleg „nostalgizálni” kicsit a Masters of Orion „remek” játékméneten... Én is, mint sokan mások azt vártam, hogy ez lesz az a játék, amelyik majd új életet lehel az űrjátékokba, de nem... Úgy tűnik, ez a kategória meghalt, és a Homeworld2 ütötte az utolsó szögét a korszokba.

Nyugodjék békében! Kár érte... ■ PELLUS

> ÉRTÉHELES

grafika	22/25
zene/hang	12/15
játékélmény	30/40
kategórián belül	13/15
összhatás	4/5

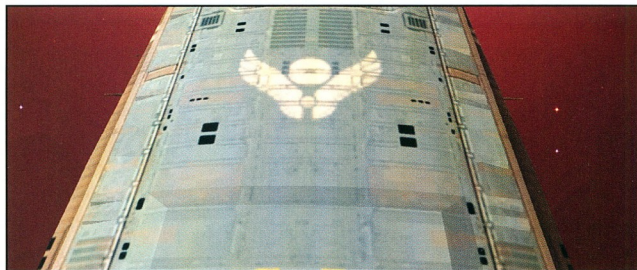
PRO a Homeworld jól bevált sémája, minden alarendelve a játszhatóságnak

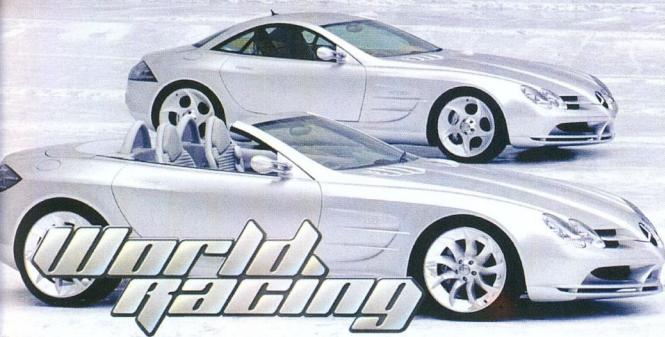
HONTRA kevés újdonság > kimondottan „szivatos” pályadesign

> CD MELLÉKLET
csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY
PII1833, 256MB RAM, 1.6GB HDD

> ARÉNA	
Haegemonia90%
Homeworld92%
O.R.B.76%

Fejlesztő: Syntec > Kiadó: TDK Mediactive > Web: www.syntec.de

SZÁM-MISZTIKUM. Soha nem szerettem, amikor első marketingfogásként számokkal felvértezve próbálnak játékokat eladni, nem pedig magával a termék minőségével. A TDK tehát legfontosabbnak azt tartotta, hogy ebben a játékban 127 autótól, 117 pályán, 48 küldetésen és 16 bajnokságon keresztül versenyezhetünk. Ez azonban így, ebben a formában téves, hiszen az autók választéka a Mercedes-Benz jól ismert különböző modellcsaládjainak (tehát A-, C-, E-, G-, M- és S-Klasse autók) különféle típusaiból áll össze. Természetesen a jól megérdemelt „bika versenygépek” sem maradnak el, ezek azonban csak jó pár játékkora után bukkannak fel először. Úgy érzem, em a készítő hibáztak, hiszen modellparkjukat nem tették vonzóvá azzal, hogy a játékosok beleköszöljanak egy-egy igazán erős jármű vezetésébe a monitor elé szögezve őket – úgy, ahogy ezt a feladatot annak idején az „NFS: Porsche Unleashed” mesterien kivitelezte! Magyarán a karrier nehezen indul, bele kell ásnunk magunkat a játékba ahhoz, hogy elkezdjük ráérezni az ízére. Ennek talán másik oka a pályák számban keresendő: kapkodjuk a fejünket, annyi van belőlük, és nem értjük, miért is kellett 117. Azt elismerem, hogy nagyon is hatásos látvány tárul eléink egy-egy helyszínén, amint a kesze-kusza felüljárókat és keresztutakat látjuk verseny közben. Tiszázuk, hogy a játékban összesen 8 helyszín szerepel, a készítő az ezekre tervezett utakkal állítottak össze útonalakat, melyeket a TDK azonnal „pálya” névvel látott el – szóval innen a félreértés!

HULLÁM-HOSSZ. A temérdek autótól és útonallal sikerült elérni, hogy sok játékos nem tud azonosulni a játékkal, egész egyszerűen áttekinthetetlen a rendszer, melyben az új autókat kapjuk, és ahogy az útonalakat sorakoznak egymás után. A bajnokságok sem érdeke-

sek, ugyanúgy hiányzik belőlük az egységiség, a jellem: szűrők és arctalankok. Ezzel elérkeztünk és meg is emeltük a játék legnagyobb hibáját: nincs egységiség. Az egész össze van dobálva, kezdődik minden egy vérlázítóan pocské intróval, ám az igazi meglepetés a menüben fogad minket. Teljes káosz uralkodik bennük, logikátlanosság tömkelegét fedezők fel, arctalank nyoma sincs, bocsánat, hogy ezzel a fordulatall élék, de ahogy nálunk mondják, ezt bizony mintha „programozó tervezte volna”. Információ pedig van bőven, de sikerül úgy tálnai, hogy a rengeteg adat senkit sem fog érdekelni. Csak a fentebb már említett „NFS: PU”-t tudom említeni ellentépként, amelyben minden áttekinthető, rendszerezett és esztétikus volt, az ember pedig örömmel lapozgatta, mint egy nagy lexikont. A következő nagy melléfogás a teljesen jellegtelen zenék választása volt: nekünk a „Ministry of Sound” licenc, mondhatta a TDK – meg is vették, de bár ne tették volna. Kikapcsolni, de gyorsan!

Ü-ZINTÉN. Negatív impulzusokban bővelkedve vághatunk neki a játéknak, mely kellemes meglepetésben részesít, feltéve, ha a viselkedést 100% szimulációra, az ellenfeleket pedig 90%-os nehézségűre állítjuk (felejtjük el a dinamikus viselkedést, mint opció). Az ellenfelek a fair-play szabályainak megfelelően száguldoznak, az ütközéseket mindig próbálják kerülni és a lökösdőésekből is kimaradnak, ami nekem tetszett. A fizika teljesen jó, én személy szerint kicsit erőteljesebbre számítottam, de a korunk tömeggázolásának megfelelően vágyó TDK sekélyebb mederbe terelte a készítőket. Amit csak magasztalni lehet, az a játék megjelenítése.

Az alaposan átszabott grafikai motor bivalyos, mindenféle különlegességekkel támogatott és meglepően gyors. A helyszínek irtozó méretűek, hihetetlen mes-

Az Xboxra már megjelent és ott leszereplő „World Racing” PC-s változatáról híreket ugyan nem lehetett hallani, azonban terv szerint, szeptember elején megjelent. A Syntec neve ismerősen csenghet azoknak, akik látták a két évvel ezelőtti „Mercedes-Benz Truck Racing”-et: akkor minden ízében kiváló szimulátorral rukkoltak elő. Mostani feladatuk azonban nem volt kevesebb, mint megtörni a „Need for Speed”-sorozat hegemóniáját!

szésegekbe elláthatunk, és mindenütt tereptárgyak gardáját fedezők fel, a már említett útonalnak pedig, mint az erek, szövik be a tájat. Azonban ezúttal is érvényes a „kevesebb több lett” volna szabály, melyet a TDK úgy látszik, nem ismer. A helyszínek nincs 30 másodperc nyugtunk, hogy valamilyen repülő izé ne húzzon el a fejünk felett. Idegesítő, na!

VÉGEZETÜL. Tipikus példája annak, hogyan lehetett egy jó játékot rossz fejlesztői és kiadói döntésekkel a játékosok számára érdektelenné tenni. Ezért, a játék maga bármennyire is jó, a trehány körítés és a rossz játékmenet teljesen rányomta bélyegét. Remélem, a Syntec képes lesz ezt a csorbát következő fejlesztésével kiköszölni. ■ **DAUBY**

> ÉRTÉHELES

76%

grafika 24/25
zene/hang 11/15
játékélmény 28/40
kategórián belül 11/15
összhatás 3/5

PRO kiváló grafika > sok vezethető autó > műszerfalas nézet > rengeteg játékmód

MONTRA áttekinthetetlen menük > rossz zenai aláfestés > a kevesebb több lett volna

> CD MELLÉLET
csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY
PIII1000, 256MB RAM, 1.5GB HDD

> ARÉNA
Midnight Club II 88%
Need for Speed: Porsche Unleashed 89%
Test Drive 6 55%

THE TEMPLE OF ELEMENTAL EVIL

A CLASSIC
GREYHAWK ADVENTURE

► Fejlesztő: Troika Games ► Kiadó: Atari ► Web: www.greyhawkgame.com

Szemerkél. Seбай, nincs is jobb, mint az esős őszi délutánokon (éjszakákon és hajnalokon) behúzódni a jó meleg kuckónkba, és egy bögre forró tea mellett betölteni a legújabb szerepjátékot, hogy belefelelkezzünk kalandjainak forgatagába... Rajta hát, hozzátok a teát, és mellé sok-sok türelmet, mert a Troika idén ősszel különös meglepetéssel szolgált, és ha végeztünk, nem biztos, hogy nem mondjátok – bár inkább táncoltam volna az esőben!

HEZDETEN - ESÉLYTELEN VASEMBEREH. A Wizardry-rajongók minden bizonnyal nagy örömmel vetik majd magukat a karaktergenerálás örömeibe, hiszen valljuk be, rég nem szöszöghettünk ennyit a megfelelő csapattagok „kidobálásával”. Bizony eltelik majd egy kis idő, mire a D&D 3.5 szabályainak megfelelően megalkotjuk ötös csapatunkat, ha nem használjuk a program által felajánlott karaktereket, akik egyébként mind szerepelnek a klasszikus Greyhawk-világban. Igen, jól hallottátok az öt főt, így szinte biztos, hogy valamelyik kedvenc karakterosztályról le kell majd mondanotok. Vigasztalhatnátok benneteket, hogy seбай, hisz van hely három NPC-nek, de nem teszem, ám ennek miéért majd később olvashatjátok. Addig is annyit

mondhatok, nem feltétlenül szükséges a csapatba tolvaj (sajnos), és a bárdokkal is csak gond lesz, mert nem nagyon kapható számukra hangszer...

A karaktergenerálást üzhetitek klasszikus, vagy haladó módon is, bár pont az utóbbi meglehetősen előnytelen, hiszen míg az első verzióban véletlenszerűen kapjuk az értékeket 1 és 18 között, és ha az összbórá jó sikerült, akkor az értékeket az általunk választott tulajdonságokhoz társítjuk, addig a másodikban minden karakterünk minden tulajdonságának értéke 8, és ehhez oszthatunk el további 25 pontot.

Érdeemes ügyneli a beállítottság megválasztására, hiszen kalandunk kezdetekor választanunk kell egy fő típust, és ettől függ majd, kiket tehetünk a csapatba (és ez befolyásolja majd kapott küldetéseinket, illetve a végkifejlet lehetséges változatait is). Ha végül sikerül megalkotni a tetszőleges létszámú álompartit, kezdődhet a kaland. Aki az ún. ironman típust választotta, már észrevehette, hogy ez a hagyományos papír szerepjátékokat van hivatva szimulálni (tehát nem dobálhatott a kockákkal jobb értékekért újra és újra), így nincs játékalás-töltögetés kritikus helyeken: aki meghal, annak vége. A játék jelen állapotában semmiképpen nem ajánlom ezt a módot, a rengeteg hiba miatt esélytelen így teljesíteni a sztorit, vagy elérni a maximális szintet (10), sajnos.

VELED VAGY NÉLKÜLED - HELL NEMEM NPC?

Igértem pár szót az NPC-kről, így ezt gyorsan meg is ejtem. Ismét csak azt kell mondanom, a ToEE alapverziójában legjobban akkor jártok, ha nem vesztek fel egyetlen NPC-t sem, bármilyen kecsgeető is a 8 fős parti. Egyedül a dúlőngelő Elmo nem jelent majd gondot (bár egy kis hibácska miatt, ha meg akarnál válni tőle, bizony ó

is rád támad), neki legalább nincsenek különös zsákmányelosztási igényei. Jó választás lehetne Spugnoir is, de csak, ha elfelejtettél a csapatba varázslót tenni, ő ugyanis az alku szerint lenyúlja az összes tekerestet, és szintlépéskor nem választathatod meg bővígét sem, így csak akkor ajánlom, ha valamilyen rejtélyes oknál fogva kihagyta volna a varázsló (wizard) karakterosztályt a csapatból.

A többiekkel bizony csak a gond van. Egyrészt egyesek harácsolnak (pézt és nagyhatalmú tárgyakat is), másrészt olyanok is bekerülhetnek a csapatba, akik a beállítottság szerint nem jöhetnek veled (saját tapasztalat, sajnos), ekkor viszont nincs le-

▶ ARCANUM

Az Interplay kotelékéből kilépett Tim Cain és barátai máris egy minden addigi játékaikat meghaladó projektbe vágtak bele. Piciót átölözték a Falloutok fejlődési rendszérét, továbbfejlesztették harc-

rendszérét, és egy olyan világot találtak ki hozzá, amely egyszerre volt teljesen egyedül és varázslatosan vonzó. Az Arcanum grafikája – mondjuk ki – csúnya, azonban a felszín alatt lépcsőző gazdagság húzódik meg. Ilyen kiváló történettel CRPG-k terén csak a Planescape Torment rendelkezik (és persze az örök klasszikus Betrayal at Krondor), a mágia és a technológia ötvözése pedig a legszebb Verne Gyula-regényeket idézi. A játék mérete is lenyűgöző, a mellékzárakkal együtt könnyedén 120-150 óra tisztáztát biztosít. A nehézségi szint tökéletes, a harcok mindvégig kihívást biztosítanak, és logikai feladványokból akad bőséggel. Rengeteget kell beszélünk (a használt nyelv karakterünk intelligenciájától függ), hiszen hihetetlen mennyiségű szöveges küldetést találunk majd. A mindenre kiterjedő alkotói figyelemnek köszönhetően egy-egy feladatot legalább kétféleképpen lehet megoldani!

A legfőbb érv a játék mellett talán az, hogy a fejlesztők mindenre gondoltak, és mindenre jutott idejük - a Sierra nem rugdaltá őket a kiadással. A közeledő hosszú téli estékre a má már 2000 Ft-ért megvásárolható játék ideális vétel. **DAUBY**

hetőség arra, hogy később elbúcsúzzt tőlük, kivéve persze, ha magad csapod le őket.

Be kell, hogy valljam, az NPC-k kapzsisága nem lenne túl nagy dráma, nincs nagy értéke a pénznek, nem sok értelmes dologot lehet venni. De a rengeteg érme cipelése bizony nagyon hamar túlterheli ezeket a kalandozókat, ám ők ennek ellenére sem válnak meg zsákmányuktól, viszont rendszeresen panaszkodnak a túlzott terhelésre...

Akad néhány érdekesség is. Például van a programban néhány hölgy, aki csak akkor csatlakozik a csapathoz, ha valaki feleségül veszi őket, sőt Nulában akad egy homokos tengerész, akit férfikarakterek csábíthatnak el... És ez még csak a kezdet, hiszen társként találhatasz örült varázslót, félig démon mágiust, sőt óriást is. Megkapó volt az első fogadó

kandallója mellett meledőg buta barbár, Kobort is, aki monk barátjával tart veled, ha csapatod legfeljebb 4 főből áll.

Tipp! Aki esetleg magával vinné őket, de csapata 5 fő, az a pulton található könyv segítségével átrendezheti csapatát.

CAPO - SZÉJJELCSAPLAK IZESÉN! A ToEE igazi CRPG, tehát inkább harcorientált, mint szerepjáték, még ha a látszat ez ellen is szól. Persze, van történet, amelyet számos fő- és alküldetés színesít, sőt a beállítottságtól függően mindez viszonylagosan változatos, és több végkifejlet is elérhető, még is leginkább a harcban van a hangulys. Erre kell készülni, és ha ez bejön, remekül is fogsz szórakozni, mert minden időkhatalmasabb taktikai csatáit lehet itt megvívni. A sugaras menürendszer könnyen áttekinthető, jó, csak kicsit a kénszerűdedt scrollozás gond, ha a karakter a képernyő szélén áll. Az átírátsóság nem mindig megfelelő, ezért óvatossan, átgondoltan kell kiválasztani a célpontot, és bizony érdemes alaposan megnézni azt (simán agyoncsaphatod a társadat is). Ismét a kezdő lehetnek hátrányban, hiszen a fizikai erőt megtestesítő karakterekkel a leggyeszerűbb a célpontba klikkelni, és támadni, holott a menürendszeren belül számos, jóval hatékonyabb támadómód is lapul. Sajnos gyakori hiba, hogy a kialakult csatába „belecseppennek” a falba szorult szörnyek is. Ez patti helyzett, jöhet a játékalállítás betöltése, hiszen sem mi, sem ők nem tudunk átútni a falon, és a csata addig nem ér véget, míg az ellenfelek közül bárki is életben van, akár megközelíthető, akár nem. Ha azonban a kalandozók pihenését várják meg ilyen falban megüledt ellenfelek, akkor általában a C gomb lenyomásával bepottyanthatjuk őket magunk mellé (ne áljón a karakter közvetlenül a fal mellett).

VARÁZSLATON - ELOONDOLHODTATÓ BÜVÖLET. Varázstudó karaktereink a D&D szabályoknak megfelelően gyarapítják tudásukat a bűvűgék terén, és az új lehetőségeket a megfelelő szintek megépésekor részben mi választhatjuk meg. Kicsit macerás, ám hasznos minden pihenés előtt átnézni a lehetőségeket, és a helyszínnel, ellenfeleknek megfelelően kiválasztani, mit akarunk, majd használni azt. Rá kell gyúrni a mérgezésekre, a fertőzősekre és a szintzívásokra is: bár ezeket meggyógyíthatjuk a városban is, igen borsos árat kell fizetnünk érte.

Egy biztos, lesz minden, mi szem s szájának ingere, olyan varázslatok is, amelyekről eddig csak álmodozhattunk (charm, teleport stb.). Aki először játszik ilyen típusú játékkal, az alaposan tanulmányozza a szintlépésekkor a lehetőségeket, mert ez a döntése visszavonhatatlan!

Sajnos itt is akad hiba bűven, bizonyos bűvűgék nem a szabályoknak megfelelően, vagy egyáltalán

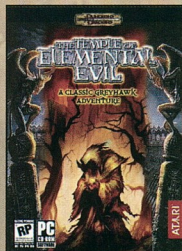
Szeretnél egyet a három eredeti Greyhawk: The Temple of Elemental Evil-ből?

Válaszolj az alábbi három kérdésre, s egyike lehetsz a szerencsés nyerteseknek!

- Kinek a nevéhez fűződik az eredeti modul megteremtése?
- Hogy hívják a játék főellenségét?
- Legfeljebb hány főből állhat a csapatunk?

A megoldásokat 2003. november 21-ig várjuk a következő címre, nyílt levelezőlapon:

Gamer Magazin szerkesztősége,
1300, Budapest 3., Pf.: 210

nem működnek, de remélhetőleg ezt a hamarosan megjelenő patch orvosolja majd, ezért nem sorolom a példákat (a fórumok tanulsága szerint a program úgyis mindenkinek mást és mást sorsol ki)...

HŰNYEM, HŰNYEM - MONDO MEG NÉHÉNY!

A játék többé-kevésbé hasznos része a naplónk, ahol megtaláljuk a klasszikus dolgokat és néhány csmeget is. A küldetések automatikus feljegyzése, ha már van, lehetne sokkal jobb. Igaz, tudjuk, kitől milyen küldetést kaptunk, ám a finom részleteket, illetve azt, hogyan haladtunk az események felgom-

bolyításában, már érdemes lehet magunknak papírra feljegyezni. A feladatok színe elárulja, hogy a bejegyzett dolgot teljesítettük-e már, illetve az is jelezheti, ha már nincs esély rá, hogy befejezzük. Szintén naplónk jegyzi a hírvényeket befolyásoló eseményeket, bár ezeknek a cselekmény szempontjából tapasztalataim szerint nem nagy szerepe van, a játék talán ehhez túl rövid, no és nem is túl történetközpontú...

Érdekes, mi több, igen szórakoztató az Ego fül alatt található információhalmaz, amelyben megtaláljuk például, melyik karakterünk csapatot a legnagyobbat, hibázott vagy éppen halálozott el leg többször, melyikük szenvedte el a legnagyobb sebzést (kitől és mekkorát), sőt azt is, ki jeleskedett a diplomácia terén vagy éppen a blöffölésben. Mókás!

A naplónban külön helyet kaptak a kulcsokról szerzett információk és az általunk hallott pletykák is. Ez utóbbiak néha segíthetnek egy-egy küldetés megoldásában, ha elakadtál, esetleg lapozz ide.

A POHOL BUOVRAIBAN. Akár hiszitek, akár nem, oldalakat jegyzeteltem tele a program hibáival, azaz a rengeteg bosszantó buggal, amelyet szívesen kihagytam volna az életemből. Ettől függetlenül a Troika játéknak hangulata kiemelkedő, így bele-vágtam újra és újra. Néhány általam tapasztalt érdekességet megemlítenék. A karakterek útvonala kicsit különös. A hétfős csapat tagjai nem voltak képesek átmenni a kitárt kapun, olykor még akkor sem, ha egyszerre mindkét szárny nyitva volt (bizony, ki kell nyitni külön-külön mindkettőt – és bármilyen különös, elfordult, hogy a tolvajok az egyiket kinyitotta, míg a másikkal kudarcot vallott). Kicsit irreális, hogy ha a falon valamiért átlátszó lejár-
ratot észrevéve kijelölöm azt úti célnak, akkor a

> SZÁLL A TROIKA...

Idézhetném az egykori Exotic-slágert is, de maradjunk inkább a Tim Cain nevével fémjelzett csapat második alkotásánál.

Kezdjük a kellemetlenségekkel: az alkotók szerint hiába is próbálkoztak a kiadónál (Atari), nem kapták meg a játékok befejezéséhez szükséges egy-másfél hónapot. A játékok milyensége egyszerűen nem érdekelte a franciákat, őket csak a pénzügyi negyedév és annak sikeres zárása foglalkoztatta – hiszen hitelezőiket is csak a grafikonok és a bevétel érdekli. Játékosok százezreinek mutattak fűgét, és tettek ki a polcra egy beteszteletlen játékot. Hibák garmadáját találjuk felsorolva a játékkal foglalkozó fórumokon, ennek ellenére a ToE maga van olyan jó, hogy minden CRPG-játékosnak kötelező szellemi tápláléka legyen. A Greyhawk, mint legősibb D&D világ ugyan jelentős korlátok közé szorítja a történetet, azonban a csatákra fókuszált játékmenet ezt is felelteti. Számítógépes szerepjáték soha nem volt még ennyire szép: a környezet igazán varázslatos, a 3D-s szörnyek tökéletesek, a varázslatok effektjei bámulatosak, és mindemellett az aláfestésről gondoskodó hangok és zenék is mes-
terien szólnak meg.

A Troika az Arcanum körökre osztott rendszerét fejlesztette tökélyre, és olyan csatamenetet alkotott meg, amely a műfaj legszebb pillanatait (Betrayal at Krondor-Realms of Arkania-Albion) vegyíti az örületesen jó Jaggerd Alliance-UFO játékok legeltaláltabb elemeivel. A körkörös menü egyszerűen zseniális ötlet, gyorsan, precízen működik, a „friendly fire” beépítése pedig újabb taktikai csavarral szolgál – a lehetőségek tárháza szinte végtelen, minden ellenfél ellen többfajta taktika vehető be.

Mint már említettem, a történet nagyon egyszerű, ezért érdemes a néhány harcos küldetés után homlokegyenest a Templomba rohanni. Egyrészt itt a szintlépések is gyorsabban mennek, másrészt a található cuccok sokkal jobbak minden megvásárolható felszerelésnél! Kár, hogy a csapat csak 10-es szintig fejlődhetett, azonban a végső küzdelmek még így is túl könnyűre sikerültek. A Templom 4. szintjéről indulva mindenképpen látogassátok meg a szférákat, az ott található lényekkel, majd a félistennel való csatározások jelentik a játék abszolút csúcspontjait! Mindent összevetve a hibáktól hemzsgő és lapos történetvezetéssel megáldott játék a fantasztikus csatamenetek és a nagybetűs hangulatnak köszönhetően tölem 84%-ot érdemel. **DAUBY**

www.troikagames.com
www.greyhawkgame.com
www.ataricomunity.com
www.eye-on-troika.net
www.rpgplanet.com/greyhawk/
www.co8.org
greyhawk.unforgottenrealms.net

FOLTOZÓ

A cikk leadásának pillanatában még nincs hivatalos patch a játékhoz, bár már van rá ígért. A Circle of Eight () azonban készített egy „fun patch”-et a programhoz, amely számos hibát orvosol, de természetesen mindenki csak saját felelősségre használhatja. Sajnos, vannak olyan gondok is a játékban, amelyeket még ő sem tudtak orvosolni... Már az is nagy segítség, hogy az NPC-k körülüli hibátenger megcsappant, bár a már felvett csapatagok az eredeti rendszer szerint működnek, így a fun patch-csel vagy új játékot kell kezdeni, vagy le kell cserélni a velünk tartó és különösen „működő” NPC-ket.

TIMOTHY CAIN

A ToEE vezető designere 1982 óta dolgozik a számítógépes játékok piacán. Igazán ismertté az 1997-ben megjelent Fallout-tette, bár nem kell szégyenkeznie előző munkái okán sem (The Bard's Tale Construction Set – 1991, Stonekeep – 1995, Atomic Bombman – 1996). Tim 1998-ban vált meg társával (Leonard Boyarsky és Jason Anderson) az Interplaytől, de előtte még elkészítették a Fallout 2 alapjait... Az általuk alapított Troika Games berkeiben munkásságának következő állomása az Arcanum (2001) volt, majd annak megjelenése óta a Greyhawk-adaptáción dolgozott.

csapat lelkesen lóhol a még felderítetlen labirintus-részen pontosan tudva, merre kell menni. Ilyenkor nem egyszer rohantak át akár a zárt ajtón is, és csak a következő csapatagnak tűnt fel, hogy az ajtó zárva van. Érdekes szitu, főleg, ha a véletlenül bejutott társ csapataiba is keveredik, a többiek viszont nem tudnak bejutni.

Óva intek mindenkit attól, hogy rendszeresen egymásra mentse játékállásait. Ezzel kapcsolatban több hibatípusról is olvastam, hallottam már. Amit én tapasztaltam, az bizonyos kulcsfontosságú tárgyak eltűnése volt. Így például minden felvett NPC-től (igazatok van, hallgathattam volna magamra, és mehettem volna nélküli) eltűntek az őselemek köpenyei, csak az éppen viselt ruhadarab maradt náluk. Már nem várom, hogy a partin belüli NPC-k bárhol olyan szinten önálló életet éljenek, mint a BG-ben,

de legalább a környezetben felbukkanó karakterek lehetnének „életrealibbakk”. Kicsit zavart, hogy a templom őrei közönyösen nézték végig, ahogy majdnem belepustulunk a közös ellenségeink ellen vívott ütközetbe...

ELFOGYOTT A TÉM – SUMMA... Annyira szerettem volna, ha ez lett volna az év szerepjátéka, és kövezetek meg, de várom, hogy elkészüljön végre az az RPG, amelyik letaszítja a trónról a Baldur's Gate-et. De a ToEE bizony még csak meg sem közelítette az élvonalat, sajnos, pedig minden esélye megvolt rá. Talán, ha szántak volna még időt a fejlesztésre, pontosabban az alapos tesztelésre, akkor legalább nem lett volna ez a bétateszt-hangulat, ami bizony felkészületlenül ért, és ezért a program óriási csalódást okozott minden pozitívuma ellenére. Pedig a látvány és a hangulat tagadhatatlanul impozáns, nekem nem volt gondom a harcrendszerrel, és persze a már jól bevált motorral sem. Élvezetes lenne újrátjátszani más beállítottságú partival a nem túl hosszú kalandot, ha nem sikerült volna olyan hibákra bukkannom, ami miatt egyes, már felvállalt kudarcsok tulajdonképpen teljesíthetetlenek. Ez lehangoló.

Örök optimizmusom azonban nem hagy nyugodni, íme hát nektek is egy fontos érv, amely a program mellett szól: minden idők leggigantikusabb és legemlékezetesebb körökre osztott csatáit vívtam meg itt. Köszönet érte Troika!

A The Temple of Elemental Evil igaz szívvel csak nagyon türelmes szerepjáték-rajongóknak tudom ajánlani, a műfaj iránt érdeklődők és kevésbé birkatermesztűek várják meg a már hivatalosan is beígért foltot, mert azzal igazi klasszikussá is válhat... **Lily**

ÉRTÉHELES

75%

grafika	22/25
zene/hang	13/15
játékelmény	27/40
kategórián belül	10/15
összhatás	3/5

PRO hangulat > újrátjátszhatóság > különlegesség

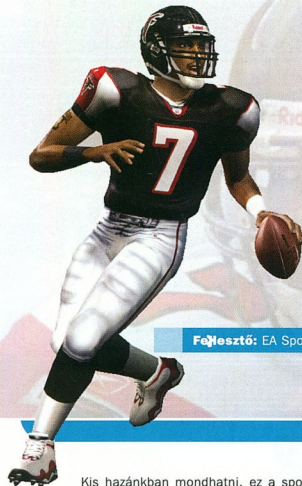
KONTRA rengeteg zavaró hiba > nincs többjátékos mód

> CD MELLÉLET
csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY
Pentium 100, 128MB RAM, 1.1GB HDD

> ARÉNA
Arcanum 84%
Baldur's Gate II 95%
Pool of Radiance: Ruins of Myth Drannor 71%

EA SPORTS MADDEN NFL 2004

Felkészítő: EA Sports > Kiadó: Electronic Arts > Web: www.easports.com

Kis hazánkban mondhatni, ez a sportág ismeretlen, ám a nagy vízen túl igencsak népes rajongótáborra van. Sőt, láttam már olyan meccset is, ahol majdnem 100000(!) ember izgulta végig a kupadöntőt – ami azért igen tekintélyes tömeget jelent. Az, hogy itthon miért csak igen kevesen ismerik és szeretik ezt a sportot, az talán a szabályok – látszólagos - bonyolultságával is összefügghet. A szerző szerény személye megpróbálja a teljesség igénye nélkül felvázolni a játékmenetet a közelben fellelhető szövegboxban.

Miután megkaparintottam a korongokat (bevallom, nagy túlekedés nem volt), siettem haza, és mindent feledve bele is merültem a tesztelésbe. Telepítés, indítás, intro elnyom – majd megnézzük később. Gyors konfigurálás, grafika max, hajrá. Elindult a meccs, én meg hirtelen bekaptam kb. fél perc alatt az első touchdownt. Tudom, most mire gondoltok, de nem. Nem a technikával volt baj, csak éppen az állam kerestem a földön az élelem tároló látvány miatt. A játék vesztettül jól néz ki – persze, ha a megfelelő vas van alatta. Az EA most nagyot alkotott.

A karakterek hihetetlen részletesen vannak kidolgozva. A sisakokon megcsillan a lámpák fénye, és a stadion tükörfödik rajtuk. A mezek is folyamatosan koszolódnak függően az időjárástól, igénybevételeitől.

A játékosok mozgása is meglepően színvonalasra sikerült. Végre a robotszerű, darabos járású, egymás testén átérő-átlépő figurák nagyrészt eltűntek: helyettük életszerű mozgással megáldott, részletek gazdag poligon-sportolók küzdenek a győzelemért. Azért néha tanúli lehetünk még vicces jeleneteknek, de alapvetően sikerült mentesíteni a focijátékot a paralízis kellemetlen tüneteitől.

Túlélvpe a kezdeti sokkon, kezdem belemélyedni a programba. Úgye, a sportprogramokban a látvány mellett nem elhanyagolható a kezelhetőség milyensége sem. Az első tapasztalat az, hogy joypad nél-

kül ne nagyon álljunk neki, mert csomót kötünk az ujjainkra nagy igekezetünkben. Meg igencsak elkélt némi gyakorlás is, ha érdemben szeretnénk játszani. Hogy miért? Ugyanis, összesen ötfajta gombki-oztást kell megtanulnunk, lévén, hogy minden teamnek, valamint egyes kiemelt játékosoknak is más-más modzulatai, képességei vannak. Nem egyszerű menet, de kis gyakorlás után már nem okozhat gondot. Ebben nyújtanak segítséget külön-féle gyakorló menüpontok is (pl.: a Drill Camp), ahol több szempont szerint csoportosítva elsajátí-hatjuk mindazt, amit a vérbeli profinak tudnia kell.

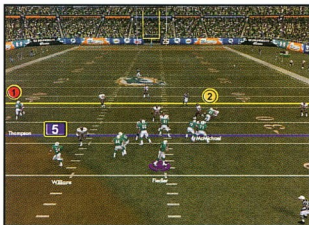
Játékmódok tekintetében sok módosulás nem történt, de ez nem is meglepő. Minden van, amire szüksége lehet a virtuális focirajongónak. Játshatunk szimpla meccset, indulhatunk a bajnokságon, gyakorolhatunk, vagy akár saját kupát is tervezhetünk.

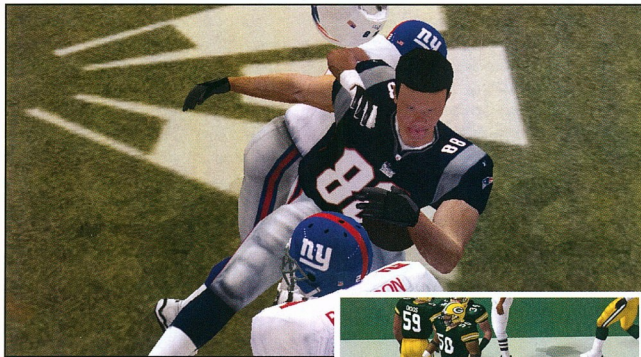
A következő sarkalatos pont a játékokban a kame-razekelés. Ez sem egy elhanyagolható tényező az ilyen gamékban. Ám mindenki megnyugodhat, a minőségi kivitelezés ezúttal sem szenved hiányt, korrekt megoldással állunk szemben. A játékmenet mindvégig könnyen követhető, átlátható.

Aki már hallotta az egymásnak koccanó sisakok hangját élőben, az tudni fogja, a programozó bácsik a hanghatások terén is tisztességes munkát végeztek. Minden effekt, amelyet hallunk, hozzátesz valamit az „ott vagyok a meccsen, élőben” hangulat megéléséhez. Végre a kommentátorok sem néhány mondatot ismételvegetnek unásig, hanem aktívan „követik” a játék menetét. Megjegyzések, beszólások, információk színesítik, gazdagítják az amúgy is változatos közvetítést.

Kellemes meglepetés volt, hogy végre némi rockmuzsikát is hallhatunk a játékban, nem csak rapet húznak talpalávalóként. Azonban ezt bárki fe-lülbíráhatja, lévén, hogy saját mp3-számainkat is berakhatjuk háttérzajként.

Mint azt megfigyelhettünk, vilá-gunknak bizony vannak örökérvé-nyű törvényei. A nap mindig kele-ten kel fel, a nyár után mindig jön a komor ős, és az Electronic Arts is évről évre megjelenteti a leg-népszerűbb sportokat feldolgozó programjait. Az már azonban nem feltétlenül arany szabály, hogy job-bat kapunk, mint az előző évben, de hát ez már modern korunk ké-tes vívmányai közé tartozik. Azon-ban ez nem mondható el a most górcső alá kerülő Madden NFL 2004-ről, mely minden ízében profi munka.

Ám, mivel haladni kell a koral, a programozók tudják, hogy nem elég a szemet gyönyörködtető grafika vagy a jó kezelhetőség, azért némi extrával is csalogatni kell a nagyerdemű vásárlóközönséget. Szerencsére ezek az extra lehetőségek nem merülnek ki néhány „nesze semmi, fogd meg jól” csilli-villi semmiségekben. Az első – és legfontosabb – útjás az úgynevezett „Playmaker” opció. Ennek alapvetően a hardcore játékosok fognak örülni. Alapesetben ugye vannak a csapatok egyéni támadási és védekezési tervai, amelyek azonban csak korlátozott mértékben adnak szabad kezet a játékosnak. A Playmaker bevezetésével azonban ezek a lehetőségek végre kitárulnak. Teljesen szabadon garázdálkodhatunk a csapattársaink felett, akár egyénenként határozhatjuk meg a cselekedeteiket. Felülbírálhatjuk a letárolt útvonalakat, beleavatkozhatunk az akciókba. Azért ez a mód még kissé kiforratlan, nem egyszer kerülünk előnytelen helyzetbe. Ha nem figyelünk oda, könnyen elveszhetünk a forgatagban. Azonban, minden hibája ellenére nagyon fontos és jelentős újítás, mely hozzáértő kezekben hihetetlen élményt nyújt.

A már említett Drill Campben levő képességeszték sem minden cél nélkül kerültek be a játékba. Ha eléggé ügyesek vagyunk, játékosaink fejlődnek csiszolva ezzel tulajdonságaikat, ami sokat jelent a későbbi meccseken. A kezdőkből előbb-utóbb veteránok lesznek tovább növelve ezzel a győzelem esélyét.

Azonban a fejlesztések nem csak a játékos dolgát könnyítették meg. A mesterséges intelligencia is jelentősebb átalakításon esett át, ezáltal nehezebb, de ugyanakkor élvezetesebbé, élethűbbé is teszi az összecsapásokat.

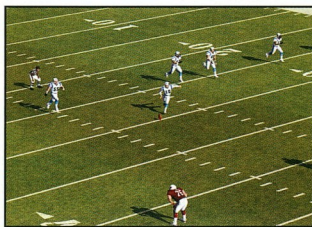
A következő érdekesség a Franchise módban fedezhető fel. Itt találjuk az úgynevezett „Owner” opciót. Ezt választva nem csak játékosra, hanem tulajdonosra is leszünk a csapatnak. Ez annyit jelent, hogy mi felelünk a gazdasági háttérért. Alapvetően minden a kezünkben van: a jegyek, a hot dog, a sőr ára is szerény személyunktől függ. Tevékenységünk erősen ki-

hat a csapat megítélésére, a rajongók hozzáállására is. S ha a gépi intelligencia netán már nem jelentene kihívást, de nincs kéznél valamelyik haver, aki hajlandó lenne játszani velünk, semmi gond. Irány a világháló, ahol más országok, városok lakói bizony epedve várják, hogy valaki megmérkőzzön velük. Játékmódok tekintetében e téren sem kell szűkölködnünk, akár bajnokságot is játszhatunk – csak legyen türelmünk végigülni.

Akinek nem lenne szimpatikus egyik csapat sem, netán csak meg szeretné alkotni „álmai játékosát”, az keresse fel a Create menüpontokat, hol kiéltheti kreatív hajlamait.

Hogy mi legyen a végső? Tessék játszani vele! Akit az amerikai foci valamennyire is érdekel, mindenképpen szaladjon, és tegye magáévá, mert vétek lenne kihagyni. Remek grafika, szuper hangok, melyek jó ötletekkel és nagyszerű játszhatósággal párosulnak. Ez a vérrisítés, az új ötletek, lehetőségek bevezetése már ráért erre a sorozatra. Most végre nem csak az előző évi, grafikailag feltüprozott programot kapjuk, hanem átgondolt, a kor igényeinek megfelelő Játékot, mellyel élvezet játszani.

■ B-Chrome

> SZABÁLYVON

A sportág alapvetően az angol rugbyból ered (igencsak meglepő módon). Azonban sok változáson átesett az elmúlt évtizedek során. A játékosok itt komplex védőruhában játszanak, és erős eltérés mutatkozik a szabályok terén is.

Néhány szó hát a főbb szabályokról.

Egy csapatban összesen 33 játékos van, plusz a cserék. A csapatban belül három team van: a támadó, a védekező és a különleges osztag, ezekben 11-11 játékos található. A támadó és a védekező feladata világos, a speciális csapat pedig kezdésekkor, kirúgásokkor kap szerepet.

A játék célja, hogy a labdát az ellenfél célzónájába juttassuk (ez a touchdown) akár passzal, akár úgy, hogy beholunk vele. Ez 6 pontot hoz a konyhára. Ezután 2 pont lehetett még extra pont szerzésére is, mely 1 illetve 2 pont lehetett attól függően, hogy sikeres kapura rúgással, vagy újabb, az 5. jardos vonalról bevitt touchdownnal sikerül.

A meccs a kirúgással kezdődik. Ekkor a fogadó csapatnak el kell kapnia a labdát, és futnia az ellenfél célzónája felé. Ahol a labda (a játékos) elgúrt földet ér, onnan indul majd az első támadás. A támadó csapatnak négy próbálkozása van arra, hogy legalább tíz yardot előre haladjon a kezdőponthoz képest. Ezt akár futva, akár sikeres passzal is megtehetik. Ha sikerül, a négy lehetőség újra indul. Ha nem, akkor csere, és az eddigi védekezők lesznek a támadók.

A labda mindig az irányítótól (QuarterBack) indul útjára, és itt lép be a kiválasztott taktika. A játékosok az ott leírt séma szerint mozognak, helyezkednek. A QB átadhatja vagy megpróbálhatja passzolni a labdát. Aki megkapta, tovább már nem adhatja, neki kell minél többet előrejutnia. A rossz, eljuttat passz érvénytelen, de bizonyos esetekben a kézből kijuttat labda szabad prédá (Fumble). Aki megszerzi, azé a támadás joga. Kelemetlen esemény még az Interception, amikor a védőknek sikerül elkapniuk a támadók passzolta labdát. Ez esetben a védők és a támadók ismét szerepet cserélnek. A játék négy negyedből áll, negyedenként 15 perc tiszta játékidő van. A féldőben, függetlenül a helyzettől, újabb kirúgás van – mint az európai fociban.

> ÉRTÉHELES

grafika	22/25
zene/hang	13/15
játékelmény	36/40
kategórián belül	14/15
összhatás	5/5

PRO kimagasló grafika és játszhatóság > ötletes, átgondolt újítások

HONTRA a Playmaker mód néha kissé kaotikus > joy-pad nélkül az irányítás nehezebb

> **CD MELLÉLET**
csalás háttérkép javítás demo

> **MINIMUM GÉPIGÉNY**
PIII/700, 128MB RAM, 1GB HDD, D3D

> **ARÉNA**
Madden NFL 2002 83%
Madden NFL 2003 85%

SIMCITY 4 RUSH HOUR EXPANSION PACK

Fejlesztő: Maxis > Kiadó: EA Games > Web: www.simcity.com

A virtuális polgármesterek legutóbbi választásának már csaknem egy éve, ekkor jelent meg a Sim City negyedik kiadása. Timbuktu nagyobb területein azóta metropoliszok nőttek ki a földből az önjelölt városvezetők munkája nyomán. Ezek a nagyvárosok mára nehezen küzdenek meg a nap, mint nap forgalomban rekedt Simek elégedetlenségével, a motorizált társadalom által keltett zaj- és környezetszennyezéssel. Ha a Sim City célja a valóság modellezésén át olyan nagyvárosok létrehozása lenne, ahol akár élehetünk is, akkor ezért kár is lenne azt az egy gigát feltelepíteni. A koszos, kátyús utcákat, az elégedetlen Simek tömegét, a munkanélküliséget, a szmogot, a bűdös vizet és hasonlóan remek vívmányokat negyed óra alatt összehozhatunk a Maxis land bármely sarkán.

A fenntartható fejlődés útjának izgalmas keresése, a Maxis által eladni remélt újabb Sim City-adalék által is bizonyítottan, sok ideje már, sokak számára, sok

időt rabló tevékenység. A történelem során számtalanszor igazolt tétel, miszerint a játékvárosainkban is felerősülő gondokat legtöbbször technikai vívmányok, előrejelések képesek orvosolni. Ne feledjük azt sem, hogy ugyan kisebb számban, ugyanakkor rendkívül eredményesen üzik el a forgalmi dugókat, a munkanélküliséget, a „Jaj, hová menjünk szórakozni” problémákat a háborúk és a katasztrófák is. Gondoljunk csak Pompei békés városkájára, melynek irányítása alig ad feladatot a városvezetés részére, mióta legutóbbi, „égető” gondja elhűlt. A fejlődés határai tehát nem nyúlnak a csillagos égig. A Rush Hourral felvértezett Sim City 4-ben azonban ambícióink és városaink színvonala magasabbra emelkedhet. A forgalmi dugóra keresztelt kiegészítés nem titkolt szándéka a közlekedés átszervezése zsúfolt városunkban. Számos apró változást, száznyi épületet, egy egészen új és a játéktól eddig teljesen idegen, „te vezetsz” játékmódot is felfedezhetünk benne. A Rush Hour telepítésével az első kiadás óta megjelent hibajavítások is felkerülnek gépünkre, így a játék stabilitásán és sebességén is tapasztalhatunk változást. Aki valami új szemléletet, majdnem új játékot várt, az várhat tovább, hiszen ez amolyan Sim City 4.1, továbbcsiszolt változata mindannak, amit az év elején kézhez vehettünk.

DUGÓ VAN! A fejlett, nagy területre kiterjedő városok általában már megengedhetik maguknak, hogy modern és méregdrága eszközökkel enyhítsenek a közlekedési zűrvárokon. A Rush Hour ezen a területen hozott számos újítást, melyek bevezetése a régi városok esetén nemcsak a gond enyhítését, de komoly szanalásokat is jelent. Cserébe azonban modernebb városképben lesz részünk. A forgalom szervezése az első SC óta kimerült az egyre szélesebb utak építésében. Ezen a területen azonban már nemcsak új közlekedési eszközökre, hanem pontosabb információra is szükségünk volt. Most megkap-
tuk. A lekérdező (Query) eszközünk kis kérdőjele tár-

sat kapott, melynek segítségével az adott területre érkező és onnan kiinduló forgalmat tekinthetjük meg. A Route lekérdezéssel csak kattintsunk valamely épületre vagy útra, és a Simek reggeli és esti útvonalai máris megjelennek a már kilencféle közlekedési mód szerint csoportosítva. Vitathatatlan, hogy ez a legjelentősebb változtatás a játékban, hiszen e nélkül bajos lenne értelmesen megszervezni a tömegközlekedést.

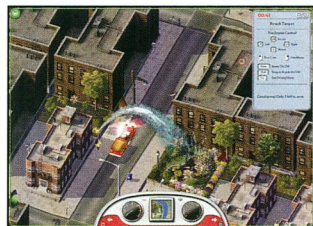
Ha pedig tudjuk, melyik útvonal a legterheltebb, lássuk, milyen eszközök állnak rendelkezésre a dugó kihúzására:

Egyirányú utca: Célyszerű párhuzamos párokból gondolkodni, így megduplázhadjuk az utcák terhelhetőségét. Érdekes, hogy megjelölt utakat nem lehet átfesteni, úgyhogy ez teljesen új útítipus.

Sugarút: Az autópályánál valamivel olcsóbb, 2x2 sávú útvonal.

Magasépítésű autópálya: A meglévő úthálózatot átívelő autópálya, amely új közlekedési szintet vezet be a jelentősen bővített csomópontok mellett. A komoly autópálya-rendszerek kiépítésének már nincs akadály, de ebben csak városközi szinten gondolkodjunk, mert igazatlan helyigénye van.

Magasépítésű vasút: A földalatti és a felszíni vasút után ez egy oszlopsorra telepített sínpar, amely önálló állomásokkal, vagy a metróval összekötve használható. Külvárosokban, vagy folyókat átívelve olcsóbb a felszínre hozni ennek segítségével a metró.

Mágnesvasút: Ez gyors, keskeny nyomtávú mágnesvasút, elsősorban belvárosi tömegközlekedésre.

Személy- és autószállító komp: Folyókkal tagolt városrészek között biztosít olcsó összeköttetést. Egyúttal komoly szempontot támaszt a hidak magasságával szemben, amit építészor ezentúl meg kell határozni. Az alacsony hidak alatt a komp nem közlekedhet.

A közlekedés legfontosabb újdonságain túl számos apró csemegével találkozhatunk még, mint például a víz alatt átvezethető metró, vagy a tucatnyi választható stílusú híd, de hagyjunk helyet az egynégy felfedezés örömeinek is.

GAMER SUBÁRÚT 25/B. Jelentős újdonság a terület- és utcanevek elhelyezése is. Mindezek a felszín menüben kaptak helyet, és a sokkal személyesebb városkép kialakításában segítenek. Először is elnevezhetjük a városrészeket, nevezett negyedeket hozhatunk létre kis táblákkal (Józsefváros, Rózsadomb). Az utcaneveket magára az aszfaltra festethetjük fel. Ezután az egész terület ki- és bekapcsolhatjuk annak megfelelően, hogy látképet vagy inkább valamilyen térképet látnánk szívesen.

ÉPÍTENI SE ROSSZ, NA DE ROMBOLNI! A népszerűségüket veszítve, a hálátlan Simeken elégteltelt venni vágó polgármesterek katasztrófákban eddig sem szűkülökhettek. A természeti katasztrófák sora helyett két új és igen vad dolgot szabadíthatunk rá városainkra. Az első egy hollywoodi ítéletű „Függelenség Napja” csészealj, amely a megadott helyet jöpora energianyalábokkal engyelteti kicsit, majd szétszórja a kisebb hajóit, amelyek lézerrel puffogatnak körbe. Nekem inkább az Elite Thargoidjai jutottak eszembe róla. A másik szerke-

zet, mintha valamelyik Greenpeace-aktivista álmából pattant volna elő, a Roncsautósaurus. A már ismert robot testője, semmi extra.

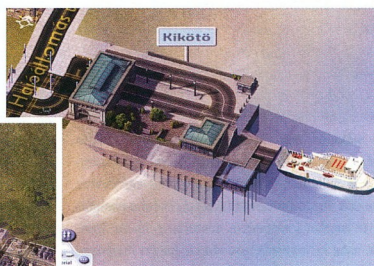
LÁTJÁTOH? ÉN VEZETEM! Elérkezett hát a Rush Hour legvitathatóbb eleméhez, a U-drive nevű csodához. Röviden arról van szó, hogy mindenféle járművet vezethetünk saját kézzel a saját városunkban. A város nézete marad a régi, kapunk egy egyszerű műszerfalat, aztán lehet gázt adni, fékezni, meg kanyarodni. Mindehhez hozzátartozik, hogy a nem egészen erre a feladatra kiélezett grafikus rendszer gyakran különös hibákat ejt abban az igyekezetében, hogy a járművet a terepen tartsa. Lehet jó kis baleseteket okozni, és járművünknek is van „életereje”. Az egészen oly módon próbáltuk értelmezni, hogy a szabad kószáláson kívül küldetéseket teljesíthetünk: bankrablótak üldözhetünk, égő házhoz vonulhatunk ki tűzoltókkal oltani és így tovább. A teljesített feladatokért hírnevet, pénzt és jutalomépületeket kaphatunk. Szóval ez valami másodállása a polgármesternek, aki olykor hasznos ötletekre is szert tehet ezáltal, hogyan lehetne tovább finomítani a város életét.

CITY MONTRA SIMS. A Sims befolyásosa a Sim Citybe tovább folytatódik. A kiemelt és szemmel tartott öt városalakó életébe ezentúl mélyebben is beavatkozhatunk. Saját kézzel irányíthatjuk őket út céljukhoz (U-drive), de választhatunk nekik járművet,

illetve gyalogos közlekedési módot. Magánéletükbe avatkozhatunk átköltöztetéssel, vagy munkahely-változtatással. Egyszóval úgy tűnik, a Maxisinál folyik a két játék közti határ elmosása. Már látom az új multiplayer Sim Cityt, amelyben a család egyik oldala várost épít, míg a valóságshow-k bővületében lévő belakják a várost, és vadul kritizálják a városvezetést.

A tapasztalat alapján a Rush Hour szükséges kiegészítője a Sim City 4-nek. Olyan elemeket tartalmaz, melyeket megismerve már nem nélkülözhetünk. Az alacsony ára még egy indok amellett, hogy minden rajongó és gyakorló várostervező beszerezze. Abban biztosak lehetünk, hogy a történet itt nem ér véget, túl sok ötlet, kívánság kering ahhoz fejlesztők és játékosok fejében. A konkrét célokat tartalmazó scenariókat szívesebben láttam volna újra, mint a U-drive volánját, ez utóbbit azonban vitathatatlanul közelebb viszi a játékost a városban élő Simekhez, ami pedig minden polgármester becsületére válik.

Aki csak ezután kap kedvet a játékhoz, elegendő beszereznie a Sim City 4 Deluxe Editiont, amely tartalmazza a Rush Hour kiegészítőt is. **LÁZI**

> ÉRTÉHELES

82%	grafika	21/25
	zene/hang	13/15
	játékélmény	29/40
	kategórián belül	15/15
	összhatás	4/5

PRO rengeteg új épület > a közlekedési rendszer sokat fejlődött > stabil

MONTRA ez a U-drive kilóg a műfajból > még mindig magas a gépigény

> CD MELLÉKLET
csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY
PII500, 128MB RAM, 1.2GB HDD

> ARÉNA
Sim City 4 90%
Transport Tycoon 90%
Capitalism 77%

Fejlesztő: Pivotal Games > Kiadó: SCI Games > Web: www.conflict.com

CONFLICT DESERT STORM II

Bár kevés törvényszerűbb piaci reakció létezik, nem viseltetek semmilyen tisztelettel azok iránt a programok iránt, melyek a valós élet megtörtént háborúiból, igazi emberek utolsó pillanataiból próbálnak tökélt kovácsolni. Megfelelő történelmi pontossággal, igényes kivitelezéssel a Medal of Honor-kaliberű alkotásoknak, melyek nagyapáink szenvedéseinek színterét hozzák közelebb, mindez már talán elnézhető, ám ha a közelmúlt konfliktusainak média keltette népszerűségét felhasználva próbálnak igénytelen szemeteket a nép nyakába szőni, az - fel ugyan már nem háborít, de - kizozsa belőlem a kíméletlen ítészt. A "primitív, de élvezetes" minősítéssel elbocsátott Black Hawk Downt milliósámszámra értékesítették, leginkább azért, mert egy sivatag színeibe öltözött tengerészgyalogos vetette a végtelemben elszánt tekintetét a dobozról. A tavaly ilyenkor, még a "fegyverzetellenőrzés" idején megjelent Conflict: Desert Storm, a '91-es öbölháború három platformra történő feldolgozása is kapott már némi hátszelet az aktuálpolitikától, és már akkor bejelentésre kerültek a folytatások (igaz más néven). Íme itt az első példány közülük, ugyanaból a konfliktusból, változatlan koncepcióval, és ami rosszabb, szinte változatlan tartalommal - a BHD-nél is célzatosabb dobozban, célzatosabbá nem is faragható alcímmel. Ha már a híradó nem adja meg ezt a kis esti szórakozást, 30 dollárt simán megér, hogy he-

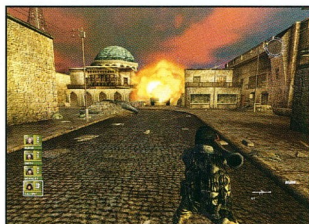
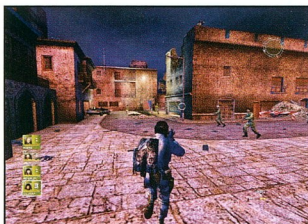
lyette saját kezünkbe vegyük az irakiak írtását, nemde? Tehát a nagy, nemzetközi, tökévezérelt agymosás újabb tökéletes mintapéldánya érkezett el hozzánk - no, de legutóbb is rám szóltatok, merülünk el inkább a részletek elemzésében, melyek szerencsére közel sem olyan elkészerítők, mint az előbb említett mintapéldány esetében!

Az Öbölháború olyan eseménysorozat volt, melyet Irak magának köszönhetett, úgyhogy a morális kérdések további fészegetésétől ezúttal teljes mértékben elzárkózunk. (Így is épp'e eleget növelem mostanság az esélyemet, hogy egy vállalat zárkává alakított alagsorában találjam meg következő otthonomat, persze csak általam nagyra becsült kollégám, a hw-sw front derék szabadságharcosa, PPéter után). Ahogy az elődben, így ebben is a brit Special Air Service (22nd SAS) és az amerikai Delta Force (1st SFOD-Delta) kötelekét választhatjuk - a kötelekbe tartozó négy ember kilétébe azonban már nincs beleszólásunk. Igazából az az egy választási lehetőség is éppohgy fűszernek beillik: a kiejtést, pár vídöröszeletet, karakterünk portréit (az angolok kifejezetten torzak) és kinézetét leszámítva semmi eltérést nem találunk. Manapság az illúziók is értékelendők, a magam részéről teljes is az e felett érzett boldogság. A négy szerencsétlen leszámtva-halálra ítélt mindegyike enyhe specializáltsággal, és

így egyfajta beosztással rendelkezik (kommandir, mesterlövész, rakétalövész, utász), de tisztességesen kiképzett felszabadítóként természetesen elbirnak bármelyik mórállyal, legfeljebb a hatékonyság terén akadnak enyhe eltérések.

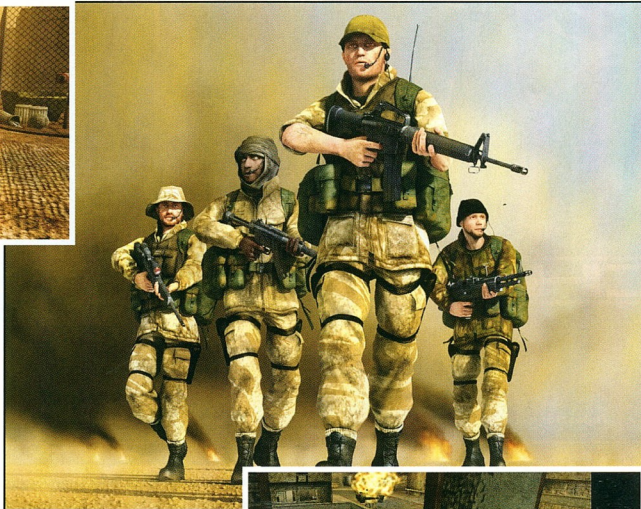
Boldogságunk fokozása érdekében még ez is arányosan nő a teljesített küldetések számával (az előző példa mintájára). Egyfajta kezdetleges karakterfejlődésnek tekinthetjük, mely elméletileg az aktuális pályán végzett foglalatosságunkkal áll összhangban, gyakorlatilag azonban nem. A bakánként három leosztott tulajdonság (ezek közt csak egy-kettő értelemszerű speciális akad, és az is elérhető egy másik karakternél jóval fejletlenebb szinten) aktuális állapotának a rangjelzéssel (mondjuk, szint) és az elnyert medállokkal együttes megtekintése leginkább amolyan lélekemelő jutalomféle. En kopasszal és veteránnál is nagyjából ugyanolyan lóve/találat értéket értem el - ha az ellenfélre lőttem, meghalt, ha mellé, akkor nem. Mondjuk, a mesterlövész kevésbé rángatta szakértelmének csúcsán puskája csövét, de tényleg ez a legszélcsősebb tapasztalatom. Most jönne az "apropó <á> puskák" ravaasz átvitelés, de ki az, aki a mai időkben nem ismeri unásig a nyugati világ által használt fegyverzenált, és azt az egy szem AK-47-est, amelyet a vesztesek kezébe képesek adni. Na ugye. Itt pont ezek találhatók. A küldetések is hasonlóan izgalmas témának számítanak, de e téren sem az egyhangúság, sokkal inkább az igazi újdonságok hiánya a vád. Amit nyomban el is ejthetünk tekintve, hogy a behatolás, a szabotázs, a pozíciók megszerzése és tartása, a saját egység fedezése, az ellenséges egység megsemmisítése a valódi Delta - SAS egységek feladatkörét is nagyjából kimeríti. Ezeknek az elemeknek a kombinációja pedig nagyon változatosan épül rá a pályákra ahhoz, hogy az elszántabbakat ne kísértse folyamatosan a kilépes gondolata (én minden bizonnyal nem vagyok kellően elszánt). A rend kedvéért még megemlítendő, hogy most is részesülünk némi volán, és fedélzeti géppuska mögötti akcióból - úgy tűnik, pusztán azért, hogy kiszálva a gyalogosakat jobban értékeljük.

Most, hogy szemünkkel végigfuttattuk a játékmenet elméleti összetevőin, ideje kritikát adni gyakorlati működéséről. Mint az már az első rész esetében is

megfogalmazódott, a Conflict a tactical shooterek arcade vonulata. Hogy nincsenek igazán alapos tervezést és hajszaipontos kivitelezést igénylő helyszínek, hogy egy küldetés végrehajtásához nem kell azt előtte ötször újra kezdenünk, és hogy az R6 sorozattól, vagy az Op Flashpointtól oly távol álló laza, de intenzív kikapcsolódás jellemzi az összképet, az elsősorban a teljes multiplatform fejlesztésnek köszönhető. A Pivotal ilyen irányú koncepcióját legkiválóbban az szemlélteti, hogy ha a négy csapattagból hármat le is lönek, az egy talpon maradt a még vagy 3-4 percig nyugdélcelő többi elsősegélycsomagjaival pillanatok alatt újra harcra képes állapotba hozhatja. (Ezek tekintetében már nem is olyan zavaró az elsőre kevésnek ható, pályánként engedélyezett két mentési lehetőség.) A csapattagok pedig többnyire csak saját gondatlanságunknak köszönhetően fehetnek ki, ugyanis a műfaj példányaitól szokatlanul valahogy mindig azt teszik, amit kell. Nem túl gyámoltalanok, nem túl önféjük, és még az akadályokat is maguktól megkerülik. Ha gondoljuk, átvehetjük bármelyikük felett manuálisan az irányítást, de pár alapvető paranccsal (kövess, maradj, menj oda) szabályozva saját megoldókészségük sem szokott csalódást okozni. Lőpontoságuk szintén korrekt, de nem vesz le a vállunkról minden terhet. A mesterséges intelligencia az ellen tekintetében is hasonlít alkot, bár leginkább mennyiségének és scriptjeinek köszönheti azt, hogy a program, könnyed jellege ellenére, nem szétalop. Az egyetlen visszatetsző momentum e téren az a fura spawn-rutin, amely bizonyos helyekről, amíg azokat teljesen fel nem derítjük, folyamatosan ontja a gonoszt. Ha ezek a helyek még csak barakkok lennének, hát egye fene, no, de egyszermélyes őrbódék... Maga az irányítás átgondolt és egész kényelmes, az

interface megfelelően szolid, de informatív. Összességében tehát a játékmenet rendben - azoknak, akik kocázni (is) szeretik a tactical shootereket.

A látványra ugyanaz a tézis érvényes, mint a BHD-re (noha - az Xbox konverzió miatt - azért jó pár ponttal felette jár). Bár technikailag évekként kési le a minőségi standardot, mégsem hat bántónak. Ennek a melegebb égvöli környezetnek - talán csak nekünk, európaiaknak (te jó ég, már erről is majd' mindenkinek más jut eszébe, mint amit jelent) - a visszás szituáció ellenére is van némi könnyen átható romantikája. A menük leegyszerűsített hadi szoftver hatású megjelenése, és a mellé tűzött hangok, az alatta komolyan patogó zene külön telitalálat. A küldetések aláfestéseként immár csupán a háború zajaira számíthatunk, muzsikát legfeljebb arab zsebrádiók közelében hallhatunk. Az viszont csodálatos! A fegyverek zöreje átlagos, a járművek zúgása abszolút monoton, ráadásul a távolság függvényében sem változik. Katonáink beszólásai ellenben a hangszínnel egyetemben kiválóan a szituációra "hangoltak" - legalább annyira, amennyire

az irakiak anyanyelvi szókincse szűkös. Ennyit a vizualításról meg az audióról.

És körülbelül magáról a játékról is. Korrekt kivitelezés, de átlagos értékű játékháború, melyet igazi fegyverek reklámozhatnak. Ha odavagy a témáért, vedd meg, ha nem, ne! ■ **LUCAS Z**

> ÉRTÉHELES

78%

grafika	19/25
zene/hang	11/15
játékélmény	33/40
kategórián belül	11/15
összhatás	4/5

PRO tisztességes AI > könnyen fogyszatható

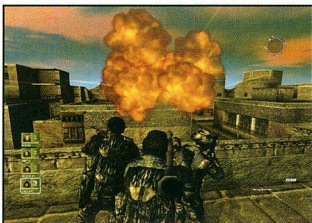
MONTRA semmi kiemelkedő érték > folytatásnak ez azért...

> CD MELLÉLET
csealsz háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY
PII700, 128MB RAM, 500MB HDD

> ARÉNA

Conflict: Desert Storm	84%
Black Hawk Down	69%
R6 Raven Shield	89%

▶ Fejlesztő: Techland ▶ Kiadó: Gathering Of Developers ▶ Web: www.chromethegame.com

Ha lenne a szerkesztőségben egy képzeletbeli tabella, amelyen mindenki bejelölgetheti, hogy milyen típusú játékokat szeretne tesztelgetni, biztosra veszem, hogy az FPS kategória az elsők között szerepelne nálam is csakúgy, mint sokaknál. Hónapok óta bombáznak Mocsyék játékokkal, ami nagyon örömteli, ugyanakkor mindig vágyakozva néztem az el-suhanó nagyobb nevekre, melyek sajnos másnál landoltak. Kénytelen voltam elballagni a legközelebbi virágoshoz, venni 3 szál vörös rózsát, majd szerelmet vallanom Mocsynak, és biztosítanom arról, hogy igenis szeretnék én is megkaparintani néha hasonló kaliberű gámákat. Nem ő lenne Mocsy, kedvenc főszerkesztőnk, ha felkészületlenül érné a „felbőszült tesztér rózsával közelít” szituáció. Így kaján vigyorral az arcán, rutintól előhalászott a zsebéből két CHROME cd-t. Tes-sék Flatline, nyomjad.

Nem árulok el nagy titköt, a Chrome igaz-vé-rig FPS, bár ezt a képekre tekintve igen hamar észlelhetették már. A lengyel Techland fejlesztőcsapata több mint 3 évig kódolta a játékot, mire eljutottak oda, hogy a nagyközönség is élvezheti. Eredetileg hamarabb szeretnék volna kihozni, de mint azt megszokhattuk ebben az iparágban, semmi sem megy olyan gyorsan, mint kellene. A céljuk a nagy rivális, az Unreal 2 előtti megjelenés volt

fordalambib játékmotorral, szebb környezettel, meg-pőbb játékmennel. A játék összeke első ránézésre nem rossz, még akár keresnivalója is lehetne a piac „Mi a fene, ez egész jó lett, skacok!” kategóriájában, azon-ban tüzetesebb vizsgálódás után gyanítom, nem csak én fintorodtam volna el. Lássuk hát részletesebben, mi-tan terem a Chrome.

TÖRTÉNET. Gyakorlatilag a tutorial pálya képezi a történet repülőstartját, ahol a játékos-főhős, azaz egy Logan névre hallgató borszerkös pasmag éppen egy tisztáson beszélget pajtásával. A barát neve Pointer, de ne aggódjatok, nem kell sokáig hallgatnotok nagyképű-ségét, ugyanis az első pálya végén szépen csőbe húzza Logant, így a leendő játékos abszolúte mínuszról indul-hat, ha a katonai karriert helyezték volna előtérbe a játé-kban. Ehelyett persze nagy bölcsen inkább a „fejva-dász csávó és bájos asszisztense sok pénzért veszélyes és szöszös missziókat vállal az univerzumban” megol-dást választották. Gyakorlatilag a játékos Logan, a fey-ver- és implanthegyektől duzzadó, nullaagú, beszélni alig tudó gyilkológép. Míg Carrie, a Britney Spears-i ar-cai és idomokkal rendelkező luxuskü...!...! luxuskutató bébi pedig a történet kibogozásában és a technikai hát-tér-információk biztosításában látja el hasznos fel-adatát egy-egy küldetés alkalmával.

Igen, jogosan ugrik be, és jól gon-

doljátok, Aida valóban sokkal szebb, jobb, felkészültebb volt az Unreal 2-ben, mint Carrie a Chrome-ban. (Nem is beszélve arról, hogy Aida nem sapkolt állandóan, mint csecsemő a fogason)

Egyszóval a katonai karrier befuccsolása után Logan és Carrie kénytelenek voltak a fejedvadász szakmát választani. Hatalmas, narancssárga és fekete színben pompázó űrhajóukon sodródnak az űrben, és bögészik a hirdetések, hátha valaki ajánl valami zafos melót. Ekkor szemelnek ki az egyik helyi multitalaxisos cég ajánlatát, melyet elfogadnak, majd csőstül jön a baj, no és persze a sztorieleme.

IRÁNYÍTÁS. Minden küldetés elején saját magatoknak kell beállítanotok az alapfelszereléseket. Erre azért van szükség, mert Logan nem képes minden űtközben megszerzett tárgyat magával cipelni, nagyon szűkös há-tizsákkal rendelkezik csak, így 2 löfőfegyver, 3-4 muniócs pakocska és így pár gránát fér bele csupán. Szerencsére a levadásztott ellenfelek hulláinak átkutatásával köny-szerűen juthattok utánpótláshoz, mégis bosszantó, hogy mindig pont az a fegyver van a karakternél, amely-lyeknek a löszere semmilyen formában sem lehető fel az adott pályán. A sniper puská természetesen ebben a játékban is nagyon erős, ha tehetitek, szinte csak ezt használjátok. Zárt terepen a flinta annyira nem hasznos, de többnyire mégis rá kell fanyalodnotok majd tüzéreje miatt. A felhasználható arzenál méretes, ugyan semmi-lyen komolyabb újítást nem hordoz magában, a szókáv-nyos, távolsra, közlekre és egyéb kacifántos módon seb-ző csúszlikkal találkozhattok. Az egésze csak a Multiplayer opció miatt volt szükség a véleményem szerint, ugyanis én nagyon kényelmesen ellövődözgettem az alapfegy-verrel és a sniper puskával majdnem végig a játékbán. Taktikai FPS lévén nem a frontális támadások a nyerők, hanem a finoman kidolgozott beszívargó manőverek. A baj ezzel csak az, hogy a későbbi küldetésekben már annyira sok ellenfél van a pályákon, hogy lehetetlenség rambózás nélkül megúszni egy-egy csetepatét. A karak-ter mozgékony, könnyen beugrik, lehasal fedezékek mö-gé és alá, a játék mégis egyszerű vérontással válik rövid időn belül. Nem is beszélve arról, hogy az AI olyan for-telmesen erősrre sikerült, hogy medium fokozaton nyomva nagyon komoly gondokat okozott. A létező leg-

nagyobb fűben hasalva, halkan kúszva, mesterlövész puskával a kezemb, zoomolva, kémelve a terepet is azon kaptam magam többször, hogy már megint lőnek valahonnan, csak nem nagyon tudom, honnan. Nem vicc, az ellenfelek hihetetlenül pontosan lőnek a Chrome-ban, de olyan szinten, hogy egy frontális 1 on 1 rárohánás maximális HP-val és újratöltött fegyverrel nem biztos, hogy a kellő (és elvárható) kimenetellel végződik. Ergo imádkozni kell, hogy a lövések találjanak, hogy a célkereszt ne távolgjon nagyon a sorozatövés miatt, és hogy ne hallja meg a lövédlövést egy 300 méterre álló másik ellen, aki aztán a kispisztolyal onnan fejbe lő.

Nem tudom, a techlandes fiúk kiket eresztettek a teszt-fázisban az Al-ra, de vagy véprofi koreai FPS bajnok kisrációk voltak, akiknek a bölcsődei vizsgafeladatai közé bizonyára az tartozik, hogy Hard fokozaton nyomja le a legújabb gámrát, vagy ellejeztetők kapcsolási beépített AIMBOT-ot a rosszfiúnál az aranylemezre kerülés előtt. Könnyítésképp Deu-Ex alapokra helyezve Logan különféle implantátokat aktiválhat magán, amelyek nagyban megkönnyítik (vagy épp nehezítik, mikor a legrosszabb pillanatban súl be a rendszer, ezzel lehetetlenül téve 2mp-ig a célzást) a csatákat. Mindegyik implant energiát fogyaszt, ha mindet egyszerre akarjátok használni, már készíthettek is az előbb említett besülésre. Csak picit, rövid időre, csakis a célzásokig, menekülésekkor, vagy nagyobb sebződések elkerülése érdekében érdemes bekapcsolni őket. Több fajta van: a célzást segítőld kezdve a vegetációban megbújó katonáknál infra módon jelzőn át a részlegesen láthatatlanná tevő minden fellelhető, használhatóságuk már kérdésesebb. (A céljuk gyanítom, nem is ez volt, inkább az, hogy ráharsassak a dobozra, ebben a játékban ilyen is lesz...)

GRAFIKA ÉS HANGOK. A megjelenítés és az audioélmény az, ami átlagon felüli nyomot hagyott bennem. Az engine nagyon szép, kifejezetten külső terek ábrázolására készült, ez érezhető is, hiszen a legtöbb időt a dzsungelben lapulva fogjátok eltölteni fákat és dobozt nézve. Természetesen zárt teres bujkálás és hent is helyet kapott a játékban, ne féljete, majdnem

mindegyik terepen be kell hatolnotok majd egy kisebb erődítménybe. A kő- és fémépítmények kellemesen leeszednek a terephez, szinte lemásztak a monitorról. Egyértelműen a Chrome azért nem szebb az Unreal 2-nél, de tény, hogy vannak nagyon szép pillanatai a pályatervezők dicsőretére. Sajnos ez utóbbi rövid életű, ugyanis a történetben haladva a terep alig-alig változik, néha beugrik egy-két havas küldetés, úrállomás, összességében nézve azonban nagyon gyér a felhozatal. A textúrák élesek, nem spóroltak semmivel, itt legalább már érezhető, hogy DX9-es kártyákra fejlesztették a játékok. Amíg ez a specifikáció elmondható a gépetekben fekvő kártyáról, nem lesz panaszotok a sebességre, noha az Anizotropikus szűrést még véletlenül se kapcsoljátok be, mert itt (!!) harmadolja a teljesítményt. Az élsimítást viszont kötelező legalább 4X-re belőni, páratlan látványban lesz részetek.

A legjobban az esőben játszódo részek lettek etalálva, ahol a hangok és az enyhén páras környezet már csak bónuszként emelik rendkívül pár pillanatra az adott helyszínt.

A karaktermodellek helyén már nem ennyire rőzsás a helyzet, mondhatni ez a leggyengébb része az amúgy pofas motornak. A férfi karakterek és a nők egyben egyetlen „mesh”-t használnak, így csak a textúrákat kellett cserélni rajtuk, ha másik karaktert akartok megjeleníteni. Így minden bébi úgy néz ki, mint Carrie, csak más ruhában. Ugyanez igaz az ellenféi csávókra is, csak a küllemük különbözik, így még a lelovásuk is hamar megünghető, mert közel ballagva már a jól ismert pózban hevernek a fűben.

A hangok jók, a hangulatteremtő hangok remekül sikerültek, nem lehet nagyon negatívumot találni bennük. Az ellenfelek kissé sűrűn elhangzó „Enemy wounded!” mondatát azért illet volna lecsereélni idővel másra.

VÉGTÉLET. Sokkal többet vártam a Chrome-tól minden téren. Gyenge sztori, idegesítő ellenfelek, unalmas pályák és még sorolhatnám. Egyedül a látványvilág az, ami egy időre lekötö a játékos, de azt is hamar meg lehet unni, ha a player már minden gombát és piypangot végigpásztázott. Egyedül a Multiplayer mód volt élvezetes, de az sem hosszú távon. Még szerencse, hogy a tesztidőszak hétvégéjén épp lehetőségem adódott hálózaton is kipróbálni, ha nem így történt volna, még rosszabb értékelést kaptok volna. A lengyel csapat kissé nagy falatot választott belépésnek a játékpiacon, noha biztos vagyok benne, hogy a következő játékok sokkal jobb lesz. Az 1.1-es patch már leszedhető a hivatalos oldalról, amely szerencsére kijavít jó pár hibát, de főleg a létrákkal való küszködést oldja meg. :)

A 3 választásból befőzés nem kárpótol semmiért, talán az egész koncepciót újra kellett volna gyúrni, és sokkal több szabadságot adni a játékosoknak. Így csak egy dodgemen éreztem magam, ameből nincs kiszállás, csakis a legvégén volt lehetőségem beleszólni a történetbe. Ez botrányosan kevés. Tiszta szívvel senkinek sem nem ajánlani a Chrome-ot, mert nem jó játék. Azért a grafikára vessetek egy pillantást, ha tehetitek. Abban nem fogtok csalódni.

■ ==FATLINE==

> ÉRTÉHELES

60%

grafika	21/25
zene/hang	10/15
játékélmény	16/40
kategórián belül	10/15
összhatás	3/5

PRO Maradandó grafikai kivitelezés eredeti hangok

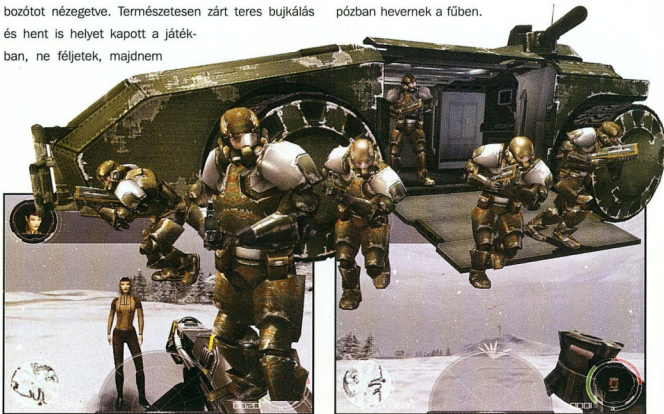
KONTRA unalmas pályatervezés gyenge történet idegesítő ellenfelek

> CD MELLÉLELT
csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY
PIII600, 128MB RAM, 700MB HDD

> ARÉNA

Unreal 2	75%
Tron 2.0	88%
Star Trek Elite Force 2	85%

ETHERLORDS 2

► **Fejlesztő:** Nival ► **Kiadó:** Strategy First ► **Web:** www.etherlords2.com

BENNE VAN A PAHLIBAN. Ahogy az első kártyasgyűjtögetős rendszer, a Magic the Gathering kavarta fel a szerepjátékok világát, úgy az Etherlords első része sem hagyta hidegen a stílus számíltógépesített rajongóit, sőt, ama kevés játékok egyike volt, amelyek a játékosok vagy piederstárlára emeltek, vagy gyors próba után borzongva felejtettek el, annyira egyedi, szokatlan stílust jelentett.

A folytatással erre az egyediségre még egy lapáttal tett rá a Strategy First fejlesztő csapata, még inkább a kártyás szerepjáték érzést erősítve a játékosban. A játékosok egy része a rajongás hangján beszélt a közel két éve megjelent első részről, mert minden mástól eltérő hangulatot hoz a képernyőn is, ugyanúgy, ahogy a 20 oldalú kockával szakított kártyás szerepjátékok a konyhasztal körül játszott partikban. Az elutasítók táborának persze éppen ez az eltérő szabályrendszer szúrta leginkább a szemét, és ha már valami nem tetszik benne, akkor a grafikába is igen könnyen bele lehet kötni.

Az nem lehetett kérdés, hogy egy ilyen játékot folytatni kell, és a fejlesztő szerencsére nem azt a könnyű bevételt ígérő utat választotta, hogy csupán egy küldetéslemezrel, vagy annak különálló játéknak álcázott változatával viszi tovább az Etherlords sagát. A játékmenetet is jelentősen befolyásoló változtatással és a grafikai motor továbbfejlesztésével pedig még inkább eltávolodtak a stratégiai elemekkel bővített szerepjátékok világától, érezhetően a

már meghódított rajongók igényeinek kielégítését, és nem a húzódozók elcsábítását tartották fontosabbnak.

NÉGV AZ ETHERI IGAZSÁG. Miként a fantasy világok mindegyikének, az Ether univerzumnak is van egy, a mágját, a fajokat és eredetüket megmagyarázó háttértörténete. Jelen esetben ez a négyes szám jegyében született meg, mivel a mindennek alapjául szolgáló, a világot megteremtő, a lényeit éltető és mágiját működtető misztikus energia, az Ether négy típusra bomlik.

Ahogy létezik Ether of Chaos, Ether of Motion, Ether of Vitality és Ether of Synthesis, úgy négy faj áll egymással állandó küzdelemben. Az egyes erőkhöz szorosan kötődő, fantasy környezetben szokatlan fajok mellett, mint például a Syntetek szerves testrészeit gépi alkatrészekre cserélő népe, persze megtalálhatók még szép számmal egyéb élő és mágikusan életre keltett lények is, ám ezek mind megidézett szolgák. A játékos a már említett technokraták mellett a fizikai erőt képviselő Cahotok, az életet, illetve a természetet mindennél előbbre valóknak tartó Vitalok vagy a tudás és a bölcsesség felsőbbiségét valló Kinetek hőseivel vághat neki a kalandoknak továbbra is a négyes szám jegyében fajonként négy-négy hőssel találkozva a hadjáratokban.

Az egy lehetőség mellől nem hiányzik a ráadás sem, mivel az Ether világának négy faja mellett a később

biekben fel fog bukkanni egy ötödik, az univerzumba egy küldő dimenzióból betolakodó faj, a Palek népe is, így a szülő játékban elérhető hadjáratok száma is ötre bővül.

HÖSCENTRIKUS VILÁGHÉP. Az Etherlords II legelnyegesebb változása, és egyben legmeghatározóbb jellemzője, hogy a játékos csupán egyetlen hőst irányít. Míg az első részben több hőssel párhuzamosan, kicsit olyan Heroes-hangulatot utánozva kelhetett a játékos kalandozásra az Ether univerzumban, addig itt egyetlen hős kerül a középpontba. Ráadásul ez utóbbit valóban szó szerint kell érteni, hiszen a kalandozás során a képernyő középpontjában végig ez, a hátsón üldögélő karakter áll. Más szerepjátékon edződött játékosnak néhány percig-órás igen szokatlan, sőt kényelmetlen érzés lehet, hogy ezen a nézetben nem is igen lehet változtatni. Némi nagytúráson és a kamera forgatásán túl nem lehet a látványt befolyásolni, a hozzászokás néhány óras időszakában a legzavaróbb kétségkívül a térkép tetszőleges pontjára való ugrásnak a hiánya. A felderítés során folyamatosan megjelenő térképre kattintva a világtérkép jelenik meg, és nem a főképernyő ugrik az adott helyszínre, így a játékos gyakorlatilag csak azt látja, ami hősenek közelében történik. Kivételt csak azok a „távolba néző” szemek jelentenek, amelyeket aktíválva a játékos a pálya egy távolabbi pontjára vehet pillantást. A hátsón elérhetetlen helyszíneket pedig barlangátjárók, kikötők és egyirányú, vagy oda-vissza üzemmódban is működő teleportkapuk használatával lehet megközelíteni.

Az egyetlen hősnek köszönhetően a kalandozás szakaszában nincs többé szükség körökre és azokban „elköthető” mozgáspontokra, a játékos addig mehet, amíg valamilyik ellenfél kihívását el nem fogadja, és át nem lép a csata módba. No persze az egyes helyszínek nagyon rafináltak vannak kitalálva ahhoz, hogy sokáig ne lehessen kiborolni harc nélkül. Mi több, vannak olyan kérelhetetlenül bekövetkező események, amikor a játék egyszerűen elveszi a játékosától az irányítást, amint az elér egy meghatározott pontot, és ritkábban fontos információkat közöl a grafikai motort mintegy videolejátszóként használva, általában viszont egy, a küldetés teljesítéséhez elkerülhetetlen csatahelyzetbe viszi.

MILVEN LESZ A LAPJÁRÁS. Míg a kalandozás gyakorlatilag folyamatos, addig a harc igen szigorú, körökre bontott rendszer szerint zajlik. Az egymást követő ütemek mindig a játékos varázsló; a játékos támad, és az ellenfél blokkol; az ellenfél varázsló; az ellenfél támad, és a játékos blokkol sorrendben követik egymást, majd az egész kör kezdődik előlöl.

Az, hogy a játékos milyen varázslatokat vehet be, részben azon múlik, hogy milyen kártyákat készített be aktív paklijába, illetve némileg a szerencsén is, mert a csata kezdetén a gép ebből a 16 kártyából véletlenszerűen választ hatot, és minden további körben egyet-egyet kap még, szintén véletlenszerűen. Az egyszeri hatású, jobbára támadásra, vagy az ellenfél varázslatainak semlegesítésére használható mágikák elsütésük után visszatérnek a készletli pakliba, így onnan újra előkerülhetnek, a tartós varázslatokból, valamint a lényeket megidéző mágikák viszont csak annyit lehet „elsűtni”, ahány kártya van. Persze az elpusztult lények és megszüntetett mágikák lapjai szintén visszakerülnek, és rövidesen újra használatba vehetők.

A kezdeti, nem túl bőséges varázslatkészletet egy-egy győzelmes csatával lehet bővíteni, mikor is a legyőzött ellenfél néhány kártyája a játékoshoz kerül, valamint a némely pályán megtalálható boltokban az Ether négy anyagiasult formájáért kártyá-

kat vásárolva. A varázslatoknak szó szerinti értelmében véve ugyan nincs szintje, ám gondosan kiszámított rendszer gondoskodik arról, hogy a kezdő hősök ne tudják használni a legkomolyabb varázslatokat. Minden egyes kártya használatához szükség van bizonyos számú Ether pontra is, és nem meglepő módon ezek száma, illetve körönkénti újratermelődése egyenes arányban áll a hős tapasztalati szintjével, sőt nem kevés olyan varázslat van, amelynek hatékonyságát igencsak befolyásolja, hogy a játékos mennyi Ether pontot fektet bele.

Mivel a fél újságot nem lehet teleírni, mi meg a néhány napos, a játékkal töltött ismerkedés alatt még messze nem sikerült az összes varázslatot begyűjteni, a részletes ismertetéstől inkább tekintsünk el. A legjobban úgy is tapasztalati úton lehet kiismerni a varázslatok használatát, és még attól sem kell tartani, hogy a játékos rosszul összeállított paklival helyrehozhatatlan károkat tesz. Hadjáratot játszva ugyanis csak annyi történik a vesztes csaták után, hogy a küzdelem helyszíne mellett a játékos visszakérül a kalandozó képernyőre, itt módosíthatja készletli paklijának összeállítását, és máris mehet revánst venni korábbi legyőzőjén. Szerencsére ez a legyőzött ellenfelekre nem igaz, számukra a győztes csaták után már az Ether örök világossága fényeskedik.

MAGÁNŰVOS HŐSÖK. Míg a Multi Level Marketing rendszerben a népek bepalizását illetik ezzel a hangzatos névvel, addig a szerepjátékokban leginkább a hőshöz a küldetések során csatlakozó karakterek fejlesztését értik csapatépítés alatt. Az Etherlords II-ben azonban szó sincs ilyesmiről, mivel a hős magányos, mindegy egyes összecsapásba egyedül vág bele, segítőt ott, a helyszínen idézi maga mellé, ezek függetlenül a csatában elért sikerüktől nem maradnak mellette, nem fejlődnek, szerenczeik is bármennyi tapasztalatot.

A segítőkze azonban mindenképpen szükség lesz, hiszen a hősök csak varázsolnak az összecsapás során, közvetlen fizikai támadásra nem vehetők rá, hiába van a legtöbbjük kezében emberes lángpallos, cyberkasza vagy éppen villámító bot, nem fognak odasétálni az ellenfélhez, és nem állnak neki szíjzat hasítani a hátából. Közvetlen fizikai támadásra csak a megidézett lények képesek karmaikat, fogaikat vagy fegyverzetüket használva, némelyek pedig még korlátozott varázslási képességekkel is bírnak, amellyel vagy az ellenfelet támadhatják, vagy a hóst támogathatják.

Az egyes fajok persze más-más típusú lényeket idézhetnek meg, ám megjelenésüktől eltekintve ezek mind megfeleltethetők egymásnak, minél magasabb szintű varázslatok elsütésére képes a hős, annál

> FLATLINE VÉLEMÉNYE

Nagyon jó ez a játék. Már anno, mikor az első rész megjelent, éreztem, hogy itt komolyan annak áll fenn a veszélye, hogy heteken át nem fogok aludni. Be is következett, jó pár napon át küzdöttem, mire a legnehezebb fokozaton is be tudtam büntetni a moccos Ether Thorns kombós White Lordot. Másfél éven át látogattam a Nival honlapját, részt vettem a Ladder versenyekben (ahol rendre elpáhoztak a 12 éves koreai kisráccok iszonyat durva logikával összeállított paklijukkal...), sőt, tapsikoltam, mikor a multiplayer kampány peccs is kijött hozzá. Mikor a második részről kezdtek regélni, transzba estem. És most itt van, harapható, fogható, játszható. Moccsyék még nem tudják, de valószínűleg semelyik cikkemmel sem leszek kész ebben a hónapban... Hogy miért? Sejtettemek... Pale Warp varázslat rulez, hajrá Nival Interactive! Végre maximálisan büntet a munka, amelyet még régen, az Evil Islands motorjával megkezdtek.

jobb támadással bíró, és nagyobb életerejű lényeket szülíthat magához. Ezeket az alapjellemzőket aztán persze lehet módosítani újabb varázslatokkal, növelve a saját lények támadóerejét, vagy éppen csökkentve az ellenfél szolgálóinak hatékonyságát, adott esetben teljesen le is bénítja azokat. Pékeser hasonlattal élve egy jókor behúzott pár vagy drill eldöntheti adott összecsapás sorsát.

Persze hősök közvetlen támadást is képesek indítani mágiájuk segítségével akár az ellenséges hős, akár annak lényei ellen, és további érdekes lehetőséget rejtenek azok a varázslatok, melyekkel élet-erőt, vagy Ether pontokat lehet csenni az ellenséges hóstól. Így akár lények megidézése nélkül is meg lehet nyerni egy-egy összecsapást, ám arra nem árt odafigyelni, hogy a túlságosan elhúzódo ütközetek kikerülésére néhány tucat kör után mintegy isteni beavatkozásként villámok csapkodnak az égből folyamatosan növekvő mértékben csökkentve a hősök életerejét.

FŐ A VÁLTOZATOSSÁG. Az Etherlords II fő vonzerője a változatosság jelenti, hiszen a varázslatok sokfélesége és egymásra hatása szinte végtelen variációs lehetőséget tesz lehetővé, de azt biztosan, hogy a játékos teljesen egyedi stratégiát alakíthasson ki. Nincs két egyforma pakli még akkor sem, ha az ember sorra hasonló ellenfelekkel kerül szembe, és a játék mesterséges intelligenciájú megalkotó programozókat is mindenképpen dicséret illeti, mert a gépi ellenfelek széles határok között képesek taktikájukat módosítani akár ugyanazon az összecsapáson belül is. Arról pedig, hogy a körülmények még inkább változatosak legyenek, különféle oltárok és varázstárgyak hivatkoznak gondoskodni. Az előbbiektől előtt áldozza a hős az adott pályára vagy néhány elkövetkező összecsapásra érvényes képességekkel gazdagodik, ami egy megidézett lénytípus felerősítésétől körönként kaptó extra, a pakliban akár nem is szereplő varázslatokig igen sokféle lehet. A varázstárgyak működése pedig egy-egy csata során adhat különleges képességet vagy védelmet a hősnek, megidézett lényeknek, néha csak egy „töltet” elhasználásáért, máskor pedig tudatosan vállalva a tárgy használatának káros mellékhatásait is.

A szintlépések sem csupán annyit jelentenek, hogy a hős a továbbiakra több Ether pontot kap és használhat fel körönként, de a játékos új képességet is

véltaszthat számára minden alkalommal, ami növelheti életerejét, vagy a győztes összecsapások után több tapasztalati ponthoz juttatja, esetleg az ellenfél varázslatainak megzavarására teszi képessé. A hős ezen kívül egy különleges képességet is birtokolhat, amelyet a kalandozó képernyőn bármikor szabadon megváltoztathat, ugyanott, ahol készenléti pakliját is átrendezheti. Ezek a specialitások az ellenfelektől „tanulhatók” el, és egyes megidézett lénytípusok mesteri kezelésétől az Ether pontok gyorsabb regenerációján át a fizikai támadásoknak ellenálló köbörig igen sokféleké lehetnek.

A kerettörténetet pedig a legelső szerepjátékok hagyományaihoz visszakanyarodva, a játék folyamán a nem játékos karakterekkel folytatott beszélgetések során, a tőlük kapott kisebb-nagyobb küldetéseket teljesítve rakhatja össze a játékos, így kikerekedő mese meglehetősen hosszúnak ígérkezik, hiszen a hűsörányi teszteléssel túlított játék után a 9. szintre lépett hős még csak a világ harmadát járta be, és akkor hol vannak még a további népek és az ő hősikeinek történetei.

Hálózatban játszva a „hagyományos” szerepjátékokhoz szokott játékos megint csak nagy különbségeket tapasztalhat. Az Etherlordsszal nem egy, sokak által látogatott világ részesévé válhat, hanem az a klub-élmény élehető át, amelyik a kártyagyűjtő összejöveteleire jellemző. Párharcokat, többfordulós tornákat lehet rendezni a játékosok, pontosabban hősiek szintjét nyilvántartó szerverre bejelentkezve, és a másodiktól rész újdonságaként legfeljebb 8 játékos részvételével csapatrendszerben is vívhatók párbajok. Az már csak hab a tortán, hogy ezeket az összecsapásokat későbbi tanulmányozás és elemzés végett rögzíteni is lehet.

EGYEDI HÜLSŐ. Arról ugyan már volt szó, hogy a kalandozó képernyőn a játékosnak csak igen korlátozott befolyása van a nézet beállításaira, az Etherlords II grafikája azonban nem csak ebben különbözik szerepjáték-társaitól. Az egyébként is szokatlan fajokhoz igen egyedi grafikai stílus is társul, amelyet, hasonlóan a játékmenethez, lehet nagyon kedvelni, és lehet tőle viszolygni is, viszont kétséggel beéri gyengébb konfigurációval is. A képek csak a már-már karikatúrával határos fajok jellemzőit túlhangsúlyozó koncepciót mutatják meg, arról már nem igazán árulokdognak, hogy a grafikusok az érdekes formákkal, az erőteljes színekkel és a kicsit rajzfilmes hangulattal egy részleteiben is élő világot rejtettek. A kalandozó nézetben nem csak a hátsókön ülő hősök mozognak, élnek, de a különféle gépezetek és mágiusk oltárok is animációval hívják fel magukra a figyelmet, és a fartyogó láva és a röpögő madarak is hozzátesznek egy-egy árnyalatot az Ether világának hangulatához. Csatak közben pedig a kép szinte TV közvetítés-szerűen mozog és közelít az eseményekre és varázslatokra, ám ezt nem igazán viszik túlzásba, így nem kell minden egyes idé-

zőskor végignézni, ahogy a lény megérkezik, viszont kellemesen oldja az egymást néha hosszan követő körök unalmát. Az egyes varázslatok, azon túl, hogy a hős mozgása is változik az éppen elhasznált kártya függvényében, és a hatás is módosul az adott varázslatra jellemző effekt képeben, jól láthatóan megjelennek a célponton, még a képernyő felső szélén is feltűnnek ikon formában, így az egyébként is információszerzésre szolgáló jobb egérgombot itt használatba lehet venni, és az ellenfél által bevett varázslatokról is pontosabb, nevét és rövid leírását is jelentő tájékoztatót lehet kapni.

A hangok elsősorban a játék hangulatának támogatását szolgálják, ami különösen nem anyanyelvi szintű agglottás esetén gondot okozhat, mivel az információ és a küldetéseket adó egyes karakterek egzotikusabb akcentusokat kaptak faji jellemzőik kiemelésére. Ekkor igen nagy hasznát lehet venni a képernyő közepén könyörtelenül megjelenő, a szöveget írásban is közöló ablaknak, amelyet kényelmesen végig lehet olvasni, hiszen csak akkor tűnik el, ha a játékos belekattint az egérről.

Az Etherlords II méltó folytatás az első résznek, nemcsak álcázott küldetéslemez, de következetes továbblépés, mely a játéknak azokra a jellemzőire koncentrált, melyek egyévidé tették azt, és sok játékoskal megkedveltették a kártyás szerepjátékok számítógépes reinkarnációját. ■ SCHUERUE

> ÉRTÉKELÉS

81%

grafika	...18/25
zene/hang	...12/15
játékélmény	...34/40
kategórián belül	...13/15
összhatás	...4/5

PRO szinte tökéletesen hozza a kártyagyűjtő szerepjáték hangulatát, és a futtatása nem kíván erőművet

HONTRA grafikája, bár stílusos, de nem kelhet versenyre a legsebb játék címéért

> CD MELLÉKLET

csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPISÉNY

PII600, 128MB RAM, 2GB HDD

> ARÉNA

Etherlords	...85%
Heroes 4	...80%
Magic the Gathering	...83%

WILDLIFE PARK

Fejlesztő: Novatrix > Kiadó: Koch Media > Web: www.wildlife-park.com

A Wildlife Park tipikus képviselője azoknak a játékoknak, melyek semmiképpen sem nevezhetők gyenge, vagy érdemtelen próbálkozásoknak, csak éppen akad a piacon egy program, mely szinte ugyanazt a témát dolgozza fel, és bizony minden aspektusában felülmúlja a trónkövetelőt. Ez a helyzet az alábbi cikkben tárgyalt játékkal is, hiszen a Novatrix programja érdekesen, viszonylag színvonalasan kivételezve és alapos részletességgel vetíti elénk egy vadaspark mindennapjait, de sajnos nem igen találunk olyan kategóriát, melyben utolérná a vetélytárs Zoo Tycoon.

A feladat a legtöbb tycoon programhoz hasonlóan most is rendkívül egyszerű: felépíteni egy létesítményt, jelen esetben egy vadasparkot, telepokolni megfelelő attrakciókkal, gondoskodni a személyzetről, és nem utolsósorban arról, hogy a működés során minél több zöldszerű kerülni zsebünk mélyére. Ezt a műfajban megszokott három játékmódban tehetjük meg, de jelen esetben a tutorial összekapcsolódik a küldetésekkel, mégpedig oly módon, hogy az oktató küldetések közül bármelyiket választhatjuk, de az ezekkel egy ablakban

felsorolt „éles” missziókon már csak szép sorjában mehettünk végig. Ezek a küldetések egymásra épülnek, és folyamatosan látnak el egyre komolyabb és komolyabb feladatokkal, úgyhogy valóban folytatásai a tutorialnak. A harmadik játékmód a sandbox, melyben kedvünkre építhetjük parkunkat egy kiválasztott környezetben. De nézzük, mi is a feladat, hogyan tehetjük meg első lépéseinket? Először nem árt, hogyha elkerülünk egy terjedelmesebb részt a rendelkezésre álló területtől. Ugyan a Zoo Tycoonnal ellentétben nem feltétlenül kell az állatok kerítéseinek mögé zárni, de nem árt, hogyha nem kóborolnak mindenfelé a parkban. Nekem ugyan bekészen megfért az oroszlán a gazellával, és nem kevésbé izletes látogatókkal, de állítólag az is előfordulhat, hogy a ragadozók megtámadják a növényevőket vagy a vendégeket.

Ha a kerítés megvan, jöhet az állat, amelyet be szeretnénk mutatni parkunkban - választék van bőven: a vízitól az orangután át egészen a cápáig. Ha elhelyeztük az állatot, pontosabban az állat szállását szolgáló házat, akkor a házra kattintva példányokat is vásárolhatunk. Vethetünk nőstényt és hím egyedeket, méghozzá pénzünkől függően korlátlan mennyiségben. Arra azonban sajnos hiába vártam fél éjszakán keresztül, hogy végre utódnak adjon életet oroszlánpárom, a gyermekáldás elmaradt, pedig minden feltétel adott volt, ám a sörényesek elégedetten sétálgattak a parkban. Ha már szó esett az elégedettségéről, időzzünk is egy picit ennél a témánál. Ha kiválasztunk egy állatot - ezt nem is olyan könnyű megtenni, a gyorsabb vadakra valószínűleg vadászni kell az egérrel -, a képe mellett ablakban láthatjuk azokat az igényeket, melyek kielégítésre szorul-

nak, hogy a jószág elégedett legyen. Vannak alapvető fontosságúak, mint az étel, illetve az ivóvíz biztosítása, melyek elmaradása esetén szegény pára hamar ki-múlik. Mások, például a fák, bokrok ültetése, játékok elhelyezése viszont tényleg csak a való jólétéhez fontosak. Ezt azért ne becsljük alá, mivel bizonyos küldetésekben pont az a feladat, hogy a félhalt állatot addig abajgassuk, míg elégedettsége el nem ér egy bizonyos százalékot. Az étellel való ellátáshoz, a vadak áthelyezéséhez szükséges befogáshoz, a park tisztán tartásához személyzet felbérlésére is szükség van, akik a Wildlife Parkban valóban a park lakosai lesznek, mivel az állatokhoz hasonlóan saját házaikban fognak lakni.

A szó szerint legszembevetőbb terület, ahol a program elmarad a Zoo Tycoonról, az a grafika. Az állatok ugyan viszonylag szépen megrajzoltak, és a házak vagy a növényzet kivételére sem lehet sok panasz, viszont a talaj, illetve az emberek megjelenítése kifejezetten csapnivaló. A zene szerencsére egész hangulatosra sikeredett, de ezt szinte teljesen lenullázza, hogy az állatok semmiféle hangot nem adnak ki, ha rájuk kattintunk. Zárszóként csak ismételnem tudom, amit a bevezetőben írtam: a Wildlife Park hibái ellenére sem lenne rossz próbálkozás, ha nem a Microsoft programjának, a Zoo Tycoonnak a fejről próbálná meg leporni a legjobb állatpark-szimuláció babérkoszorúját. Akik nagyon oda-vannak a kategóriáért, azért ne hagyják ki, de nem hinném, hogy sokan fogják a program mellett letenni voksukat a ZT-vel szemben. ■ TRASHER

> ÉRTÉHELES

grafika15/25
zene/hang12/15
játékélmény31/40
kategórián belül10/15
összhatás3/5

PRO mindenkinek ajánlható téma > kellemes zene > sokféle állat...

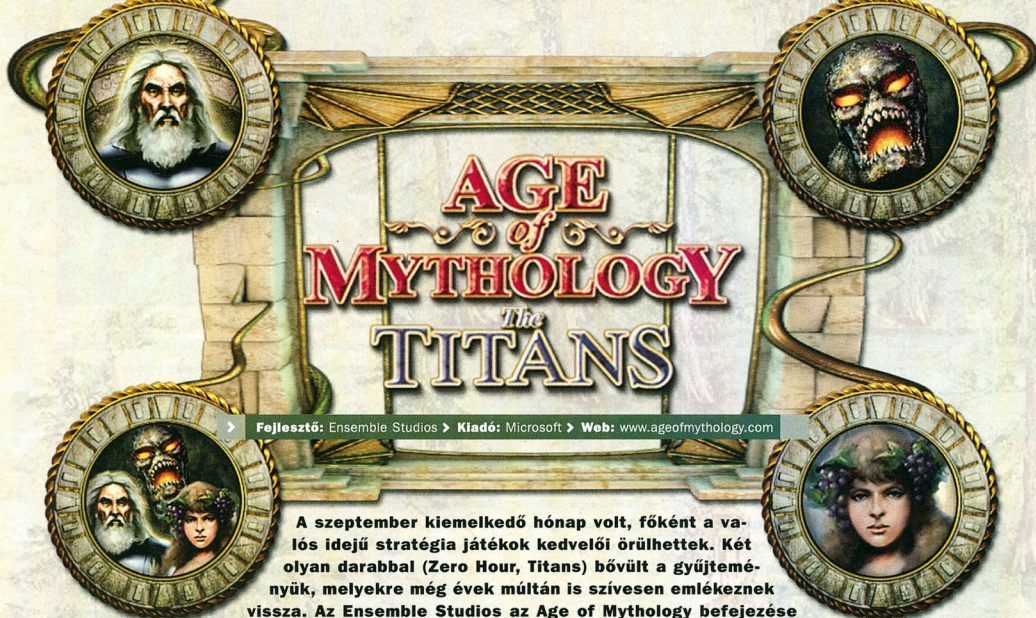
HONTRA ...melyek azonban némák maradnak > csúnya terep > nagy/ldval is alig látható ikonok és menüpontok

> CD MELLÉLET
csalás háttérkép Javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY
PII300, 64MB RAM, 400MB HDD

> ARÉNA
Zoo Tycoon Complete83%
Theme Park88%
Rollercoaster Tycoon90%

A szeptember kiemelkedő hónap volt, főként a való idejű stratégia játékok kedvelői örülhettek. Két olyan darabbal (Zero Hour, Titans) bővült a gyűjteményük, melyekre még évek múltán is szívesen emlékeznek vissza. Az Ensemble Studios az Age of Mythology befejezése óta gőzerővel dolgozott a kiegészítőn, de csak most látták elérkezettnek az időt arra, hogy kiadják. Így ugyan a Frozen Throne-nak sikerült előbb megjelennie, viszont cserébe hiábaktól mentes, remekül összerakott kiegészítőt tettek le az asztalra, a rajongók nem kis meglepedésére.

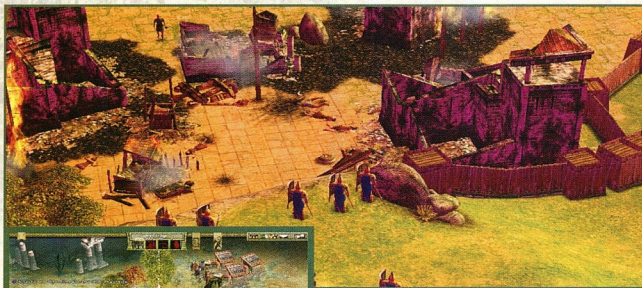
AZ ELVARRATLAN SZÁLAK. A Mythology végén Atlantisz a tenger fenekére süllyedt, így a menekülteknek új hazát kellett keresniük. A messi és észak zord éghajlatával azonban nem tudtak megbarátkozni, a fagyos földben nem kelt ki a búza, az erdő vadjai meg nem nyújtottak elegendő élelmet a lakosságnak. Arkantos fia, Kastor vezetésével elindultak új hazát keresni görög földön, és ehhez a régi istenek segítségét vették igénybe. A görögök azonban nem nézték jó szemmel a titán templomok restaurálását, így hamarosan háború alakult ki a két nemzet között. A szorongatott helyzetben lévő hellének régi szövetségeseiktől, a vikingektől és az egyiptomiaktól kértek, és kaptak segítséget. Kastornak fogalma sem volt arról, hogy egy gonosz titán bábjátékot harcol korábbi barátai ellen, s az egész háború azért robbant ki, hogy a titánok királya végre kiszabadulhasson tartarusi börtönéből. Hamarosan azonban feltűntnek Arkantos régi barátai (Amanra, Ajax), hogy jobb belátásra bírják a fiút, és ísmét megmentésük a civilizációt a titánok haragjától.

A CSALÁD ÚJ TAGJA. A kiegészítő legjelentősebb újítása az atlantisziak megjelenése. Ők a Mythology negyedik nemzete, körük épül fel a Titans 12 küldetésből álló hadjárata. Az új népcsoport egyfajta keveréke a másik három nemzetnek (egyiptomiak, görögök, vikingek). Legnagyobb előnyük a többiekkel szemben az, hogy megfelelő mennyiségű erőforrás feloldozásával bármelyik emberünkől hóst faraghatunk, annak minden előnyével. Ez a módszer ideális a főként mitológiai lényekből álló seregek ellen, de veszélyes is lehet: a főként emberekből álló csapatok ellen nem sokat érnek (visszafelé nem működik a dolog). Az alapjátékban már megszokhattuk, hogy mindhárom nemzet másként tesz szert a mitológiai lények megidézéséhez szükséges isteni kegyre. Az atlantisziaknak nem kell imádkozással, harccal vagy hatalmas szobrok építésével bajlódniuk, ők az elfoglalt városközpontok után kapják a kegyet. Az atlantiszi munkások jóval rugalmasabbak az ellenfelek peonjainál, szamarukkal szabadon mozoghatnak, nem kell a városközpontba vagy a raktárakba visszatérniük lerakodni. Ennek megfelelően azonban a költségük is jelentősen megnőtt, az atlantiszi munkás közel háromszor annyi nyersanyagba kerül, mint mondjuk a görög paraszt.

ISTENI SZÍNHÁZTÉH. Az új nemzet új isteneket hozott magával, három főistent (Gaia, Oranos, Kronos), valamint kilenc alistent. Az alapjátékhoz hasonlóan mindhárom főisten rendelkezik isteni

erővel, a különbség csak annyi, hogy néhány varázslat itt többször is bevethető (persze nem egymás után, bizonyos időnek el kell telnie a két használat között). Kilenc teljesen új mágiából áll a repertoárjuk, ezek többsége inkább védekező jellegű, de a többszöri használat miatt gond nélkül felveszik a versenyt a többivel. Grafikailag az egyik leglátványosabb mágia az Implode, mely segítségével fekete lyukat generálhatunk az ellenség bázisának közepén. Ez aztán szépen magába szippantja a közelben lévő ellenfeleket, és alaposan leamortizálja az épületeket. Mindhárom főitán rendelkezik bizonyos különleges képességgel, ezeket érdemes játékokban kihasználni. Kronos épületei szabadon mozgathatók, egy időalagút segítségével a látómezőnkön belül bárhová átmozgathatjuk őket. Oranos átjárói hatalmas távolságokat kötnek össze, ideális a seregek gyors mozgására. Gaia épületei körül buja, zöld növényzet burjánzik, ide ellenség nem építhet.

ÉPÜLETEK, HARCOSOK ÉS A LÉNYEK. Az atlantiszi épületek nem sokban térnek el a többi nemzet hasonló építményeitől, a fejlesztők végeztek azonban néhány apró változtatást. A legfontosabb talán az, hogy az atlantiszi házakat húsz egység elszállásolására tervezték, így nem kell belőlük annyit építeni (sajnos csak öt építhető belőlük összesen). A Sky Passage-ről már volt szó: aki Oranost választja főistennek, az alapból ennek az épületnek a tervrajzaival kezd. Új védelmi épületként jelent meg a Mirror Tower, mely a nap sugarait fókuszálja, és azal pirítja meg az ostromlókat. Egységekből nincs igazán sok új, megmaradt a jól bevált gyalogos, lóvas, lovas hármas, persze megjegyezhetetlen nevek. Az atlantiszi tábornokok találmánya a Counter-barracks, az itt kiképzett ellen-egységek kifejezetten egy adott típusú ellenfél leküzdésére lettek kiképezve. Jóval változatosabb képet mutatnak a mitológiai lények, de azért az alapjáték szörnyeit nem tudták felülmúlni. 12, eddig még nem látott lényt idézhetünk meg, illetve megszállhatunk le. Ezek közül hármat csak vízben használhatunk, kettő a levegőben érzi magát otthon, a többiek pedig a szárazföldi csapatainkat erősítik. A címado títánok sem hagyhatók ki a felsorolásból, bár a játék-

ban szereplő lények nagy része inkább altitán. A hadjáratban ezek ellen kell bizonyítanunk, bár a futás a leghatásosabb taktika ezekkel az óriásokkal szemben. A títánokat csak az ötödik korban, a títánok korában idézhetjük meg, úgynevezett títánkapukon keresztül. A kapu felépítése rengeteg erőforrásba kerül, valahogy úgy működik, mint a csoda. Az építkezés befejezése után megjelenik az adott néphez tartozó títán (mind a négy különböző alakot ölt), és indulhat a pusztítás. A títánok pillanatok alatt lerombolhatnak egy egész várost, különleges támadásaikkal teljes seregeket tesznek ártalmatlanná egyetlen szempillantás alatt. Egyedül a kizárólag hősből álló hadseregnek vagy egy másik títánnak van esélye megállítani egy ilyen lényt. A títánok legnagyobb gyengéje az, hogy képtelenek átkelni a vízen, így alaposan meg kell gondolnunk, hogy melyik területen húzzuk fel a títán-kaput.

RÖVID HADJÁRAT, HOSSZÚ UTÓJÁTÉK. A 12 korszakból álló atlantiszi hadjárat nagyon gyorsan befejezhető, tapasztalt játékosok néhány óra alatt végigjátszhatják. Az Age of Mythology-hoz hasonlóan itt is érdemes a harmadik nehézségi szinten nekilátni, az első két szint egyáltalán nem jelent kihívást. Az atlan-

AZ IGAZI TITÁNOK

A görög mitológia szerint az univerzum keletkezése után két lény jelent meg a semmiből, Chaos és Gaia, a földanya. Gaia elsőszülött fiát, Oranost magához emelte, az ő gyermeküként született meg Kronos. Kronos azonban fellázadt apja ellen, kasztrálta, és elűzte a hatalomból. Egy jószónak az ajándéka, hogy rá is ez a sors vár, így az összes gyermekét már születésük után lenyelte. Felesége Rhea azonban a hatodikot megmentette, az újszülött Zeusz helyett egy ruhába bujgolyt követ adott Kronosnak. Miután Zeusz felnőtt, háborút indított a títánok ellen. Kiszabadította a Tartarusból a küklópszokat (ők kovácsolták a villámaikat és Posezidon szigonyát), s az ő segítségével legyőzte a títánokat. A bukkott títánokra a Tartarus várt, csak sok emberöltő leteltével engedte őket szabadon, és tette meg Kronost az Elysium királyává.

tiszai megjelenése leginkább az internetes, illetve helyi hálózatos játékok rajongóinak okoz örömet. Az új nemzet megjelenésével számos egységsúlyi gondot orvosoltak, így vált ez a remek stratégia játék még élvezetesebbé. Az eredeti három náción négy új technológiával erősödött, ezek a módosítások szintén a kiegyensúlyozottságot biztosítják.

Grafikailag az Titans nem sokat változott, értelemszerűen még mindig a Mythology motorját használja, de úgy látszik, az elmúlt év év meg sokot nyert neki, még mindig gyönyörű. Óriási negatívum viszont, hogy nem voltak képesek új animációt rendelni a nyitó képsorokhoz, az első részbeli összefoglaló filmet jobb lett volna kihagyni, és belátni, hogy a Blizzardot nem lehet ezen a téren felülmúlni. Az új zenék kellemesek, pazarul illeszkednek a játék többi eleméhez. Az Ensemble ismét minőségi munkát tett le az asztalra, bízom benne, hogy a jövőben sok, hasonló kiegészítővel és játékkal lepnek meg minket. **Mocsy**

ÉRTÉKELÉS

grafika	22/25
zene/hang	14/15
játékélmény	35/40
kategória belüli	14/15
összhatás	4/5

PRO szemet gyönyörűdött a grafika > okosan kitalált játékmenet > játszva tanít

KONTRA rövid hadjárat > „újrahasznosított” intró

CD MELLÉKLET

csalás háttérkép Javítás demo

MINIMUM BÉPÍGÉNY

Piii450, 128MB RAM, 2GB HDD, D3D, eredeti AoM

ARÉNA

WarCraft III: The Frozen Throne	92%
C&C Generals Zero Hour	83%
Empire Earth: The Art of Conquest	70%

COMMAND & CONQUER GENERALS ZERO HOUR

▶ Fejlesztő: ElectronicArts ▶ Kiadó: ElectronicArts ▶ Web: ea.games.com

Még háromnegyed év sem telt a nagysikerű Command & Conquer-sorozat legújabb tagjának megjelenése óta, de már a küldetéslemez is a boltokba került. Ez a nagy sietség érthető az EA részéről, hiszen a két nagy vetélytárs (WarCraft III, Age of Mythology) is büszkélkedhet kiegészítővel. A Generalsban ugyan sikerült a terroristák főhadiszállását megsemmisítenünk, de a teljes szervezet felszámolására esélyünk sem volt. A háború befejezése után néhány hónapig csend volt, de aztán megindultak a támadások a civil és katonai célpontok ellen. Kína és az USA szövetségesként egyszer már szembeszállt a terroristák fenyegetésével, most is készven állnak a harcra.

Az EA - jó szokásához híven - még a megjelenés előtt elküldte a 2 CD-n terjeszkedő kiegészítő lemezt, mely még így is igényli az eredeti Generals meglétét a gépen. Valami gond lehetett a telepítővel, mivel hiába tettük az eredeti kettes CD-t a meghajtóba, a program nem fogadta el. Persze, ilyen könnyen nem lehet minket lerázni, mindkét CD-t felmásoltuk a merevlemezre, és onnan indítottuk a telepítést. Fáradozásunkat teljes siker koronázta: így minden gond nélkül sikerült elindítanunk a játékot. Kezdés után szomorúan állapítottuk meg, hogy új nép nem kapott helyet a Zero Hourban, meg kell elégednünk a három eredeti nácival (GLA, USA, Kína). Ez azért is furcsa, mivel a Frozen Throne és a Titans is bővült új, játszható nemzettel; kár, hogy az EA nem kreált szövetséget a GLA-nek is. Három új mini-hadjáratot kapunk (öt-öt küldetéssel), ezek viszont meglehetősen durvára sikeredtek. Tapasztalt Generals-játékosként egyből a legnehezebb fokozaton kezdtem, és bizony voltak olyan pályák, ahol vért izzadtam, mire sikerült végigjátszanom. A játékelményt tekintve viszont alaposan elmarad a Frozen Throne-tól, az új egységeken és fejlesztéseken kívül nem volt benne semmi újdonság. A legtöbb pályán a feladat ugyanaz maradt: semmisítsünk meg minden ellenséges épületet, és azonnal megkapjuk a küldetés végét jelző feliratot. A grafikai kivitelezésért fe-

lelős SAGE motor ismét bizonyított, nagy kár, hogy az optimalizálására már nem jutott idő. Míg az eredeti játék csak az utolsó pályákon (sok épület és egység) szaggatott be, addig a Zero Hour bizony már az elejétől megizzasztja a gépben lévő processzort (PIV 2,4 GHz, 512 MB RAM, ATI Radeon 9700Pro). Ilyen mértékű szaggatást még nemigen tapasztaltam ezen a gépen. A Zero Hour bizonyos helyeken olyannyira játszhatatlanná vált 1024*768-as felbontásban, hogy teljesen vissza kellett venni a grafikai részletességből az elfogadható sebességhez. Nagy kár, sokkal több van ebben a motorban, jó lett volna látni a fejlődést. Az átvezető animációkat ismét a SAGE motornal oldották meg, egyedül a tévés kommentárok szerepére bíreltek fel igazi színészeket. Itt egyedül az arab nemzetiségű riportert nyújtott kiemelkedő alakítást, a többiek felejthetők. A hangok viszont kifejezetten jók lettek, a szakosodott tábornokok benyomása gyakran csaltak mosolyt az arcokra játékok közben. Mindhárom nép új egységekkel és technológiákkal bővült, de egyik fejlesztés sem lett igazán átütő erejű. Talán Kína erősödött a legjobban, a Helix helikopterük hasonló szerepet tölt be a levegőben, mint az Overlord tank a földön. Napalmbombájával ideális a gyalogság ellen, az Overlordhoz hasonlóan háromféle kiegészítővel is felszerelhető (propaganda torony, bunker, gattingl ágyú), sőt még szükség esetén szállítóhelikopterként is funkcionál. A lopakodó egységek felderítése végett fejlesztették ki a kínai radarkocsit, mely alaplóból két rakétás egységgel együtt érkezik. Újdonság továbbá az ECM tank, mely az ellenséges járműveket bénítja meg. A kínaiak egyetlen épülettel bővültek, ez nem más, mint az internet-központ. Ez az a hely, ahol a hackerek nyugodt körülmények között rákapcsolódhatnak az internetre, és megcsa-

polhatják az ellenség anyagi forrásait. Az amerikaiak régi jó szokásukhoz híven a költséges játéksereiket fejlesztették tovább. Az Avenger tankjuk a légerőter hivatott biztosítani, lézerágyújuk soha nem téveszt célt. A mikrohullámú fegyverrel felszerelt páncélos a bázisvédelmet bénítja meg, ideális eszköz a terroristák ellen. Új bázisvédelmet is kaptak, itt az ágyú mellé még négy gyalogost is beültethetünk. A GLA újdonságai közé tartozik a terepárnyó motor, mely segítségével gyalogosaink még a hegyeken keresztül is eljutnak céljukhoz. A gond vele csak az, hogy ha leszállunk róla, akkor megsemmisül. A másik támadó fegyver a harci busz, ebbe négy gyalogos fér be. A különleges az benne, hogy miután kiöltöttek, a benne lévő gyalogosok fedezékként használhatják még egy ideig. A terroristák épületei között megjelentek a csalik, ezeket az eredeti ár töredékéért fel lehet építeni (később persze a hiányzó összeg befizetésével teljes értékű épületté fejleszthetők), és kiválóan alkalmasak az ellenség megtévesztésére. Új tömegpusztító fegyver egyik felénél sem jelent meg, mindössze a tábornoki pontok között tűnt fel néhány egészen használható lehetőség (szőnyegbombázás, propaganda-repülőgép...)

A hagyományos kismírmis küldetések mellett a kihívás rész új lehetőségként jelenik meg. Itt kilenc, különböző fegyvernemre szakosodott tábornok közül kell választanunk, vele kell legyőznünk a többieket. Ebben a részben találjuk a legtöbb újdonságot, az alapegységek módosított változatai mellett új fegyvereket is bevetethetünk. Az egyik legjobban eltálat tábornok természetesen amerikai, és a légierő a kedvenc fegyverneme. Különleges egysége a lopakodó Comanche, gondolom, nem kell ecsetelnem, mire képesek ezek a láthatatlan gépek. A kínaiaknál a páncélos tábornok az Overlord továbbfejlesztett változatát, az Emperort állítja csatasorba. Az előnyök mellett számolnunk kell a hátrányokkal is: a légierő tábornoka például nem használhat

páncélosokat. A kihívás mód végén meg kell küzdenünk végső ellenfelünkkel, akinek birtokában van mindhárom tömegpusztító fegyver. A küldetéssorozat befejezésekor sajnos semmiféle jutalmat nem kapunk, így ez a rész nem sokban különbözik a hagyományos kismírmis pályáktól. El tudtam volna képzelni valamiféle jutalmat a hadjárat végén (új pálya, erősebb egységek...).

Bevallom őszintén, kicsit csalódtam a Zero Hourban, ennél többet vártam. A gép mesterséges intelligenciája még mindig hagy némi kíváncsiságot maga után, csatlás nélkül a gépnek esélye sem lenne. Különösen idegesítő volt az a küldetés, amelyben GLA szbrokat kellett adott idő alatt megsemmisítenem. Nem elég, hogy folyamatosan támadták nagy erőkkkel a bázist, telepalkolták a pályát légvédelmi ütegekkel, még a precíziós szőnyegbombázás is célt tévesztett az esetek 90%-ban. Egy teljes napot elszúrta velem, legalább húszor nekifutottam, mire a bombázók véletlenül a szbroz találták el. Sok gondom volt az útkereséssel is, nagyobb csapatot vezényelve bizony gyakran előfordult, hogy a járművek egymást akadályozták a mozgásban. Ez a patinás hírű sorozat sokkal többet érdemelt volna ennél; remélem, a fiúk összekapják magukat, és a következő játékkal (Tiberian Twilight?) ismét felkerülnek a csúcsra. Jó lenne már egy olyan játék, amelyben az a hamisítatlan C&C-"feeling" visszatér.

■ Mocsy

> ÉRTÉHELES

83%

grafika	24/25
zene/hang	12/15
játékélmény	34/40
kategórián belül	10/15
összhatás	3/5

PRO még mindig kiemelkedő grafika > challenge mód

HONTRA Irreális gépigény > mindössze 15 küldetés > hiányzó C&C-érzés

> CD MELLÉKLET
csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY
PII1800, 128MB RAM, Eredeti C&C Generals

> ARÉNA
Red Alert 2: Yuri's Revenge 88%
Tiberian Sun 90%
Dune 2000 55%

EXPANSION PACK COMMAND & CONQUER GENERALS ZERO HOUR

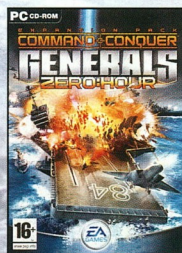
**Szeretnél egyet a három eredeti
Command & Conquer Generals:
Zero Hour-ból?**

**Válaszolj az alábbi három
kérdésre, s egyike lehetsz a
szerencsés nyerteseknek!**

- Hogy hívták a Brotherhood of NOD karizmatikus, de gonosz vezetőjét?
- Melyik cég fejlesztette az eredeti Command & Conquer-t?
- Sorolj fel három új egységet a Zero Hour-ból!

**A megoldásokat 2003. november 21-ig
várjuk a következő címre, nyílt
levelezőlapon:**

**Gamer Magazin szerkesztősége,
1300 Budapest 3., Pf.: 210**

Néhány hónap leforgása alatt a három legnépszerűbb valós idejű stratégia játék küldetéslemezével bővült. Még nyár közepén jelent meg a Frozen Throne (a megjelenés után két hónappal túlépte az egymillió eladási-álmhatárt). A Zero Hour és a The Titans jóval frissebb megjelenés, mindkettő szeptember végén került a boltokba (a Zero Hour néhány nappal megelőzte a Titanst). Szokásunkhoz híven ismét összehasonlítjuk ezt a három remekbeszabott játékot kizárólag az általuk nyújtott újdonságokra koncentrálva.

HÜLDÖTESEK, HADJÁRATOK, ÚJ EGYSÉGEK, LEHETŐSÉGEK. A küldetések számát tekintve a Frozen Throne végzett az élen, meglehetősen fölénnyel. Három hadjáratban, mintegy 23 küldetéssel simán verte a második helyen végzett Zero Hour (három hadjárat-15 küldetés) és az utolsón helyen végzett Titanst (1 hadjárat-12 küldetés). Új egységekben nem volt hiány egyik kiegészítőben sem, itt mindhárom játék egyformán jól szerepelt. A Frozen Throne-ban mindhárom

alapfaj gyarapodott egy új hőssel, valamint két-két új egységgel. Ezen kívül játszható lett néhány alfaj (pl. naga), ami nagyon sokat dobott a játékelményen. Külön ki kell emelni a bérbe vehető hajóhadat, ezt a lehetőséget nagyon sokan hiányolták az alapjátékból. A Zero Hour ugyan nem kapott új frakciót, de számos új egység jelent meg, különösen, ha figyelembe vesszük a szakosodott tábornokok új játékszerit is. A Titans viszont új néppel bővült, ennek megfelelően mennyiségre ebben látható a legnagyobb növekedés. Persze nem feledkezhetünk meg a hatalmas titánokról sem, ezek a monstrok alaposan felbolygatták a játékelménetet. Extrák tekintetében ismét a FT remekelt, a Diablo-szerű negyedik hadjárat további hosszú órákra lekötö a játékosokat. A ZH Challenge módja nehezebb fokozaton igen nagy kihívás, remek kárpótás a rövid hadjáratokért. Az Age of Mythology behozta a Titánok korát, bár ez inkább a többjátékos játésmódban jelent forradalmi változást.

GRAFIKA, ZENE, HANG. Grafikaiailag mindhárom kiegészítő a maximumot nyújtja, bár az tagadhatatlan, hogy egészen más irányból közelítették meg a kérdést. Sok játékosnak nem jön be a Blizzard által favorizált rajzfilm-stílus, pedig ez a fajta megközelítés nagyon is illik a fantasy játékokhoz. A Zero Hour SAGE motorja

technológiailag még mindig a legfejlettebb három motor közül, bár még bőven lehetne rajta mit optimalizálni. Az Age of Mythology rajzolt grafikája, élethű animációi és pazar varázslatai még egy évvel a megjelenés után is elismerésre méltók. A három kiegészítő közül egyedül a Frozen Throne jelent meg renderelt nyitó és záró animációkkal, ezért mindenképpen egy nagyon nagy piros pont jár a Blizzardnak (és egy nagy feketepont az Ensemble-nek azért, mert az alapjáték intróját próbálták meg ismét elcsúszni). Zene és hang terén nem lehet kiemelni egyik játékot sem, Jeremy Soule remekműveinek színvonalát ugyan nem érik el, de a célnak tökéletesen megfelelnek.

VÉGEREDMÉNY. A három kiegészítő közül nálunk egyértelműen a Warcraft III Frozen Throne-ja került az első helyre. Bárcsak minden kiegészítő ilyen tartalommal jelenne meg, nem lenne okunk panaszra. A második helyen végzett az Age of Mythology: The Titans, mely amellet, hogy szórakoztat, a beépített lexikonja segítségével játsva tanítja a történelmet. Alig lemaradva szorult a harmadik helyre a Zero Hour, itt az újdonságok hiányát tartottuk a legfőbb pontnak. A sorrendtől eltekintve mindhárom kiegészítőt érdemes kipróbálni: aki szereti a valós idejű stratégiákat, az egyike sem hagyhatja ki. ■ **Mocsy**

ELŐFIZETÉSI AKCIÓ

Nyereményjátékunkban azok az olvasók vehetnek részt, akik 2003. december 23-ig előfizetnek egy évre a Gamer Magazinra vagy érvényes előfizetéssel rendelkeznek 2004. szeptember 30-ig. Előfizetéssel kapcsolatos információ: Tel: 349-4768 vagy E-mail: terjesztes@ipma.hu

Fizess elő és nyerj havonta értékes nyereményeket, s vegező részt karácsonyi sorsolásunkon, ahol tiéd lehet a Gamer Team által kifejezetten játékokra összeállított Álom PC.

További díjaink:
20 colos NEC TFT monitor
Philips A3.600 5.1-es hangrendszer

12 SZÁM CSAK 13.800 FORINT (30% KEDVEZMÉNY)

A fődíjakon kívül az előfizetők között minden hónapban

(szeptember, október, november) kisorsolunk 10 darab

BTC DI648D DVD olvasót és 10 db Haegemonia PC-CD ROM játékot.

AZ ÁLOM PC:

INTEL BONANZA ALAPLAP • INTEL 3.2 GHZ-ES PROCESSZOR

ATI RADEON 9800 PRO • 512 MB RAM

FRECOM DVD ÍRÓ • THERMALTAKE HÁZ

120 GB WINCHESTER • TOSHIBA SD-MI712 DVD OLVASÓ

SB AUDIGY 2 HANGKÁRTYA • INSPIRE 5500 5.1-ES

HANGRENDSZER

LOGITECH EGÉR ÉS BILLENTYŰZET

A NYEREMÉNYEKET BIZTOSÍTOTTÁK:

ATI, CREATIVE, INTEL, LOGITECH, MULTIMEDIA.HU, THERMALTAKE

BOTRÁNY

A következő oldalak enyhe keselyűszagaért elnézést kérek, a téma kétségtelenül bulvárlapok plakátjain is jól mutatna, de súlya és teljes valóságalapja mára sajnos megkérdőjelezhetetlen. Vibrál a levegő a Half-Life 2 körül, a lapzárta előtti héten a játéktörténelem egyik legjelentősebb, és bár még meglehetősen kiszámíthatatlan, ám kétségtelenül súlyos következményeket vonzó lopási ügye bontakozott ki. A következőkben ennek előzményeire, tényszerű részleteire, hátterére, jelenlegi és jövőbeni hatásaira igyekszünk fényt vetni.

Kezdjük legutóbbi számunk megjelenésének mérsékeltlen nyugodt pontján! Egy hónapja még hittel, reménnyel, bizalommal tekintettük a szeptember 30.-i dátumra (a rendíthetetlen realista Mocsyt leszámítva). Aki kétkedni akart, kétségtelenül találhatott magának alapot: a tűlzás nélkül

komikusnak minősíthető Vivendi-Valve vita (csúsztatjuk - tényleg? - tényleg! - nem csúsztatjuk - de igen - na jó, csúsztatjuk - egye fene, mégsem) végére már tán a kiadó maga sem tudta, mit ígért legutóbb. A megjelenés időpontja pedig ez iránt a legkisebb tolerancia nélkül közeledett az azt kb. 20 nappal megelőző szokásos aranylemez-bejelentést kihagyva. A boltokra mindeközben kikerültek a díszdobozok, rajtuk a jól ismert 4 számmal, jelentős erővel stabilizálták a majdani legális letöltésekért felelős, notórius összeomlási hajlammal küszködő Steamet, s részletes információkat kaptunk a különböző borítokról, a Half-Life 2 kereskedelmi és Radeon 9800XT-khez szőmi kívánt verzióiról is. Szomorú kis szemfényvesztés - nem tudta eltakarni a legfontosabbat, amit változtatlanul nem tisztáztak. Sajtó és rajongó együtt vett mély levegőt - tanácstalanul, egyre gyorsabban dobogó szívvel várak,

hogy eldőljön a játékosársadalom döntő többségének érdeklődését élvező alkotás sorsa. Újabb ffs-forradalmat, vagy csupán kiábrándítást kapunk?

Szeptember harmincadika előtt két nappal megérkezett az utóbbi hír egy szűkszavú, az okokat nem feltáró nyilatkozat keretében: szüniöd környékére elhalasztva. Csak pár napot kellett várniuk a máig tomboló folytatásra: igen kifinomult technikát alkalmazva hackerek hozzájutottak a játék Source forráskódjához, és így azt a továbbiakban semmi sem tudja megvédeni attól, hogy közkézre kerüljön. A kód megszerzése jól felkészült ember/emberék alaposan megtervezett, szisztematikus támadássorozatának eredményeként sikerült. A Valve belső hálózatának adatforgalmát feltehetőleg már szeptember eleje óta lehallgatták hozzájutva így a szükséges jelszavakhoz. Gabe Newell (Valve alapító) saját e-mail forgalmának és az ezen keresztül átfolyt adatok mennyiségének egyeztetése után arra a következtetésre jutott, hogy az Outlook előnézet opciójában megbúvó puffertulcsordulási hibát kiaknázza sikerült bejuttatni a kifejezetten a megfertőzöttükre ártó ilyen verziókat még sehol nem találkoztak, és a vírusellenőrzők sem érzékelték (üket) billentyű-leütés rögzítő, s a különböző adatmozgási folyamatokat és regisztr-bejegyzéseket elrejtő alkalmazásokat juttatni a gépére. Az azonnali ellenőrzés során kiderült, hogy a cég gépeinek a többsége már jó ideje fertőzött. Hamarosan már a támadás során felhasznált több mint fél tucat program nevére és az akcióban betöltött pontos funkcióira is fényt derítettek, s erről becsüldő módon informáltak a fényt lehetséges újabb célpontot jelentő fejlesztők. Mindeközben a játékosokat megkérték a forráskód lelőhelyeiről és a támadók esetleges kitélőiről történő tájékoztatásra. A hüvára-közös segítség gyorsnak és eredményesnek bizonyult, pár nap alatt a Source elszabadult - mint azt Gabe folyamatosan igyekezett hangsúlyozni - részlete rengeteg oldalról tűnt el. Ami azonban egyszer a netre felkerült, mint tudjuk... Az események tehát a körülményekhez képest kedvezően alakultak, ám a következmények így is nagyon súlyosnak tűntek. A Vendi nyilatkozata szerint a kikerült kódok átírásának végső határideje 2004 áprilisa - merthogy immár át kell őket írni, ez nem vitás. A Valve ellenben a hivatalos válaszát visszahúzóva csak félszavakat mormogott - "azért annyira idő lehet, hogy nem kell; ki tudja, talán idén még sikerül; egyelőre kárfelemeléssel foglalkozunk". Déjà vu.

Október hetedikén a vihar után lassan tisztuló égből vilámcsapásoként vágódott be a következő fejlet nyitánya. A Valve eddig csak abban reménykedett, hogy a a nagyközönség nem tud róla, nem is szerzi meg, vagy az ő tudomásukra is csak akkor jutott, talány, de a tény súlyosságának fényében nem is fontos, hogy nemcsak a Source engine "részlete", hanem maga a Half-Life 2 játszható verziója is a lopás áldozatává vált. A mű, melyet a többség az év játékaiként várt, melytől a Vendi Universal Games anyagi helyzete stabilizálódhatott volna, és nem utolsósorban a Half-Life sorozat trilógiává

bővülésének anyagi alapja épp' befejezetlenül, distelen formában, gígászi tömörített fájlként útjára indult a neten. "Csak demo-verzióról van szó; ez még valami régi anyag", hallhattuk rögtön a különböző, a tényt elbagatellizáló próbáló, igaz, nem hivatalos kijelentések. Mindennek a magát csak Anonymous Leakerként megjelölő személy vetett véget. Az igazság bajnokaként bírálta a céget, az E3-as demót szemfényvesztésnek ítélte, és állítása szerint azt a verziót csak azért hozta nyilvánosságra, hogy rávilágítson: a program közel sincs olyan állapotban, ahogy azt a cég leírta, a 09/30-as ígértetés átvérés. Sokan maradtunk volna boldogabbak, ha ez előbb-utóbb úgys elodáztatatlanná váló egyszerű használati keretében válik nyilvánvalóvá - ez a cselekedet közelebb semmiképp sem hozta a megjelénést. A mindeközben percek alatt sokszorozódó verzióról tehát egyértelműen kijelentette: "Az, ami a Valve kezében most van, nem több, nem kevesebb. (...) Egyáltalán nincs ennél fejlettebb változat a hálózatunkon!" Anonymous közöndője így zárult: "A Valve-nak: azt ajánlom, hagyjátok abba a hazudozást a vásárlókatokká aról, mennyit is lóptak el tőletek, ellenkező esetben kénytelen leszek mindent a nyilvánosságra hozni, hogy igazoljam magam. Tudjátok, mitek van, ahogy én is." Nem igazán tudtuk elképzelni, ezek után mivel lehet még szarolni a fejlesztőket - az is épp' elég megdöbbenő, hogy ilyesmi a játékiparban már megtörténhet. Hamarosan újabb csomag került fel a világhálóra, rajta a CS monogrammal... Hogy ez a nemrég aranya öntött Condition Zerót, vagy a Counter-Strike 2 első verziót takarja-e, jelen pillanatban még nem tisztázott. (Félf, hogy mindkettő.) Tény, hogy az úgy ezektől az óráktól kezdve a játékvilág viszonylataiban hatalmas nyilvánosságot kapott. A CNN Money még aznap riportot adott le, a legnagyobb online gamer magazinok szintén 24 órán belül tekintélyes fejlesztők interjúval telttel különleges anyagot hoztak nyilvánosságra. A Half-Life News összeomlott a látogatók hirtelen megtöbbszöröződött súlya alatt, a Valve-vel szorosabb kapcsolatot ápoló HL oldalak pedig szinte a fejébe gömtyöszt felhívásokkal figyelemzteték azokra a látogatóikra, hogy ha találkoznak a lopott verzióval, ne töltsék le, hanem értesítsék Gabe csapatát, és amennyiben a fórumokon élménybeszámoló próbálnak tartani, a nickjeiket azonnal töröljék. A szöfogatadatan közösség persze megtalálta a kibeszélés módját: IRC logokból mára talán végigtájtást is lehetne írni. Az esettel kapcsolatos kommunikáció lehetetei egyébként is már csak "normál alakban" írhatók fel. Szóköz szerint egyeztek azonnal összeeszküvés-elmeletek gyártásába kezdek, melyek közül némelyik odáig fajult, hogy az egészet a Valve előre kitévni, a fél éves használati könnyű indoklása érdekében elkövetett akciójának titulálta. A többség persze csak kesereg azon, hogy az önmagában is nagyon kínzó gondok túl még ilyesmikét zúdítanak az áldozatok nyakába.

Ötévtényi kemény munkát, befektetett dollárok millióit, és az ebből kihajtott hatalmas szellemi tőkét tulajdonították el. A PC-s közösség abszolút fókuszában lévő alkot-

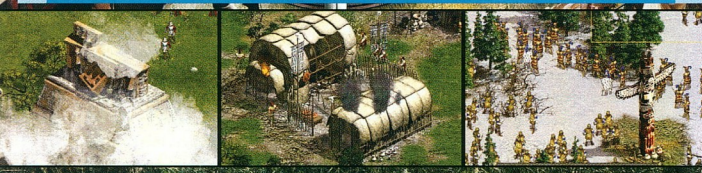
tás került tolvajok kezébe. Mondhatjátok: nem született még olyan játék, amelyről ne készült volna kalózmásolat. Nos, ilyen előzmények után, a megjelenés előtt nem sokkal, ekkora érdeklődéstől övezve, ilyen hosszú fejlesztési idő után és ilyen hatalmas költséggel mellett, pláne a manipulálható forráskóddal együtt azért megkérő a eset. Most nem pusztán egy alfa, fejlesztés alatt álló limitált verzióról van szó, mint a Doom II esetében, mely ehhez képest szinte szíri csendben szivárgott ki. A esetet teljesen bizonytalan távolsáig tolta előlünk a megjelenést. A kódot újra kell írni, ellenkező esetben azt kiismerne a Half-Life 2 felhasználhatóvá válik a játékosok ellen. A Source engine ellopásának másik, még jelentősebb negatív aspektusa: a benne foglalt innovációk, egyedi, újszerű megoldások, amelyeket már jól tudjuk, licenctek, még fejlesztők kezébe jutva megszűnnek egyediek és újszerűek maradni. Ha magának a Half-Life 2-nek majdani eladásai nem is csökkennének drasztikusan, ez önmagában is nagy érvágás a Valve számára. S a harmadik részlet: az ATI tekintélyes sum-maért vásárolta meg a jogot, hogy csúcscategóriás kártyájához HL2-vel csatolathassa a vásárlók - őt ki és hogy fogja kárteríteni (itt suhanánk át az ember agyában egy fél pillanatra a rosszindulatú teóriák). Ez eset a Half-Life modellfejlesztést is blokkolta. Az "ellenőrzés és tisztítás" ideje alatt a cég belső hálózatát teljesen lezárta a külső partnerek elől. A Valve tehát szakközt az a produktumért már fizetett cégekkel, hackerek után kutathat, és újrírhat egy egyszerű már elvégzett munkát ahelyett, hogy békésen tökéletesíthetné alkotását - amíg annak egy befejezetlen, de minden részlettel felfedő verziója közkézen forog, és esetlegesen még negatív fényt is vet rá. A Vendi Universal Games részvényárfolyama meg talán hullik annyit, hogy hosszas kintlódás után épp' emiatt sikerül ténylegesen eladásra kerülnie. Ami minket, mint a harmadik felet illeti, az nem több, mint újabb hónapokig tartó bizonytalanság - és valóság szemlébe sokak számára valószínűleg egy bugos, a Half-Life név dicsőségét káromkodások tárgyává silányító pre-release verzió. ■ Lucas Z

A SZAHMA REAKCIÓJA	
<p>➤</p>	<p>Az esetet természetesen a játéklejlesztők népes közössége sem hagyta kommentár nélkül. A jelesebb nevek azon kívül, hogy minősítették az esetet, kifejezték álláspontjukat a távolabbi hatások tekintetében is. Érdemes idézni pár részletet!</p> <p>...</p> <p>Még a legoptimistábbak közé tartozó Richard "Levelord" Gray is így fejezte be álláspont foglaltását: "Az ilyen típusú hackereknek komolyan ketté kellene törni az ujjait!"</p> <p>Ken Levine (Irrational Games lead dizájnere) hozzászólása szerint még derékesebbek, elgondolkodtatóbb.</p> <p>"Nagyszerű, kedves hacker, elérted, hogy a játékcégek inkább rettegjenek sebezhetőségüktől, minthogy az energiáikat a játéklejlesztésre tudnák összpontosítani..."</p>

AMERICAN CONQUEST: FIGHT BACK

Fejlesztő: GSC Game World ▶ Kiadó: CDV Software Entertainment AG ▶ Web: www.americanconquest.de

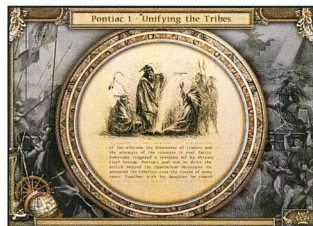
Az amerikai kontinens meghódítása kétségtelenül az egyik meghatározó epizódja a történelemnek: Hernan Cortez conquistadorai az egész azték birodalmat eltűntették a Föld színéről, az észak-amerikai indián törzseket pedig az angol gyarmatosítók ritkították a felsőbbrendűségük biztos tudatában. Az American Conquest ezt a morálisan vitatható, ámde hadtörténeti szempontból mindenképpen érdekes korszakot öleli fel, és ahogy a játék találó szlogenje hangoztatja: megváltoztathatjuk azt, ami már csak történelem. A játék az év első felében kelthette fel a Cossacksért rajongó stratégiákat (mely cím tulajdonképpen e játék elődjének tekinthető), és most az alkotói újabb hadszínterekkel kényeztetnek minket, meghozzá az American Conquest egy teljesen különállóan futó – azaz stand alone – változatával.

A „visszagőg” hadjárai az 1517 és 1804 közötti időszakban játszódnak, amikor a játék első részében is szereplő gyarmatosító birodalmak és az ismertebb indián törzsek mellett öt újabb nemzet is bekapcsolódik a harcokba – ezzel összesen immár 17 nációnál ismét választhatunk. Hogy csak az „újoncokat” említsük: irányíthatjuk az Eldorádót kereső német telepeseket, akiknek a bennszülött törzsekkel kell leszámolniuk, Alaszkában ugyanakkor az oroszok előrenyomulásában segíthetünk,

avagy éppen ellenkezőleg: a Haida törzs totemoszlopait védelmezhetjük. Újonnan most a portugálok is kiveszik a részüket, akiknek az inkák területére fáj a foguk, avagy lehetünk a hollandokkal, mikor is az inkákat szövetségesként könyvelhetjük el, elmenthető a spanyolokkal és a franciákkal. Az új nemzeteknek köszönhetően több mint 50 új egység szerepel a játékban, és összesen 25 új küldetés vár ránk, melyek 8 izgalmas hadjáratot alkotnak.

A játék alapjai persze megmaradtak a Cossacks által kitaposott „hadiösvényen”. Maradt a 2D-s grafika, amelynek előnyeként holmi poligonok megjelenítése nem terheli a grafikus kártyát, és így akár több ezer katonát irányíthatunk egyszerre. A hatalmas tömegeket különböző fegyvernemű alakulatokba rendezhetjük, majd így egy-egy gombnyomással teljes századokat választhatunk ki, és adhatunk nekik parancsokat. Amennyiben jól gazdálkodunk, a haderőnk létszámát újabb és újabb egységek kiképezésével gyarapíthatjuk, a határ szinte a csillagos ég – vagy legalábbis majdnem, hiszen a játék egészen pontosan 16000 katonát képes „kezelni”. Tiszteket kiképezve, majd azokkal szövetségeseiket keresve akár zsoldosokat is felfogadhatunk, aminek szintén megvan a maga előnye és veszélye: „készen” kapjuk az emberanyagot, ám ha netán kiürül a kasz-

szánk, és nem tudjuk kifizetni a zsoldot, ezek az egységek könnyen ellenünk fordulhatnak. A seregről tehát gondoskodni is kell. A Cossacks óta megszokhattuk, hogy nem elég csupán a katonák kiképezésére költeni, ugyanis az embereknek élelemre folyamatosan szükségük van. A gazdálkodás része a dolognak a már jól bejáratott sémák szerint zajlik. Mindenek előtt munkaerőre van szükségünk, amit lakóházak építésével oldhatunk meg. Ezután sorban jönnek ki az épületek: a szaporaparasztok, akiket elküldhetünk egyrészt az erdőnkbe, ahol békeidőben katonákat képezhetünk ki, másrészt pedig valami munkát adhatunk a népnek. A földet művelhetjük malmok építésével, fát termelhetünk tároló helyek felhúzásával, valamint különböző bányákat létesíthetünk. Egyes küldetésekben kereskedőhelyek is vannak, ami segít abban, ha valamelyik nyersanyagból szőlőköddünk, ugyanakkor valami mással meg tel van a raktár. Ha minden jól megy, sosem szenvedünk hiányt semmilyen nyersanyagból, így aztán bővíthetjük, illetve modernizálhatjuk a termelést, és komoly erőddé által védelmezve felhúzzhatjuk a városházát is, ahol gőzerővel folyhat az értelmiségi munka. Új találmányok és eszközök révén modernebb felszerelésű katonákat képezhetünk ki, végül pedig ágyút öntöhetünk, ami ugyan időben és nyersanyagban is sokat kóstál, de a csatatéren bőségesen visszahozza az árát. Persze, hogy milyen fegyvereket tudunk előállítani, az nagyan függ attól, hogy melyik felet választottuk. Az otthonukat védelmező indiánok inkább a szaporaságukkal és a gyorsaságukkal tűnnek ki, semmint a haditechnikáikkal. Sok lúd azonban disznót győzhet, hiszen például közelharcban nem biztos, hogy a spanyol muskétások túl jól „muzsikálnak”, nem beszélve arról, hogy az épületeket nem csak szétrombolni, hanem elfoglalni is

lehet – ez az American Conquest egyik legjellemzőbb vonása. Az egyik pillanatban még időporfúst csapódik ki az épület lőréseiből, és a dörrenések nyomán indiánok terülnek el holtan, míg a következőben már a páncélos katonákra zúdul nyílzápor ugyanonnan. A harci szellem ugyancsak ütőképes kártya lehet a haditechnikával szemben. Lehet az ellenségnek sok ágyúja, ha egyszer ügyes taktikával sorra verjük szét a hadoszlopait, és a megmaradt katonái futásnak erednek. Sosem szabad elfelejteni: a teli erszény, a jó felszerelés és persze a győztes csaták jótékony hatással vannak a sereg moráljára.

A játékot ezúttal is többféle módban játszhatjuk, mind egyjátékos módban, mind multiplayer módban (LAN vagy internet, legfeljebb 7 játékosal). Először is választathatók különböző küldetések, amelyekben a győzelemhez szükséges feltételek nehézségi szinttől függően változnak, és vannak a már említett hadjáratok, amelyek során konkrét helyzetekben kell győzedelmeskednünk. A történelmet kedvelő játékosok örömeire – még ha csak szövegesen is – a játék szépen felvázolja, milyen valós események ihlették az adott hadszíntér kialakítását, és tulajdonképpen ismert hadvezérek szerepében tetszeleghetünk. Ott van például a legnagyobb

indián szabadságharc, melyben Pontiac, az indián törzseket egyesítő hadvezér „rézbőrre” bujhatunk bele, vagy éppenséggel harcolhatunk ellene az angolok oldalán. A Yucatán-félsziget birtoklásáért pedig Cortez spanyoljaival épp úgy küzdhetünk, mint az aztékokkal vagy a mayákkal. Érdekesse teszi a játékot, hogy a hadjáratok egyes állomásainál nem feltétlenül az ellenség totális megsemmisítése a cél. A küldetés elején mindig megjelennek az aktuális feladatok – például amikor a németek megérkeznek az Új Világba, még egy parasztiúj sincs, aki hurcolná a cuccokat, így hát fogniuk kell párat. Üzemmodként választható a Random Map opció is, amellyel véletlenszerűen generált térképet kérhetünk, vagy a kimentett állások is választhatók. Mi több: saját tervezésű helyszínt is lehetséges, hiszen a főmenüből indítható Editorral magunk vázolhatjuk fel nemcsak az alaphelyzetet, hanem a térkép kialakítását is. Új üzem mód a Battlefield mód, amelyet elindítva egyből a csataterén találjuk magunkat. Ez igazából a hardcore játékosoknak való, merthogy az előre legyártott 10 küldetésben a túlérvel szemben, szinte már eleve veszítettnek tűnő helyzetben kell valami nyerő stratégiát kidolgozni.

Az American Conquest: Fight Back kiértékeléseknél nagyrészt ugyanazokat lehet elmondani, mint amit az eredetiről, hiszen a külalak mit sem változott. Hatalmas területeken (1024x768 pixel felbontású képernyőből 30x20 van egy térkép) temérdek embert mozgósíthatunk, és eközben nincs lelassulás még az átlagos gépeken sem, a 2D-s grafika pedig a maga nemében igazán remek. Minden tereptárgynak van árnyéka, a gályák szépen tükröződnek a hullámozó vizeken, és attól függetlenül, hogy a katonák csak pár pixelből állnak, még így is nagyon autentikusnak tűnik a felszerelésük és az

egyenuhájuk. A hasonló RTS-ektől eltérően az American Conquestben nincs hangos parancsnagyítás a katonáink részéről, de ez nem is baj, mert a hangok nagyon jók – ahogy például a lovasság dübörögve indul a kiszemelt cél felé. A háttérben szóló zenék szintén az éra hangulatát teremtik meg, a dallamok igencsak fülbemzások – viszont sajnos nincs sok belőlük (ezúttal se), ezért sűrűn ismétlődnek.

Szóval, aki már játszott a kiejvi fejlesztők valamelyik előző munkájával, azt meglepetés nem érheti. A magam részéről igen szórakoztatónak találtam a hadjáratokat, ezért úgy érzem, a játék tartogat annyit új izgalmat, hogy nem egészen csak új bőr leházáról van szó, és a Fight Back tényleg megállja a helyét stand alone, azaz önálló kiadásként is.

■ V.Z.

> ÉRTÉHELES

72%

grafika	/20/25
zene/hang	/09/15
játékélmény	/30/40
kategórián belül	/09/15
összhatás	/4/5

PRO nagy létszámú, mégis könnyen vezérelnő a hadsereg és emellett kicsi a gépigény > valódi történelmi események lettek lemodellezve
HONTRA ha valaki nem játszott az elődökkel, az túl hamar a „mélyvízben” találja magát

> CD MELLÉKLET

csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM GÉPIGÉNY

PIII450, 64MB RAM, 1.5GB HDD

> ARÉNA

Cossacks	/87%
American Conquest	/75%
Age of Empires	/90%

SPACE COLONY

Fejlesztő: Firefly > Kiadó: Gathering of Developers > Web: www.spacecolonygame.com

Számos új ötlet, eddigig egyik tycoon-jellegű játékban sem látott elem – ilyen, és ezekhez hasonló beharangozókat lehetett hallani a Space Colony című urbázis-menedzselős játékkal kapcsolatban. Mivel ilyen felvezetés révén már nem egy olyan tycoon game-mel volt dolgunk, mely végül enyhén szólna sem aratott nagy sikert, nem fűztem túl nagy reményeket a Firefly alkotásához sem. De csalódnom kellett, még hozzá pozitív irányban, mivel attól függetlenül, hogy ez a játék sem rengeteg meg alapjaiban a sokak szerint mára túlságosan is ellaposodott kategóriát, valóban tartalmaz olyan újszerű és egyedi, ráadásul színvonalasan kivitelezett elemeket, hogy melegen ajánlhassam minden sim-tycoon rajongónak.

SIM VAGY TYCOON? Vagyis a program inkább a Simshez, vagy inkább a Zoo, a Rollercoaster és egyéb tycoon játékokhoz hasonló-e. A válasz az, hogy mindkét kategóriába besorolható, mivel az urbázison dolgozó karakterek elégedettségéről is gondoskodnunk kell, de a bázis építésének a célja már nemcsak eme elégedettség biztosítása. De ennyire ne ugorjunk a dolgok közepébe, nézzük kicsit részletesebben, hogy miről is van szó. Adva van a bolygó felszín, melyen ki kell építenünk egy központot, vagy

legalábbis folytatnunk egy bázis építését. A bázis működéséért néhány, önálló személyiséggel rendelkező hölgy, illetve úr fog gondoskodni, akik a Simshez hasonlóan rendelkeznek egyrészt képzettségekkel, másrészt igényekkel. Az igényeket pedig, melyek közt helyet kapott az evés, az alvás, a szórakozás, a higiénia iránti igény, a társasági szükségletek, valamint még a fizetés felmunkolásának alantas vágya is, a mi feladatunk lesz kielégíteni.

IGÉNYEK ÉS FELADATOK. Ez így igen egyszerűnek hangzik, de a Space Colonyban szinte minden összefügg, ami azért némileg bonyolítja a helyzetet. Először is, ha kiválasztunk egy, a küldetés során rendelkezésünkre álló embert, akkor a portréja alatt egyfelől láthatjuk az említett szükségleteket, melyek mellett két körrel találkozunk. A felső, nagyobbik jelzi a karakter elsődleges munkakörét, míg a kisebbik a másodlagos. Az orálapot jelképező körök jól láthatóan két részre oszlanak, melyek közül a zölddel vagy sárgával bekeretezett körök jelzi, hogy a nap mekkora részén foghatjuk munkára hősünket. Hogyha az igények feletti nagy, általános elégedettséget jelző csik hosszú és zöld színű, a körök nap, vagyis a kör nagyobb részét öleli fel, tehát emberünk robotol, mint a szorgalmas kis hangya. Ha viszont nem gondoskodunk megfelelően szükségleteiről, az is előfordulhat, hogy a kijelölt körök olyan apróvá válik, hogy figuránk már el sem indul kijelölt munkahelyére. Akadnak igények, melyek kielégítése tényleg egyszerű. Ilyen például a higiénia iránti szükséglet, mely kielégítéséhez nem kell más tennünk, mint a bal oldali ikonso-

ból kiválasztjuk a vöröskeresztes ikont, ezután – feltéve, ha rendelkezünk elegendő pénzzel – lehelyezünk a bázison belül egy sci-fi zuhanyzót, majd kiválasztott emberünket a zuhanyzón végrehajtott bal-klikkel utasítjuk, hogy ugyan, csutakolja le magát. Ennél már bonyolultabb a helyzet, hogyha nem akarjuk etetni bázisunk lakóit. Ugyebár az űrben vagyunk, tehát nem lehet kiugrani az ABC-be fél kiló kenyérért, hanem vagy építünk egy, a helyi növényzetből ételmet kreáló állomást, vagy felhúzzunk egy űrsirke-farmot. Mindkét létesítményhez szükség van egy karakterre, aki irányítja az ott folyó munkálatokat, de ehhez az adott figurának rendelkeznie kell a megfelelő képzettséggel. Előfordulhat tehát, hogy nem vagyunk elegendő figyelmesek, és pont az az emberünk fog az éhhalál szélére jutni, aki képes lenne kezelni a csirkefarmot, de mivel nagyon éhes, nem hajlandó elindulni dolgozni. Ugye, már nem is olyan egyszerű az élet... Azért nem kell panikba esnünk, mivel senki előtt sincs egyetlen ajtó sem bezárva, vagyis a megfelelő létesítményekkel, mint amilyen a könyvtár, bárkit megtaníthatunk bármilyen szakmára.

A ROCHERTŐL A PLAZACICA

Egyre csak emlegetjük a bázis lakóit, így épp itt az ideje, hogy görccs alá vegyük a potenciális lakókat. A Simszel ellentétben a Space Colonyban nem mi „rakjuk össze” a lakókat, hanem „előre gyártott” embereket kapunk. Ezek a karakterek más és más személyiséggel rendelkeznek – van, aki gyakran megéhezik, van, akinek fontos a rendszeres beszélgetés, mások pedig nagyon szeretnek szórakozni. A főszereplő, vagyis az a karakter, akivel szinte minden küldetésben találkozni fogunk, Vénusz. Ő egyfelől rendkívül csinos, kedves, fiatal lány, másfelől pedig a legtöbb feladatra felhasználható bázislakó, és ráadásul nagyon jól bírja a gyűrődést, vagyis nem fog mindenféle rigolya miatt strájkot kezdeni. Szintén stabil szereplő Stig, a vagány norvég motoros, akit nyugodtan kizavarhatunk a rideg bolygó felszínre valamilyen randa gépezett kezelni, csak arra vigyázunk, hogy az igényssávjai ne csökkenjenek túl mélyre, mert akkor képes törni-zúzni, sőt, még társait sem állítja megtámadni. Szerencsére építhetünk pszichiátriai átnyelvölt, vagy ha nem vagyunk ennyire humánus beállítottságúak, sőt, is, ahova Stig komolyan bekelde az szépen, lassan meg fog nyugodni. Újabb jellegzetes karakter Tammy, a koros bártündér, aki állandóan társas kapcsolatra vágyik, de pillanatok alatt sikerül mindenkiel összevesznie. Mivel trécselni csak a barátok kategóriába tartozó társakkal lehet, az ellenségekkel nem, szükség lesz egy kapcsolatjavító beszélgetésre, amihez ugyan egyik félnek sem fog fullani a foga, de hát muszáj. Lesz még rasztahaji rapper, kétmázás aszonyszág, kértészmadragos farmer, puny hőlány és rózsaszín minijében tipegő plazacica is, akit a takarításon kívül nemigen tudunk máshol használni.

HADJÁRATOK ÉS KÜLDETÉSEK. A tutorial mellett összesen háromfajta szingli játékmóddal találkozhatunk. Az első, a Space Colony mód gyakorlatilag tutorialnak is felfogható, hiszen olyan küldetésekből épül fel, melyek során fokozatosan ismerkedhetünk meg a feladatokkal, valamint a karakterekkel. A küldetések során a képernyő bal felső részén láthatjuk a teljesítendő részfeladatokat, melyek eleinte olyan egyszerű kihívásokat jelentenek, mint az oxigénellátás biztosítása, a bázis kitakarítása, vagy adott számú csirke feldolgoása a csirkefarmon. A későbbiekben bonyolódik a dolog, mivel vagy időre kell teljesíteniünk a feladatokat, vagy megjelennék az ellenséges, bázisunkat romboló idegenek is. Bizony, az élet az űrben sem habos torta. Szerencsére nem vagyunk védtelenek, mivel többfajta katonai eszköz áll a rendelkezésünkre. Ezek közül az egyszerűbbek, mint az elektromos kerítés, vagy az automata sugárvető a kisebb, kevésbé veszélyes lények ellen alkalmazható, míg a komolyabb, személyzetet is igénylő fegyverek révén már azokkal a rémekkel is felvehetjük a versenyt, amelyek néhány ütessel szétverik bármilyen struktúránkat. A másik két játékmód nagyon hasonlít egymáshoz – gyakorlatilag egy galaktikus képernyőn kell kiválasztanunk valamelyik bolygót, amelyen egy adott feladatot kell megoldanunk, vagyis ezek amolyan single mission módok.

HÉPEK, HANGOK, BENYOMÁSOK. Ami a játék grafikáját illeti, kétségtelenül nem az év szenzációjával van dolgunk, viszont kategórián belül nem sok szebb programmal van dolgunk. A karakterek igen részletesen vannak megrajzolva ahhoz, hogy észrevehetőek legyenek az apró részletek, melyek élővé varázsolják a figurákat. A karakterek mozgása már kevésbé szemet gyönyörködtető, viszont azt mindenképpen dicsőréttel kell említenünk, hogy például ha a diszkóparketre küldjük hőseinket, mindegyikük másként kezd el ropni a maga táncát a maga zenéjére. A grafika területén mindenképpen ki kell még emelnünk a szépen megtervezett, és nem utolsósorban jól áttekinthető menüket, elmozgításokat, és általában az egész keretrendszert.

Ha a hanghatások nem is, a zene nagyon jóra sikerült. Jó, tudom, tegyük hozzá, hogy a kategórián belül, a Space Colony stírái azonban nem tartoznak azok közé a tipikus tycoon-muzsikák közé, melyeket az ember pánikszzerűen kapcsol ki fél óra játék után. Ha valakinek az előre felkínált zenei anyag mégsem tetszene, saját

MP3-ait is beillesztheti a játékba. Hogy egy negatívumot itt is említsünk, a küldetések alatti üzeneteket nem látjuk írásban, és sajnos ezeket az amúgy poénos gépies torzítás miatt nehezen értjük meg.

Lehetne még sorolni bőven az érdekességeket és az újdonosságokat, de a lapot úgyve Gamer, és nem Space Colony-magazinnak hívják. Viszont remélhetőleg sikerült elegendő kedvet gerjeszteni a programhoz, hogy a cikkből kimaradt csemegéket mindenki maga találja meg a bolygók ridg felcsínén... **TRASH**

> ÉRTÉKELÉS

grafika	18/25
zene/hang	13/15
játékélmény	35/40
kategórián belül	14/15
összhatás	4/5

PRO sok újdonosság a műfajon belül > humoros figurák egynégy rigolyákkal > kellemes zene > áttekinthető kezelőfelület

CONTRA darabos karakteranimációk > nem lehet kiírni az üzeneteket

> CD MELLÉKLET

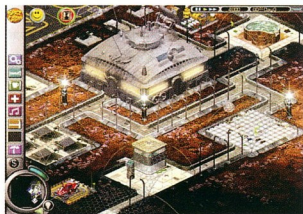
csalás háttérkép javítás demo

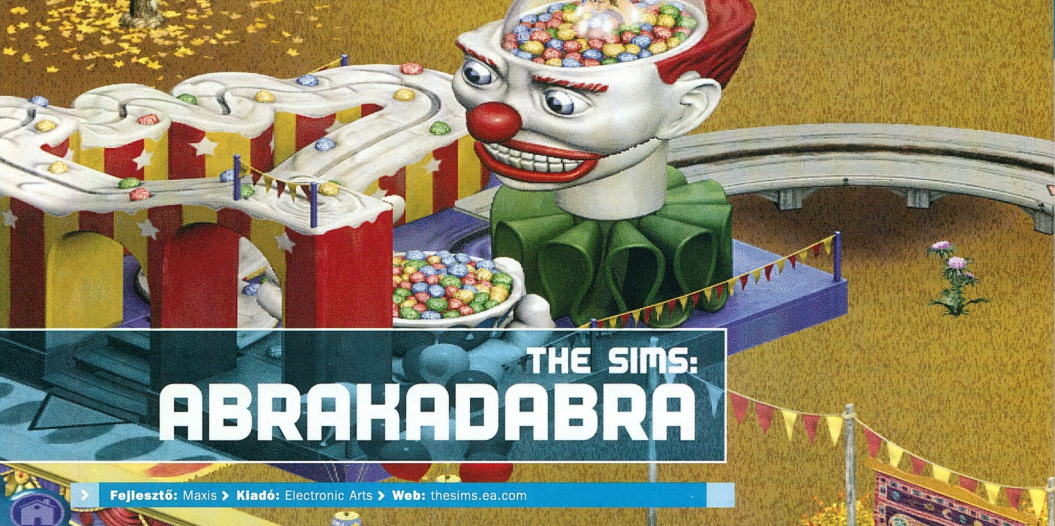
> MINIMUM GÉPIKÉNY

PII400, 32MB RAM, 500MB HDD

> ARÉNA

Tropico	82%
Supremacy	85%
Deadlock II: Shrine Wars	60%

THE SIMS: ABRAKADABRA

Fejlesztő: Maxis | Kiadó: Electronic Arts | Web: thesims.ea.com

Csiribí-csiribá, még éppen lapzártá előtt megérkezett a legújabb, egyben utolsó The Sims kiegészítő. Talán, ha nem lett volna ennyire mágikus, talán, ha nem hoz ennyi újítást, és főleg, ha nincsenek benne sárkányok, kiadom a kezemből...

Az első éjszaka még nem volt baj, hiszen nagyjából nulláról kezdem mindent, így a szokásos teendők mellett éppen elég gond volt a méhészkéssel, vajköpüléssel és guzalyfonással, miközben belekezdtem a búvigék megfejtésébe és az új receptek kipróbálásába is. Ám a második este némi zeneterápia és dédelgetés után Burnie kikelt a tojásakjából, és onnan kezdve rabul ejtett a játék, amelyben végre dédelgethettem, kényeztettem, egyáltalán figyelhettem egy apró sárkány huncutságait. Nnna jóóóó, kicsit elfogult vagyok, bevallom, alaposan leamortizálta a hátat, de szerintem mondhathatnák úgy is, hogy neki tetszővé alakította, kár, hogy a símek kevésbé tudnak alkalmazkodni, és zavarja őket, ha a virágoskertet

felfaló, látszólag békés bestia kergeti a macskát, és rendszeresen felgyújtja otthonuk különböző berendezéseit... Most, hogy jobban belegondolok, engem is zavarja. Hmmm.

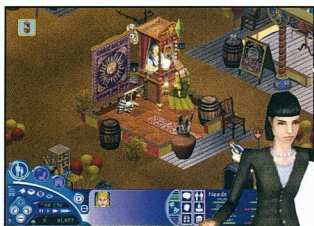
BÚVIGÉLET. Elcsábítunk már az első pillanatban megkezdődik, hiszen a kiegészítő telepítése után simünk háza elé csomag érkezik, amelyben megtalálunk mindent, ami a mágia elsajátításának rögs útjára lépésünkhöz szükséges, hiszen a doboz rejt varázskönyvet, mágikus kutyút, pálcát és számos hozzávalót is. Ám nem lehet esztelenül nekiállni varázsolni, hiszen a könyvben csak a búvigék „receptjeit” találjuk meg. Csak ha már sikerült a komponenseket összeszednünk, kezdetünk a kutyulásba, vagy varázskő készítésébe, és ha sikerrel jártunk, akkor tudjuk meg a varázslat nevét. Az, hogy a búvige pontosan mit csinál, még mindig titok, bizony ki kell próbálni – magunkon, a szomszédokon, vagy akin merjük. Lesz köztük békává változtatás, barátságturbózás, bőségszaru, piszkos edény-dömping, klónozás, hipnotizálás, megsemmisítés, mosolycsalás és mindenféle mókás dolog. Persze a varázslatok egy része rizikós, elszülhet a visszájára is, de ezt a kockázatot a kezdő mágusnak bizony vállalnia

kell. Mindenesetre másokat óvatosan kell búvigékkal bombázni, mert vannak, akik jóval képzetebbek, és bizony egy-egy rosszindulatú moka alkalmával mi is pórul járhatunk.

A BALSORS ERDEJE. Különös, új terület nyílt simjeink számára a kiegészítőben: egy bajlós, mágikus erdő. Hangulatos területein rengeteg moka és rémület várja az ifjú tanoncokat és a mestermágusokat egyaránt. A kezdőkészletünkben talált mágikus lyukon át, ingyen „pottyanhattunk” az általunk választott területre. Természetesen mindet áthatja a mágia, ám itt csizsolhatjuk ké-

perségeinket, tanulhatunk, párbajozhatunk, vásárolhatunk, csereberélhetünk (!), sőt, küldetéseket is teljesíthetünk, melyek jutalma különlegesen ritka varázsige-komponens lesz!

A HÉTHŰZNAPOK ÚJ CSODÁI.

Mint minden kiegészítő, természetesen az Abrahadabra is rengeteg új tárgyat hoz simjeink életébe. A héthűznapi használati tárgyak között is számos újdonságot találunk, például baldachinos ágyat, új, DellaGiorno-stílusú konyhaberendezéseket, festményeket, faliszőnyeget, kívánság kutat, sakk-készletet, csontszékét, teáskészletet, udvari vécét, hangulatos falilámpát stb. (Több mint 175 van!)

Am az igazán érdekesek csak most következnek. A kertészkedés öröme mellett immáron saját borgezdaságot is létesíthetünk, gondolhatjuk szőlőnő, szüretelhetünk, majd táncolva kipróbálhatjuk a gyümölcs levét, míg végül otthonunkban helyet kaphat egy csinos borosputi is.

A barkácsoló kedvűek a kerti törpék után most vízköpőket faraghatnak, sőt házi rokkánkon lehet aranyfonalat is gombolyítani. A konyhatündereknek (is) érdemes méhészkedni, hiszen a termelt viasz és méz jól eladható, cserélhető, illetve mágiához is használható, ráadásul a „kitermelés” közben szakácstudományunk is fejlődik.

A figyelmes játékosok a varázskönyv mellett bizonyára hamar felfigyelnek majd a recepttárra is. A

csemegek elkészítéséhez is szükségünk lehet az otthon készített hozzávalókra, de ellátogathatunk a különös erdőbe is. Igazi élmény, hogy ezek a különleges finomságok már saját kemencénkben készülhetnek!

MISZTIHUS SZEREPLŐH.

Az új helyszíneken néhány NPC-vel is megismerkedhetünk. Náluk lehet küldetéseket kapni, csereberélni, és itt válhatjuk be a különböző, többé-kevésbé sikeres attrakciókért kapott varázserméket is. Vicki, a vámpírlány például fohagyomát ad via-szért, és nála szerezhetsz be mindenféle sárkányos holmi (pikkely, könny, játék

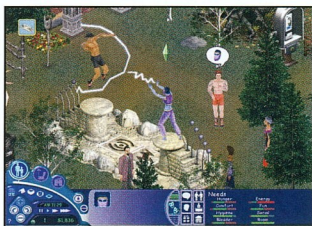
stb.). Todd gumicsirkét ad némi szörpért, és emellett varázssabot, varangyverítéket és -ürüléket is árul, míg Mara, a tündér négylevelű lóherét ad az imádott mézért, amelyet ő a tőle rettegő méhek miatt nem tud beszerezni. Emellett Mara árul tündérport, időhomokot és aranyfonalat is.

A varázslatok általános komponenseivel nem lesz gondunk, a Balsors Erdjében minden kapható, amire szükségünk lehet, de van néhány kevésbé híres figura is, akire érdemes felfigyelni, hiszen a kigyóbuvólótól például mérget szerezhetünk...

SUMMA. Mit is mondhatnék... Rég szórakoztam ilyen jól. Bevallom, aggódtam, hogy a programban lesznek Harry Potter-es rezdülések, de szerencsére nyoma sem volt ilyeneknek. Nagyszerűen sikerült az egész kiegészítőt beilleszteni a már kialakított sims-világba, a mágia egészséges arányba szötte be a megszokott mindennapokat. Rengeteg új ötlet és hasznos tárgy került a programba, sőt, ez a kiegészítő befűzött néhány eddig kallódó elemet is a környezetbe, nem is szólvá arról, hogy a mágia segítségével pár régi, haszontalannak tűnő dolog életre kelhet...

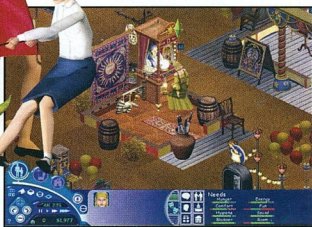
Csak gratulálni tudok hozzá, szép búcsúmonkai!

UTÓIRAT. Sárkánnyal kezdtem, sárkánnyal búcsúzom. Miközben nektek írok, a másik gépen itt

rosszalkodik Burnie, aki bizony türelmet próbára tevő „küldetés” mind a sim, mind a játékos számára. Ha éhes, akkor azért gyűjtogat, ha játszik, akkor azért, és bár még csak „kergetőzik” a cicával, állítóg később meg is eheti, akárcsak a többi, ház körül tébláboló kisállatot. Már jó ideje nevelgetem, igazi élmény dédelgetni, csutakolni az apró pikkelyest, de sajnos nem

tudom adoptálni (pedig igazi családtag), és még nem nőtt egy induri-pindurit sem. Bevallom, kikelekedt a önálló kis teremtmény, talán nincs is rám szüksége, de legalább elvisel engem. Szabadon engedhetném, nem lángholna többé ennyi minden, de mit ér az élet sárkányok nélkül... **LUCY**

> ÉRTÉHELES

86%

grafika21/25
zene/hang13/15
játékélmény35/40
kategórián belül13/15
összhatás4/5

PRO érdekes felfedezni / valóban elbűvölő

HONTRA túlságosan hasonló új zónák / kevés NPC

> CD MELLÉKLET
csalás háttérkép javítás demo

> MINIMUM BÉPÍDÉNY
PII450, 128MB RAM, 1.3GB HDD

> ARÉNA
The Sims: Superstar85%
The Sims: Unleashed86%
The Sims: Hot Date83%

> THE SIMS

Hamarosan, 2004 februárjában már 4 éves lesz a The Sims család. A dívenetes sikereket elérő, új generációt teremtő program napjainkig 17 nyelven jelent meg, és több mint 28 millió (!!!) példányban fogyott el. Nem is meglepő tehát, hogy ez a PC-s szoftver vezette a 2000-2002 eladási listákat, és jó eséllyel élen végez az idén is.

Az EA nyilatkozata szerint a Livin' it Up, a House Party, a Hot Date, az On Holiday, az Unleashed és a Superstar után az Abrahadabra az utolsó The Sims-kiegészítő, hiszen hamarosan itt az új Sims generáció, a The Sims 2. Egy biztos, a gyűjteményekben kiadott csomagok (legutóbb a The Sims Double Deluxe jelent meg) bőven topon tartják, míg az új generációs változat a piacra kerül.

JEDI KNIGHT: JEDI ACADEMY

VÉGIGJÁTSZÁS

► Fejlesztő: Raven ► Kiadó: LucasArts/Activision ► Web: www.lucasarts.com

Ugyan nehézségben meg sem közelíti az Outcastot, mégis van néhány olyan rész az Academyben, ahol a tapasztalatlanabb játékosok csúnyán el tudnak akadni. A végigjátszást egyből a Jedi küldetésekkel kezdjük, a gyakorlópályákat kihagyjuk, ott igazából nem lehet elakadni. Nem írjuk le minden elsősegélydoboz pontos helyét, a gyógyítást önállóan kell megoldanunk. Aki a sötét oldalt választja, az menjen rá az Energy Drain használatára, a magányos ellenfelek életerejéből vigan feltöltődhetünk. A jó oldal értelemszerűen a Healt fogja választani.

TATOOINE-MERCENARY ACTIVITV. A sivatagi bolygón régi ismerősbe botlunk, a vuki Csubakka épp néhány zsoldossal akasztotta össze a bajszát. Segítsünk neki végezni az ellenfeleivel, majd keressük meg a másik dokkban Kyle hajóját. Kiderül, hogy a Raven's Claw-t és a Millennium Falcon-t is vonósugár tartja a bolygón, ezt kell nekünk elintézni. Csubira nem számíthatunk, ő fedezi a mi hátunkat a hangárbán. Az irányító központba lifttel mehetünk fel, itt vár a szint legveszélyesebb ellenfele, egy Reborn. Legyőzése után kapcsoljuk ki mindkét vonósugarat, majd térjünk vissza a Falconhoz. Ezután már csak ártalmatlanná kell tennünk az összes ellenséget a térségben, és megvárni, míg Kyle megérkezik.

TATOOINE-DROID RECOVERY. Egy fontos információt rejtő droidot kell visszaszerezniünk a Jawaktól. Tőlük ugyan nem kell tartanunk, de a feldühödött bukkalakók megkeseríthetik az életünket. Csoportosan támadnak, és előszeretettel csapnak le a feyverük végével. A sziklahidak tetején általában egy-egy mesterrővész rejtőzik, ezek rendszeresen hátra lönek. A Jawák homokjárójához vezető út el lett torlaszolva, csak a sziklába vajt házon keresztül juthatunk át a túlsófalra. A bukkalakók megszállták a járművet, első nekifutásra meg kell tisztítanunk a környékét. Ezután keressük meg a bejáratot, majd a rámpát húzzuk le az Erővel (Force Pull). Ugorjunk rá, így juthatunk a jármű belsejébe. Ott néhány ajtó elé kocsikát húztak, ezeket az Erő segítségével mozgathatjuk el. A következő akadály az olvasztókemence, itt a bal oldali fal mellett átvetve cső jelent a megoldást. Ugorjunk fel rá, guggoljunk le, majd így menjünk végig. A cső végén kapcsoljuk be a Force Speedet, azzal juthatunk fel a túlsófalra. A destruktívabb lelkületű játékosok a fénykarddal el is vágathatják a csövet azon a részen, ahol csöpög belőle a víz. A következő szoba kettős lángoszlopra azonnal végezne velünk, menjünk inkább a túlsófalra, ott csak az egyik ég állandóan, minimális sebesséssel átugorhatunk felette. A mögötte lévő kapcsoló kikapcsolja a lángokat, szabad az út a lifthez. A droid az alsó szinten található, egy csille mögött. Vigyük ki a droidot a járműből, majd intézzük el a megmaradt bukkalakókat a küldetés teljesítéséhez.

BAHURA-EMERGENCY ASSISTANCE. Egy erőmű felrobbantását kell megakadályoznunk. A bejárat-

nál a monitorokon leellenőrizhetjük, hol találjuk meg az öt semlegesítésre-váró bombát. Ezután kinyitlik az egyik ajtó, és rohamosztagosok jelennek meg. Itt kell továbbmennünk, az egyik bomba a lépcsővel szemben lévő folyosó végén található. A másik irányba futva olyan folyosóra érünk, ahol tűz és gőz gátolja a továbbjutásunkat. Gyorsítsunk az Erővel, majd egyszerűen fussunk át a lángokon. Itt, az alknazár mögött találjuk a második bombát. Utközben megöltünk egy birodalmi tisztet, nála lesz az a kulcs, mely kinyitja a zárt ajtót. A hid után, ha jobbra fordulunk, visszatérhetünk a bejáráshoz (elkerülve ezzel a lángokat), mi inkább menjünk balra. A ládák mellett ismét találunk egy zárt ajtót, ide azonban még nem találunk kulcsot. A harmadik bomba a hatalmas tartaikok előtt található, mindössze két tiszt védi. Kutassuk át a tetemeiket, majd a talált kulccsal nyissuk ki a ládákban lévő ajtót. Ezen a részen lesz a másik két bomba is, ezeket már jóval erősebben védik. Az ötödik bomba hatástalanítása után már csak vissza kell térnünk a hajókhöz, és teljesítettük a küldetést.

I will... not cower as I did before Katarr. Finish it. Kill me!

BLUENJEL-MERCHANT RESCUE. A lezuhant kereskedőhajó utolsó túlélőjét nem lehet megmenteni, ő mindentféleképpen a homokfőreg reggelije lesz. A hajónk rendbetételéhez viszont össze kell szednünk négy alkatrészt, és azokat visszavinnünk a saját hajónkra. Egyszerre csak egy alkatrész lehet nálunk, így többször kell megtennünk ezt a veszélyes utat. Az első felszerelés a lezuhant roncsban van, ott kell felszednünk. A másik három a sivatagban található, a homokon. A Force Speed mindig legyen bekapcsolva, ha a homokra merészkedünk, így a férgek nem érnek utol. A hódolatónörök eldobásával elcsalhatjuk a férgekkel. A keresett alkatrészeket úgy találjuk meg a legkönnyebben, ha bekapcsoljuk a Force Visiont, ilyenkor a közelben lévő tárgyak kékkéll jelennek meg a látómezőnkben. A negyedik alkatrész visszavitele után ér véget a küldetés.

CORELLIA-CULT INVESTIGATION. A rosszfiúk eltérítették a vonatot, a mi feladatunk lesz megakadályozni, hogy fegyverként használják a város ellen. Úgyeljük az ugrásokra, elég egy rossz mozdulat, és máris a mélyben találjuk magunkat. Ugorjunk fel a vonat tetejére, majd menjünk végig a vagonon. A másik kocsira egyelőre nem jutunk át, először ki kell kapcsolnunk az elektromos mezőt. Menjünk vissza a kocsi végébe, majd ott húzzuk meg az áramtalanító-kapcsolót. A következő nehéz hely az egyik kocsi belsőjében lesz, ott, ahol lift visz fel az emeletre. Az itt lévő energiamező csak úgy tudjuk kikapcsolni, ha szétlőjük a mező két oldalán lévő kapcsolótáblát. Ugorjunk fel a hordokra, majd a tetőablak betörésével másszunk fel a tetőre. Fussunk végig a vonaton, majd a Reborn levágása után hatástalanítsuk a bombát. Ez sajnos még nem elegendő, a küldetés teljesítéséhez még a vonatot is meg kell állítanunk, ennek érdekében azonban előre kell mennünk a pilótaküléhez.

HOTH. Kövessük a jelzőfényeket egészen addig, amíg el nem érünk a jégbarlangba. Ott vár minket régi ismerősünk, a wampa Jégény, simán elfuthatunk előle, de végezhetünk is vele, ha úgy tartja kedvünk. A következő akadályt egy hatalmas AT-ST jelenti, ezt legkönnyebben a rögzített ágyúval intézhetjük el. A birodalmiak bázisára a fal mellett álló dobozok tetejéről juthatunk be. Menjünk fel a lifttel az irányító központba, majd az ott talált kapcsolóval nyissuk ki a két szinttel lejjebb lévő ajtót. Menjünk le a kettőt a lifttel, majd kövessük a folyosót a harmadik lifttig. Azon keresztül ismét a felszínre jutunk, ott viszont rengeteg rohamosztagos ront ránk egyszerre. Használjuk a rögzített ágyút, majd folytassuk az utunkat. Echo Base hatalmas ajtaja zárva, más bejáratot kell keresnünk. A csatában elesett lépegető oldalában energiatároló véd egy hátsó bejáratot. Robbantuk fel az energiatároló oszlopokat, majd hatoljunk be a bázisba. Keressük meg a számításközpontot, ott azonban kiderül, hogy egy Reborn megelőzte minket. Első főellenőségünk egy meglepően mozgékony Twi'lek sötét Jedi, őt kell elintéznünk. Felejtünk el a támadást, inkább álljunk be védekezésbe. A leggyorsabban úgy intézhetjük el a harcot, ha a földre lökjük, aztán meg a földön fekvő testbe beledöfjük a fénykardot. Megölni egyelőre nem tudjuk, később meg találkozzunk vele.

NARR KREETA-RESCUE MISSION. Egy hutt gengszter tüzökat ejtett, a mi feladatunk lesz kiszabadítani őket. Az örök mellett még egy rancor is vigyázza a foglyokat, így a szökés nem lesz egyszerű. 16 rabot kell kiengednünk a cellájából, először négy fogoly útját kell biztosítanunk. Négy cellára jut egy kapcsoló, ezek négy különböző színű őrhelyen lettek üzembe helyezve. Az első adag rabnál még meg kell kényszeríteni a kijáráshoz vezető utat, a többieknél ezt már nem kell megtennünk. Ezután kapunk egy kulcsot,

I've failed both my students, Luke. Maybe I shouldn't be teaching at the Academy. It's not like I've been the perfect Jedi, myself.

amellyel bejuthatunk a másik három központba. Miután a maradék 12 túszt kiengedtük, ugorjunk le a rancorhoz, majd a lehető leggyorsabban járjuk körbe a foglyokat. Ők ezután villámgyorsan elindulnak a kijárat felé, nekünk csak a rancor figyelmét kell elterelni. Működik rajta a Mind Trick, de az sem rossz megoldás, ha magunkra tereljük a figyelmét (hiába öljük meg, mindig jön egy újabb). A küldetés teljesítéséhez nekünk is vissza kell mennünk a kijárathoz.

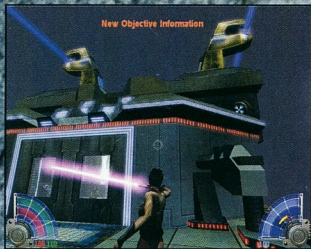
ZONJU V-MEET CONTACT. Egy informátort kell felkutatnunk, aki fontos hírek birtokába jutott. A távolság miatt járművet is kapunk, egy speeder bike-ot. Rengeteg zsoldos próbál majd megállítani, a lényeg az, hogy ne álljunk le velük harcolni, mert soha nem fogynak el. Lesznek helyek, ahol csak a jobb gombbal aktiválható turbóval juthatunk keresztül, erre azonban a program figyelmeztet. Nem árt, ha figyelemmel kísérjük a motor állapotát, a lerobbant járművet érdemes lecserélni.

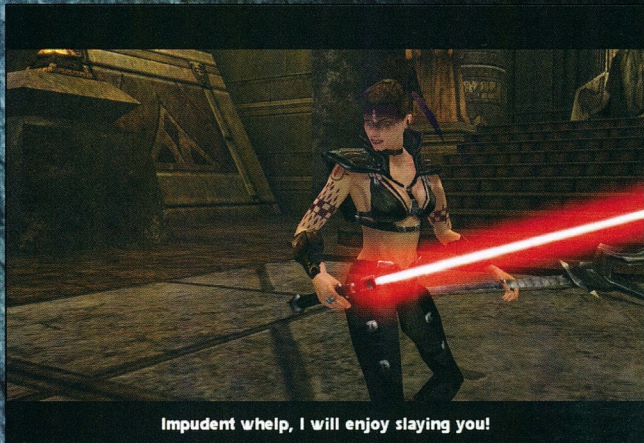
HAIL DOR-COVERT OPERATION. Wedge Antilles, a Zsivány osztag vezetője érdekes küldetésre invitál. Szüksége van egy felderítőre, aki a birodalmiak egyik fontos gázlélőhelyén segítené a munkáját. A település hat különböző pontján kell elhelyeznünk jeladókat, hogy aztán ő a levegőből lebombázza azt. Először a pajzsgenerátort kell megsemmisítenünk, ezt a hangár tetejéről érhetjük el a legkönnyebben. Ezután jön a hangár, ide úgy juthatunk fel leggyorsabban, ha felugrunk az ajtó tetejére, majd onnan a tetőre. A következő célpont a laktanya teteje, ez pontosan a hangár mellett van, itt is az ajtó tetejéről kell felugranunk. Ezután jöhet a kommunikációs antenna. Ide úgy juthatunk el, ha bemegyünk a legnagyobb épületbe, ott lifttel felmegyünk a harmadik szintre, ahol kinyitjuk a betört ablakot védő pajzsot, majd a kitört ablakon keresztül kímásunk. Ugorjunk le, majd he-

lyezzük el a negyedik jeladót az antenna mellett. Az ötödik bomba a pajzsgenerátorra megy, ide is lifttel kell lejönnünk. Az utolsó bomba az Irányító Központba megy, ez az egyetlen hely, ahol az épület belsejébe kell elhelyeznünk az adót. Az utolsó feladatunk négy bomba hatástalanítása lesz, ezeket a rohamosztágosok a hatalmas tartályok mellett őrzik.

CORUSCANT-CAPTURE CRIME LORD. Ismeretlen eredetű orgvilkos robotok lepték el a galaxist, ezek gyártási helyét kell megtudnunk. A nyomok egy ismert coruscanti bűnözőhöz vezetnek, akinek köze lehet az illegális robotkereskedelelmhez. A gengszternek azonban eszé ágában nincs megadni magát, elbarikádolja magát a házában, ez oda vezető hidat meg egyszerűen felrobbantja. Nincs más hátra, kerületutat kell keresnünk. A felhőkarcolók tetején ugrálva juthatunk el hozzá, útközben azonban zsoldosok egész hadserege próbál megállítani. Új ellenfélként jelenik meg az orgvilkos droid. Őt pajzs védí, csak akkor sebezhetjük meg, ha kikapcsolja. A pajzsa halálra, ne menjünk a közelébe. Vigyázzunk a fénykardra, ha leesik a mélybe, örökre elveszthetjük. A fickó házában először meg kell küzdenünk négy drojddal, csak aztán vehetjük őrizetbe a passzt.

DOSUUN-CULT INVESTIGATION. A landolás után fogságba esünk, minden felszerelésünket és fegyvereinket elvesztjük. Ezen a pályán fénykard nélkül kell helytállnunk, csak hagyományos fegyvereket használhatunk. Ugorjunk ki a cellából, majd szerezzünk egy sugárvetítőt a szomszédos szobából. Intézzük el a rohamosztágosokat, majd keressük meg a löteret. Kapcsoljuk ki a falat védő erőteret, majd a lézergyávvál bontsuk le a hátsó falat. Az AT-ST-vel egyelőre ne foglalkozzunk, ugorjunk be a lépegatók hangárjának ablakán. Itt törjük be a vezérlőközpont ablakát, majd nyissuk ki a hangárajtót. Az egyik lépegatóba beme-

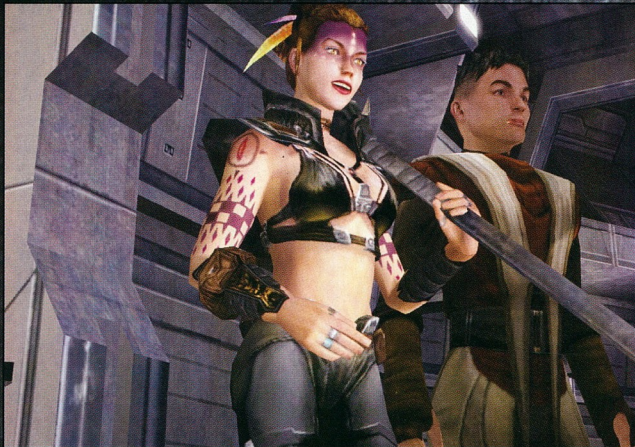
hetünk, ezzel nem lehet gond az ellenséges chicken walker kiiktatása. A főellenség többször is megpróbál megállítani a pályán, néhány bekapott lövés után aztán elmenekül. Utóljára egy hatalmas teremben találkozunk vele, itt fel kell ugranunk a helység legfelső szintjére, hogy végleg elintézhessük. A hármasszintű Force Protectiont bekapcsolva nem okozhat gondot.

VJÚN. Darth Vader erődjé a következő célpont. A savas eső ellen a Force Protection kiváló, nem sebződünk. Új ellenfelek is megjelennek a hazard trooperok személyében. Őket érdemes messziről elintézni, rállgunk nagyon veszélyes fegyver. Igaz ugyan, hogy Kyle képes visszalőni a lövedéket, mi azonban ne kísérletezzünk ezzel, nem vagyunk még olyan szinten. A kastélyba a második hídon keresztül juthatunk be, igaz ugyan, hogy az összes ajtó zárva található, de a sziklák segítségével átugorhatunk a savas folyó felett. Az átjárót azonban két TIE Bomber őrzi, először ezeket kell elintéznünk a tetőn lévő lézerágyúval. A szemétdobozból érdemes gyorsan kiugrani, különben bajba kerülünk. Kyle ajtónyitó kísérlete nem jól sült el, ránk vár a feladat, hogy leereszsjük a vizet a lába alól. Az Erő segítségével tudjuk a bal oldalon található négy piros szivattyút beindítani. Ezután már csak fel kell futnunk az oszlopon, hogy továbbjussunk. A nagy lézer azonnal végez velünk, ha eltalál, ezért gyorsítsuk be magunkat, és a két nyíl között fussunk el. Ugorjunk fel a forgó oszlop egyik karjára, onnan tudunk felugrani a felső platformra. A torony tetején a vörös lézereket az Erő segítségével visszaverhetjük, és ha mind a négy tükröt elfordítottuk, akkor az egész torony összeomlik. Itt Kyle a mélybe zuhan, egyből kell folytatnunk az utat. Így jóval nehezebb a dolgunk, rengeteg sötét Jedi áll az utunkba. A szint főellenfele korábbi társunk, Rosh, aki két sötét Jedi kíséretében igyekszik

megakadályozni előrenyomulásunkat. Legfontosabb feladatunk a két kísérő levágása lesz (Force Absorb + Force Speed), különben meggyógyítják Rosh-t. Ezután már egyszerű lesz legyőzni a rossz útra tévedt Jedi. Ekkor azonban megjelenik az igazi sötét mester, és magával viszi Rosh-t. Ezen a ponton választhatunk a háromféle fegyver közül. Mindháromnak megvan a maga előnye, illetve hátránya.

CHANDRILA-CULT SIGHTING. Egy régen elhunyt Jedi mester sírját kell megóvni az Erő-rablóktól. A sírhoz vezető közvetlen átjárót felrobbantották, csak a romokon átugrálva juthatunk el oda. A legkönnyebben akkor vehetjük észre a megfelelő utat, ha Force Visionnel megnézzük, hol találunk még ellenfelet. Ezután elegendő egyetlen lövés valamelyik sötét Jedi-re, és az máris megpróbál minket megtámadni. Nincs más dolgunk, mint megfigyelni, merre megy, azon az úton kell nekünk a végigmenni. Az ellenfelek között rengeteg sötét Jedi lesz, így a Force Absorb és a fajtás elengedhetetlen. A hosszadalmas fénykard-párbajok helyett egyszerűen lökjük le az ellenfeleket a szakadékba. Egyetlen zárt ajtó állja csak az utunkat, itt először a Force Sense-szel vizsgáljuk meg a tetejét, majd az Erővel húzzuk magunk felé a szárnyakat. A koporsó lezárásához ismét használjuk a Sense képességet, majd ezután lökjük be a két oldalon lévő kőlapot. A földrengés lerombolja a hidat, nekünk csak át kell ugranunk a túlsó oldalra.

TANARAB-CULT INVESTIGATION. A megvadult, mutáns rancor ne is próbáljuk meg fegyverrel legyőzni, lehetetlen. Tartsuk a távolságot tőle, még harcolni is csak a végso esetben álljunk meg, hagyjuk, hogy a rancor বেgezze el helyettünk a piszkos munkát. Minden tereben lesz egy kapcsoló, amelyet ha meghúzzunk, tovább tudunk jutni. Itt azonban csak rövid időre pihenhetünk meg, mivel a rancor még a vasajtó-

kát is bezúzza. Lesz olyan ajtó is, amelyek csak akkor nyílnak ki, ha már az összes közelben lévő sötét Jedít levágtuk. A rancorral csak úgy végezhetünk, ha becsaljuk a pálya végén lévő futószalagra. Az irányító központ ajtaja előtt húzzuk meg a kapcsolót, ekkor két hatalmas hordó kerül a szalag végére. Ezután már csak a futószalagot kell beindítanunk, és hagy-ni, hogy az erőter elvégezze a dolgát.

VALARA-DISMANTLE DEVICE. A küldetés célja a bolygót védő álcázó berendezés megsemmisítése lesz. A noghrik mérlegfegyverekkel támadnak, ezek találat esetén folyamatosan veszik le az életóránkat. Az idegeneken kívül a bolygóra érkezett a Birodalom is, rengeteg magas szintű sötét Jedít hoztak magukkal. A továbbjutást a felszálló levegő biztosítja bizonyos helyeken, itt viszont ki kell kapcsolnunk a ventilátorokat. A cél a torony teteje, ide viszonylag egyszerűen fel lehet jönni, mindössze 6-7 sötét Jedít kell ártalmatlanná tennünk. Abban az esetben, ha noghrik harcolnak az ellenfelekkel, ne avatkozzunk közbe, mérlegfegyverük ellen a fénykard nem véd. A torony tetején nem kell mindenkit lemészárolnunk, a küldetés teljesítéséhez elég a négy robbandószerszeggel felállítani a berendezés körül.

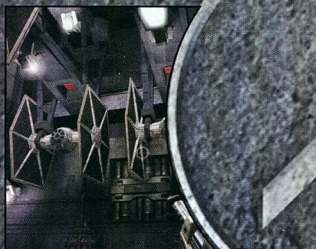
BVSS-FORCE THEFT INVESTIGATION. Rosh félbehagyott küldetését kell folytatnunk az Uralikodó egyik rezidenciáján. A szektatagok azonban ismét gyorsab-bak voltak, ráadásul egy birodalmi naszd foglyul ej-tette Kyle hajóját. Míg Kyle a hajó önmegsemmisítő rendszerét kapcsolja be, addig nekünk a csatahajó vonóságarát kell semlegesítenünk. Ezt a felső szin-ten lévő egyik kapcsolóval tehetjük meg, a gond csak az, hogy időközben valaki vészjelzést adott le, és egy közeli támaszponton TIE vadászok érkeztek a birodal-miak segítségére. A liffel szembeni ajtó ekkor kinyí-lik meg, ezen keresztül juthatunk fel a lézergyűkhöz.

Szedjük le a vadászokat, majd térjünk vissza a Raven's Claw-hoz. Amint végeztünk az összes birodalmi katonával, felszállhatunk.

ORD MANTELL-WEAPON DESTRUCTION. Utolsó választható küldetésünkben egy titkos fegyvertár-tárt kell megsemmisítenünk. A küldetés egyszerűen indult, de időközben megérkezett a galaxis legkímé-letlenebb fejvadásza, Boba Fett. Először is meg kell semmisítenünk a maradék hat fegyvertárat. Ezeket úgy a levegőszűrőből megtalálni, ha bekapcsol-juk a Force Sense képességet, ilyenkor a közelben lévő rakéták kéken fognak világítani. A hatodik halom fegyver felrobbantása után térjünk vissza a hajónk-hoz, majd intézzük el Boba Fettet. Amennyiben van Force Protectionünk, kapcsoljuk be, közelharban pillanatok alatt végezhetünk vele, ráadásul leveg-szedelmesebb fegyvere, a lángszórója alig sebez rajtunk. Amennyiben a sötét oldalt választottuk, úgy maradunk tőle távol, és az Erő segítségével küldjük rá vissza a kilőtő rakétákat. Innen már csak idő kér-dése, mikor kap annyit sebet, hogy feladja a küzdel-met.

TASPIR III. Rosh segélykérő üzenetét egy birodal-mi bázisról küldte el, a küldetésünk ott folytatódik. A bázis persze dugig van birodalmiakkal és sötét Jedikkel, akik csak arra várnak, hogy végezzenek velünk. Igazán nehéz rész nem akad a pálya első részén, egyetlen olyan hely lesz, ahol egy hatalmas dobozt kell a szellőzőrendszer alá tolni, hogy arról felugorva továbbjussunk. A sötét Jedik ellen a fojtás, majd a lávába hajtás nagyon hatásos. A kül-detés második részében át kell jutnunk egy gépson-ron, amely hatalmas fémkockákat munkál meg (a jelenet hasonlít a Klónok támadására). Az első ani-máció után nem szükséges átmennünk a szalag másik végébe, a filmből jól látszott, hogy a kere-

sejt kijárat pontosan alattunk van. Teljes életével nyugodtan leugorhatunk, túléljük. Az ezután követ-kező rész viszont meglehetősen trükkös, a külön-böző munkafázisokon csak a gyorsítás bevetésével juthatunk át. Ezt mindenféleképpen kapcsoljuk be, mivel a gépson azonnal végez velünk egyetlen hiba után. Miután átjutottunk, verekedjük el magunkat ahhoz a részhez, ahol két-két energiatálon keresztűl megy egy felfüggesztett rampa. Itt csak úgy tu-dunk átjutni a következő szintre, ha felugrunk a rampára, majd a másik oldalon átugrunk az alátó-hoz. A végjátékban érdekes választás elé állunk: ha engedünk a duhúknak, és megöljük Rosh-t, akkor végleg a sötét oldal rabszolgájává válunk. Az igaz Jediak azonban eltakarják a fénykardokat, és megkímélik a gyenge Jedi életét. Alora persze ez nem nézi jó szemmel, levágja Rosh kezét, majd el-lenünk fordul. Az abszorb és a protection használa-tával nem lesz nehéz leverni, de a türelmetleneb-bek akár a lávába is bevághatják egy jól sikerült Force Grippel. A sötét Jedi kiktatása után érkezik meg Kyle, aki elküld az utolsó küldetésre, a Korribanra.

HORIBBARN. A Sith-ek ősi temetkezési helye, itt egyszer és mindenkorra pontot tehetünk az ügy végére. A jó Jedik már a bolygón vannak, velük vállalkozni kell előrejutni (amennyiben a sötét oldalt választottuk, így mindenki ellenünk fordul a pályán). Kezdés után rögtön két Jedi-be botlunk, akik egy ideig elkísérnek. Nem árt, ha vigyázunk rájuk (mi jelentjük a legnagyobb veszélyt rájuk nézve, elég néhány megfontolatlan szándék a fénykarddal...), óriási segítséget nyújthatnak a sötét Jedik ellen. A templom belsejében találjuk meg a vezető ajtót, ezt először ki kell nyitniuk. A másik oldalon, a lépcső tetején használjuk a Force Sense képességünket, az ajtó előtt találunk egy rúnából álló kombinációt, abban a sorrendben kell megnyomniuk (Force Push) az ajtón lévő jeleket. Az átjárón keresztül juthatunk le az alagsorba, csak itt tudjuk kinyitni a következő pályára vezető ajtót, mégpedig úgy, hogy a leromboljuk az azt tartó két kőoszlopot (a célkereszt pirosra vált). Ezután a két láncot kell csak elvágniuk, és pillanatok alatt visszajuthatunk az ajtóhoz. A következő szint már külső terület, itt nyugszanak a Sith lovagok. A szakadékokon át tudunk ugrani, ügyeljünk ar-

ra, hogy a landoláskor ne a legmeredekebb homokfalra érkezünk, mert akkor menthetetlenül lecsúszunk a mélybe. Időközben megérkezik a Birodalom is, néhány shuttle-nyi erősítést hoztak. A küldetés célja Ragnos piramisának megtalálása (ez az egyetlen nyitott sírkamra). Ragnos szentélyében ismét Tavionba botlunk, aki majdnem végzett a felesléstessel. Ezután már csak két csatát kell megvívniuk a győzelemhez. Tavion nagyon kemény ellenfél, főként a jogarból áradó fényugrás okozhat kellemetlen perceket. Tartsuk tőle a távolságot, sérülés esetén azonnal vonuljunk vissza. Szerencsére nem győgítja magát, így bizonyos idő elteltével kifekszik. Ekkor azonban Ragnos szellemje megszállja a magatehetetlen testet, ismét le kell győznünk. Ő azonban már igencsak kemény dő, sajnos nála nincs semmi trükk, amellyel le lehetne győzni. Egyedül az a stratégia vált be, hogy leguggoltam, magamra nyomtam egy Force Absorbot, és nekialtam örülni vágdalogni. Kétszer meggyógyította magát, de mivel állandóan a nyomában voltam, így egy idő után lefejt. Kyle Katarnt is nagyon nehéz lenyomni, ellene is csak az Absorb állandó bekapcsolása mellett van esélyünk.

FÉNYKARD ÉS ERŐ TIPPEK-TRÜKKÖK. Egy küldetés kivételével mindvégig nálunk lesz kedvenc fegyverünk, érdemes megtanulni vele bánni.

- A földre került ellenfeleket a w+elsődleges tűz kombinációval lehet a földhöz szögözni. Ez még a későbbi pályákon is bejön a sötét Jedik ellen.
- A hátra támadás nagyon hatásos. Abban az esetben, ha tudjuk, hogy az ellenfél mögöttünk van, nyomjuk meg egyszerre az s+elsődleges tűzgombot. Kis szerencsével felhársaljuk a mögöttünk lévő ellenfelet.
- Sokszor bejött a gurulásból szúrás kombináció (w+c+tűz), nem árt néha bepróbálkozni vele.
- Használjuk gyakran a különleges támadásokat (két egérgomb egyszerre), több ellenféllel szemben majdnem mindig bejön. Amikor az ellenfél veti be ezt a taktikát, akkor dobjuk felé a fénykardot, szinte mindig betárlál.
- Néha próbálkozunk meg a Force Pull-lal, majd jöhet az egyenes szúrás lefelé. A játék elején nagyon sokszor bejött, de még az utolsó pályákon is alkalmazható.
- A szakadékok vagy lávafolyók felett mindig használjuk a Force Gripet, aztán dobjuk a mélybe az áldozatot. Nagyon jó taktika, Alera így fejezte be a földi pályafutását a Taspir III-on.
- Gyúrjunk rá a Force Absorbra, magas szinten nemcsak megvéd a sötét Jedik támadásaitól, de még az Erőpontjainkat is regenerálhatja vele.
- Ne becsüljük alá a Mind Trick erejét. Magas szinten szövetségeseket szerezhetünk vele az ellenség soraiból. Míg a sötét Jedik a repülő rohamostagagok lövéseit védik, addig mi nyugodtan kettévághatjuk őket. ■ **Mocsy**

STAR WARS. JEDI KNIGHT: JEDI ACADEMY™

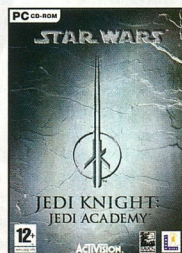
Szeretnél egyet a három eredeti Jedi Knight: Jedi Academy-ból?

Válaszolj az alábbi három kérdésre,
s egyike lehetsz a szerencsés
nyerteseknek!

- Milyen páncél visel Boba Fett?
- Melyik bolygó ellen vetették be először, s utoljára az első Halálcsillagot?
- Mi a neve a lázadók elit vadászosztágának?

A megoldásokat 2003. november
21-ig várjuk a következő címre,
nyílt levelezőlapon:

Gamer Magazin szerkesztősége,
1300, Budapest 3., Pf.: 210

Hello Mindenki! Remélem, olyan szerencsés helyzetben vagytok, hogy száraz zokniban ültök a jó meleg szobában, miközben szürcsöltek befele az arcotokba a meleg kakaót, mely mellé aprósütött majszolgáttok. Nagy ritkán azért kinéztek, gyanítom, Ti is az ablakon, hogy megbizonyosodjatok róla, valóban akkora locspoc van kint, hogy semmi értelme kimerészkedni, még a pizzást kifizetni sem. Beköszöntött az ősz, teljes processzoridővel zuhog az eső, mint a játékmackóját elvesztett szőke kislány könnyei. No, de nem is szaporítom tovább a pedofil hasonlatokat (pedig olyan még nem is volt, de ami késik, nem múlik...), lássuk ki az e havi begíért cupák. Persze, nem túl okos dolog fokozni az érdeklődést, hiszen botor módon már leadtam a múlt havi ekősn végén az infót, hogy nem másról, mint Hideo Kojima-sanról, a Konami Entertainment Japan alelnökéről lesz szó. A fene a lepcsés-lányos számat...

Ha lenne képzeletbeli toplistája a legmeghatározóbb játékdízájnereknek az utóbbi évtizedre nézve, biztos vagyok benne, hogy Hideo Kojima is előkelő helyen végzene pályafutása során elért sikerei miatt. (Elsősorban a Metal Gear Solid-kultusz emelvé ki: már a csapból is ez folyik, de ez korántsem baj, mert ami MGS rövidített, és számok vannak utána, az csak jó dolog lehet...)

Hideo Kojima 1964-ben született Tokióban, ahonnan később Kobéba költözött. Mессze van már gyermekkorra, mikor még arról álmodozott, hogy filmrendező lesz,

és naphosszat forgatókönyveket írt kis, 8-10 perces filmjeihez, amelyeket kispajtásai jelképes összegekért megtekinthettek. A gimnáziumi évek alatt több mint 600 oldal sci-fi novellát zizzentett papírra, ami szakállíróvesztő teljesítmény. 20 évesen sajnos szembesülnie kellett azzal, hogy Japán nem az az ország, ahol pár pillanat alatt be lehet kerülni azokba a körökbe, melyek a hön filmgyártással foglalkoznak. Természetesen az Anime nem ebbe a kategóriába tartozik, de most nem is erről lesz szó. Nem maradt más lehetőség hát, másféle kellett keresnie, ha kamatoztatni akarta kreativitását. Nem kellett sokáig kutatnia, a '80-as években éppen felfutó Nintendo cég éppen akkor jelentette meg a NES (Nintendo Entertainment System) konzolt, amely egykettőre beszippantotta derék fiatal zenének szívét. Több Japán szoftvercégnél is jelentkezett, végül a Konami Entertainment nyitotta meg kapuit előtte. (A Konami nagy tekintélyű cégéé nőtte ki magát az évek során, említenem sem kell a Silent Hill, a Castlevania és egyéb nagy sikerű termékeiket.)

Kojima mester teljesen

kezdőként, az MSX konzol játékszekciójába került. MSX-re jelent meg az első Metal Gear, amely felülnézeti akció-kalandjáték volt, még távolról sem hasonlított a mostani Solid sorozatra. Egy hatalmas előnye azonban volt az MSX-re fejlesztésnek, hogy Kojima szabad kezet kapott új játékok kialakításában. Ugyan a konzolok életképessége igencsak kérdéses státuszban leledzett, jó pár játékot készített rájuk csapatával. Több ezek közül siker lett, a nagy ötlet azonban még váratott magára, hiába bővült az elkészített játékok platformjainak száma a 3DO-val, a Sega Saturnnal, PC-vel. (Policenauts, Tokimeki Memorial Drama)

Nehéz is volt teljesen új irányzatok felé tendálnia Kojimának, hiszen senki sem hitt abban, hogy új játéktérre, mely egy lopakodós akciójátékokat takart, sikeres lehet. Szakított volna a jól bevált lövöldözős sémával pont a feje tetejére állítva az addig alkalmazott trendet. Ezúttal me nekülni, kerülni kellett volna az ellenfeleket, nem pedig nekik rontani. Ha nem lett volna a Konami felsőbb köröiből segítségé, soha nem áthatott volna neki pár fejlesztőtársával letennie az alapokat új ötletéhez. Amint elkészültek egy tesztpályával (1996-97 között szabadidejükben kovácsolták a motort és az ötletet), hirtelen mindenkinek elkezdett izadni a tenyere, mikor meglátták a katonák feje felett megjelenő felkiáltójelet. A Konami zöld utat

adott a projektnek, így Kojima és csapata kivonulhatott bemutatni készülő játékokat, a Metal Gear Solidot az 1997-es E3-on. A Sony örült a legjobban a játéknak, hiszen újszerűt konzoljuk, a PlayStation 1 képességeit maximálisan kihasználó, egyik legkevesebb játék lett belőle, melyből az 1998-as megjelenéstől számítva már több mint 6 millió példányt adtak el. A hírvén innentől megállíthatatlan volt, egy lapon emlegették Kojima nevét a "cinematic gameplay" megteremtőjével, nem véletlenül.

Kissrác kora óta rajongott a kétfilmekért, számtalanszor rohant az utcákon kihajolva a sarkon, felférve a terepet, hátha ellenség közeledik, pont úgy, mint Solid Snake teszi a játékokban. Olyan hőst hozott létre, aki nemzetiség nélkül képes felvenni a harcot a rosszfiúkkal, ami ebben a játékban a pusztító nukleáris technológia. Kojima sohasem rajongott az erőszakért, ráadásul szülei túlélték a második világháborús bombázásokat Tokióban. Sokat meséltek neki a szörnyűségekről, így nem csoda, hogy fiatal lelkeben kiscsírázott a béke iránti szeretet. Sokkal mélyebb mondanivalót közöl a játékaival, mint amennyit elsőre láttatni enged. Idén ismét megnyerte a leginnovatívabb játék díját a Bokitai révén, amely GameBoy Advance-re jelent meg, és a nap segítségével kell játszani. (Ezzel is kimozdította a kamaszokat a lakás rideg falai közül a természetbe.)

Liquid Snake a kedvenc karaktere a saját maga által teremtetett mítoszban, aki a főhős "árnyéka" tulajdonképpen. Ez is jellemző Kojimára, aki végtelenül szerény, visszahúzózó férfi.

Nincsenek szenzációhajhász nyilatkozatai, mindig elérhető a rajongók számára, amennyiben az ideje engedi, és ha ellátogat egy E3-ra, biztosan végig ott marad, nem kíméli saját energiáit, interjúkérgekkel gazdagítja az információra éhes tömeget. Sokszor fia is vele tart, aki egyelőre túl fiatal ahhoz, hogy játsszon, de a véleményét mindig kikéri. Az MGS 3 trailerre esetében is ez történt, mely végignézése után fia csak ennyit mondott: "Papa, biztos, hogy az angoloknak ez tetszeni fog?" Ami a legszebb az egészben, hogy Kojima-san annyira kemény a reflektorfény, hogy a fia osztálytársai nem is igazán tudják, hogy mekkora istenség is egyik pajtásuk apukája. A legtöbben azt hiszik a suliban, hogy Hideo Kojima, aki néha tud csak időt szakíta-

ni, hogy hazafuvarozza a fiát, nem több egy átlagos kvalitású, játékokat készítő, tömegtermelő munkásnál. Nagyon ragaszkodó típus, egy jól bevált csapatot mindennél többre tart. Így nincs az a pénz, amit sajnálna, ha egy bejáratott szinkronhang (David Hayter - Solid Snake), vagy egy bevált zeneszerző (Harry Gregson Williams) felbérése a tét. Amikor a Twin Snakes Gamecube-ra való elkészítését elhatározta, lázasan kereszte a megfelelő csapatot, és mivel a saját gárdája az MGS 3-on dolgozott, szüksége volt külső segítségre. A Nintendo feje, Shigeru Miyamoto telefonja és tippje után úgy döntött, a Silicon Knights tökéletes lesz. Persze, igyekszik minél kevésbé beleszóli az újratergált in-game jelenetekbe, mégis nap, mint nap azzal nyit a Konaminál, hogy a reggeli értekezlet után videokonferenciát tart saját csapat segítségével a Silicon Knights team-jével. A befektetett energia eredménye látszik a bemutatott videókon is, talán ez lesz az első iga-

zán REMAKE-nek nevezhető játék a történelemben.

Ma, 39 évesen ugyanazt csinálja, mint amit a Konamihoz kerülésekor, csupán kicsit lazább anyagi keretek között, de sokkal több kötöttséggel. A magánéletnek már jó ideje sokkal több figyelmet kíván szentelni: sokszor előfordul, hogy kislát magát val vizsi munkahelyére feleséggel, hogy együtt lehessenek. Az évek során kidolgozott és kökemenyien véghez vitt tervek mind megát-szának vékony fizikumán és elnyűtt tekintetén. Nem távozhat huzamosabb időre vakációz-

"Ha senki sem csinálja meg jól, kénytelen leszek én még jobban megcsinálni..." Szeretne már váltani, vágyik már a filmrendezői székre, de azt is tudja értelmes felmértékné, hogy addig érdemes ütni a vasat, amíg meleg, filmet rendezni és álmokat beteljesíteni aggastyán korban is lehet. Valljuk be, 39 évesen még rengeteg játékot fejleszthet, ő maga is kíváncsi rá, hogy a Metal Gear Solid sikerét képes lesz-e túlszárnyalni bármivel is. Személyes véleményem az, hogy életem legnagyobb sikerű pillanati közé sorolnám azt, ha jövőre sikerülne már végre elcsipnem az E3-on pár szó erejéig, de legalább egy közös fotót kieszaközölök, bármilyen áron. Majd megkérem Lilyéket, hogy addig foglalják le a mézes süteivel a testőreit. :)

Ennyi fért a kissé rendhagyó, mostani játékleixikon rovatba, a legközelebbi téma teljesen más lesz (meglepő, igaz? Hehe...), legyetek jók, kíméljétek a jobb kezeteiket, nehogy inhuvely-guilladást kapjatok a legpörgősebb játékdömping közepén...

Kérdés, óhaj, csokinyuszi esetén továbbra is használjátok bátran a SEND EMAIL gombot...

■ = FTLTIME = ■

MENTŐÖV

MORROWIND

OK, a TES: Morrowindról szeretnék egy pár dolgot kérdezni: Egy híres varázslókoponyáját köllene megtalálnom (kémester, II. küldi). A végigvitelt azt írja, hogy Pelagiadtól délre van, de én bejártam mindent, de nem találok! Pleasehelp! Tisztelettel:

■ KÁBÉ (ALIAS KUBIK BALINT)

Andrano koponyáját az Andrano Ancestral Tombban találod meg. A sírbolt Pelagiadtól délre található. Kövesd az utat egészen az elágazásig (délkeletre lesz Vivec, délnyugatra Seyda Neen. Gyere vissza egy kicsit, és az út bal oldalán (ha észak felé nézel) találsz meg a sírboltot (nehéz eltéveszteni a botlives ajtaját).

Hi Mocsy!

Most kezdtem el játszani a Morrowinddel, és lenne egy kérdésem: Milyen ital tudja helyreállítani az élet-erőmet? A Dwemer Puzzle Box küldetést próbáltam megcsinálni, de azt a tagot, aki a hidat őrzi, nem tudom megölni a hűle csontváza miatt.

Egy gyógyital viszont könnyítene a helyzetemen (talán). Egy pár jó tanácsot, ha innál, elindulásnak azt megköszönöm. Válaszodat előre is köszönöm! Üdv.

A gyógyító ital neve Restore Health, ebből viszont rengeteg félet találás a játékban. Alkimista ambíciókkal még saját magad is keverhetsz ilyeneket az országút mellett növe gyógyfűvekből. Amennyiben a csontváz legyőzése nehézséget okoz, azt javaslom, hogy ne erőltess tovább a küldetést, ennél jóval erősebb ellenfelek várnak a törp tárna mélyén. A CD-n található Morrowind rovatban találsz egy halom tippet, amelyeket kifejezetten a kezdőknek írtam.

Szia! Elakadtam a Morrowindben a Blades 1. küldetésénél. Bemegyek a törpe romokba, és nem találom sehol a Dwemer puzzle boxot. Le tudnád írni, hogy hol pontosan, hol van? Előre is köszönöm:

■ RED VAMPIRE

Bemész az ajtón, majd lemész a három ke-
rek ajtó elé. Nem mész be rajtuk, hanem megkeresed a sziklaomlást az ajtók előtt, ezen felmászva jutsz fel a második emeletre (vagy fellelvtálsz). Itt lesz egy ajtó, ezen bemész, levered a brigantit, majd a fal melletti polcra felveszed a dobozt.

Hello! Lenne néhány kérdésem és tippem a Morrowinddel kapcsolatban. Elég régóta játszom a játékkal, és először tűnt fel ez a probléma úgy 40. szint körül. Karakterem egy redguard volt, már a játék végénél tartottam, amikor előjött egy betegségem, aminek köszönhetően senki sem állt szóba velem. A corpus cure-t már megcsináltam, tehát azt nem lehet, próbáltam szinte minden cure varázslatot, eltárolni áldást kérni, de semmi. A képességeim is lecsökkentek. Így a karakterem játszhatatlan lett. Ha tudsz segíteni, kérek, írj, vagy tegyél bele a mentőövedbe, hátha valaki tudja a választ. A tipp: Tel Flybren a mágusnál van egy kis ládika. 100-as zár van rajta, és van benne egy deadic amulett. Ha ezt felvesszük, akkor eljuthatunk egy helyre, ahol egy ellenséget megölve egy speciális deadic fegyvert kapunk! (deadic crescent vagy mi...)

A Templomokban kérj Almsivi Restoration áldást, az a corpus kivételével mindent gyógyít (elméletileg).

Hello, Kovács Attila kérdésére válaszként:

Ha felrobbantod a robbanószeret, akkor emlekezetem szerint csak egy kicsit kitágul a sziklaomlás közepénél lévő lyuk. Menj közel a lyukhoz, nyomj egy Space-t, és akkor a program megkérdezi, át akarsz-e bűjni, mondd, hogy igen, és át is rakott a másik helységre! Üdv: ■ LORD SPEEDYUS-SILVEN DAVID

Szia Mocsy! Most írok először Neked, hogy segítsél nekem a Morrowindben. A probléma az lenne, hogy: hogyan lehet permanensen megnövelni egy varázstárgyat (erő, sebesség...)? Odáig már eljutottam, hogy van Golden Saint lelkem, és egy kardot szeretnék úgy elvarázsolni, hogy a Long Blade képességet megnöveljem meg 10 ponttal. Tehát megkeresek valakit, aki igézéssel foglalkozik, kiválasztom az Enchanting menüpontot, bejő az a tábla, kiválasztom a lelket és a kardot; ez mind szép és jó, de a hatások közül csak varázslatok vannak, ráadásul a sajátjaim. Hogy lehet azt kiválasztani, hogy a Long Blade képességet 10 ponttal növekedjen meg?

Hát egy kicsit elhúztam, de mind1 Amúgy az Újság király!!! Ha lehet, minél előbb válaszolj; előre is KÖSZI

Tudtommal a skillket nem lehet növelni, mert nincs ilyen varázslat, hogy fortify skill (javítson ki valakit, ha tévednék). Az enchanter csak azokat a varázslatokat tudja berakni a tárgyakba, amelyeket már megtanultunk.

Javaslom a fortify attributes varázslatokat (erő, ügyesség, kitarás stb.), ezek segítségével tudod permanensen megnövelni az alaptulajdonságaidat.

SMS-FAL

EGY KIS BROKEN SWORD: MIT KELL CSINÁLNI A MACSKÁVAL, HOGY ÁTADJA A LABDÁJÁT? PEX

A halászfű által kifogott gumbelsőt akaszd fel a zászlórúdra, majd kösd rá a halat. A csallt látva a macska átengedi nekünk a labdát.

HONNAN LEHET LETÖLTENI A HIVATALOS, 350 OLDALAS MORROWIND GAMING GUIDE-OT? ELŐRE IS KÖSZI KIRALY AZ USZAG.

Tudtommal nincs fenn a hálón, mi legalábbis még nem találkoztunk vele. Aműgy 370 oldalas

HI MOCSY! A JKACADEMIBEN MELYIK GOMBAL JEHEZ MINDEN IRANYBA RUGNI? LESZ VEGIG JATSZAS? MELYIK A JOBB AZ IKER KARD VAGY A DUPLAPENGÉS? PREDATOR

Rögni csak akkor tudsz, ha a duplapengés fénykard (alt attack). Ez csak akkor működik, ha mindkét oldalad van ellenfél. Van végjátéksz. Mindkettő jobb, nekem az Ikerkardok jobban bejöttek.

SZEVA MOCSY! MIERT VAN AZ A JEDI KNIGHT ACADEMYBAN HOGYHA MULTIPLAYERBEN JATSZOK BARMIT, 1PERC MULVA KILEP A MENUBE VALAMILYEN MESSAGE FILE MIATT? BALIN

A kora warez verzióknál ez jellemezte a multiplayer játékok. Az eredetivel nincs ilyen gond, ott teljesen jól működik.

HII! A MORROWINDBE MIT ÉRNEK A LÉLEK KÖVEK? VAN EGY VARAZSLOM AKI TUDJA A SOUL TRAP-ET, DE AMIKOR BECÉLOZ AZ ELLENT VELE ÉS ELLÖVÖM KIIRJA, HOGY A SPEL.....I FAILED.

Ez az t jelenti, hogy nincs még elég gyakorlatoz, abban a varázslóosztályban (alteration). Keresz egy tanítót, az egyik Mage Guildben biztos akad valaki, aki megtanít egy-két új fogásra. Ezután már sokkal nagyobb eséléd leszarra, hogy sikerül a varázslat.

HALI. ELAKADTAM A TOMB RAIDER AOD-BAN. TEGYÉTEK FEL A KORONGRA A VÉGJÁTÉKSZÁST LEGYÉ SZIVES. KÖSZ THOOMYBOY

A 2003/09-es Gamerben teljes végjátékszást találsz A BUZZARD.COM-RÓL HONNAN LEHET LETÖLTENI AZ ORC CAMPAIGN FOLYTATÁSÁT A FROZEN THRONE-HOZZÁLEHET HOGY MÉG NINCNS FENT?MERT ÉN NEM TALÁLTAM. SIVINDER

Hiába is keresed, még nincs ott. Pontos dátumot nem mondtak, elképzelhető, hogy csak valamikor ősz végén fog megjelenni.

HELLO! FROZEN THRONEBAN HOGY LEHET ELOHOZNI AZ EJEFL HADJÁRATBAN A TITKOS PÁLYAT? AMI UTAN MEGKAPJUK A PANDAT.

A Curse of the Blood Elves hadjárat harmadik pályáján (The Dungeons of Dalaran) lesz egy olyan hely, ahol három rúnakövet kell a megfelelő sorrendben lenyomni (nem túl nehéz, nem túl nagy a variációs lehetőségek száma). A helyes sorrend megtalálása után megnyílik a közelben egy kapu, ott kell felvenned a kérdőjelet. Ezután már csak be kell fejezni a pályát, s jöhet a titkos szint.

HÉRDÉSEK

Hello Nekem Ati Radeon 9500-as kártyám van, és nem megy a Hitman 2. Segíts. Kősz

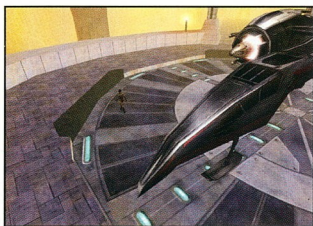
Üdv!

Volna egy kérdésem az Industry Giant2-vel kapcsolatban. Több helyen (küldetések, végtelen játékok) előfordul, hogy lehetetlen termelési adatokat ad meg a gép (0,1 gum/év vagy 0,1 ola/év), és így lehetetlen teljesíteni a feladatot. Rádadásul Floridában a legnagyobb városban is 0 a kereslet gumicsónakra, ami ugye a lánc vége volna. Ez miért lehet a játékban, készült-e már hozzá javítás, vagy valami? Nem tudom, Te vagy-e az illetékes, ha nem, kérek dobd tovább a levelem annak, aki tud segíteni. Kösz: **■ ZOTYA**

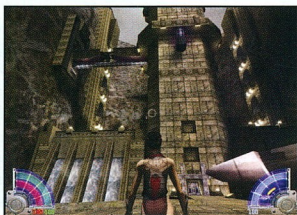
JEDI ACADEMY. Hi Mocsy! Elakadtam a Jedi Academyben. A Darth Vader-es pályán vagyok, a nagy zöld sugár tetején, és nem tudom, mit kell csinálni. Klye a tükrökről beszél, és hiába lövöm őket, nem esnek szét. Segíts!!! **■ LUCAS-ARMY**

Mozgasd el az Erővel a tükröket (mind a négyet). A sugarak visszaverődnek, és felrobbantják az egész tornyot.

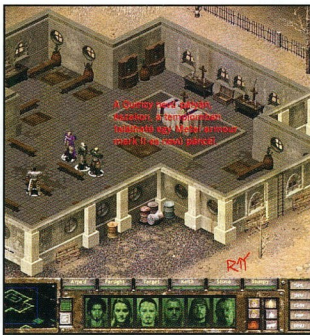

Kedves Mocsy! Elakadtam egy Raven Rockos (amit Falcoad) küldetésnél a Bloodmoonban, amiben ez a feladat: A bánya egyik része bejegesedett (Stalhrinnal), és szólni kéné Garingnak, a Skaal falutól Délnyugatra levő hapsival. Csak 1 gond van vele: NEM AKAR VELEM SZÓBA ÁLLNI! Csak azt mondja, hogy nem állok szóba az ilyen alakokkal.

Aműgy, ha kinyírom, akkor el lehet venni tőle egy csákányt, amivel már fel tudom törni a stalhrint, de így semmi értelme, ezért szeretném tudni, hogy hogyan lehet ezt az ügyet vér nélkül megoldani. PLEASE HELP! Ha nem tudod a választ, akkor please azt írd meg, hogy ne várjak hiába a leveledre. üdv **■ VANDI COP**

JAGGED ALLIANCE 2. A Quincy nevű pályán, északon, a templomban található egy Metal Armour Mark II-es nevű páncél.

MULTI SHOT

Üdv kedves olvasók! A rovat tekintetében sajnós a csalódások hónapját hagytuk magunk mögött. Mivel nemzeti ünnepünk a Gamer megjelenési dátumának előrehozatalát ösztönözte, a WCG épp lapzártánk napján vette kezdetét. Ez persze a kisebb baj, legalább egyben, teljes összefoglalót olvashattok majd róla. A nagyobbaknak külön cikket szenteltünk, biztos észleltétek már: a Half-Life 2 hosszas huzavona után meghatározatlan távolba siklott az öt már majd' megmarkoló kezünk előtt. Kárpótlásként így kieszem a jelenleg említésre érdemes modifikációk legtehetőseiből szemezgetni. Egy igazán izletes falatnak sejtő UT mod előzetese a nyitja a sort, az "Alkoss valami valótlan!" pályázat közelgő határidejére beérkező első mű tesztje pedig zárja. Nagyon szerettem volna közkínccsé tenni az első magyar büszkeség, az Exion érdemeit részletező elemzést is, de a fejlesztőjével együttes küszködés ellenére sajnós a leadási határidőig nem sikerült satnya rendszeremen működésre bírni (mentségemre szóljon, hogy csak óráink voltak rá). Ti azért mindenképpen tekintsetek meg:

www.niara.hu/exion/

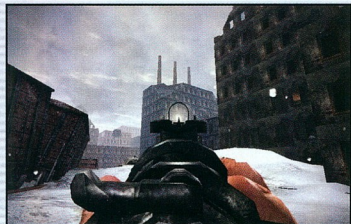
ORGANIZED CRIME

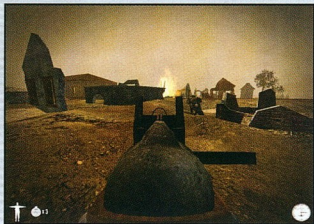
Alap: UT2003 • **Típus:** Total Conversion

www.planetunreal.com/organizedcrime/index2.htm

Az 1930-as évek frissen kibontakozott alvilágát otthoniul választó TC-t bevallottan a tavaly őszelel megjelent Illusion remekmű, a Mafia ihlette, ami indításnak - a szememben legalábbis - igen jó pont. Az Organized Crime képében úgy tűnik, pont az vár ránk, ami a nagy klasszikusból (és a műfajával távoli rokonságban álló, széles körben népszerű GTA-kból) kimaradt: virtuális gengszterháború, a Keresztapa, a Goodfellas és a többi felejthetetlen "család-film" jeleneteinek élő újragenerálása igazi játékosokkal.

A játékmenet típusát küldetésekkel ellátott team deathmatch-ként határozták meg. A küldetéseket nem meglepő módon célobjektumok (az ellenfél bázisán felhúzott löszer-alkohol szállítmány) felrobbantása, illetve dokumentumok eltalajdonítása, hazaszállítása teszi ki. A ravasz csavart az jelenti, hogy egy-egy forduló elején, egy 2D-s térképen mindkét csapatnak ki kell jelölnie a saját rejtékhelyét (mindenki kattint valahova, és ahova a leg-

többen kattintanak, az lesz a rejtekhely) a másiknak pedig azt - logikusan - fel kell derítenie ahhoz, hogy az ott eldugott árut megsemmisítse. Vége a néhány begyakorolt útvonalon, rutin-taktikákkal vívott csatáknak? Legjobb esetben is csak néhány tucat begyakorolt útvonal az, amit ez a módszer nyújtani tud. A hátulütői pedig nem biztos, hogy megérik az alkalmazását. Egy bázis ugye jól védhető kell, hogy legyen, ha pedig egy pályára 10 jól védhető helyet terveznek, akkor ebből egy 2 csapatos menetben 8 nagy valószínűséggel zsáktutca. Ahhoz, hogy minden útvonal mindig betöltőn valamilyen szerepet, pályatervező-zseninek kell a koncepciót felkarolnia. Az, hogy egyik csapat sem tudja, hol rejtőzik a másik, színesíti persze a helyzetet, de a véletlen találkozások néhai öröme még mindig nem biztos, hogy ellensúlyozza a tétlen térférges okozta bosszúságot.

A térférges sebességet legalább van, mi felgyorsítja. Bizony, a '30-as évek magával ragadó automobíljai sem maradtak ki. Mindkét banda kiválóan bázisán már most meghatározott számú, pontosan négy verda található, melyekbe egyenként a fél csapat (Fügos futam stílusban) belepréheselt - egy vezet, a többi ló (meg hajtja). (A pontos típusokat ne kérdezd, annyi biztos, hogy mindegyik amolyan családi autó.) Még mindig nem hat meg a mod? Képzeld csak el, ahogy te meg a testvérek koromfekete kocsiiban beszágulodtok az ellen frissen kiszagolt bázisára, kettőt lendületből elütöttek, az ablakból ropognak a dobтарás géppuskák, a kis kalapos ürge kiszáll, és gyors mozdulattal molotovot hajt a távolban csak erre váró löszeres dobozokra, s az ezt követő drasztikus fps-szám csökkenés miatt mindannyian ropogásra sültök. Én mindig valahogy így képzeltem életem beteljesedését.

Amúgy az sem mellékes, kik ülnek a kocsiban, léven mérsékleten kasztalapú programmal van dol-

gunk. Három figurát különböztetünk meg, ahogy a filmekben. A donért három pont jár, a consiglieriért 2, a sima talpas gengszterért meg egy single. Csapatoként öt eltérő modellel és 9 skinnel szembe-sülhetünk majdan. Jó kérdés, hogy egyáltalán hogyan különböztethetjük meg a két család füstös palántáit egytől-ejtől. Nos, egyikük lesz az elegáns ol-tónyos-kalapos, a másik pedig a modern igénytelenséget magánénak valló munkaruhás banda. A kos-csik ugyanígy csapatoként eltérő.

No, de hol hajthatunk velük? A csodálatos elméleti sikon ragadó elképzelés szerint az egész Organized Crime egy nagy városban játszódik - a pályák ennek kiszakított szeletei, úgy mint dikkok raktárházakkal (erre nem számítottam), városközpont városához, kereskedelmi központ bankkal, züllött negyed night clubbal meg kaszinóval, no meg, ami kihagyhatatlan: egy villa. Repes a szívem ezeknek a színhelyeknek a hallatán, ha a Mafia rájuk tervezett küldetéseire gondolok. Még jobban repes, ha belegondolok, hogy az Organized Crime-ből sem szám-úzták a civileket. Sétálnak, vezetnek, áldoztatják válnak, ahogy az a kódban meg van írva. A fiúk is az október 20-án záruló grandiózus pénzdíjazású pályázatra szeretnék beadni műveket, úgyhogy elvileg nyakunkon - azaz nektek már azon is túl - a megie-lenés. Pesszimista hangulat uralkodik a levegőben: ebből nem lesz semmi. De ha mégis, vagy ha ké-sőbb, egyértelműen érdemes utánanézni!

RED ORCHESTRA

Alap: UT2003 • **Típus:** Total Conversion
www.unrealwarfarex.com/redorchestra

Úgy tessék megbecsülni ezt a tesztet, hogy roppant kemény versenyt futottam érte az idővel. A leadás éjjelen jelent meg, és a tesztre-kritikára is akkor került sor. Vagyis: jelenleg exkluzív, meg kicsit rövid. :) A Red Orchestrát az előzetes információk alapján, mint a történelem- és élethűség, valamint grafikus kidolgozása leginkább igényes alkotást vártuk, és nem is kellett csalatkoznunk. Már a me-nü önmagában is megér egy misét, de a karakterli-miatt be kell érnetek egy képpel, valahol itt a környéken.

A RO, mint a neve is mutatja, kizárólag a II. világ-háború orosz frontjára koncentrált, így a választható felek közt is csak németek és oroszok szerepelnek. A feleknél a különböző beosztások a megfelelő

nyelven olvashatók, és csak ez után angolul. A már itt kapizsgálható realizmust rögtön fokozza, hogy a program csak az adott csata valódi részvételi ará-nyait engedélyezi, vagyis adott ranggal csak meg-határozott mennyiségű ember bírhat. Mondanom sem kell, hogy ezek a rangok mennyivel részlete-sebbek az átlagos II. világháborús játékok sablonos felosztásainál. A játéktérre kerülve a célkereszt hi-ánya már szinte nem is meglepő. Ha pontosan akur-nunk lőni, hát szemünkhez kell emelni a fegyverűn-ket - szakszóval: iron sight. (Az alkalmazható fegy-erek tárháza természetesen magába foglal mint-ent, ami az elérhető csatákban is szerepel.) Ugyanígy a HUD-on nem került kijelzésre töltényeink száma, kizárólag táraink, ahogy életerőnket sem számérték jelképezi. Sérüléseinket egy stílizált figurán követhetjük figyelemmel. A mozgási formák közül minden, ami a valódságban is alkalmazható, megengedett - de szintén csak a realizmus keretei-n belül. Adott időn belül csak egyszer ugorhatunk, rohanás közben nem lőhetünk, kúszva nehezen for-golódhatunk, és ami még ezen túl is meglepett: a hideg vízbe csobbanva mellkasunk tágjára erősen sebződik. Kereskedelmi forgalomban lévő progra-mok esetében is példátlan az az igényesség, mely-lyel a Red Orchestra fejlesztői a részletek felé fo-dultak.

Mindennek a grafikára történő kivételése is megie-lyesen szembeszökő az átlagos modok látványvil-ágához képest. A tárgyak és a karakterek egyaránt akármilyen nívós név alatt megállínak a helyüket. Térképekből bár egyelőre nincs sok, terepük, épüle-teik példaértékűek. Nekem egyedül a nagyvárosok hangulata nem jött át, kicsit túl ismétlődőnek, túl egyszerűnek éreztem őket. A pályatervezés is eze-ken a területeken bizonyult gyengébbnek. Bár ren-geteg lehetőséget állt rendelkezésre, a kialakításuk mégis fix csomópontokkal bíró, lehangoló játékm-eetet eredményező. A szabadabb térképek ellenben csodálatosak. Az ellenfél legyőzésén kívül mindig egy-egy domináns pont kézben tartása, és a szoká-sos, kulcsszereppel bíró objektumok megsemmi-sítése a cél, s az ilyen jellegű pályák épp elég takti-kaai lehetőséggel bírnak a hosszú, változatos, élvez-es és hangulatos csatákhoz. A Red Orchestra már most, első publikus, Beta1 változatában is eta-lon-értékű. Ahogy az egyik régebbi idősebbes írtam: inkább ingyenek számban, mintsem tömeges felhasználásra készült, de aki eléggé ingyeneknek ér-zi magát ehhez a szintű valószínűséghez, az ne ha-bozzon a beszerzéssel!

A HÖVETHEZŐ RÉSZ TARTALMÁBÓL. A World Cyber Games a következő számban már minden-képp szerepet kap. Egyébiránt valószínűleg a Make Something Unreal! pályázatra beérkezett szebb da-rabokból szemezgetünk, és kielemezzük a most saj-nos kimaradt, lelkiismeret-furdalást okozó Exiont is.

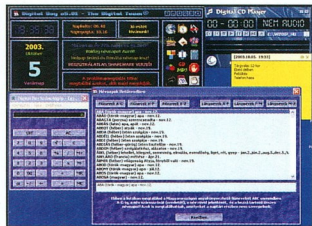
■ **LUCAS Z**

Sokoldalú naptár, ingyenes letöltés-vezérlő, CD grabber, XP eszköztár ki-egészítés, filmek átalakítása és végül egy remek backup-program találhatók öszi szerszámosládánkban.

DIGITAL DAY V5.01 [MAGYAR]. Megjelent a magyar nyelvű digitális naptár ötös változata, mely minden ediginél bőségesebb szolgáltatáscsomagot kínál. Találhatunk benne emlékeztető kalendáriumot, magyar nyelvű tagline-t, és megnézhetjük, hogy aznap melyik európai országban van ünnepnap. A program további részei: névnapok és az ehhez kapcsolódó emlékeztető, Post-It lehetőség, teljes határnapló, internetes atomóra-elérés, figyelemztető funkció, beépített CD- és mp3-lejátszó, Mastermind játék és számológép. A program kezelése egyszerű: a bal oldalon található ikonokra kattintva juthatunk el a kiválasztott funkciókhoz. A Digital Day külön Win9x és külön NT/2000/XP változatokban próbálhat ki, shareware program. digitaltm.uw.hu

LEECHGET 2003 FREE [MAGYAR]. A személyes felhasználásra ingyenes letöltésvezérlő segítségével az internetről történő adatletöltéseket könnyíthetjük, egyszerűsíthetjük és automatizálhatjuk. A magyar nyelvű kezelőfelülettel rendelkező hagyományos program legfontosabb része az Eszköz menü: itt érhetjük el és állíthatjuk be a leggyakrabban használt lehetőségeket. Külön említést érdemel a profilok létesítése, a hálózati letöltések (LAN download) támogatása és a Letöltés Várázsló. Mivel a szoftver alapverzióban csak a vágólappal és az Internet Explorerrel működik együtt, ezért Netscape, Opera és Mozilla felhasználóknak kiegészítő plugint kell letölteniük a fejlesztők honlapjáról. www.leechget.net

EASY CD-DA EXTRACTOR V5.1. Zenei CD-k digitális másolására és ezek mp3-, ogg-, vagy wma adatállományba való tömörítésére használható program. Az Easy CD-DA Extractor legnagyobb előnye, hogy egyszerűen használható, valamint lehetőségünk van tömörítés és a grabber funkciók beállítására. Ezek mellett számtalan extra szolgáltatással rendelkezik: CD-lejátszó, CD-író, internetes adatbázis elérés (CDDb), konverter, CD-text beolvasása, szektorszinkronizálás, adatbázis stb.

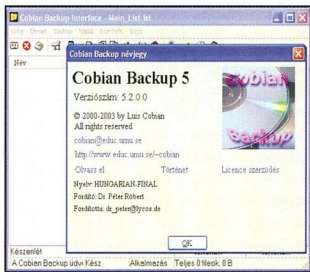
www.mp3towav.org/easy-cd-da-extractor

SMARTBARXP V4.7 [MAGYAR]. Érdekes Eszköztár-ki-egészítést próbálhatunk ki a SmartBarXP telepítése után, ugyanis a képernyő bal oldalán elhelyezkedő programból nem csak az operációs rendszerben található eszközöket, kiegészítéseket és beállításokat érhetjük el gyorsan, hanem különleges programok is elindíthatók. Ilyen a beépített mp3-lejátszó, a merevlemez- és a memóriafigaltság kijelzése vagy az internetes kereső. www.smartbarxp.com

COBIAN BACKUP V5.2.0.0 [MAGYAR]. Ingyenes, magyar nyelvű backup-program, mellyel biztonsági mentéseket készíthetünk a tetszőleges háttértárolókról. A program alkalmas a kijelölt könyvtárakról, adatokról vagy az egész rendszerről másolatot készíteni, beállíthatjuk a mentések gyakoriságát, idejét és annak jelszó-védelméről is gondoskodhatunk. A Cobian Backup még egy beépített tömörítővel és FTP-feltöltési lehetőséggel is rendelkezik.

www.educ.umu.se/~cobian

XMPG V5.01. Gyors és könnyen kezelhető filmkonverter, mely többek közt mpeg, DivX, DVD és SVCD támogatással rendelkezik. A programban található kodek (mpeg, ac3) révén DVD, és egyéb formátumú filmeket alakíthatunk át egy varázsló segítségével. Az átalakítás során beállíthatjuk a képek és a hangok jellemzőit: minőségüket és egyéb alaptulajdonságait.

www.xmpeg.net

➤ A HÓNAP SZOFTVEREI

Sound Forge v7.0 - mediasoftware.sonypictures.com

Dr. DivX v1.03 - www.divx.com/divx/drdivx

Opera v7.2 - www.operasoft.com

Xplayer v2.2.71 (magyar) - micatoge.homeip.net

ICQ 2003B Pro B3890 - www.icq.com

AquaMark 3 - www.aquamark3.com

XPLite - www.litexp.com

WinAce v2.5 (magyar) - www.winace.hu

Irfan View32 v3.85 (magyar) - www.irfanview.com

FineReader Prof. v7.0 (magyar) - www.abby.com

HARDVER HÍREK

ATHLON 64 HÍRÖZÖN

Szeptember 23-án az Advanced Micro Devices (AMD) végre bejelentette nyolcadik generációs processzorcsaládját (három nagyvárosban: San Francisco, Cannes, Tajpej), az immár 64 bites technológiára épülő Athlon 64-et. Nagyon sok hír kapcsolódik még ide, ezért lássunk egy rövid összefoglalót.

Két változat látott napvilágot: az Athlon 64 és az Athlon 64 FX. Az elsőt a cég az otthoni felhasználóknak ajánlja, míg az FX szériát hardcore játékosoknak és tartalomegyesítőknak. Mindkettő 0,13 mikrosos csikszelvésséggel készül, 64 bites felépítésű, 128 Kbyte elsőszintű és 1 Mbyte másodsztintű gyorsítótárat tartalmaz. Mindkettő mag 105,9 millió tranzistorból épül fel, és 193 mm² méretű, alapszültszűgű 1,5 Volt.

A különbségek közt kell megemlíteni, hogy az FX változat kétszámű, DDR400-as memóriavezérlővel rendelkezik, valamint Socket 940-es tokozással készül (az Opteronhoz hasonlóan), míg az alapváltozat Socket 754-es alaplaptól igényel.

A 940 tús kivétel különleges, regiszteres ECC memóriákkal kompatibilis csak, de a jövő év elején megjelenő 939 tús változat majd megelőgszik az általánosan használt modulokkal is.

Az első Athlon 64 a 3200+ modell, melynek alapórajele 2 GHz, listaára ezer darabos rendelés esetén 417 dollár (100 000 forint), míg a 2,2 GHz-es Athlon 64 FX-ért 733 dollár (175 000 forint) kell fizetnünk.

Természetesen az asztali gépek mellett a hordozható számítógépekbe szánt CPU-k is megjelennek, s választatunk a 3000+ és a 3200+ sebességű modellek közül (278 és 417 dollár). A PowerNow! technológiával készült lapkákat egyelőre azokba a nagyobb méretű gépekbe ajánlják, melyeket általában hálózati áramforrásról működtetnek, és nem saját akkumulátoraikról.

Az eddig elvégzett tesztek alapján a 64-ek igen erős vetélytársai a Pentium 4-es processzoroknak, azonban a gyártási nehézségek miatt hiány ténye nehezíti betörésüket a piacra, és ez előreláthatólag nem is fog változni egy jó ideig.

A bejelentéssel egy időben olyan pletykák is szárnya keltek, miszerint a közeljövőben a gyártó olyan chipeket fog piacra dobni, melyek több processzormaggal rendelkeznek. Jerry Sanders, az AMD alapítója és igazgatótanácsának elnöke a hírt megerősítette, de a várható megjelenés időpontjáról és a specifikációkról nem kívánt nyilatkozni. Valószínűleg azért erre még várni kell, egyes vélemények szerint a piacra csak valamikor 2005 végén kerülhetnek, igaz, hogy akkor már 0,065 mikrosos technológiával.

Természetesen a 64 bites technológia semmit nem ér, ha nem képes kezelni a mai, 32 bites alapuló programokat. Az új Athlonok képesek erre, bár ma még csak pár alkalmazás képes kihasználni az új lehetőségeket. Operációs rendszerként csak a Linux képes erre, valamint a játékok közül csak az Unreal Tournament 2003. A Half-Life 2-nek is lesz ilyen változata, de az csak jövő évben jelenik meg.

A Microsoft is bejelentette a 64-ekhez készülő XP-verzióját, mely a hangzatos „Windows XP 64-Bit Edition for 64-Bit Extended Systems” nevet viseli, és várhatóan a jövő év második felébenben lesz kész. Ez a lépés igen fontos az AMD-nek, hisz nem valószínű, hogy túl sokan álltak volna csak azért Linuxra, hogy teljes egészében élvezhessék az új architektúra előnyeit. Természetesen a mai alkalmazások az új OS-en is gond nélkül futnak majd.

Az utolsó hír ide kapcsolódóan, hogy az NVIDIA bejelentette nForce3-as lapkakészleteit, melyeket a 64 bites processzorokhoz szán. Szám szerint öt verzió készül, így a piac minden szegmensébe jut majd belőlük. Az alapváltozat az nForce3 150, mely a Socket 754-es Athlon 64-et és a Socket 940-es Opteronokat támogatja. Ez rendelkezik egy 8x-os AGP-vezérlővel, 8 darab USB2.0 porttal és két U-DMA 133 P-ATA IDE-csatlakozással, Fast Ethernet (10/100 Mbit/s) hálózati csatló mellett.

Az nForce3 250 és 250 GB már rendelkezik integrált Serial-ATA támogatással, valamint a GB változat Gigabit Ethernetvezérlővel.

Mobil gépekbe szánják az nForce3 Go 150 lapkakészletet, mely megegyezik az alapváltozattal, csak ebben lehet kapott a PowerNow! technológiára támogatása is.

Az ötödik verzió az nForce3 Pro 150 nevet viseli, és Socket 754-es 64 mellett már támogatja a 940 tús Athlon 64 FX-et is.

SAMSUNG DVD-ÍRÓK

A Samsung sajtótájékoztató keretein belül jelentette be legújabb DVD-íróját, melynek segítségével mind a DVD+R/RW, mind a DVD-R/RW formátumú lemezeket megírhatjuk, maximum 4x-es sebességgel. A belső, IDE-felületű eszköz a NEC 1300A készülékére épül, és ez a sorozat első tagja.

Ezt követi majd novemberben a SR-P80B, mely a DVD+R lemezeket már 8x-osan is tudja majd írni, de a többi formátum írási sebessége nem változik.

Az igazi nagy lépés majd a jövő júliusra várható SR-W16B, mely már képes lesz a 16x-os írára is, bár kérdéses, hogy melyik médiával. Ha ez sikerül, akkor a 4,7 GB adatot jó 5 perc alatt rögzíthetjük a korongra. Szintén a következő félévkor várható, hogy a Samsung kiadja meghajtó Serial-ATA változatát, és a jövőben az IDE-felületek mellett ezt a formátumot is használni fogja.

A LEGHISEBB

A VIA bejelentette a Computexen, hogy megkezdte az eddigi legkisebb, PC-be is szánt mikroprocesszorának és alaplapijának szállítását. A C3-as processzor 1 GHz-en üzemel, és mindössze 1,5x1,5 cm, köszönhetően az új tokozásnak (Nano-BGA (Ball Grid Array)). Az alaplapp sem nevezhető nagyknak, mindössze 11,5x11,5 cm, mely már a Nano-ITX szabványba sorolható. Wen-shi Chen, a vállalat elnöke vezérgazdátja szerint egyre nagyobb az igény világszerte a mikroszámítógépek iránt olyan területeken is, mint a televízió-gyártásban és egyéb fogyasztói elektronikai cikkekben. Bár a cég elkezdte a szállítást, a termék csak valamikor a jövő év elején kerül a piacra.

ÉV VÉGI TERMÉHFRISÍTÉS A VIDEOHÁRTVA-PIACON

MAGÁNREPÜLÉS?

Lassan elközeleg az év vége, a Karácsony, és a gyártók megpróbálják termékeiket még eladhatóbbá tenni, s mint tehet egy videokártya-gyártó, ha nincs új chip a kezében: emeli az árjaletet.

Mind az ATI, mind az NVIDIA jelentett be új kártyákat a közelmúltban, és ezek többsége már meglévő GPU-ra épül, esetleg nem is alakították át, csak a memória és a központi egység árjaletét emelték meg.

Nézzük először az ATI Technologies háza táját. Két „új” kártya került bejelentésre, név szerint a Radeon 9800 XT és a Radeon 9600 XT. Mindkét modell a Pro verziókat hivatott felváltani, valójában azok húzott változatai, ewel együtt a cég zászlóshajói. A 9800 XT-n továbbfejlesztett hűtőrendszer kapott helyet, és 380/700 MHz-es sebességgel helyett már 412/730 MHz-en üzemel, újdonság még az elődhoz képest, hogy ezt már csak 256 Mbyte memóriával lehet majd kapni, mely 256 bites szélességgel működik. A 9600 XT 400/600 helyett már 500/600 MHz-en duruzsol, a memória maradt 128 bites. Ami még csalogatóbbá teszi az új termékeket, az a dobozban lévő bón, melynek ellenében a megjelenést követően azonnal egy Half-Life 2 játék boldog tulajdonosai leszünk. A nagyobb Radeon 499 dollárba kerül, a kisebbik 199 dollár, ami szintén jó oldala a 9600 XT-nek.

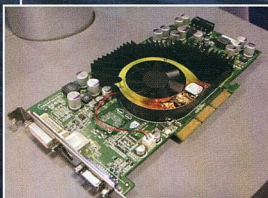
Az NVIDIA sem télenkedik, ők is két modellel álltak elő: az NV38-cal és az NV36-tal, bár ezekről jóval kevesebbet tudni, mint a riválisokról.

A GeForce FX 5950 (NV38) valószínűleg 450 MHz-en fog üzemelni, ám ez nem biztos, sőt, a memóriáról még ennyi információ sincs. Az biztos, hogy átdolgozták a hűtőrendszert, és a FlowFX II már nem kifújja a meleg levegőt a magról, hanem kintről szív rá frisseket, remélhetőleg így jobban hűti a GPU-t, mint elődje.

A GeForce FX

5700 (NV36) az 5900 chipjére épül, ezért valószínűleg eredményesen fogja leváltani az 5600-at (NV31). Csak annyit ismert, hogy 82 millió tranzisztorból áll, 0,13 mikronos csikszélességgel készül az IBM üzemében, és 256 bites memóriabuszt használ, ám csupán 4 renderelő futószalagot tartalmaz. Egy pletyka szerint az árjalet 500/1000 MHz körül lesz, de ezt csak a hivatalos bejelentés után tudhatjuk majd biztosan.

Az XGI Technology az utóbbi időben igen hallgatott új termékcsaládjáról, így igazán meglepetést okozott az újságíróknak azzal, hogy a Computex szomszédságában lévő szállodában megrendezett bemutatóra már működő és sorozatgyártásra kész prototípusokat vitt, és azokat működés közben be is mutatta.

Bár a driverek nem kiforrottak még, a teljesen DX9 kompatibilis Volari Duo csúcskártya 5628 pontot ért el a 3DMark03 teszti alatt egy 3,2 GHz-es Pentium 4 mellett, ami igazán biztató eredmény. A modell 2 darab vertex shader egységgel, 4 darab pixel shader egységgel és 8 pixel futószalaggal rendelkezik; a két processzor közt az adatok 2,13 Gbyte/sec sebességgel áramlanak, amit a BitFluent technológia tesz lehetővé.

A gyártást hátráltatja a tény, hogy kevés gyártó jelentkezett partnernek, például a C.P. Technology (Power Color, Club 3D) és a Gigabyte. A kártyák várhatóan december elején kerülnek a boltok polcaira, áruk még ismeretlen.

Az S3 is képviselte magát a Computexen, bár csak egy szerény standdal és szerény eredményekkel. A kiállított DeltaChrome A0-es revízióját prezentálták, amely igen gyengén muzsikált a teszteken. A cég képviselője szerint ez a szilícium miatt van, több hibát is találtak a modellekben, melyeket biztosan kijavítanak a novemberben esedékes A1-es revízióig. Valószínűleg a végleges sebességű példányok már a jövő hónapban eljutnak a kártyagyártókhoz.

A kész GPU 0,13 mikronos csikszélességgel készül, 45 millió tranzisztorból áll, 8 pixel futószalaggal rendelkezik, és támogatja a Vertex Shader 2.0+ és Pixel Shader 2.0+ funkciókat, továbbá teljesen DirectX 9 kompatibilis. Memóriavezérlője 128 bites, és legfeljebb 256 Mbyte memóriát tud kezelni.

Egy kicsit könnyedebb, de mindenképp érdekes hír. Bizonyára mindenki hallott már az X-díjról, mely 10 millió dollárt jelent annak, aki teljesíti a kírítakat. Ezért mindössze annyit kell megtenni, hogy 100 kilométeres magasságba feljuttassanak három embert, biztonságban hozzák vissza őket, majd mindezt ismételték meg 14 napon belül. Annyi engedmény van, hogy a pilótán kívüli két személyt pótolhatja a súlyukat helyettesítő bármilyen rakomány.

Jelenleg a 25 regisztrált résztvevő közül kettő áll közel céljához. Az egyik a Scaled Composites, melyet a repülésben jól ismert Burt Rutan vezet, míg a másik csapat főnöke a mi körünkben maradandót alkotó John Carmack Armadillo Aerospace nevű csapata, melybe most lépett be az NVIDIA vezérigazgatója, Jen Hsen Huang is.

Ha sikerrel járnak, az nyában segítője a kereskedelmi űrutazás fejlődését. A piackutatások szerint közel 10000 amerikai lenne hajlandó 100000 dollárt költeni egy ilyen utazásra. A díjat olyan hírességek támogatják, mint Dennis Tito, Erik Lindbergh, a legendás Charles unokája, az egykori űrhajós, John Glenn szenátor, Tom Hanks filmszínész és a First USA Bank.

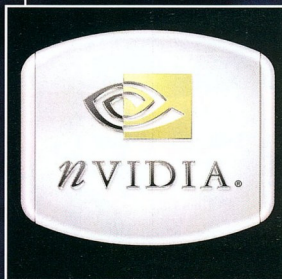
ÚJABB PROGRAM A HAZAA KÉSZÍTŐITŐL

A Kazaa készítői méltán híressé váltak már első programjuk révén is, hisz a peer-to-peer technológiát alkalmazó programot mára már több mint 270 millióan töltötték le, és ezzel minden rekordot megdöntöttek olyan vetélytársat is megelőzve, mint a szintén igen széles körben elterjedt ICQ. Most újabb weboldalt nyitottak, melyen keresztül ingyenesen telefonálhatunk a Neten keresztül. A Skype-ot egy hónapon belül majd 1 millióan töltötték le, és ez a hatalmas forgalom még a nagy testvér (Kazaa) hasonló időben való forgalmát is lepőljä. Hasonló, azonnali üzenetküldő szolgáltatást (Instant Messaging, IM) sokat találni manapság világszerte, rendelkezik ilyenekkel a Time Warner, a Microsoft és a Yahoo is, és ha ilyen mértékben növekszik az öket használók száma, hamarosan komoly hatással lehetnek a távközlési szektorra, hisz többségük ingyenes, vagy nagyon alacsony tarifával rendelkezik. Nagyban hozzájárul népszerűségükhöz, hogy nem kell más tenni, mint letölteni a szoftvert, és regisztrálni magunkat, ettől kezdve bármikor használhatjuk a szolgáltatást, csak egy mikrofonra és fejhallgatóra van szükségünk, és persze, hogy a hívott fél is rendelkezzen a programmal.

Piacutató cégek statisztikái alapján kiderül, hogy azokban a kanadai és egyesült államokbeli háztartásokban, ahol rendelkeznek ilyen szolgáltatással, kevesebb lett a hagyományos hívások száma, ami oda vezethet, hogy a telefondíjak tovább csökkennek.

Bár a Skype szélessávú interneteléréssel az igazi, használható a hagyományos modemeken keresztül is, ami ugye kis házánkra nézve nem utolsó szempont.

SOUNDSTORM ALAPÚ HANGHÁRTYÁK

nForce3-ban már nem kapott helyet, mert az Nvidia ezentől önálló audiochipként szeretné értékesíteni, így valószínű, hogy az elkövetkező hónapokban a GeForce különböző verzióira épülő videokártyák mellett SoundStormmal szerelt hangkártyával is találkozhatunk a boltok polcain. A minőséggel várhatóan nem lesz gond, hiszen a 2000-ben csődbe ment Aureal cég közel 500 dolgozója az Nvidiánál állt újra munkába; 6k néhány éve a Vortex hangchipekkel és az A3D platformmal tették le a névjegyüket.

NORTON ANTIVIRUS 2004

Bizony, olyan napokat élünk, mikor egyre nagyobb szüksége van minden felhasználónak egy megbízható, jól működő vírusirtóra. A Symantec méltán híres Norton Antivirus programjáról, és most bejelentették a 2004-es verziót, mely még nagyobb védelmet nyújt az elődökhöz képest. A NA 2004 felismeri a kényszerítőket valamint a bilentyűzést naplózó programokat is, és azokat nyom nélkül eltünteti a rendszerünkben (ez kellett volna a Valve-nak is). Nőtt a védelem a tömörített állományokban megbúvó kártevőkkel szemben is, melyek főleg a „peer-to-peer” és az azonnali üzenetküldő szolgáltatásokon keresztül támadnak. A frissítésekről a már jól bevált Symantec LiveUpdate gondoskodik, méghozzá munkánkat nem zavarva, a háttérben lehúzva a legfrissebb definíciókat. A Professional változatban pluszként megtaláljuk az archiváló és törölő lehetőségeket. Az előbbi sérült fájlok rendbekerítésében nyújt hathatós segítséget, míg az utóbbi a végleges törlést segíti teljesen eltüntetve gépünkéről az erre a sorsra jutott adatokat.

Norton Antivirus

System Status: OK

Status

Scan for Viruses

Reports

Advanced Tools

Security Scanning Features

Auto-Protect

On

Incoming Email

On

Script Blocking

On

Full System Scan

2003.09.27

Item Details

Items marked with a red or a yellow

need your attention.

Click on item for more information.

Norton Antivirus Subscription

Virus Definitions

2003.10.08

Renewal Date

2004.09.20

Automatic LiveUpdate

On

symantec.

Norton AntiVirus 2004

ALTEC LANSING

a hirdetés felmutatójának 5% kedvezményt adunk!

22 900 Ft + ÁFA

» Altec Lansing 5.1-es hangfalkészlet házimozi-fanatikusoknak és játék-megszállottaknak 5x7W-os magas és 25W-os mélysugárzó 3 sztereo bemenettel

ZALMAN és TERRATEC

» CNPS7000A-Cu tiszta réz hangtalan processzorhűtő Intel P4 és AMD processzorokhoz, fordulatszám: 1300-160 2500 rpm-ig

» Terratec H20 komplett, professzionális vízhűtéses zajtalan, megbízható működés, processzor és VGA hűtés egyben.

PIXEL

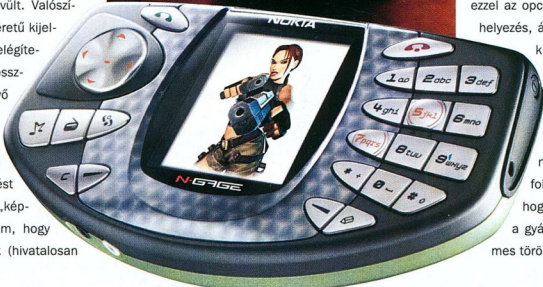
1071 Budapest, Bajza utca 1. tel.: 321-2909
fax: 321-7809 www.pixel.hu

NOKIA N-GAGE

MOBIL JÁTÉKGÉP, AVAGY A MELEG PITE. Körülbelül tizenöt évvel ezelőtt, mint jó magyar nomádokhoz illik, belelűntünk vashintónkba, és meg sem álltunk egészen az első ausztriai bevásárló központig. Itt anyu olajsütőt, apu videót, a gyerekek pedig kvarcjátékot kaptak a meggett út elismeréseként, ja, és persze, ha felhasználó csöndben maradjanak. Véget nem érő gombnyomogatással, tátott szájjal bámulva néztük, ahogy a kvarckristályok szaladgálnak ide-oda. Teltek múltak az évek, és egyszer csak egy üzletmester felcsapta akkátáskája fedelét, és előhúzta féltve őrzött, méregdrága hordozható távközlési kézi készülékét. Ismét az idő múlását figyelembe se véve éldegélünk, aztán egyszer csak itt a Nokia N-Gage.

Hát így történt, hogy meglepett minket a skandináv cég a kvarcjáték és a kézi súlyzó, akarom mondani, a mobilkészülék egybeolvasztásából született legújabb termékével, az N-Gage-dzsel. Szerencsére mindkét östölí igen messze áll, hiszen a méretek változása mellett azért találunk még egy-két érdekességet. Nemrég írtunk a Nokia 3300-ról, amelynek formavilágát az N-Gage is örökölte. Mégis meglepett az első találkozás, amely után a 3300 csak durva piszkokatnak tűnt. A laposabb és környeyebb kialakítás még inkább a kétkézes használatot segíti. Az elődöt is emiatt érte a legtöbb kritika, véleményem szerint ezek az emberek csak azt felejtik el, hogy ez nemcsak egy telefon (hát, főleg nem az)!

Ezt a gombok száma is tükrözi: 24 különálló nyomógomb található a mobilon, amelyek közül néhányat lespórolhattak volna a kezelhetőség javára. Az FM rádió, a zenelejátszó mellett a tervezők a menü előhívását tartották külön parancsgombra érdemesnek. Egyes külföldi internetes lapok szerint ez azért következett be, mert a felhasználói réteg a fiatalabb generáció felé bővült. Valószínűbb viszont, hogy a lenyűgöző méretű kijelző mindannyiunk igényét ki fogja elégíteni. A teljes szélesség 1/3-át, a hosszának pedig kb. a ¾-ét a képernyő foglalja el. A színek szépek és jól elhatárolhatók, a színváltások dinamikusak, a kép a sarkok felé sem homályosodik. A fő meglepetést mégsem ezek okozták, hanem a „képfirissítés”. Amikor először hallottam, hogy az N-Gage játékkorientált készülék (hivatalosan

játékkonzol), az a kérdés fogalmazódott meg bennem, hogy a megjelenítést képesek lesznek-e megfelelő sebességgel, élvezhető formában megvalósítani. A 3300-ban is volt mászkálás játék, de valahogy a kijelző látható kép lassú volt, életlen és így a végeredmény: pixelháború képernyőben. A gond nem volt egyedülálló: még az ebben a tekintetben előrébb járó cégek között is hasonló, a dinamikus megjelenítéssel kapcsolatos nehézségekkel találkozom (még a falbontó tenisz is nehézkes 3 FPS mellett). E bajok orvoslása vívta ki többünk elismerését, hiszen méretben, minőségben felveszi a versenyt bármelyik konkurenciával, sebességben pedig nincs párja (viszont mindennek ára van, ebben az esetben az energia!). Némi optimalizációs gondnal még találkozom, de ez nem a hardver hibája volt. A másik fontos élményforrás az audio szegmens, amely megegyezik a 3300 kialakításával néhány apróságtól eltekintve. A változatosság kis mértékű, de fontosak: a telefonba épített hangszóró egy kicsi tölcserben található, amitől egyrészt erősebb, másrészt teltebb hangja lett. A másik változással a headsetnél találkozunk. Úgyebár a 3300 Achilles-sarka a fejhallgató csatlakozója volt. A gondot úgy oldották meg, hogy a csatlakozók egyfunkciósak lettek (külön van a mikrofon és a fülhallgató kimenete is). Enne célja az, hogy egy apró kábel segítségével saját fülhallgatótunkat is használhatjuk (az átalakító az alapsomag része!). Itt szeretném megdicsérni a céget, hiszen a használhatóság érdekében feláldozott némi profitot (pl.: gyakran cserélendő fülhallgatókból származó bevételek).

A menürendszer vegyes meglepetéseket tartogatott: a tervezők 9 nagy csoportba szedték a szolgáltatásokat. Az almenükben is jól el lehet navigálni, az egyetlen dolog, ami engem idegesített, az a kiválasztott opció aktiválása, mert minden egyes alkalommal el kell dönteni, hogy mit szeretnénk ezzel az opcióval tenni. Megnyitás, listanézet, áthelyezés, áthelyezés mappába, új mappa, sugó, kilépés! Mondjuk, ez a harmadik almenüben már idegesítő, pedig csak megnyitni szeretném, viszont az ok gombra helyezett ujjam már zsidbad! Ez volt a negatívum, most nézzük a másik oldalt: ugyanennek a folyton kérdező navigátornak az előnye, hogy a menü teljesen átszabható (viszont a gyári beállítások menüpontot nem érdemes törölni). Már külön menüpont tárolja a le-

töltött JAVA alkalmazásokat, amelyeket szintén saját kényünk-kedvünk szerint csoportosíthatunk. Az operációs rendszer sebessége ismét példaértékű, stabilitása szintúgy. A furcsaságok közé tartozik, hogy beszélgetés közben a telefont élére fordítva kell a fülnkhöz szorítani. Érdekes! Viszont mindennek van haszna! Sakma! Nem megfektettük a praktikusági célzatot; hiszen ha van két N-Gage-ed, tutira nem kell farsangra jellemezni, hiszen egy fekete póló csak akad ott-hon, és már kész is van: Miki Egér (vagy mondjuk Frankenstein fél diszkoszal a fejében!). Praktikus, nem? Na jó, elég a gonoszkodásból, furcsa, én mondom, furcsa! Térjünk vissza a teszthez; a beszélgetés alatt mi jól halljuk a vonal túlsó végén lévő, Ők viszont általában arra panaszkodnak, hogy egy kicsit halkán beszélünk.

A szolgáltatások skálája olyan széles, hogy a teszt-idő kétszerese sem lett volna elegendő mindegyik kipróbálásához. Így összegzésként csak annyit, hogy apróbb hibáktól eltekintve telefonként megbízható darab (ez „kézi konzoltoi” egész jó teljesítmény).

JÁTÉKOH. Na, itt kezdődik az ereszd el a hajamat! Azt sem tudom, hol kezdjem. A 3300-nál találkoztunk a MultiMedia Carddal (MMC), amelyet készülékünk írni, olvasni képes a megfelelő formázás után. Ezek mérete csak 32, 64 vagy 128 MB-os lehet. Utánanéztem, hogy ennek mi az oka, és mint kiderült, a dolognak technológiai korlátja van, ezé van az, hogy az N-Gage is csak ebben a tartományban képes kezelni a kártyákat. A méret így első hallásra talán kevésnek tűnik, de nem az! Sokunk kedvence, a Tomb Raider első része, amely már létezik N-Gage-re is: 8 MB! Ha bárki azt gondolná, hogy a program biztosan rövidebb, és sok dologt kihagytak belőle, téved! Még Lara háza is benne van! Tehát akkor mennyi is az annyi? 128 MB-on talán még a Baldur's Gate 2 is elfér). Na, de vissza a valóságba. Tehát a játékok tekintetében bőven akad potenciál a készülékben. Természetesen mp3-ak tárolására ugyanilyen modulok szolgálnak. Most néhány szó az irányításról: a bal hüvelykujj alatt található a 9 irányú (a kilencedik az, hogy lenyomható) irányválasztó, míg jobb kezünkkel a két kiemelt parancsgomb mellett a többi numerikus gomb van, ezek mindegyike programozható. Tehát ez sem szabhat határt a játékokörhöz. Térjünk vissza ismét Lara kalandjaihoz, amelyek ugyebár általában elég hosszúak ahhoz, hogy mentenünk kelljen. Minden játék memóriakártyáján található olyan memóriarész, ahova menthetünk, ez csak pár Kbite. Minden adva van tehát egy jó játékhöz. Hálózati játékok Nektek semmi sem elég? Na jó, legyen. Hálózaton lehet játszani

Bluetooth-on keresztül a helyi ismerősökkel, míg a távolabbiakkal az N-Gage Arénában. Emellett letölthetsz játékokat a netről, CD-ről stb. Már csak azt a kérdést kellene tisztázni, hogy a szoftverforgalmazó cégek közül melyik sorakoztak fel a N-Gage mögé, hiszen tudjuk, a játékok fogják eladni a készüléket. Lássuk csak, kik a „fejlesszünk NOKIA N-Gage-re” klub tagjai: THQ, Eidos, Sega, Activision és Taito. Egész vonzó kis névsor, nem? Ha ez nem mondott semmit, talán a játékok fognak: MLB Slam!, MotoGP (akár 4 játékosal), Pandemonium, Red Faction, SonicN (igenigenen, ő kell nekem!!! – Hunor), Super Monkey Ball, Tomb Raider, Visual Tennis, Tony Hawk's Pro Skater, Marcel Desailly Pro Soccer. És ez még csak a kezdet! Apropó kezdet, némely program esetében még előfordulnak optimalizációs gondok, de idővel a programozók megtanulják kihasználni az N-Gage erőforrásait; ugyebár minden kezdet nehéz.

Zársóként beszéljünk az anyagiakról: a készülék ára előreláthatólag 89900 Forint környékén lesz, pontos adatokat csak október végén lehet majd tudni, bár véleményem szerint 499 USD-ért sem drága a telefon tudásához képest. Nem ennyire rózsás a helyzet a szoftverárrakal, melyek előreláthatóan 12000 és 18000 Forint között lesznek. Bármennyire is jó játékelményt nyújt az N-Gage, véleményem szerint nem veheti fel a versenyt a nagyobb konzolokkal (pláne a GameBoy Advance-szal), ha a programok mindkét platformra egy árkategóriába tartoznak. Remélem, tévedek, mert fantáziadús készüléknek ismertem meg az N-Gage-et, és sajnálnám, ha a magas árak miatt bukna meg. **Huuo**

MŰSZAI JELLEMZŐK:

Frekvenciasáv	GSM 900/1800/1900
Operációs rendszer	Series 60 platform és Symbian
Kijelző	176*208 pixel 4096 szín
Méret	133,7*69,7*20,2 mm
Tömege	137 g
Használati időtartamok:	
Játékok	3-6 óra
Beszélgetési idő	2-4 óra
Készletlenti idő	150-200 óra
Zenehallgatás	8 óra
Rádió	20 óra

Szolgáltatások: Vibra hívásjelzés, Bluetooth, MMS, Digitális zenelejátszó, FM rádió, Szoftwear, XHTML böngésző, JAVA, szinkronnapár PC-vel, E-mail, Fax, USB, GPRS... ja, és a játékok.

PIXEL SÓDER

Nem lett nekünk Half-Life kettőnk. Sokan várták, sokan vártuk, aztán jól pófára estünk. Nem először történik ilyesmi az elektronikus játékok piacán, de valahogy úgy éreztük, most bízhatunk az ígéretekben. A Valve eddig nem ejtett pófára minket. Úgy látszott, ha a kiadó ekkora felhajtást csinál a még meg sem jelent játék és bizonyos grafikus kártyák gyenge összeljesítménye kapcsán, akkor bizony tényleg kész lehetnek már, legfeljebb a záró animációt renderelgetik még nagy gondossággal a megfáradt animátorok. Egy nagy frászt. Én azt hiszem, hogy nagyon is jól tudták már hónapokkal ezelőtt: ebből bizony nem lesz megjelenés szeptember utolsó napjára. De valahogy ezt a demonstrációt meg kellett tartani, hogy ez a játék bizony milyen jól megy ilyen kártyán, és hogy milyen pocskéul egy másminyenen. A demonstrációnak meg csak akkor van hitele, ha nem egy félkész tákolmánnyal parádézunk, hanem mindenkit meghagyunk a hitben, miszerint ebből játék lesz, még hozzá heteken belül. Bedőlünk mindnyájan, mint a rozzant kerítésléc. Mert ugye megvolt a demonstráció, a játék meg sehol. A szintén belgért HL2 Benchmark is elúszott

valahol a be nem váltott ígéretek és hangzatos Nvidia kiábrándos mentén. Ha nem tudnám, milyen nagy bajban vannak a forráskód, meg a félkész programok ellopása és ezen anyagok internetes terjedése miatt, most azt mondanám: ez az egész zűr-zavar talán kapóra jött nekik. Hiszen most már áprilisi megjelenésről szuttognak a Valve-közei források (ez olyan politikai szőfordulat, de annyira tesztelt, hogy mindenképp kellett egy olyan mondat, ahol fel tudom használni). Így marad nekünk a Max Payne 2, amit szintén nagyon várunk. Annak ellenére, hogy nem tudjuk, melyik kártyán megy majd pocskékabul (egyik gépemben Áti van, másikban Nvidia, most akkor szakadjak meg?). Számomra egyébként röhejes, hogy manapság ilyen pitiáner módon lehetett lenyúlni az anyagot egy olyan volumenű fejlesztésből, amire annyi pénz költötték, hogy a Sacra Coronát és a Honfoglalást háromszor le lehetne forgatni belőle (inkluzív Franco Nero). Szívesen mondanám, hogy kicsoda világban élünk, de inkább csak hallgatók, mint nyuszibogyó a fülben. Azt hiszem nem érdemes azon górcsólni, hogy az internetre kikerült félkész játék mit mutat, vagy

mit nem mutat meg a végleges játék hangulatából. Én inkább megvárom a véglegest, remélem, nem kell tavaszig ácsingóznom rá. Bár addig is lehetne gépet fejleszteni.

Ma már az internet is olyan, mint egy szerződés, vagy ajándékos kupon a ruharendelés katalógusban - ha nem olvasod el az apró betűs részt, könnyen ráfázhatsz. Némelyik weboldal ártatlannak tűnő kérdést tesz fel, hogy szeretnél-e egy kis hasznos órát, vagy naptárat teleíteni a gépedre, esetleg beírnád-e az e-mail címed a fantasztikus nyelerményjátékhoz, meg hogy megkaphasd a szuper ajánlatokat - a gyanútlan felhasználó meg máris kattint, persze, hiszen ingyé van! Aztán egy hónap-pal később ki sem látszik a postaiadája a levélszeméltől és szabadkozva magyarázkodhat otthon, hogy bizony ő nem kérte a szexuális segédeszközök képes illusztrációval felturbózott akciós árajánlatát. De a levélszemét csak a kisebbik baj, hiszen a figyelmetlenül leokézott, gépre települő időjárás-jelentő, naptárazó, jegyzetelő, kapcsolatot felturbózó programok még nagyobb kárt okoznak. Megegyik a gép teljesítményét, eltérítik a böngészőt, elküldik a kedvenceinket, látogatott honlapjainkat, a levélszeméket készítő cégek adatbázisának, hogy még személyre szabottabb szemeteket tudjanak küldeni. Manapság szokás az internetet információs szupersztrádnak nevezni. Ez a név azt sugallja, mintha a makulátlan tisztaságú, aranyszínű bináris számjegyek valami hófehér, patyolatliszta felfolyósón közlekednének, kizárólag az emberiség mindennapjait megédesítendő. Nos, az a helyzet, hogy a naivitásnak jelen esetben nagy ára van. Ugyanis ha valaki ezzel a felfoggással ül le internetezni, akkor könnyen ráfázhat. Tessék észrevenni, hogy az internet csak egy közeg, csak egy eszköz, ami összeköti az embereket. És itt ez utolsó szón van a hangsúly. Az embereken. Ha az utcán nem tudsz úgy megtenni 500 métert, hogy ne próbálnának meg a kezvedbe tuszkolni fél tucat szórdólapot, vagy pénzért árult ajándékot (ez a kedvencem), ha nem telik el nap anélkül, hogy ne fosszanak ki egy-egy autóst a piros lámpánál: akkor honnan veszed azt, hogy egy másik közegben, ugyanezen emberi közösség, ugyanezek az emberek ne próbálnák meg ugyanezt. Szép dolog az internet, de egyre hétköznapiabb, egyre emberibb. Hogy ez jó, vagy rossz, ezek után döntse el mindenki maga. Szerintem szuper, csak egy dologra kell itt is figyelni, mint említettem fentebb: az apró betűvel szedett szakaszok a legérdekesebbek. ■ **PPÉTER**

MOST AKHOR RAID VAGY NEM RAID? Sokan keverik az alaplapokon feltűnt Serial ATA vezérlőket, illetve a RAID képességeket. A kettő nem kötelezően tartozik össze, tehát a S-ATA vezérlőket nem csupán RAID módban tudjuk használni, és nem minden S-ATA merevlemez-vezérlő nyújt egyforma RAID-es szolgáltatásokat. Ennek a cikknek nem témája a különböző RAID módok ismertetése (igény szerint a következő alkalommal kitérhetünk rá), a lényeg az, hogy nemcsak RAID kiépítésben vehetjük igénybe a Serial ATA vezérlőket, hanem egyszerűen úgy is, ahogy a rendes vezérlőket használjuk. Nyugodtan csatlakoztathatunk két egyforma merevlemez a rendszerbe, a RAID-es vezérlők nem fogják automatikusan tömbökbe rendezni ezeket - erről félelmetesen buta legendák terjednek az internetes fórumokon. A RAID-et kimondottan külön kell bekapcsolnunk, konfigurálnunk, még a lehető legjobban automatizált RAID-es kártyák és vezérlők sem szerveznek át, törölnék le, rendeznek tömbbe önállóan semmit!

EGYÉB LEGENDÁK. "Ne vegyéi Maxtor S-ATA merevlemez, mert az nem is igazi S-ATA, csak egy normál ATA merevlemez egy bűna S-ATA toldalékkal" - hallani, olvasni sokfelé. Badarság. A Maxtor S-ATA merevlemezrel ettől függetlenül köszönki szépen, jól vannak, sőt, a tesztek szerint átviteli sebességben jól szerepelnek a többi S-ATA merevlemezrel összehasonlítva. Tesztlaborunkban ugyan mi még nem végeztünk részletes vizsgálatokat a S-ATA merevlemezekkel, de egyelőre mi magunk sem találtuk a Maxtor termékeit rosszabbnak - ebből a szempontból -, mint a többi gyártó S-ATA merevlemezait. Nagyon elégedettek voltunk a Samsung 160GB-os S-ATA vinyójával, amely a Maxtorral ellentétben nem meglepetett, igaz, ez is maradt tőle átviteli sebességben - a mindennapi haszná-

lat során szerzett tapasztalataink után azonban egyiket se tudnánk kiemelni, vagy elmarasztalni. A Maxtor gyorsabb, a Samsung hűvösebb.

CHIPÉSZLETEH. Az Intel i685/875 alaplap chipkészletei körül jelenleg van egy kis zűrzavar, mégpedig a déli híd két jelenlegi változata borzolja a Canterbury és a Springdale készlettel szerelt alaplapok tulajdonosainak ideggyálját. Tudniillik a déli híd lehet ICH5, vagy ICH5R, amelyek közül utóbbi rendelkezik mindenféle RAID képességekkel. Az Intel Application Accelerator Raid Edition változata tehát csak az ICH5R déli híddal szerelt alaplapokra telepíthető fel (az ICH5-ös lapokra a sima változatot tessék szépen feltenni, köszönjük a reklamációt). Ha nem ICH5R déli híd van az i685/875-ös, de RAID képességekkel reklámozott alaplapunkon, akkor minden bizonnyal valamilyen külső cég S-ATA RAID vezérlője kapott helyet rajta. Ez nem jelent különösebb hátrányt, bár az ICH5R kimondottan harmonikus együttműködésre képes a chipkészlet egyéb komponenseivel, tehát érdemes lehet (de nem kötelező) ilyen alaplapot vásárolni, ha RAID rendszerben gondolkodunk.

JOBB, MINT A SCSI? Bár legutóbb írtunk róla pár sort, a beérkezett olvasói levelek alapján itt még mindig van egy kis homály. A S-ATA - egyelőre - nem nevezhető többnek, jobbnak, mint a SCSI. Ugyanis a két csatlósól nem egy kategória, értelmetlen összehasonlítani a két platformot. A S-ATA egyértelműen a jelenlegi (csaknem 10 éve csak toldozott-foltozott) Parallel ATA leváltására hivatott, nem a professzionális piacot célozza - legalábbis első körben. Későbbi változatai ugyan megszoríthatják a sebességben és konfigurálhatóságban jelenleg még egyértelműen fejlettebb SCSI-t, de jelenleg még értelmetlen azon vitatkozni,

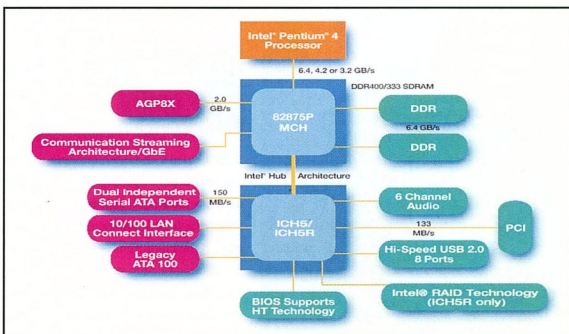
hogy melyik a jobb. A S-ATA jelenleg ismert útemterve mintegy 10 éves fejlődési útvonalat vázol, amelynek vége felé akár a 6 Gb/byte másodpercenkénti átvitel sem lesz lehetetlen (a jelenlegi S-ATA szabvány mindössze 1,5 Gb/byte-ot tart, ami elvileg alig jelent többet, mint a 133-as Ultra ATA csatlósól). A SCSI intelligens eszközökre épülő, rugalmasabb szervezésével a S-ATA jelenleg össze sem mérhető, de még sok minden történhet (és fog is történni) az elkövetkező években.

TÁJÉP S-ATA UTÁN. A kérdés jogos: nyugodt szível ruházhatunk-e a jelenlegi S-ATA merevlemezekre? Nem fog vakvágyánra futni a S-ATA, mint oly sok korábbi kezdeményezés? Rossz emlékeink garmadával vannak ilyen balfogásokról, sehoval nem vezető technológiai zsákutcaokról. Bizunk benne, hogy a S-ATA nem ilyen halott irány. Rengeteg gyártó, sok fejlesztő állt be a sorba - az új alaplapok mindegyike támogatja, és a merevlemezgyártók honlapjain szintén meggyőződhetünk róla, hogy egy széles körben támogatott, egységes és alaposan kidolgozott szabvány-rendszerről van szó. Hogy mi jön majd a S-ATA után? Ki tudja? Egyelőre a Parallel ATA kihalását nézhetjük végig - lassacskán megjelennek majd a S-ATA csatlakozós optikai meghajtók, és azzal végleg lezárhatjuk a rolót az elavult ATA fronton. Az utólagos kompatibilitás megőrzése érdekében bizonyára egy jó ideig még lesz - egyre kevesebb - P-ATA csatlakozás az újabb alaplapokon, de mához egy évre jó eséllyel a S-ATA lesz a domináns (már látom lelki szememmel, ahogy mostanában vásárolt kedvenc ATA CD/DVD-írónkat átalakítóval kell majd felherelni az újabb alaplapokra jövő kártyáson táján).

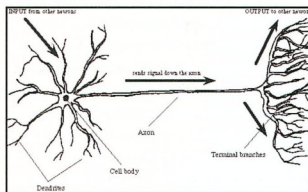
■ **PPETER**

www.serialata.org/a

www.serialata.org/about/index.shtml

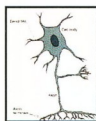
A számítógép-tudomány egyik legdinamikusabban fejlődő, legizgalmasabb ága a mesterséges értelem kutatása. A mesterséges intelligencia (MI) (angolul: AI, azaz Artificial Intelligence,) az alkalmazott informatika egyik részterülete. A feladata az, hogy olyan számítógépes programokat hozzon létre, amelyek az ember intelligens viselkedését utánozzák. A számítógépet megalkotói már eleve arra számíták, hogy olyan műveletek elvégzésére legyen alkalmas, amelyeket az ember a fejével végez (falba verés, mások lefejezése stb.). Egy adott működés, az emberi agy, minél jobb minőségű számítógépes reprodukálására törekszik. És – mint ilyen – szoros kapcsolatban van a kognitív pszichológiával (emberi céltudatosság, megismerés, tudás), mivel a pszichológia az emberi gondolkodás természetének megismeréséhez számítógépes modelleket tervez.

A mesterséges intelligencia-kutatást a kognitív pszichológiában elért eredmények vitték/viszik előre. A mesterséges intelligencia kutatói ugyanis, a kognitív pszichológia elméleteiből kiindulva, minél inkább intelligens módon működő számítógépeket próbálnak létrehozni.

A mesterséges intelligencia kutatásának két fő iránya van:

- Az egyik az emberi gondolkodás lényegét a szimbiolumok manipulálásában véli felfedezni, és a gondolkodás szigorú logikán alapuló szisztematikus vonásait igyekszik „utánozni”.
- A másik irányzat pedig az idegrendszer működéséből indul ki, és mesterséges neuronhálózatok segítségével próbálja azt szimulálni.

Mindkét irányzat kutatói hatásos (az élet számos területén jól alkalmazható) eredményeket értek el, ugyanakkor az intelligens ember viselkedés „gépesítését” még nem sikerült teljesen megoldani.

Mit is értünk mesterséges intelligencián? Erre a kérdésre azért nehéz válaszolni, mert a természe-

tes emberi intelligenciának, mint a lélektan egyik legvitatottabb fogalmának sincs még meg a pontos meghatározása. A köznap életben egyszerűen megállapítjuk valakiről, hogy szellemileg mennyire elmaradt (pl.: IQ-teszt), vagyis azt, hogy mennyire is intelligens. Az intelligenciának mindössze néhány összetevőjét tudjuk felsorolni, olyan tulajdonságokat, amelyekről feltételezzük, hogy szükségesek ahhoz, hogy az emberi magatartást, viselkedést intelligensnek mondhassuk. Az intelligencia bizonyos mennyiségű tudást már eleve feltételez. Ezek a feltételezett tulajdonságok kb. a következők:

- a problémamegoldó képesség,
- az absztrakálás (elvonatoztatás) és az általánosítás képessége,
- az analógiák (kéznek a kesztyű olyan, mint cipőnek a láb cucc): felismerése különböző situációkban,
- az alakfelismerés,
- a nyelv megértése és helyes használata,
- az alkalmazkodás váratlan, új helyzetekhez,
- a tanulás képessége,
- saját hibáinak felismerése és kijavítása.

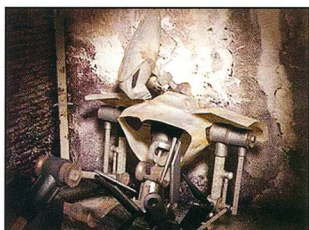
Ha mindezeket a kritériumokat végig gondoljuk, főként az utolsót, akkor kiderülne, hogy alig van intelligens ember. : A mesterséges intelligencia tehát: „Az ismeretek és technikák összessége, amelyek segítségével a számítógépet alkalmassá tesszük olyan műveletek elvégzésére, amelyeket az emberre vonatkoztatva intelligensnek nevezünk” (Malita-Malita, 1987). Picit egyszerűbben: az MI = utánozott, kamu, látszat intelligencia.

Kezdetben kifejezetten erre a célra kidolgozott programnyelveken (LISP és PROLOG) írták a mesterséges intelligencia kutatási céljaira szolgáló programokat, ma már a hatékonysága, gyorsasága miatt a C nyelvet is előnyben részesítik.

Ha a „gondolkodó” prógi megvan, akkor mikor mondhatjuk, hogy már intelligens is? Erre a kérdésre több okos ember is választok

talált, közöttük az első Alan Turing, angol matematikus, aki szerint egy gép akkor cselekszik intelligensen, ha az emberi felhasználót, aki számítógépes keresztlát beszélget vele, meg tudja győzni arról, hogy a partnere nem gép. Ez amúgy a Turing-teszt. A számítógép nem azzal győz meg „intelligenciájáról”, hogy megnyer egy sakjátszmat, másodpercig alatt széttöri a fejed az Unrealben (ezt ugye könnyen meg tudja tenni, tisztelet, akivel nem),

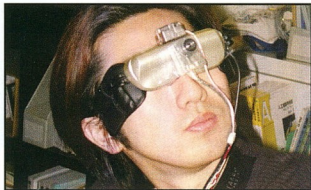
hanem azzal, hogy meggyőző módon tud veszíteni (Bryant, 1988), mint ahogyan én. :)

Az intelligencia egyik fontos, alapvető sajátossága, hogy váratlan helyzetekre megfelelő hasznos válaszokat ad. A számítógépnek nincs véleménye, nincsenek érzelmei. Lehet arra programozni, hogy tanuljon, de az ember, az arra tanuló (Thomasson, 1988), ühüm-bühüm, már aki. :)

Az ember egyik legnagyobb képessége, hogy a tapasztalataiból is tanulni tud (átlítom, a leghehetőnyabban). Ismereteink ugyanis ellentmondások keletkezése és megoldása útján fejlődnek.

Velünk, hús-vér-ág emberekkel szemben az MI-rendszerek nem univerzálisan intelligensek, csak bizonyos feladatokra nézve. De valószínűsíthetjük azt is, hogy mint ahogy az erőgépek túlhaladták az embert sok fizikai tevékenységben, úgy az információ-berendezések is túl fogják haladni sok – nagymértékben specializált – intellektuális tevékenységben. Számos kutató szerint a sokparaméteres döntési rendszerek (például egyes játékokban) az emberi intelligenciát meghaladó problémamegoldó képességre tesznek szert tanuláskor során. Az intelligens rendszerek jellemző vonásai a következők:

- elsősorban nem numerikus szimbólumokkal dolgoznak,
- a feladatokat nem pontos algoritmus alapján oldják meg, hanem heurisztikusan (tapasztalaton alapuló módszer),
- olyan tudáskészlettel rendelkeznek, amely az ember számára érthető,
- a rendszer képes megoldást találni olyan esetekben is, amikor nem áll rendelkezésre a feladat megoldásához szükséges összes adat,
- a rendszer képes megoldani olyan feladatokat is, amelyekben az adatok egymásnak ellentmondók, ilyenkor az emberhez hasonlóan, azt a megoldást választja, amelyik leginkább összhangban van az ismereteivel,
- az intelligens rendszerek rendelkeznie kell a tanulás képességével is.

Az MI-rendszerekben a tudás- vagy ismeretbázis játssza a főszerepet. A tudás az információk folyamatos gyűjtőgetése és a közöttük lévő kapcsolatok felismerése során alakul ki. E tudás megszerzésének folyamata különböző megismerési szakaszokra bontható, úgymint: véletlen észlelés, ismételt észlelés, felismerés, megfigyelés, jártasság, vélemény, elmélet, tudás (az elmélet tudatos megismerése és felhasználása).

Általános célú intelligens rendszert nem lehet kiépíteni, mivel az intelligens rendszerek csak az élet egy szűkebb területét (tudásanyagát) tudják átfogni. További nehézséget okoz, hogy az emberi tudás nem a logika törvényeinek megfelelően helyezkedik el a memóriánkban, hanem heurisztikusan, az ismeretek sokszor bizonytalanok, nem teljesek, és belső ellentmondásokat is tartalmazhatnak.

A hagyományos logika viszont csak határozott ítéleteket ismer. Ugyanakkor a szabály alapú „HA”, „AKKOR” feltételrendszer nagyon jól alkalmazható a szakértői rendszerek felépítésére, az ismeretek könnyen kódolhatók és könnyen módosíthatók.

A mesterséges intelligencia főbb kutatási területei az alábbiak:

- a természetes nyelv megértése,
- kép- és alakfelismerés,
- szakértői rendszerek,
- dedukciós (az általánosból az egyesre való következtetés) rendszerek,
- tanuló rendszerek,
- robotika.

A MESTERSÉGES INTELLIGENCIA ALKALMAZÁSI TERÜLETEI.

A szakértői rendszerek szűk szakmai tudásterületre korlátozva precízen megfogalmazott algoritmusok segítségével kijelentéseket kombinálnak, és ebből következtetéseket vonnak le. A tudásalapúak (Knowledge Based Systems, KBS) olyan teljesen általános rendszerek, amelyek valamilyen formában információk gyűjték és dolgoznak fel, nem szükségyszerűen a formális logika szabályait követik. A szakértői rendszerek az emberi szakértői vizsgálatot még nem helyettesítik, de a rutinmunkát már átveszik, és segítséget nyújtanak a döntésekhez: számítógépes programokban hibakeresést, kémiai analízist, hitelképesség-vizsgálá-

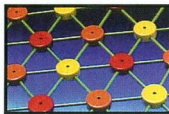
tot stb. végezhetnek. Léteznek tanulásra képes szakértői rendszerek is, amelyek a felhasználóval folytatott párbeszéd alapján önállóan következtetéseket vonnak le, és ennek alapján pl. egy adatbázishoz való hozzáférés elsőbbségi sorrendjét megváltoztatják. Az alkalmazott szakértői rendszerek viszonylag egyszerűek, és adatbankok feldolgozása, ill. kezelésére használhatók.

A neurális hálózatokon olyan számítógép-architektúrákat értünk, amelyek szerkezetüket és működésüket tekintve a legegyszerűbb idegrendszerekhez hasonlítanak. Nagyszámú kapcsolódó és szabályozó elemből, ún. csomópontból állnak. Ezt a hálózatot egymáshoz hasonló feladatok megoldásának betáplálásával lehet „programozni”. A neurális hálózatok egymással rokon feladatokat tudnak megoldani, vagyis „tanulnak”, pontosabban „betanítják” őket, ezért a neurális hálózatok az alakfelismerés területén használhatók.

A mikroprocesszorok, illetve szilikon-neuronok rétegekben felépített hálózatot alkotnak, s a neuronok serkentő és gátló tulajdonságait szimulálják. A kutatók azt remélik, hogy a szilikon-neuronokon megfelelő kölcsönhatása révén az agykéreg működése utánazható lesz.

A számítógépes sakk talán a mesterséges intelligencia leglátványosabb alkalmazási területe. A gép az összes sakkgigra minden lehetséges helyzetet több lépésre előre megvizsgálja, és ennek megfelelően reagál.

A környezet lényeges jellemzőit szenzorok érzékelik, és a megfelelő jeleket egy processzorba továbbítják, a processzor ennek megfelelően vezérli a robot végrehajtott szerkezetét.

Az észlelő rendszerek optikai és akusztikai jeleket dolgoznak fel. Ezek például kép- és alakfelismerés céljaira használhatók.

Az automatikus fordító és szedéshibákat javító rendszerek megkönnyítik az idegen nyelvű dokumentumok feldolgozását és elemzését. Működésük első fázisában a szöveget szóról szóra lefordítják, majd az így kapott anyagot általános nyelvtani algoritmusok segítségével tovább alakítják. Az automatikus fordítás csak nyersfordításnak tekinthető, amely emberi közreműködéssel még tökéletesítésre szorul.

A mesterséges intelligencia – bizonyos korlátok között – valósággá vált: intelligens robotok, forgalomirányító rendszerek, önjáró ipari targoncák vezérlő-

3D-SZEM

A lexingtoni MIT's Lincoln laboratórium kutatói sikeres próbarepülést hajtottak végre egy olyan repülőmasinával, melyre egy lézeres érzékelő szemet szereltek. A 3D-s robotsem majdnem tökéletesen érzékeli a külvilágot.

egységei tartalmaznak már mesterséges intelligencia-komponenseket. Szakértői rendszerekbe táplálják a specialisták szak tudását megkönnyítve ezzel a mindennapi munkát.

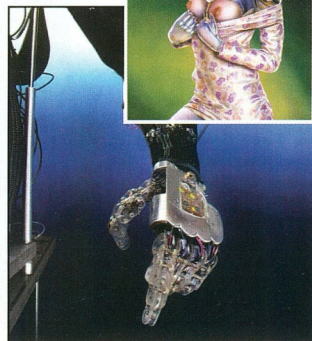
Az intelligens megoldások terjedése elsősorban a szolgáltatásokban várható, például a hitelképesség-vizsgálat, kézírás-felismerés alkalmazása a hitelkártya-elfogadásban, továbbá a tudásalapú tervező-rendszerek, a logisztikai, a vállalatirányítási rendszerek terén.

Az intelligens rendszerek teljesítményének növekedése elsősorban a szoftveren múlik. A programozók aligha tudnak lépést tartani a hardverfejlesztéssel. A mindenkor gépi intelligencia annyira lesz képes, amennyit az elme működéséből (egyre több tudományterület összehangolt kutatásával) megbízhatóan sikerül leképezhetővé tenni a számára. Tehát nem a technológia, hanem az ember fogja a fejlődés irányát meghatározni.

A mesterséges intelligencián alapuló eszközök piacán az ezredfordulói évente átlagosan tízszeresedő növekedéssel lehetett számolni. Ma már vannak olyan gépek, amelyek képesek tanulni, tudásanyagukban összefüggéseket alkotni, újságcikkek nagy részét megérteni. Megállapítható, hogy a mesterséges intelligencia eredményeit egyre szélesebb körben alkalmazzák az élet minden területén, a nagy adatbázisok kezelése alkalmával, a különböző döntések hozatalakor, az automatizálás és a robotok alkalmazása terén egyaránt.

DACHYR

DACHYR@MESSAGE.HU

SAITEK JÁTÉKVEZÉRLŐK

Info: www.hrp.hu

Meglehetősen régen teszteltünk játékvezérlőket, de gondolom, ezt a hűséges olvasóink amúgy is észrevették már. Hogy mi ennek az oka? Nos, erre a kérdésre egészen egyszerű választ tudok adni: egyre kisebb az igény ezekre az eszközökre. A manapság megjelenő játékok több mint 90%-át a billentyűzet/egér párosra optimalizálják. Nagyon kevés olyan program van, amelyet igazán jól csak játékvezérlővel lehet játszani (repszim, platform stb.). Sajnos a gyártók magatartása is belejátszik a csökkenő keresletbe. Példának okáért a Microsoft teljesen kilépett ebből a piaci szegmensből, de a Gravis weboldalán sem találtam túl nagy változást az egy évvel korábbi állapothoz képest. Sorolhatnám még a cégeket, de nem teszem. Nincs is értelme. Egyesek kilépnek a piacról, míg mások minden évben új termékekkel lepik meg a vásárlóikat. A Saitek ez utóbbiakhoz tartozik. Őszi kínálatukban három új joystick is szerepel, melyek tesztpéldányait meg is kaptuk a hazai forgalmazótól.

ST90. Ennek az abszolút alapkitételű joysticknek már a találása is extrém. A jó csomagolás eladja a terméket – valjára a jó marketinges –, és ez az ST90-re fokozottan igaz. A kimondottan hatásos, áttetsző plexi hengerben díszelő eszköz első ránézésre sokkal komolyabb szolgáltatásokat sejtet, mint amilyen valójában tud. Ez persze nem baj, sőt! Kimondottan jó ötletnek tartom, hogy nem a csúcscategóriás vezérlő kapott ilyen pofás do-

bozólást, hanem a belépő szintű. Az átlagos felhasználó, aki olcsó és tők egyszerű joysticket akar venni, biztosan ezt fogja választani a tucatnyi kar körül. A „profi” játékos pedig úgysem a csomagolás alapján választ, hanem a szolgáltatásokat nézi.

Az ST90 kicsomagolása nem tartozik a leg-egyszerűbb feladatok közé (főként, hogy nekünk vigyáznunk is kellett rá, mármint a csomagolásra). A kar sikeres kiszabadítása után a három tartóláb kihajtogatása és berendezése következik. Ezek egyébként meglepően stabilan tartják a joyst: igen heves mozdulatokat kell tennünk ahhoz, hogy a szerkezet megbillenjen. A másik kezünkkel kényelmesen ráfoghatunk két lábra, így biztosíthatjuk a szilárd tartást. Mivel a kar teljesen szimmetrikus kivitelezésű, ezért jobb- és balkezesek is használhatják. Az ST90 három tűzgombbal és egy 4

Az ST90 a teszt alatt jól működött, középpálásbansemerre sem húzott. A tűzgombok működtetése kényelmes, csak a throttlet gombok használatához kell kissé „kinyújtóznunk”. A kar viszáhúzó rugója viszonylag erős, ezért (és a csuklótámasz magas elhelyezése miatt) húzamosabb idejű játék után a kezünk elfárad. Persze, egy kis edzés sohasem árt, így – ha más nem is – legalább a karunk erősödik.

ST290. A Saitek az ST290-es típusjelzésű joysticket jelölte a középkategóriában. A kar kinézetre a Cyborg sorozat jegyeit hordozza magán. Hat darab tűzgomb, egy 8 irányú POV HAT kapcsoló és egy analóg gázkar található rajta. A fogantyút a Saitek joyk esetében már megszokott külső rugó húzza vissza középre. A csuklótámasz három masszágási pozícióban rögzíthető, illetve balkezes beállítására is átszerelhető. Az ST290 telepítése – hasonlóan az ST90-hez – képerces művelet.

Az operációs rendszer felismeri az eszközt, majd telepíti, és máris használhatjuk. Az ST290 esetében a kalibrálási művelet akár ki is hagyható, legalábbis nálam minden tökéletesen működött, csak elrontani tudtam volna. A teszt alatt a kar jó benyomást keltett bennem. Tökéletesen tartotta a középpírányt, semerre sem húzott. A gombok minimális erőfeszítéssel, de határozottan kapcsolnak. A felső két gomb (5-6) elérhetőségével itt is voltak gondjaim, de a legtöbb programban ezek nincsenek használatban, ezért kihagyhatjuk őket. A gázkar kimondottan kellemes kivitelezésű. Viszonylag erős visszatartása van, nem is lehet csak úgy sitty-sutty áttolni az egyik végletből a másikba, hanem határozott mozdulattal kell megváltoztatni az állását. A

fokozatú, digitális szabályozású throttlet (gáz) vezérlővel rendelkezik. A telepítése az USB kivitelenk köszönhetően igen egyszerű. A csatlakoztatás után a Windows XP azonnal felismerte a kart (külrta a nevét), majd pár másodperc múlva közölte, hogy az eszköz használatra kész. Ez elvileg igaz is, de a digitális throttlet miatt egy kalibrálást mindenképpen el kell végeznünk.

➤ PEGASUS PC NOTES TAKER

A HRP/BSC dealer napján nemcsak a Saitek joystick kelették fel a figyelmünket, hanem egy igen érdekes hardver is. A Pegasus PC Notes Taker olyan eszköz, amellyel kézírás lehet bevinni a számítógépünkbe. Erre a célra persze vagy fél tucat gyártó kínál hasonló megoldást, de a PC Notes Taker egy lényeges dologban különbözik tőlük. Minden, amit leírunk vagy lerajzolunk a papírra, az megjelenik a képernyőn is. A szerkezet két részből áll: egy elektronikus tollból (szabvány rövid tollbetét mellékelve) és egy érzékelő csipetből. A rendszer üzembe helyezése gyakorlatilag elhanyagolható ideig tart.

Az érzékelő csatlakoztatása (USB-s kiviteltű joystick) után az operációs rendszer (Win XP HUN + SP1) típus szerint felismeri az eszközt. A mellékelt szoftver telepítése után már csak a jegyzetelésre szánt papírt kell az érzékelőbe csipetelni, és dolgozhatunk is. A PC Notes Taker egyébként pontosan arra jó, amire a neve is utal. Rövid, kézírásos szövegek bevitelére, jegyzetelésre. Amikor elkezdünk írni a tollal, akkor automatikusan feljön a Notes Taker alkalmazás, és megjelenik a bevitt szöveg. A kész „jegyzet” elmenthetjük egy mappába, később bármikor visszatölthetjük, és átszerkeszthetjük. Lehetőség van továbbá bitkép formában is elmenteni a műunket, illetve e-mailben vagy ICQ-n keresztül eljuttatni a címzetthez. A PC Notes Taker minden OLE2 (Objekt Linking and Embedding) támogatással rendelkező alkalmazás alatt működik, így pl. a Microsoft Word illetve Outlook alkalmazásokban is használhatjuk (bitkép formátumban tárolódik). Ajánlom megnézésre a www.pegatech.com webapot, ahol az érdeklődő minden további kérdésre választ kaphat. ■ **SAKMAN**

gyanum szerint valamiféle olajfékes mechanikát alkalmazhattak odabenn, mindenesetre ez a megoldás tökéletesen megtartja a kar aktuális pozícióját, még a véletlen „belenyúlások” esetén sem állítódik el. A kar visszahúzó rugója egy kicsit lágyabb, mint az ST 90-esé, ezért a kitérítése sokkal könnyebb. Kimondottan jól használható, kellemes joystick. A gyártó ajánlása szerint érdemes meglatogatni a weblapjukat (www.saitek.com), ahonnan a Smart Technology program letölthető. Ezzel az alkalmazással játékonként meghatározhatóan, szabadon beprogramozhatjuk a joystick gombjait és a HAT kapcsolóját. Még egy apróság: a kar felső részén található Saitek feliratot viselő kék műanyag sapka a kor divatjának megfelelően derengő fénnel világít (csatlakoztatott állapotában).

CYBORG EVO. A csúcskategória képviselője a múltán nagy sikerű Cyborg sorozat EVO fantáziájánre keresztelt darabja. Őszintén meg kell mondanom, hogy a Cyborg EVO nagyon gyorsan belopta magát a szívembe. Gyakorlatilag teljesen ugyanolyan, mint az eddig megjelent Cyborg joystick: a force feedbacken kívül full extrás. Kinézetre majdnem olyan, mint az ST 290, de jól láthatóan több rajta az állítási lehetőség és a fém alkatrészek (nem sóroltak az anyaggal). Összesen 12 vezérlőgomb található rajta: a kar felső részén van a megszokott 5+1 gomb (és a POV HAT kapcsoló

egy korábbi Cyborg is tudta (4 fix állás), de itt most teljesen fokozatmentesen – kis csavarokkal – tudjuk állítani a fej jobbra-balra dőlését és az alsó gombor (2-3-4) dőlésszögét. Ez így elsőre egy kicsit vadul hangzik, de a lényege az, hogy az EVO fej-részét a hüvelykujjunkhoz tudjuk állítani. A legmegfelelőbb állás belövése nem kétszeres mutatványt, de azután nem lesz ellenfélünk.

A Cyborg EVO megjelenése kimondottan elegáns és sokat sejtető. A talapat első felét eloxált, szálcsiszolt alumínium lemez borítja (véleményem szerint az arany és a saválló acél után a harmadik „legszebb fém”), ami már eleve a komolyság hatását kelti az emberben. Az állítócsavarok is teljesen fémből készültek, és sokkal több az ezüstszínű műanyag berakás is. Az EVO a látványelemek terén sem szégyenkezhet, a felső kék sapka mellett a talapzati gombok felirata is világít, mégpedig piros színnel. Ez a színösszeállítás autótól műszerfalán kimondottan nem tetszik (a fauveksek most utálhatnak), de az EVO-n egyáltalán nem zavaró, sőt, egészen tetszetős.

A Cyborg EVO karját a szokásos, külső rugós tag tartja közpén. A kitéréséhez nem szükségeltetik túlzottan nagy erő, a fémspíral egészen kellemes, de mégis határozott visszahúzó erőt képvisel.

A gombok elérhetősége az állítási lehetőségnek köszönhetően egy pontot javult, de a felső két gomb használhatósága még így sem 100%-os. Az olajcsillapítású gázkar – hasonlóan az ST290-eshez – nagyon precíz állítást biztosít, és biztosan tartja a pozícióját. A kar elcsavarásához szükséges erőt viszont egy kicsit alacsonynak érzem. Véleményem szerint nem ártott volna egy picikét nagyobb ellenállást adni neki, mert a nagy őrcsaták közben önkéntelenül is eltekerjük a kart, aztán fejfelé érkezünk meg a klotyóra. Mindent összevetve a Cyborg EVO nagyon jó kis joystick. És még valami: az EVO-hoz gyárilag jár a Smart Technology program, amellyel saját magunk állíthatjuk be, hogy a különféle játékokprogramok alatt a vezérlőgombok milyen funkciókat töltsenek be. ■ **SAKMAN**

is), a maradék 3-3 gomb a talapat két oldalán helyezkedik el. A gázkar (throttle) is a megszokott helyén van: hátul közpén, hogy a balkezesek is tudják használni. A csuklótámasz az EVO esetében is három különböző magasságban rögzíthető, valamint átváltható balkezes fogásra is. Az első extra a harmadik tengely (z) körüli mozgás lehetősége. Ezt a kar jobbra-balra elcsavarásával érhetjük el. A repülőöskék ezt csűrősnak hívják, és a hosszanti tengelyünk körül tudunk vele forogni. Nem használatos funkció, a repkedős játékok nagy része támogatja is. A másik extra a joystick fej-részének állítási lehetősége. Ezt – ha jól emlékszem – már

MEDIABOX

► Info: Napfény Kft. Tel.: 463 9030

MEGATAMBOCHI. Anno, egy konferencia nyitóbeszédében, Bill Gates kiadta a jelszót, amely valahogy úgy hangzott, hogy: Csináljunk a PC-ből szórakoztató központot, mert azé a jövő!

A feladatnak azonban nem csak a Microsoft ugrott neki, hanem jó szókészukhoz híven a távol-keleti gyártók is nekifogtak a felhasználók otthoni szórakozási igényeit is kielégíteni képes számítógépet gyártani, amely nem a dolgozószoba egyik célszámára, hanem a nappali központi berendezése lehet.

Az Insight Solution gyártósoráról lekerült Media Box egyéni BIOS-ával és szabványos perifériával, csatlakozóival egészen ígéretesnek festi le ezt a jövőt.

A Media Box, ha akarná, akkor is csak a bekapcsolásig tudná letagadni távol-keleti származását. Az elegánsan ultramodern formatervezésű Hi-Fi berendezésekkel is bátran összevethető külsejű készülék előlapját uraló folyadékkristályos kijelző órájának helyét ugyanis egy animált madár-ikon foglalja el, amint a készüléket üzembe helyezi. A kulcstartóba zárt kiskedvenc-emulátorok, szerencsére azóta leült dívatját a világra szabadtató kultúrkörben élő mérnöknek sajnos az meg sem fordult a fejében, hogy lehet olyan felhasználó, aki inkább kikapcsolná ezt a használati szempontból nélkülözhetetlen szolgáltatást. Arra viszont fordítottak energiát, hogy a kijelző háttérvilágítását hat színűből lehessen kiválasztani. A tamagochi-érzést keltő, a készülék állapotát néhány megközelítőleg 3fps sebességgel animált digitális átkaróli szerencsére nem kell külön gondoskodni, etetni vagy játszani velük.

A lemeztányér kiadási mechanizmusra a legexkluzívabb high-end szórakoztatóelektronikai berendezéseket is kenterbe veri. Nem is folyamat, inkább már szertartás, ahogy az előlap nagy része ki- és lecsúszik, hogy helyet adjon a lemeztányérnak. Őszintén remélem, hogy az előkelően lassú mozgás ellenére elfogadható idő alatt lezajló procedúrát kísérő illúzióromboló motorhang csak a szerkesztőségbe leharcoltan érkezett, több tesztelést megjáró készülék sajátja.

A divatos, eloxált alumínium házba költöztetett barebone PC tervezőtől érezhetően az a szándék vezérelte, hogy a szórakoztatóelektronikai berendezések után keresgélő vásárlók figyelmét keltse fel a Media Box PC mivoltával, mintsem a számítógépet hajkurászó felhasználókat kívánták kenegetni a zene és videólejátszás hájaival. Számomra legalábbis ez az egyértelmű következtetés vonható le abból, hogy a VIA FlexATX alapjára és 933 MHz-es processzorára épített gép teljesítménye szerint a belépő szintű iro-

dai konfigurációk közé sorolható, az erősítő és egyebek által elfoglalt hely pedig még ennél a mini kategóriánál megszokott szerény bővíthetőséget is tovább csökkentti. Csupán egyetlen PCI sínnek jutott hely, és abba is csak egy fordító felhasználásával rakható, a csatlónál nem sokkal hosszabb kártya, valamint a DVD-olvasó és a 40 GB kapacitású merevlemez az összes belső meghajtó helyét le is foglalja. Perifériákat viszont szép számmal lehet rá aggregálni, a soros és a párhuzamos csatlakozó mellett ugyanis hátul két USB, de a digitális kamerák és fényképezőgépek tulajdonosaira gondolván elől további két USB és két FireWire aljzat is várja az eszközöket. Az integrált videokártya signalátos módon nem kínál DVI kimenetet, pedig kinyitve sokkal jobban illik a Media Box mellé egy LCD monitor, mint egy képcsöves darab, viszont akkor sincs gond, ha nincs monitor a lakásban, hiszen a TV-re is tud képet várásolni S-Video kimentén keresztül. A PS2 csatlakozóira köthető billentyűzet és egér sajnos a tesztkészletből valahol eltűnt annak hányattatásai során, ám igazán elegánsan használni amúgy is csak az opcionális drótnélküli keyboarddal és a fákartól megszabadított egerrel lehet. Beépített 10/100 Ethernet csatlakozóját némi szélessávú internet-eléréssel megkínálva teljes értékű otthoni iroda központi egységének is használható, de a hardcore FPS rajongóknak az igénye nem tudja kielégíteni. Az előbbi felhasználást támogatja az is, hogy elvileg a Windows XP Home Edition mellé a vásárló Works csomagot is kap, csak ezt ismeretlen kollégánk sikeresen eltűntette valamelyik korábbi teszt során.

Videó- és hanglejátszóként néve a Media Box már előnyösebb képet mutat, az eTIOBS nevet viselő EP-ROM ugyanis rögtve a bekapcsolás után felkínálja a CD és MP3 lemezek megszólaltatásának, valamint a VCD és DVD mozik lejátszásának lehetőségét. Mindezt a megszokott fotelekényelemből, megszokott gombok mellett egy trackball-al is felszerelt távirányítóval vezelve. A magam részéről ugyan inkább az alapszolgáltatások közé sorolnám az MP3 korongok kezelését megkönnyítő ID-tag, de legalább file-név alapú számlisták megjelenítését, ám ez jelen esetben

nem elérhető, a többi lejátszó azonban mind teljesíti ettől az eszköztől joggal elvárható követelményeket. Beépített és mélynyomóval is kiegészített sztereó erősítője a roppant csinos és a hangokat teljes, 360 fokban terítő hangszórói ellenére sem házimozi-hangrendszer, a Dolby Digital és a DTS kódolási jeleket a hátulapon szerénykedő SPDIF kimeneten keresztül kell AV erősítőbe, vagy dekódolásra képes PC-s hangrendszerbe továbbítani. Az viszont igencsak pozitív gondolat, hogy a filmlejátszás felbontásának és képarányának beállításához nem kell semmiféle menüben böklöszni, a már emlegetett hanyattéger gombként is funkcionáló labdáját benyomva egyszerűen végig lehet lépkedni a TV-re vagy monitorra optimalizált szélesvásznú és letterbox formátumokon.

A Media Box nagyon ígéretes megvalósítása a szórakoztatóközpont-PC elképzelésnek, amely az elsősorban kikapcsolódni vágyó, de némi számítógépes szolgáltatásra is igényt tartó vásárlóknak már ma is valódi alternatíva lehet. A PC alapnak köszönhetően a továbbfejleszthetőség minden más berendezésnél könnyebben bővíthetőség lehetőségét is hordozza, például olyan TV-vevő kártyával, amelyhez idiótáz programot is mellékelnek, igen gyorsan digitális videórögzítővé is alakítható. Az igazi sikerhez azonban mindenkenek szükség lesz az eTIOBS újabb verzióinak mielőbbi megjelenítésére, hiszen szolgáltatásaiban csak a belépő szintű lejátszókkal veszi fel a versenyt, árát néve viszont kicsit többre került, mint egy alap asztali lejátszó és barebone PC külön-külön megvásárolva. ■ **SCHUERUE**

Ára: 279 990Ft. (223 992Ft. + Áfa)

AVERTV BOX5 PIP

► Info: Kelly-Tech Kft. Tel.: 350-1246

A rendszeres Gamerolvasóknak gondolom, nem ismeretlen a tajvani Avermedia neve. A cég már jó ideje jelen van a TV tuner-kártyák és az ehhez hasonló eszközök piacán. A most bemutatásra kerülő TV Box5 a szeptember végén lezajlott Computex kiállításon debütált, evvel egy időben a hazai forgalmazótól is megkaptuk a mintadarabot. A készülék az elődeinél kompaktabb kivitelezésű (jóval kisebb), a dizájnos, lekopott szappan-forma helyett hagyományos téglalast burkolatot kapott. A legifjabb TV-doboz természetesen okosabb a többiekénél, a szolgáltatásainak listájába felkerült a PIP (kép a képen) funkció is.

A TV Box5 alapvetően egy külső TV tuner egység, amely képmegjelenítőként VGA monitort használ. Ez a meghatározás persze korlátszen feddi le a készülék összes lehetőségét. Ha úgy vesszük, akkor a működéséhez nincs is igazán szükség PC-re, hiszen akár teljesen önállóan is használhatjuk. A TV Box5 ráadásul nemcsak televíziós adások képét tudja a monitorra varázsolni, hanem bármilyen kompozit vagy S-video jelforrását is. A különleges funkciók kihasználásához (pl. PIP – kép a képen) viszont kénytelenek vagyunk behúzni a tervezők eredeti elképzeléseinek: a készüléket számítógépre kell csatlakoztatnunk.

A TV Box5 üzembe helyezése igen egyszerű feladat. A bemenetét (VGA kábel mellékelve) össze kell kötni a számítógép grafikus vezérlőjével, a kimenetét pedig a monitorral. A hangkártya jelét szintén rá kell (lehet) kötni a készülékre, a kimenetet pedig a hangszóróinkra. Ha a PC-nk közelében

van egyéb „multimédiás” berendezésünk (pl. DVD-lejátszó, játékkonzol stb.), akkor annak a jelét (kép+hang) is ráköthetjük a készülékre. A TV Box5 kikapcsolt állapotában simán keresztesüngen magán a VGA jelet. Bekapcsolva legelőször a TV tuner képe jelenik meg. Ha nincs még behangolva egy műsor sem, akkor alapesetben kék háttér fogad minket. A hangolás a menüből érhető el, és teljesen automatikus. A készülék minden fogható műsort egymás után sorban letárol. Ezek sorrendje a későbbiekben megváltoztatható, illetve a pontatlannul tárolt adás finomhangolható. A hang – ahol az adó így adja – sztereóban szól. Még egy fontos dolog szeretnének megemlíteni: bár a készülék alapbeállításai az itthon használatos TV normának (PAL

retben megjelenik. A forrásválasztóval ilyenkor a kis kép tartalmát kapcsolgathatjuk, a PIP képernyő pozíciója szabadon megváltoztatható (menü), ahogyan az ODS pozíciója is. A TV Box5 lehetőséget biztosít a TV tuner, illetve a külső forrás képe tulajdonságainak megváltoztatására is. A megfelelő menü lehívása után beállíthatjuk a fényerőt, a kontrasztot, a színtelítettséget és az élességet is (a TINT funkció csak NTSC jel esetén működik). A mellékelt távirányító jól használható, nagyobb távolságból is biztosan vezérli a készüléket. A gombok kiosztása jól áttekinthető (gyorsan megtalálható), és kimondottan jó ötlet a közvetlen menüpontok elérésének lehetősége.

BG) megfelelő, nem árt ezt leellenőrizni a menüben. A TV norma országok nevéhez van rendelve. Kis hazánk természetesen nem szerepel a listában, ezért válasszuk Ausztriát vagy Németországot, mert ott ugyanezt a normát használják. A TV Box5 a TV tuner és a külső jelforrás képét három különböző VGA felbontásban képes megjeleníteni (640x480, 800x600, 1024x768), ezt a monitorunk képességeinek megfelelően érdemes minél magasabba állítani.

A Source (forrásválasztó) gombbal változtathatunk a jelforrások között. A PIP gomb benyomása (a monitor képét kell alapon kiválasztanunk) után a TV tuner vagy a külső készülék képe egy kis zöld ke-

A TV Box5-ről szinte csak jó dolgokat tudok mondani. A tuner érzékenysége jó, mindemellett éles és részletgazdag képet produkál a monitorunkra. Kimondottan jól használható szolgáltatása a külső jelforrás fogadó képessége, így TV-zés és PC-zés mellett akár kedvenc játékkonzolunkat is ugyanazon a képernyőn használhatjuk (az asszony pedig tud TV-zni). A képernyő menü az esetek nagy részében

áttekinthető és egyértelmű. A letárolt műsorok átváltoztatása elsőre kissé nehézkes feladat, de rövid ismerkedés után már nem okoz gondot. A TV Box5-tel kapcsolatban csak egyetlen kifogásolható dolgot tudok megemlíteni: ez pedig a készülék előlapján található, a bekapcsolt állapotot jelző – egyébként pófás –, kék színű LED. Valószínűleg tartom, hogy manapság a normál fényerejű LED-ek ipari mennyiségű beszerzése már a képtelenség határát súrolja, de talán mégsem kellett volna olyan emelt fényerejű diódot oda tenni, amelynek láttán még Darth Vader is megrettenne. Ezt a trendet egyébként mások is követik (sajnos), több készülékem láttam már hasonlóan vakító LED-eket. ■ **SAKMAN**

ÉRTÉKELÉS

Értékelés: 5/5 TV KÉP, KÜLSŐ JELEMBENETEK, PIP HÁTRANYOK: VÁROZ
„Power” LED

8

AMD ATHLON 64 FX TESZT

Na végre. Csak ennyit tudtam mondani szeptember 30-án, amikor az AMD hivatalosan is útjára engedte a lassan két éve várt, otthoni és professzionális (teljesítményorientált) felhasználásra szánt, 64 bites kódot is futtatni tudó processzorait, az Athlon 64-et és az Athlon 64 FX-et. Ön-bizalomtól dagadva megeresztettem néhány SMS-t és telefonhívást kedvenc AMD-s PR-osom felé, hátha sikerül kicsikarnom tőle egy ilyen processzorcsodát egy-két nap erejéig. Két dolgot sikerült megtudnom tőle: az egyik, hogy enyhébb megfázás miatt félhoztan nyomja otthon az ágyat, a másik, hogy a kért processzor már úton van felénk – egészen pontosan nem is csak maga a processzor, hanem teljes tesztrendszer formájában. Arra azonban még mi sem számítottunk, ami a forgalmazónál várt minket: csini Cooler-Master alumínium házba bújtatott Asus SK8N alaplap, Athlon 64 FX 51-el, 1 GByte registered Infineon chipes memóriával (erre a témára még visszatérünk), GeForce FX 5900 Ultrával (ezt később lecseréltük egy Sapphire Radeon 9800 Próra) és két, RAID-be kötött S-ATA merevlemezrel. Nyamm. Ráadásul előre telepített Windows XP 64-bit Edition is volt rajta, 64 bites (igaz, béta) meghajtóprogramokkal. Mivel azon a hétvégén egyéb teendőim is akadtak (többek között szerettem volna rájönni, hogy mitől halt meg az otthoni gépem reggelről estére), ezért bátorkodtam Yvorl kollégára bízni a hardver gyakorlati tesztelését (eleinte visszakozott, és gondolkodott is rajta vagy 8 és fél ciklussal), én pedig fájó szívvel bár, de elmélyedtem az architektúrális és elméleti részletekben.

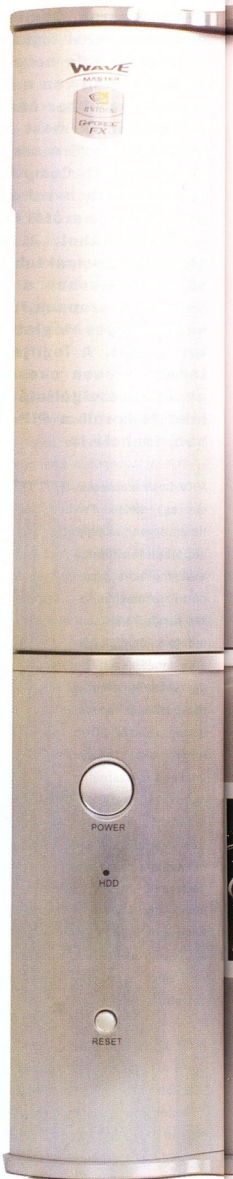
H, AZAZ H AZ ENNEDIOHEN. Lássuk akkor a különbségeket az AMD hetedik és nyolcadik generációs processzorarchitektúrája között. Először is, mivel az Athlon 64-en kívül más x86-os processzor nem képes 64 bites kódot futtatni, az AMD mérnökei megduplázták az általános és az SSE/SSE2 regiszterek számát (a regiszterek működésének részleteibe most inkább nem mennek bele, nem túl vidám téma, mellesegg bonyolult is), a 64 bites alkalmazások használatakor jelentkező sebességnövekedés jórészt ennek lesz köszönhető.

A jelenlegi csúcsmoделlét, a Socket 940-be illeszkedő Athlon 64 FX-51-et nem sok választja el a szerverekben használatos Optreronól. Megkapta annak processzorba integrált, kétszato-

nás memóriavezérlőjét, egy kisebb fejlesztéssel: most már akár DDR400-as memóriákat is képes kezelni, ez további 1,1 GByte sávszélességet jelent a processzor és a memória között (tehát az elméleti maximum 6,4 GByte/sec). Az Optreronól örökölt memóriavezérlőnek azonban van egy igen komoly hátránya: a szerverekben ún. regiszteres memóriákat használnak, ezért a memóriavezérlő 2*72 bit felépítésű (azaz 2*64 bit plusz 2*8 regiszterbit), ebből egyenes ágon következik, hogy az Athlon FX-ek egyelőre csak az kizárólag regiszteres memóriákkal hajlandók együttműködni, ez pedig tekintélyes (és teljesen felesleges) többletköltséget ró a végfelhasználóra. Valószínűnek tűnik, hogy az AMD a 2004 elején megjelenő 939 tús változatban már engedélyezni fogja a „kommersz” memóriák használatát (ehhez módosítani kell a tokozást, az AMD ezt valószínűleg azért nem lépte meg az első FX-ek esetében, mert nem akart még több csúszást), mert jelenleg az igen magas ár és a korlátozott darabszám mellett ez az egyetlen tényező, amelyik komolyan hátráltatja az Athlon 64 FX-ek elterjedését. Az FX-ek esetében az AMD elhagyta az XP-nél bevezetett számozást, és az Optreronéhoz hasonló sorozatszámozást alkalmaz, ami nem az Intel Pentium 4-hez viszonyított teljesítményt tükrözi, hanem az Athlon 64 FX családon belüli sebességet. Ennek függvényében a most debütált FX-51-nél gyorsabb lesz a később megjelenő FX-53 és így tovább. Személy szerint nekünk semmi bajunk nincs az AMD sémájával, mert az Intel és az AMD processzorok felépítése már akkora mértékben eltérő, hogy az órajel alapján nem lehet a teljesítményüket egymáshoz viszonyítani. Az Athlon FX kerámia tokozást használ, szemben az Athlon 64-gyel, mely organikus tokozással készül. Az FX minden Socket 940-es, azaz Optreron alaplapban használható, ára ezer darabos tételben 733 dollár (165 ezer forint), azaz nem olcsó.

További fontos különbség, hogy mind az Athlon 64, mind pedig az Athlon 64 FX csak egyetlen Hyper Transport csatlóalap rendelkezik, amelyet a déli hid és az AGP vezérlő teljes mértékben lefogal, így fizikailag lehetetlenné válik a multiprocesszoros környezetekben való alkalmazása. Hogy miért is? Fontos tudni, hogy a K8 architektúra nem rendelkezik hagyományos értelemben vett Front Side Busszal, hanem nagysebességű, az AMD és partnerei által kifejlesztett, ún. Hyper Transport csatornákon keresztül kommunikál az alaplap északi és déli hidjával, illetve az Optreron esetében a többi processzorral. Az Nvidia már az első nForce óta alkalmazza ezt a technológiát a chipkészlet északi és déli hidjának nagysebességű összekapcsolására, a K7 architektúra azonban még hagyományos FSB-n keresztül kommunikált az AGP IDE stb. vezérlőkkel. Ez a megvalósítás szöges ellentétben áll az Athlon XP-MP processzorokkal, ahol az XP-eket is lehetett használni többprocesszoros rendszerekben.

Következzen az Athlon 64, azaz az elmúlt években sokat emlegetett ClawHammer. Az Athlon 64 Socket 754-be illeszkedik, tehát nem lábkompatibilis az FX-szel, ezért más alaplap is kell

hozzá. A memóriavezérlőt ezúttal is a processzorba integrálva találjuk meg, de az Opteronnal és az FX-szel ellentétben egycsatornás, 64 bites felépítésű, és legfeljebb DDR400-as modulokat támogat (3,2 GByte/sec) – cserébe a regiszteres memória okozta többletköltségek most nem merülnek fel. Az AMD eredeti tervei szerint az Athlon 64 csak 512 KB másodsztíntű cache-t kapott volna (szemben az Opteron és az FX 1 MB-jával), a sorozatos haladások miatt azonban a mérnökök

az Athlon 64 gyorsítótárát is 1 MB-ra hízlalták, így a 128 KB elsőszintű cache-sel együtt összesen 1088 KB-tal gazdálkodhat. Az Athlon XP felemás sikert aratott számozási rendszerét az Athlon 64 esetében az AMD továbbviszi, bár a modellszámokkal most realisabban bántanak (emlékezzünk vissza: az Athlon XP-k hajnalán a modellszámok túl visszafogottak voltak a vetélytárs Intel Pentium 4-ekhez képest, az 533 MHz-es (és még inkább a 800 MHz-es) FSB-jú és magasabb órajelű Northwood megjelenésekor azonban az AMD egy kicsit „túlértékelte” processzorait). Az első Athlon 64 3200+ jelzésű, órajele 2,0 GHz (10x200 MHz), és jelenleg sajnos az nForce2-készletes alaplapoknál megszokott szorozárállítás nincs meg. Az AMD az Athlon 64-et alacsonyabb árszemsben szánja (de szintén a csúcsteljesítményt igénylők gépeibe), a 3200+ modellel induló ára 41,7 dollár, azaz mintegy 94 ezer forint, ezer darabos tételben.

MIÉRT JÓ NEHÜNK A 64 BIT? Ha olyan processzort használunk, amelyik mind 32 bites, mind 64 bites üzemmóddal rendelkezik, a szoftverek terén három lehetőség áll fenn: 32 bites operációs rendszeren futtatunk 32 bites programokat, 64 bites operációs rendszeren 32 bites programokat, és végül 64 bites operációs rendszeren natív 64 bites programokat.

A legelső és leggyakoribb esetben a processzor 64 bites képességei semennyit sem számítanak, a teljesítménynövekedés a megnövelt gyorsítótárnak, az integrált memóriavezérlőnek, az idővel magasabb órajelnek, a nagyobb hatékonyságú futószalagoknak és elágazásbecslésnek köszönhető.

A második és a harmadik eset a játékosoknak és az átlagfelhasználóknak egyelőre a megduplázott regiszterszámon feül nem fog túl nagy előnyt nyújtani – nem hiszem, hogy sokan használnak olyan programokat, melyeknek nem elég a 2 GByte memória, az alkalmazások legfeljebb ennyit kaphatnak ugyanis a 32 bites Windows XP esetében, 64 bit esetén ez a „korlát” átléphető. A 64 bites Win-

dows és rá írt alkalmazások megjelenésekor alaposabban fogjuk boncolgatni a témát, jelenleg nem érdemes túlzottan belemenni.

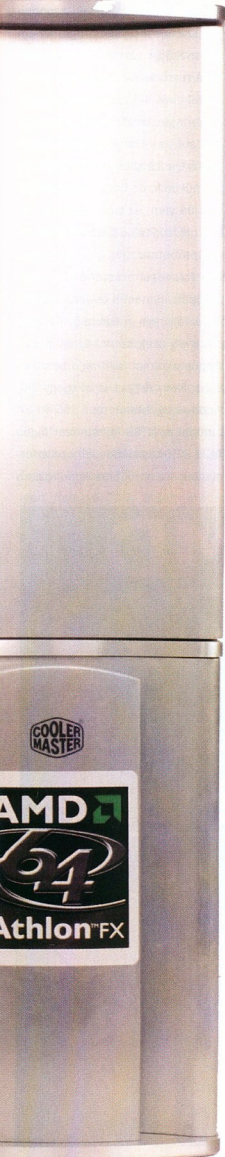
NVIDIA NFORCE3 PRO ÉS VIA KT880. Bár a SIS (SiS755) és az ALI is rendelkezik az AMD 64 bites processzorához való alapjai chipkészlettel, a szeptember 23-i induláskor lényegében két platform feltérsenye a vevők kegyeire: az Nvidia nForce3 Pro és a VIA KT880. Annak köszönhetően, hogy az AMD a memóriavezérlőt a processzorba integrálta, lehetővé tette a chipsetgyártóknak, hogy egycsipes megoldást tervezzenek – ezt azonban csak az Nvidia lépte meg, a SIS és a VIA maradt a jól bevált északi-déli hid-felépítésnél. Az nForce3 az egycsipes megoldásnak köszönhetően alacsony késleltetést és kevesebb hőtermelést kínál, sajnos kicsit a szolgáltatások rovására: az előző nForce-okban megismert SoundStorm hangvezérlő az nForce3-ból kimaradt. S-ATA, USB2.0 és AGP 8x támogatás természetesen van, a kiváló minőségű, integrált Nvidia hálózati megoldás szintén. Az AMD-től kapott Asus SK8N alaplap erre a készletre épült, a stabilitása és a teljesítménye bétás meghajtóprogramokkal is példás volt.

Az MSI VIA KT880-ra épülő alaplapja, a K8T Master sajnos későn futott be (a tesztrendszer csak 4 napig volt nálunk, és kicsit váratlanul is érkezett, ezért nem sikerült időre leszerelni a dolgokat a többi gyártóval), így tesztredményekkel most nem szolgálhatunk, de egy későbbi számban mindenképp visszatérünk rá (nem túl gyakori, hogy egy alaplap dobozában jó minőségű, teljesen vörösréz processzorhűtőt is találunk). Mint említettük, a VIA maradt az északi-déli hid-felépítésnél, melyeket 533 Mbyte/sec sebességű V-link köt össze. Jelenleg a VIA az egyedüli gyártó, amelyik 800 MHz-es (1,6 GHz DDR) sebességű Hyper Transportot alkalmaz a chipset és a processzor között, a többiek, így az Nvidia is 600 MHz-est használnak. Ez persze rögtön vitához és nyilatkozatháborúhoz vezetett: a VIA szerint csak ők képesek olyan nagyon alacsony zajszintű áramköröket gyártani, amelyekkel lehetőség nyílik a 800 MHz-es Hyper Transport alkalmazására; az Nvidia az egycsipes megoldás előnyeit hangsúlyozza, és szerinte a VIA KT880 esetében sokkal inkább szűk keresztmetszet a két hid között 533 Mbyte/sec sebességű V-link, az nForce3 esetében a 600 MHz-es Hyper Transport. A lényeg azonban az, hogy a tesztek szerint az architektúrális eltérések dacára a két cég megoldása között teljesítménybeli különbség jelenleg nincs, azonban általános vélekedés szerint az nForce3 lesz a high-end alaplapok épitőköve (egyszerűsen az nForce2 hatalmas sikere miatt), míg a VIA chipkészlete inkább a relatíve olcsóbb termékekre fog kerülni.

Azt hiszem, ennyi elmélet elég is lesz, lássuk, hogy a fentiekben taglalt architektúrára hogyan szerepelt a gyakorlatban.

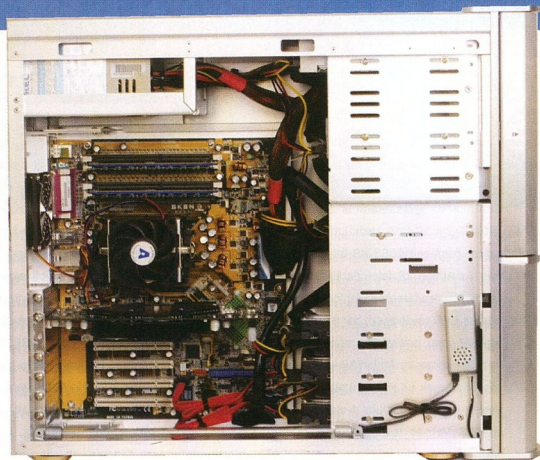
Nem áruunk el nagy titkot, ha bevalljuk, mennyire izgatottan vártuk ezt a pillanatot, amikor végre élőben megismerkedhetünk a processzorral, amely minden bizonnyal meghatározó szereplője lesz az elkövetkezendő néhány év kínálatának. Az interneten fellelhető tesztek sokszor igencsak eltérő eredményeket mutattak, talán jobban nem belegondolni, miért. Így hát igyekeztünk a rendelkezésünkre álló igen rövid idő alatt minél jobban megismerkedni az AMD jelenlegi csúcsmoделlével, az AMD Athlon 64 FX-51-gyel. Tesztgépünk igen tetszetős aluminiumházban érkezett, melyben az ASUS nForce3 Pro lapkakészlettel ellátott SK8N alaplapja, 1 GB PC3200 reg. ECC DDR SDRAM és egy GeForce FX 5900 Ultra szolgálta ki a processzort. Ez utóbbit azonban lecseréltük Sapphire Radeon 9800 Próra, hogy központi egységünk minél jobban kifuthassa magát. Kicsit félve kapcsolunk be a gépet, hiszen ha valami elromlott volna, lehetetlen lett volna időben pótolni. Szerencsére minden rendben ment, az ugyan kicsit furcsa volt, hogy az alaplap BIOS-a „Unknown AMD Processor”-nak, azaz ismeretlen AMD processzornak minősítette, nyilván ez még csak az Opteronokra volt felkészítve. Az is kicsit meglepő volt, hogy az nForce3 meghajtóprogramja még béta állapotú volt, ráadásul júliusi dátumot viselt, de sebai, az eredmények így is igencsak meggyőzők.

Ami a gép beépítet és, két dolog érdemel külön említést. Mint tudjuk, a memóriavezérlő a processzorba került, ezért az NVIDIA úgy döntött, hogy nForce3 esetén egybeépíti az északi híd ből megmaradt AGP vezérlőt a déli híddal, így nagyobb

teljesítmény és alacsonyabb előállítási költség érhető el. Azt is tudjuk, hogy a mérnökök kicsit „elszámították” magukat, ugyanis így a lapka olyan bonyolult lett, hogy a kiváló minőségéről híres SoundStorm hangvezérlőt ki kellett hagyniuk. Mindezek után igencsak érdekes, hogy a lapka hőterhelése olyan alacsony, hogy a Pentium II-es időkől ismert lapkakészlet-hűtő bordáknál is kisebb megoldás került rá, és még így sem melegedett jelentősen. Azt is el kell ismernünk: a Socket 940 terve tényleg nagyon jóra sikerült, a hűtőborda nagyon stabilan, biztonságosan fekszik a processzorra, ugyanakkor az eltávolítás is kellőképpen egyszerű. Ezen túlmenően a vízűtésben gondolkodók számára jó hír, hogy a lyukak így ismét viszszerültek az AMD processzorokat támogató alaplapokra :) A gyári hűtővel már nem voltunk ilyen elégedettek: a borda ugyan jó minőségű vörösréz volt, a ventilátor azonban igen magas fordulatszámon üzemelt, a hangja nem volt túl kellemes. Ez azért is érdekes, mert a SOI nagyon jól dolgozott, egyáltalán nem volt meleg a processzor, tehát lassabb ventilátor is elég lett volna rá.

Sajnos tesztünkhoz nem érkezett meg időben az Intel 3,20 GHz-es processzora, lassabb modell pedig az eltérő rendszersín miatt nem akartunk használni, így egyelőre csak egy Barton-magos Athlon XP 3200+-szal tudtuk összemérni, de ígérjük, alkalomadtán pótolni fogjuk a mulasztást. Így hát arra nem tudunk bizonyítékkal szolgálni, hogy az AMD legújabb terméke

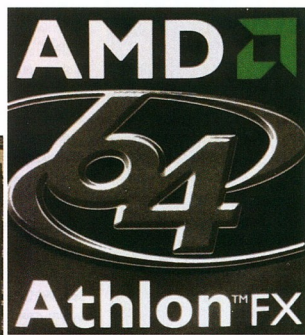
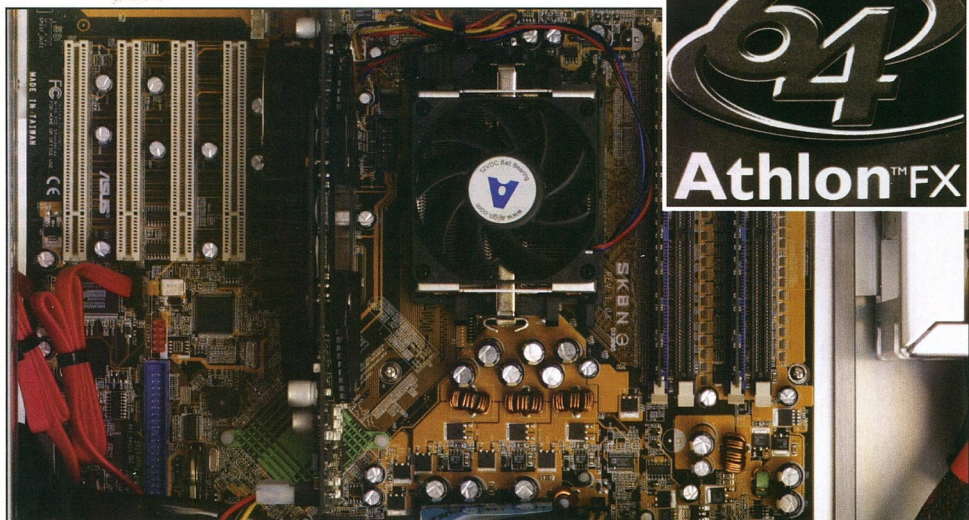

hogy teljesíti az Intel processzoraival szemben, de azért sokszor egyértelmű következtetéseket tudunk levonni így is. Azt pedig teljes egészében megtudtuk, hogy mekkora a különbség jelenleg az AMD hetedik és nyolcadik generációs processzorai között, már csak azért is, mert mind a Barton-magos Athlon XP 3200+, mind az Athlon 64 FX-51 2200 MHz-es őra jelen fut.

Mivel jelenleg egyetlen végleges Windows alapú alkalmazás sincs, amely kihasználja az AMD64 architektúra 64 bites képességeit, a félkész programokkal pedig nem akartunk teljesítménymérésbe kezdeni, csak annyit mondhatunk, hogy a nálunk járt béta Windows XP 64-bit Edition működik, és teljesen stabilnak bizonyult. Így hát valószínűleg tényleg semmi akadályá annak, hogy 2004 első negyedében a

Microsoft külön erre fejlesztett operációs rendszere mindenki számára elérhető legyen. Az új Windowsról még annyit érdemes elmondani, hogy – nem túl meglepő módon – kinézetre teljesen megegyezik a mai, 32 bites Windows XP-vel, azonban számos meghajtóprogram nem működik alatta. Az még csak érthető lenne, hogy az új architektúrával kapcsolatos nagyon rendszerközi dolgok, mint például az nForce3 vagy a videokártya 32 bites meghajtója nem működik, de hogy a RAID vezérlő sem, ez picit meglepő, pedig az összes létező kiadást kipróbáltuk, még a Windows

Server 2003-asat is. Ráadásul a vezérlő nem egyszerűen hibásan működött, hanem a telepítő alaplóból „kiköpte” mondván, a fájl nem megfelelő. Ez csak azért lehet lényeges, mert ezek szerint számos esz-közkhöz külön meghajtóprogramot kell majd beszerezniük a jövő év elején. Nem árt azt is megjegyezni, hogy a 32 bites Windows egyáltalán nem szereti 64 bites társát: mivel utóbbi az NTFS fájlrendszer újabb változatát használja, a 32 bites kiadás lemezellenőrzője teljesen automatikusan, bíról bitre leradírozta a

64 bitest tartalmazó merevlemez, mindezt persze hibajavítás címén.

by, hanem a Car Chase esetén is igen jókora javulást tapasztaltunk. Mivel a mai videokártyák még

nem képesek teljesen kiszolgálni azt a számítás-mennyiséget, amit a FutureMark 3DMark03 elvár,

AKKOR HÁT HÖVETHEZZEN MAGA A TESZT! Itt alapvetően két irányelv vezérelt minket: mivel óriási váltásról van szó, mindenképpen meg akartuk mutatni, hogy „szabadon engedve” a processzort, a videokártya sebességétől minél kevésbé függő beállítások mellett mire képes az Athlon 64 FX-51, ugyanakkor természetesen alapvető fontosságú, hogy azt is tudjuk, a mai valós körülmények között mekkora javulást hoz. Így hát a legtöbb teszt 1024x768-ban futott, de rengeteg 640x480-as eredménnyel is szolgálunk. A teszt során egyébként minden egység – beleértve a videokártyát is – teljesen szabványos, alapbeállításokkal működött.

A SZINTETIKUS TESZTEK. Mivel a nyolcadik generációs AMD processzorok egyik legfontosabb újítása a processzormagba integrált memóriavezérlő, mindenképpen érdemes megnézni, hogy pontosan mekkora javulást is hoz ez. Az alacsonyabb késleltetés, valamint az, hogy végre az AMD-s rendszerek is ki tudják használni a kétszatornás memóriavezérlő minden előnyét, egyértelműen megmutatja hatását. Az AIDA32 memória írás- és olvasás tesztjében ugyanis majdnem kétszer akkora értékeket mértünk, mint az Athlon XP esetén! A PCMark2002 összetett tesztje is közel 75 százalékos javulást mutat, ami igen meggyőző. A SiSoftware Sandra Multimedia tesztje körülbelül öt százalékos eltérést mutat az Athlon XP-hez képest, a lebegőpontos számítások során azonban megmutatkozik a SSE2 előnye, hiszen ennek köszönhetően az Athlon 64 FX-51 35,22 százalékkal teljesít jobban. Kicsit közelebb lépve a valós környezethez az AquaMark3 processzortesztje szintén nagyon jelentős, 31,45 százalékos különbséget mért. Mielőtt rátérnénk a játékokra, azért ne hagyjuk ki az oly népszerű 3DMarkokat sem. Valószínűleg mindenki tudja, hogy a FutureMark elsősorban a videokártyák közötti különbség megmutatására fejleszti programjait, így igencsak meglepődtünk, amikor az első nyolcadik generációs asztali processzor 17 százalékkal magasabb összpontszámot ért el 3DMark2001SE alatt. Ráadásul nemcsak a híres processzorfüggő Lob-

> 3DMARK03

	Athlon XP 3200+	Athlon 64 FX-51	Eltérés
3DMark03	5709	6156	7.8%
GT1 - Wings of Fury	190.4	229.4	20.8%
GT2 - Battle of Proxycon	38	39.3	3.4%
GT3 - Troll's Lair	33.7	34.8	3.2%
GT4 - Mother Nature	34.3	36	4.9%
CPU Score	628	827	31.7%
CPU Test 1	70	96.9	41.8%
CPU Test 2	11.2	13.9	24.1%

> 3DMARK2001SE

	Athlon XP 3200+	Athlon 64 FX-51	Eltérés
3DMark 2001SE	17464	20415	16.9%
Car Chase - Low Detail	231.4	279.1	20.6%
High Detail	80.8	101.6	25.7%
Dragothic - Low Detail	342.6	370.6	8.2%
Dragothic - High Detail	176.5	195.3	10.7%
Lobby - Low Detail	209.5	282.3	34.8%
Lobby - High Detail	93.3	132.3	41.8%

> EGYÉB TESZTEK

	Athlon XP 3200+	Athlon 64 FX-51	Eltérés (%)
AIDA32 - írás	1126	2223	97.4
AIDA32 - olvasás	2800	5396	92.7
PCMark2002 - CPU	6812	7179	5.4
PCMark2002 - Memory	6152	10676	73.5
AquaMark3 CPU	7436	9775	31.5
Windows Media 9 (idő)	68	60	13.3
Sandra Arithmetic ALU	8085	8575	6.1
Sandra Arithmetic FPU	3285	3347/4442	1,9/35,2
Sandra Multimedia Integer	11866	12406	4.6
Sandra Multimedia Float	13017	13631	4.7
Serious Sam TSE	118.4	151.1	27.6
Quake 3 - 1024	309	393.1	27.2
Quake 3 - 640	354	497.6	40.6
Splinter Cell	52.27	54.6	4.5

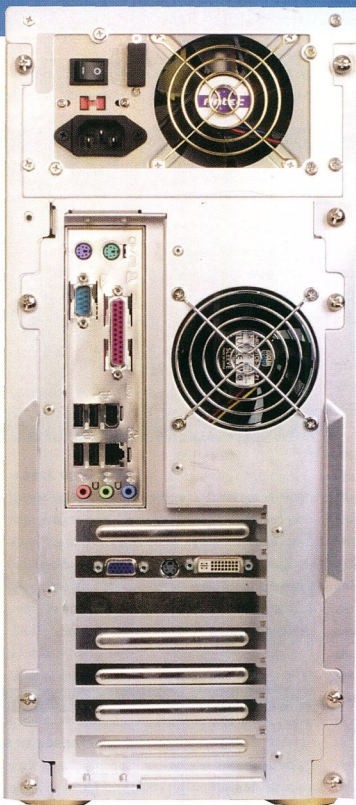
> UT2003

	DM-Antalus 1024x768	DM-Suntemple	DM-Phobos2	DM-Inferno	CTF-Face3	CTF-Citadel	DM-Asbestos
Athlon XP 3200+	190.0	208.1	177.1	162.3	184.7	142.0	241.6
Athlon 64 FX-51	217.9	232.2	208.2	170.4	232.7	186.1	300.5
Eltérés	14.7%	11.6%	17.6%	5.3%	26.0%	31.1%	24.3%
	640x480						
Athlon XP 3200+	202.1	228.2	199.7	262.3	190.3	144.3	243.5
Athlon 64 FX-51	268.0	315.3	261.0	326.5	260.1	190.5	345.5
Eltérés	32.4%	38.2%	30.7%	24.5%	36.7%	32.0%	41.9%

egyáltalán nem meglepő, hogy itt csak 7,8 százalékos a különbség. Azért a processzortest során az eltérés e téren is 24-42 százalék.

Jöhetnek az igazi játékok. Természetesen a legértekezőbb elemzést most is az Unreal Tournament 2003-mal végeztük, de más játékok sem maradtak ki. Érdekesképpen elővettük a már eléggé öregesce Quake 3-at is, mivel igencsak ismert a nagyon komoly SSE és Intel-optimalizáltságáról. Négy év után azonban úgy tűnik, Carmack híressége térdre kényszerül az AMD előtt, hiszen az Athlon 64 FX-51 1024x768-ban 27, 640x480-ban pedig 40(!) százalékkal gyorsabb az Athlon XP 3200+-nál. Tehát az új SSE egység jól sikerült. UT2003 alatt is hasonló a helyzet: 1024x768-ban átlagosan 12-30 százalék a különbség, míg 640x480-ban a 42 százalékot is elér! Igazán látványos volt, amikor egyszerre indítottuk az Athlon XP és az Athlon 64 FX-51 processzoros gépen az Unreal Tournament 2003 640x480-as és 1024x768-as tesztjeit, az Athlon XP még csak éppen hogy elkezdte az 1024-eseket, amikor ellenfele már a végeredményt közölte... A Splinter Cell túlságosan videokártya-függőnek bizonyult, a különbség minimális. Nem mondható el ugyanez a Serious Sam – The Second Encounterról, ebben ugyanis a világ leggyorsabbja címért küzdő új asztali AMD processzor ismét 28 százalékkal gyorsabb.

Sajnos Intelles versenyző hiányában igazán megalapozott végítéletet nem hozhatunk, de azért az egyetelműen kiderül a tesztekből, hogy az AMD hetedik és nyolcadik generációs processzorai között már most óriási a különbség, és ehhez még hozzájönnek

az újabb nForce3 meghajtóprogramok, hogy csak a 32 bitnél maradjunk. Az igazi áttörés természetesen 2004-ben várható, hiszen a Microsoft Windows XP AMD64-re írt változata mindenképpen nagyon jó alapot ad majd arra, hogy sorra jelenjenek meg a megfelelő alkalmazások, ezek közül az első minden bizonnyal az ez év végén megjelenő Unreal Tournament 2004 lesz.

Az Athlon 64 FX-51 700 dolláros ára is azt bizonyítja, hogy ez csak amolyan bemutató példány, valószínűleg idén mindössze 35 000 darab készül belőle, 2004 második negyedében viszont már több mint másfélmilliót kívánnak értékesíteni. Ugyanebben az időszakban egyébként 3,6 millió hagyományos Athlon 64 eladása a cél, vagyis néhány hónap múlva háromból két eladott AMD processzor a nyolcadik generációs modellek közül kerül ki. Ilyen gyors átállás még talán soha nem történt egyik generációról a másikra, hiszen általában az új modellek leglassabb változatai is túl drágák ahhoz, hogy az alsóbb piaci rétegek számára elérhetőek legyenek. Így hát az Athlon 64 FX-ekre legtovábbunknak még várnia kell, de valószínűleg sokkal előbb lesz belőle tömegtermék, mint eddig bármelyik felsőkategóriás processzorból. Karácsonyra azért a tehetősebbeknek biztosan lehetőségük lesz beszerezni egy Socket 754-es Athlon 64-et, az is messze túlszárnyalja bármelyik mai processzort a legtöbb alkalmazásban. ■ HUNOR & YVORI

GAMERONLINE
INTERNETES LÁTÓSZERKEZET

WWW.GAMERONLINE.HU

GAMERONLINE
INTERNETES LÁTÓSZERKEZET

C4D
TRAY

CADESING FORCE-X
FORCE-X

GAMERONLINE
INTERNETES LÁTÓSZERKEZET

GAMERONLINE
INTERNETES LÁTÓSZERKEZET

C4D
TRAY

CADESING FORCE-X
FORCE-X

GAMERONLINE
INTERNETES LÁTÓSZERKEZET

GAMERONLINE
INTERNETES LÁTÓSZERKEZET

C4D
TRAY

CADESING FORCE-X
FORCE-X

GAMERONLINE
INTERNETES LÁTÓSZERKEZET

SZEPTEMBERI

ELŐFIZETÉSI AKCIÓK NYERTESEI

BTC D1648D DVD-ROM-OT NYERTEK

Lányi Miklós	2100	Gödöllő
Magyar Zoltán	4405	Nyíregyháza
Molnár Milán	9700	Szombathely
Oszlanczi Dániel	3300	Eger
Pölöskei János	8800	Nagykanizsa
Sándor István	1156	Budapest
Schmidt András	7451	Kaposvár
Simon Zoltán	1045	Budapest
Szabó István	2051	Biatorbágy
Szűjjártó Csongor	1061	Budapest

HAEGEMONIA: LEGIONS OF IRON PC-CD ROM-OT NYERTEK

Hajdú Edit	6001	Kecskemét
Faragó Ákos	1034	Budapest
Jenes Ákos	2040	Budaörs
Jakab Zoltán	2112	Veregyháza
Kiss Endre Márton	1162	Budapest
Szórath Csaba	8200	Veszprém
Diósné Samu Anna	4021	Debrecen
Urbanek Csilla	2220	Vecses
Versey Zoltán	6640	Csongrád
Vaskövi A.	1410	Budapest

**GRATULÁLUNK A NYERTESEKNEK,
NYEREMÉNYÜKET POSTÁN FOGJUK ELKÜLDENI.**

JELENSZÁMUNK HIRDETŐI

AQUA-PET	121
BALATI COMPUTER	109
CD GALAXIS	19
DEWECO	BIII
GTS DATANET	3
HARDWEREM'96	121
MAGICOMP	109
NOKIA	BII
PIXEL MULTIMEDIA	93
QWERTY	109
VIRUSBUSTER	121

BALATI Computers Bt.

1146 Budapest, Thököly út 88.

!!! 7 évesek lettünk !!!

AMD1900+, GigaByte 7VT600-L (2 év gar.),
256MB/333 DDR RAM,
40GB HDD, Gef FX5200 128MB Tv out VGA,
1,44 FDD, CD-ROM, BILLENTYU, OPTIKAI
EGÉR, 56K FAXMODEM
99.000,- + ÁFA

+ 25 ÓRA INTERNETET ADUNK
AJÁNDÉKBAIL

Tel: 383-2843, 20-9-264-507

E-mail: balati@ahol.com

WEB: www.balati.hu

Nyitva: H-P 9-17h

A Belváros szívében

1054 Budapest,
Bajcsy-Zsilinszky
Üzlet
373-05-82
Szerviz
373-05-81

Számításba^{TV} jövőnk

ABIT NF7 / NF7-S	15.920/20.240	www.magicomp.hu
ASUS A7N8X-X / A7V-600	16.960/17.920	Nyitva:
AMD 1900+/2500+/2600+	10.520/17.920/21.240	H-P 10-20
P4 Celeron 2.2GHz/2.6GHz	13.920/18.920	Szo 10-16
DVD 16/48 LG/Plextor/Toshiba	6.920/8.720/7.520	
System 5.1 Sound System	13.600	
HDD Maxtor 7200rpm 80GB / 120GB	13.900/18.600	
HDD Seagate 7200rpm 80GB / 120GB	14.400/18.400	
Szkenner Mustek 1200	9.920	
Sound Blaster Audigy I. / II.	10.480/15.520	
VGA ATI 9600Pro / 9800Pro	33.920/69.920	
VGA FX 5200 / 5600 128MB	13.360/25.920	

MagiComp

2 garancia év	SD-133 256MB	6.160,-	Compact Flash 256MB	10.960,-
	DDR-333 256MB Intin.	9.920,-	Memory Stick 128MB	10.560,-
	DDR-333 512MB Intin.	17.760,-	Sec. Digital 128MB	9.360,-
	DDR-400 256MB	10.220,-	Sec. Digital 256MB	15.920,-
	DDR-400 512MB	18.600,-	Smart Media 128MB	6.720,-

**Szinte ingyen,
akár 180.000,- Ft
adójóváírással,
részletre is!**

ATX Midi torony P4, 300W
Abit 807 II
Celeron 2 GHz
256 MB DDR 266 MHz
105 gombos, magyar
Samsung Syncmaster 17" 753st
Geforce4 MX 440 64 MB TV
1,44 MB floppy
WD 60 GB 7200 HDD
LG 52X CD-RW
Aloplapon AC'97
Genius SP-G06S
Hálózati kártya alaplapon
Genius 56K belső
A4Tech SWOP-35 optikai görgős
SuSe Linux 8.2 OEM, OEM Panda 6 hónapos
USB PEN DRIVE 128 MB

ATX Midi torony P4, 300W
Abit 807
AMD Athlon XP 1,6 GHz 2000+
256 MB DDR 266 MHz
105 gombos, magyar
Samsung 17" 753st
Geforce4 MX 440 64 MB TV
1,44 MB floppy
WD 60 GB 7200 HDD
LG 48x/24x/48x CD-RW
+ 16X DVD combo
Aloplapon AC'97
Genius SP-G06S
Hálózati kártya alaplapon
Genius 56K belső
Genius Netscroller +
SuSe Linux 8.2 OEM, OEM Panda 6 hónapos
USB PEN DRIVE 128 MB

3 év
QUALITY COMPUTER
garancia

Brutto
179.900,- Ft

Brutto
189.900,- Ft

minden, ami számítástechnika
www.qwerty.hu

www.sulinet.hu

Ne maradj le róla!

Sulinet
expressz

Qwerty Computer: 466-9377, EPSON: 466-5419
Mammut: 345-8255, Duna Plaza: 270-6655

RETRO KUCKÓ

Eredendően úgy terveztem, hogy nem lesz olyan jellegű összefoglalója az 1982-es évnék, mint amilyent az 1981-es évvel kapcsolatban elkövettem, aztán mégis meggondoltam magam. Ugyan az előző számokban ismertett Sinclair ZX Spectrum és a Commodore 64 sikere mindenki más által felülmúlhatatlan lett, azért korántsem ezek a típusok voltak a piacon. Sőt. Az 1982-es évben több száz kisebb-nagyobb gyártó számítógépe jelent meg, némelyik egészen kicsiny példányszámban, némelyik pedig egész komoly mennyiségben. Íme egy-két kiragadott példa.

AZ ATARI ÉS AZ ELRONTOTT 1982-ES ÉV. Itt van például az Atari, mely az otthoni szórakoztató elektronika piac, sokkal pontosabban a játékgép-piac első között megjelent szereplője, amely a 400 és a 800 típusú sorozataival komoly sikereket ért el, ahogyan erről már a '81-es év összefoglalójában megemlékeztünk. 1982 azonban nem hozott túl nagy sikert a cégnek, sőt egy kimondottan végetesnek is mondható esemény is történt.

A mikrogépek terén az 1200XL jelű számítógép az, amelyikről nem írnak arany tintával a cég naplóiban. A 400/800-as sorozat nagy testvéreinek szánva adták ki, egy kicsit módosított processzorral (6502C), és immáron teljes 64K RAM-mal ellátva. Ez volt az első 8 bites Atari számítógép, mely 2 játékporthal volt ellátva, illetőleg egészen remek, új billentyűzetet kapott, amely 4 programozható funkcióbillentyűvel is ki lett egészítve, és persze teljesen új házba költöztették, mely az elő-

dőknél sokkal kellemesebbre sikerült. A gép alapprogramját (amelyet nevezzünk kicsit nagyképen ezúttal is OS-nek, ha már a többi esetében is ezt tettük, és a gyártó hivatalosan is OS XL-nek nevezte el) is módosították, került bele néhány új tulajdonság, mint például a nemzetközi karakterkészletek támogatása. Nyugodtan mondhatjuk, hogy ez a gép volt a legnagyobb lépés a cég 8 bites számítógépeinek történetében. Azonban a fejlesztéseknek „köszönhetően” az 1200XL nem lett teljesen kompatibilis a 400/800-as szériával, számos szoftver és ROM kazetta nem volt használható, így érthető, hogy az Atari csak mérsékelt sikert, egészen pontosan és nem finomítva semmilyen sikert nem is ért el ezzel a géppel, melynek gyártását 1983-ban le is állították.

Magyarországon ez a típus tulajdonképpen egészen ismeretlen volt, így nem is illik bele teljesen sorozatunk koncepciójába. Azonban mégis fontos, hogy itt szerepeljen, történetével ugyanis nagyon jól rá lehet világítani arra, hogy milyen végzetes, amikor egy-egy fejlesztés rosszkor kerül piacra, illetve nem ismernek fel helyesen egy-egy ötletet.

1982-ben a házi számítógépes örület a csúcspontján volt (a világ innen nyugatabbi részén...), kiéleztett harc ment az új számítógépek és a gyártók, továbbá természetesen leginkább az árak frontján. A Commodore agresszív árpolitikájával a legtöbb versenyzőt a padlóra küldte, gondoljunk csak a VIC20 alacsony árára és óriási tömegre az üzletekben, majd egy évvel később a C64-re, amely majdnem mindenkin végzetes csapást mért. Az Atarinál is hamar felismerték, hogy a több év piacra lévő régi szériával a túlélés nem lehetséges, ezért kezdtek egy újnak a megtervezésébe, és ennek az első tagja lett az 1200XL, de ekkor már javában folytak a munkálatok a 600XL és a 800XL gépen, melyek azonban csak egy évvel később jelentek meg a piacon. Ezzel azonban az Atari óriási lépéshátrányba került, és bár a 800XL tulajdonságait tekintve (a hangot leszámítva) vetekedett a C64-gyel, azonban az egy év elegendő volt arra, hogy a C64 behozhatatlan lépésselőnybe kerüljön. Ha nem kísérleteznek az 1200XL eladásával, ami ugye még csak nem is maradt teljesen kompatibilis a 400/800-as szériával, és egyből a 800XL kerül piacra, az Atari talán sokkal jobb helyzetbe kerülhetett volna. Itt pedig térjünk rá arra az eseményre, melyre az Atari '82-es

évének bevezetőjében utaltam.

Jay Miner (1932-1994), aki az Atari2600-at, majd később a 400/800-as gépeket tervezte, felvetette a cégnél egy, a Motorola 68000-es processzorára épülő gép ötletét. A cégvezetés azonban úgy döntött, hogy nem érdemes a drága 68000-es köré rendszert építeni, különösen nem akkor, amikor éppen egy új 8 bites szériát fejlesztenek be (600XL, 800XL), amelyre már nagyon sok pénz telt, és még nem jövedelmezett semmit. Maradtak tehát a jól bevált termékvonallal. Jay Miner azonban nem az az ember volt, akinek, ha egy remek ötlet jut eszébe, nem lehet mondani. Kilépett az Ataritól, megalapította saját cégét, és nekilátott a tervezésnek. Az új cég az Amiga Inc. lett.

A sors kegyetlen firtóra, hogy amikor 1984-ben Jack Tramiel elhagyta a Commodore-t, és megvásárolta az Atari számítógépekkel foglalkozó részét, azonnal fel akarta vásárolni az addigra már rossz anyagi helyzetbe került Amiga Inc.-et, amelyet azonban a Commodore egy jobb ajánlattal megszerzett az orra elől. Talán egy perc erejéig érdemes belegondolni, mi lehetett volna az Atariból és Jay Miner legkedvesebb „gyermekéből”, ha 1982-ben az Atarinál nem csak a könyvelési számokat látnák lebegni a szemük előtt, vagy olyan partnerre talált, mint Tramiel...

TIMEX SINCLAIR 1000. Erről a gépről már futólag megemlékeztünk a sorozatindító ZX81-es cikkben (de mert ezt nem lehet megtenni elég sokszor, hát most újra), ami nem csoda, hiszen ez a gép ugyanaz, csak az amerikai piacra szánt változat, amelyet 1982-ben adtak ki. Minden megegyezik, kivéve a címkét, no meg persze a gigantikus 2 KB memóriát, amellyel ez a gép alapból fel volt szerelve. Hiába, itt is előjött az amerikai gigantománia...

DRAGON 32. Ezt a gépet az európai piac meglepően kellemesen fogadta. Tulajdonképpen alapjaiban megegyezik a TRS80 Color Computer (CoCo) géppel, bár azzal nem teljesen kompatibilis. Néhány szoft-

ver és ROM kazetta képes volt rajra működni, de leginkább nem. Ennek elsődleges oka a gépen lévő ROM, amely más, mint a CoCóban. Az alaprendszer (OS/9) és egy Extended Microsoft Basic foglal benne helyet. A CoCóhoz képest a gépnek hardverileg két jelentős újdonsága volt: a nagyon jó minőségű billentyűzet és a Centronics parallel port. Két évvel később a Dragon 64-es gépen megjelenik az RS232C, és a RAM is 64K-ra nő. A gép szoftverellátottsága egészen jónak mondható. Azonban tudásához képest az ára meglehetősen magas, ezért elterjedtsége sosem vetekedhetett a többi típusával, és ez volt nyilván az egyik oka annak is, hogy Magyarországra meglehetősen kevés példány került.

Technikai paraméterei dióhéjban: Motorola 6809E / 0,894 MHz, ROM - 16K, RAM 32K (64K), Grafika: szöveges képernyő 32x16 karakter, grafikus felbontás 162x256, használható színek száma 8, a hanggenerátor pedig akár 4 szótartományt is képes volt előállítani.

LASER VZ200. A Laser számítógépcsalád Magyarországon szintén a kevésbé ismert típusok közé tartozott, de a világ

többi részén meglepő módon igen elterjedt gépként volt nevezhető. Nálunk a populáció néhány 100 darabra becsülhető, ezek „magánimport” útján kerültek az országba, itthon ezt a gépet nem forgalmazták.

Technikai paraméterei a következők: Z80A CPU 3,58 MHz, 16K ROM (bennre Microsoft BASIC interpreter), 8K RAM (ebből 2K videó-memória, 6K szabad terület a programoknak), a teljes RAM-kapacitás külső bővítővel 24K-ra növelhető. Karakteres felbontása 32x16, grafikus felbontás nincs, csak 128x64-es kvázigrafikus megoldás van, összesen 8 szín használható. A hang nem elkápráztató, 1 csatornás monó prűtyögő van a gépbe építve. Billentyűzete a Spectrumhoz hasonló gumis, annál némileg tisztességebb technikai megoldással. Megjelenítőnek normál TV, háttérárolónak pedig bármilyen hozzátárgalt magnó volt használható, illetőleg gyártottak zetta floppyt is.

Összességében elmondható, hogy habár a VZ200 nem eget rengető tudású mikrogép, de mindenképpen érdekes kis számítógép, s aki egyébként is érdeklődik a régiségek iránt, az alábbi linkeken talál információt, emulátort, programokat.

HOMELAB. Egy igazi magyar csoda. A gépet a Lukács fivérek tervezték és építették, habár ez utóbbi nem egészen jó megfogalmazás, hiszen a tervek közzététele a gépet bárki megépíthette magának, pontosabban a Homelab II-t, mert a fejlesztők az első szériát még nem találták erre elegendő érettnek. Az országban akkor működő számos komputerklub-

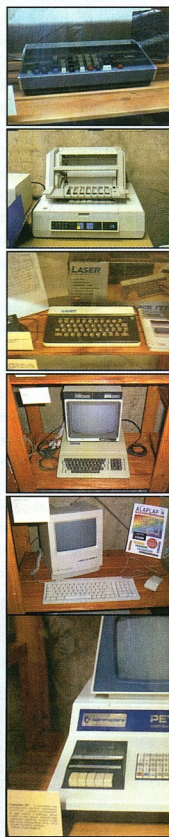
▶ SZÁMÍTÓGÉPVUJTOH EGYESÜLETE

2003. október 26.-án tartja gyűlését a Számítógépgyűjtők Egyesülete, mely alkalommal a tesztelőt hivatalosan is megalakul. A rendezvény helye a Puskás Tivadar Technikum, Budapest IX., Gyáli út 22. Minden érdeklődőt és belépni vágyót szeretettel várunk!

ban és egyetemen építettek ilyen gépeket lelkes amatőrök, akinek ez nagyon remek tanulás és szórakozás volt, nem beszélve arról, hogy megfizethető áron jutottak egészen jó tudású számítógéphez. Ez a gép(család) hamarosan a Retro Kuckóban - sokkal bővebb terjedelemben - bemutatásra kerül.

Egyelőre ennyit 1982-ről, további kellemes nosztalgizást kívánok mindenkinek. ■ **BRAZIL**

▶ HIÁLLÍTÁS

Az Informatikai és Hírközlési Minisztériumban átmeneti jelleggel kiállítás látható a régmúlt idők számítógépeiből. Akit érdekelnek mindazok (és ennél még sokkal-sokkal több!), amelyekről itt a Retro Kuckóban szó volt, feltétlenül keressék fel.

Az IHM címe: 1077 Budapest Dob utca 75-81, a belépés ingyenes. Látogatás előtt célszerű a (06) 40-200-454 helyi tarifával hívható telefonszámon bejelentkezni, különösen, ha nagyobb (pl. iskolai) csoport keresné fel a kiállítást, mely előreláthatólag december végéig látogatható.

A kiállításról a CD-mellékleten hamarosan képfelbontást láthatunk majd, de ne feledjék, az élmény élőben az igazi.

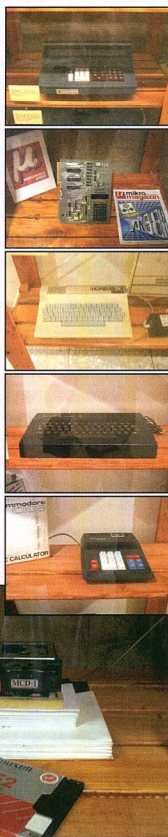
Megjegyzendő, hogy azért is érdemes ellátogatni oda, mivel ma Magyarországon nincs állandó informatikai kiállítás, pedig komoly mennyiségű és értékű ritkaság van a gyűteményekben úgy régi magyar gépekből, mint a világ összes tájáról összegyűjtve. Talán, ha a jelenleg semmire sem használt Divatszarnok épületet az eredeti (habár kódos) terveknek megfelelően az informatika részére hasznosítanák, ott megnyílna az Informatikai Múzeum...

Köszönet a képekért Mislai Péternek.

▶ VAPE GAMER EDITION

CD-mellékletünkre került a legjobb Commodore Plus4 emulátor, a VAPE egy exkluzív kiadása, köszönet ezért a fejlesztő Grósz Attilának. A Gamer Magazin Edition néhány olyan újdonsággal bővült, melyet eddig még egyik kiadott verzió sem tudott (nem is beszélve más emulátorról), valamint találtak néhány programot, amellyel kipróbálhatjuk az emulátor tudását, illetve nosztalgizhattak a régi szép Plus4-es időkkel felelevenítve.

<http://vape.homeserver.hu>

LINUX A SZÁMÍTÓGÉPES JÁTÉKOK VILÁGÁBAN

Beköszönt az Ősz! Ám az évszak váltásával más is változott: a nyár végi linuxos játékok világát elborító csendet, melyet csak néha-néha tört meg egy-két lelkes linuxos játékegyesítő újabb program kiadásával, hirtelen, az özvívízhöz hasonló módon rengeteg új fejlesztés váltott fel. A számtalan újdonságból csemegézve emeltem ki néhány igazán izgalmasnak mondható darabot. Lássuk hát az erre a hónapra jutó játéktömeget.

MistLands a neve annak a nyílt forráskódú online szerepjátéknak, melynek nem is olyan rég jelent meg az első, ugyan még nem játszható játékdemója. A játékot fejlesztők nem titkolt célja olyan, mind Windows, mind linux platformon játszható játék elkészítése, amely hasonló tulajdonságokkal rendelkezik, mint a Dungeon Siege és a Neverwinter Nights. A játék futtatásához tudnunk kell, hogy a fejlesztés során két nagy részt alakítottak ki a programban: egy szerver verziót, amelyet MistServernek hívnak, illetve egy kliensoldali alkalmazást, amely a MistClient nevet viseli. Ahhoz, hogy játszassunk, szükségünk lesz tehát a MistClientre, amely egy aktív MistServerhez kapcsolódik valamilyen módon. A fejlesztők egyúttal azt is kijelentették, hogy ők nem fognak központi, úgynevezett official szervert üzemeltetni. A MistLands játékba való kapcsolódásunkra háromféle lehetőség van. Lehetünk játékosok, akik a játék világában egy-egy karaktert testesítenek meg, és más, hasonló szerepjátékokban megszokott módon a barátaikkal

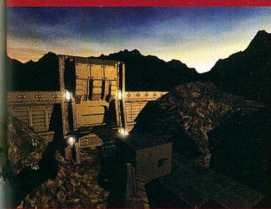
együtt kalandozva teljesíthetnek újabbnál újabb küldetéseket. Választhatjuk a játékmester (Game Master) szerepét. Ekkor a mi feladatunkká válik küldetéseket készíteni a játékosok számára, és egyúttal még valóságosabbá tenni a világot. Valójában láthatatlan szellem módjára létezhetünk, és tehetjük izgalmasabbá a dolgok történéseit, bármiről is legyen szó. Mint írtam, három módja van a játékban való részvételre, így a harmadik lehetőség az építő, vagyis a Builder szerepköre. Az építők készíthet és módosítják a világot, teszik azt egyre jobba és szebbé. A játékosok sosem találkozhatnak az építővel, csak az általuk véghez vitt világrész módosításával. A játék a zerofps.sourceforge.net címen talált otthonra, innen tudjuk a cikk írásakor a nem játszható demót letölteni, és itt érdemes körülnézni az újabb frissítésekért is.

Az Ultima neve szintén ismerősen csenghet a szerepjátékok kedvelők körében. Talán akadnak a cikk olvasói között olyanok is, akik már kipróbálták az Ultima Online nyújtotta lehetőségeket. A most bemutatásra kerülő program háromdimenziós kliens az előbb említett Ultima Online játékhoz. Az Ultima Iris nevet viselő fejlesztés különlegessége, hogy az Ultima Online-hoz eddig készített kliensalkalmazásokkal szemben ez nem kétdimenziós megjelenítést használ, ugyanakkor lehetővé teszi, hogy olyanokkal is játszassunk együtt, akik mégis a második dimenzió szépségeit érzik közelebb magukhoz, és ezért a standard klienssel kapcsolódnak az

online játékhoz. Most persze meg lehet említeni az „Age of Shadows”-t, amely azonban a valóságban a régi kétdimenziós térképet használja kiegészítve azt háromdimenziós karaktermodellekkel, míg az Iris a teljes világot, ideértve a házakat, a fákat, a domborzatot és minden mást valódi háromdimenziós modellekkel készít, és ezáltal nagyban növeli a vizuális minőséget (és persze a CPU terhelését is). A nemrég kiadott első játszható verzió mellett rengeteg, a fejlesztés alatt lementett képet láthatunk a játék site-jának galériájában, amelyek igencsak tükrözik a minőség iránti igényt. Maga a játék szabad szoftvernek készült, és amint az első kiadható verziót elérlik, GPL alá kerül – ígéri a fejlesztők. Ráadásul nagyon könnyű lesz módosítani a számtalan tulajdonságát, mivel az Iris fejlett skriptmogatással rendelkezik. Ez érdeklődők számára a www3.taunusstein.net/~lanatic/iris/hp címen található site hozhat izgalmas percek.

Kissé eltérve az előbbi két szerepjáték világától, most egy ismert first person shooter módosított verzióját fogom bemutatni. A Tenebrae a Quake forráskódjának módosításával létrejött klón, amely főként a kiegészített grafikai megjelenésben tér el az őseitől. Ilyen módosítás a grafikai motorhoz fejlesztett stencil-árnyékolás (stencil shadows) és a fény (per pixel lights). A stencil-árnyékolás lehetővé teszi realiztikus árnyékeffektusok létrehozását a játék világának összes objektumán. A fény, vagyis a per pixel lighting alkal-

maszásával a felületi részletesség egészl ki, és válik szebbé. Ezek az algoritmusok alapjaiban meg egyeznek az új Doom játékban alkalmazottakkal. A ma már minimálisnak mondható hardverigény (PIII 600 MHz, 64 Mbyte RAM, GeForce vagy Radeon videokártya) meglete esetén a programot a tenebrae.sourceforge.net/index.php?page=download.txt címről tölthetjük le.

Legutóbb egy magyar fejlesztésről, az MPlayer médialejátszóról esett szó. Igyekeztem a lényegyet kiemelve bemutatni a képességeit, ám a fejlesztés rohamos üteme miatt az egyébként is széles választék újabb tulajdonságokkal bővült. A fejlesztők érdemként emelem ki, hogy mint manapság minden programban, ebben is sikerült biztonsági rést felfedezni, amellyel illetéktelenek képesek lehetnek programot futtatni a mi számítógépünkön, ugyanakkor a hiba bejelentésére hihetetlen gyorsasággal válaszoltak, és kiadták a javítást hozzá kevesebb, mint egy nap alatt. A 2003.09.25-én, vagyis csütörtökön megjelent hír szerint távolról kihasználható, puffer-túlsordulásból eredő biztonsági rést találtak az MPlayerben.

A www.mplayerhq.hu-n található leírás szerint: „egy távolról kihasználható buffer túlsordulást találtak az MPlayerben. A rosszindulatú támadó létrehozhat egy olyan ASX file-t, melynek beolvasásakor az MPlayer lefuttatja a file-ban lévő ártalmas kódot.” A szintén a site-on található információk szerint a következők az érintett verziók:

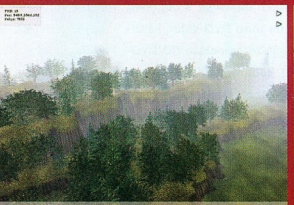
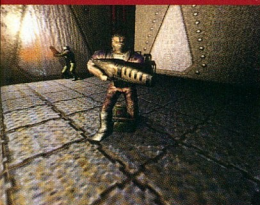
MPlayer	0.90pre	sorozat
MPlayer	0.90rc	sorozat
MPlayer	0.90	
MPlayer	0.91	
MPlayer 1.0	pre1	

A javításra szolgáló, letölthető patch a www.mplayerhq.hu/MPlayer/patches/vuln01-fix.diff címen található. De mert nemcsak a biztonsági rés jelent meg változásként a site-on, íme itt van a kiadott 1.0pre változat néhány jellemzője: Az összes elterjedt codec lejátszására a libavcodeckel. Nem szükséges semmilyen bináris codec! Az új codecek: H264, Indeo3, Sorenson3, VP3, 3ivx, FFV1, ASV1, VCR1/VCR2. Csak az újabb RealMedia file-ok (és egyes QuickTime audioval rendelkező file-ok) lejátszásához szükséges néhány bináris codec; Stabillabb, mint valaha; Tisztabb kód (de a G2 még inkább az lesz); MPEG-TS- (Transport Stream), DVB- és TIVO-támogatás; DivX.com 5.0.5 könyvtár támogatása; Theora- és Matroskatámogatás; Majdnem teljes natív windowsos port (MinGW alapon).

Az MPlayer használatához szükség lesz az aktuális stabil verzióra, amelyet az MPlayer site-járól szedhetünk le. Itt megtalálhatjuk az MPlayer forráskódját, illetve a grafikus felhasználói interfész (GUI) támogatásához szükséges skineket és betűkészleteket. A telepítés szerencsére meglehetősen egyszerű, és tekintettel arra, hogy a fejlesztést végző programozók magyarok, a site-on is, illetve a letöltött forráskódban teljes körű, magyarulvű dokumentációt találunk, amely felöleli a telepítési és konfigurálási kérdéseket és a rájuk adható válaszokat. Ha letöltöttük a forráskódot, nem kell mást tennünk, minthogy kicsomagoljuk, majd a „configure”, másodjára a „make”, ezek után a „make install” kiadásával előbb a számítógépünkre telepített csomagokhoz és persze a tá-

mogatott hardverhez előkészítjük a fordítást, majd elindítjuk, és végül telepítjük a programot. Ha szeretnénk használni a grafikus felhasználói interfészt, az első parancsot egészítsük ki az alábbi módon: „configure -enable-gui -enable-png”. Ha a fordítás hibamentes volt (és általában az szokott lenni), akár befejeztünk is tekinthetnénk a telepítést. Ám az MPlayer egyik sokoldalúságának köszönhetően lehetőségünk van a támogatott felirat-megjelenítés mellett az azokhoz használt betűkészletet is kiválasztani, amelyeket természetesen az MPlayer által elérhető helyre kell tenni. Ez a hely a „~/mplayer” alatt található, az itt fellelhető megfelelő könyvtárakba kell kitömöríteni a betűkészleteket és a skin file-okat, amelyek nemcsak a feliratok, de a grafikus felhasználói interface megjelenítéséhez is szükségesek lehetnek. Az MPlayer korábban annyit emlegetett sokoldalúságából fakad, hogy már alapins-tallációval olyan programt kapunk, mely a legelterjedtebb codecek tartalmazza (általában elég ennyi ahhoz, hogy a legtöbb filmet le tudjuk játszani vele). De ezt még egy olyan tulajdonsága is kiegészíti, hogy amennyiben szükséges lenne valamely médiafájl lejátszásához Windows-alapú codecre, nos, azt is támogatja. Ez a támogatás úgy valósul meg, hogy a Win32 codec csomagot letöltve és felinstallálva az Mplayer minden további nélkül képes azt használni. De a fejlesztők ajánlása alapján érdemes az Mplayer/libavcodecet használni elsőként, tekintettel arra, hogy ez nemcsak gyorsabb, de stabilabb lejátszást is lehetővé tesz.

Zárószóként csak annyit az MPlayerről szóló rész végére, hogy igazán büszkék lehetünk azokra a magyar emberekre, akiknek munkáját a világon számtalan helyen használják. ■ **Fec**

PLEXTOR PX-708A

Info: www.plextor.be

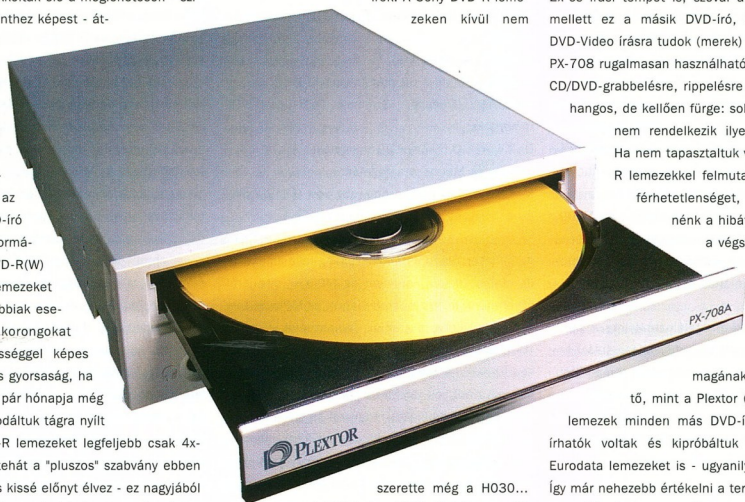
A Plextor első generációs DVD-írója nagy meglepetésre egy kizárólag "pluszos", azaz DVD+RW író lett, ami - mint nem sokkal a megjelenése után kiderült - egy NEC ND-1100A író volt, Plextor kőntőben. A Plextor PX-504A annak rendje és módja szerint meg is kapta a kökémény kritikákat, mert ugyan jóval rugalmasabb firmware programot kapott, mint az eredeti NEC drive, de csodát ez sem tudott tenni. Nem volt vele különösebb baj, de igazából nem tudott olyan sikereket elkönyölni, mint a korábbi Plextor termékek. Valahogy érezték ezt a Plextor fejlesztői és hasonlóan a CD-írókhoz (ahol a Premiummal rukkoltak elő a meglehetősen - szigorúan Plextor szinthez képest - átlagos írók után) a következő DVD-író fejlesztésekor igyekeztek tutira menni. Be is jött nekik. A Plextor PX-708A a leggyorsabb és az egyik legjobb DVD-író a piacon. Duál formátumú, azaz a DVD-R(W) és DVD+R(W) lemezeket egyaránt írja, utóbbiak esetén a DVD+R korongokat már 8x-os sebességgel képes égetni! Bámulatos gyorsaság, ha azt vesszük, hogy pár hónapja még a 4x-es írókat csodáltuk tágira nyílt szemmel. A DVD-R lemezeket legfeljebb csak 4x-esen képes írni, tehát a "pluszos" szabványt ebben a Plextor íróban is kissé előnyvel élvez - ez nagyjából tükrözi is az általános piaci helyzetet, miszerint a DVD+RW kezd elhúzni a DVD-RW-val szemben, pedig utóbbi több éves előnnyel indult az írási DVD formátumok zűrzavaros versenyében. A Plextor PX-708A nagyon ríktő, szép színes dobozban érkezett (valahogy olyan érzésem van, hogy a doboz design a régi SCSI CD-írók óta nem erőssége a cégnek), vasos szoftver melléklettel (házi DVD-Video készítő szoftver, DVD-Video lejátszó és persze CD/DVD-író program is van hozzá), többnyelvű kézikönyvvel és igényes kiegészítőkkel (kábel, csavarok). A drive az első Plextor meghajtó, aminek végre bájosan nyitódik-csukódik a tálcája (eddig a BTC meghajtóknál láttam ilyen elegáns tálcavezetést, ami az utolsó szakaszon lelassul, abszolút nem csattan, szóval frankó). A tálcát természetesen belül fekete színű, ennek nem csak esztétikai, de technikai oka

is van (elnyeli a feleslegesen szóródó fénysugarakat, amelyek még a precíz lézerfejek esetén is előfordulnak - nagyon tudományos magyarázat és állítólag valóban hasznos). A meghajtó egyébként kapásból rosszul kezdett nálam, ugyanis Sony gyártású DVD-R lemezre nem hogy írni nem hajlandó, de ilyenekekről olvasni sem akar, szóval azért tartogatott kellemetlen meglepetéseket is. A drive ugyan már nem NEC gyártmány - legalábbis egyelőre nem lehet megfeleltetni egyetlen NEC által fejlesztett meghajtónak sem -, de azért hasonlóan finnyás a lemezekre, mint általában a NEC DVD-írók. A Sony DVD-R lemezekben kívül nem

firmware sajnos még nem volt hibátlan, ezért a 8x-osan megírt lemezeket számos olvashatatlan pontot találtunk, de a gyorsan kidobott firmware frissítés (Plextor termékátmozgatók újra a csúcsos!) megoldotta a problémát: az így megírt lemezek a 8x-os sebesség ellenére nem voltak rosszabbul olvashatók, mint mondjuk a 4x-esen megírt DVD-R korongok! Az íróban tehát vannak tartalékok, a kimondottan 8x-os írása ajánlott DVD+R lemezekkel várhatóan még jobb minőséget lehet majd elérni. A drive jó minőségben írja a DVD-R lemezeket, a 4x-es korongokhoz szépen felajánlja az 1x-es és 2x-es írási tempót is, szóval a Pioneer 106/A06 mellett ez a másik DVD-író, amit kimondottan DVD-Video írást tudok (merek) ajánlani. A Plextor PX-708 rugalmasan használható CD-írássá és akár CD/DVD-grabbelésre, ripelésre is. Nem zűg, nem hangos, de kellően fűrgő: sok DVD-ROM olvasó nem rendelkezik ilyen elérési idővel. Ha nem tapasztaltuk volna a Sony DVD-R lemezekkel felmutatott furcsa összeférhetetlenséget, kénytelenek lennénk a hibátlan szót használni a végső jellemzés során.

Igy azonban kicsit savanyú a szánk íze, mert ilyet nem engedhetne meg magának egy olyan fejlesztő, mint a Plextor (ugyanazok a Sony lemezek minden más DVD-íróban tökéletesen íráthatók voltak és kipróbáltuk a Sony gyártású Eurodata lemezeket is - ugyanilyen eredménnyel).

Igy már nehezebb értékelni a terméket, annyi bizonyos. Ellenben a gyors firmware update, ami orvosolta a 8x-os írás problémáját, számunkra annyit jelent, hogy a Plextor foglalkozik az inkompatibilitási gondokkal - reménykedjünk benne, hogy ez pici hiba is javításra kerül a közeljövőben. A viszonylagosan magas ár (nettó 55ezer forint kiskerben) ellenére a szívünkbe zártuk az új Plextor író, mindenesetre sokkal jobb benyomást tett ránk, mint a PX-504A. Ha az ára egy kicsit lejjebb megy, és megérkeznek a dedikált 8x-os DVD+R lemezek, akkor ár/teljesítményben leszoríthatja a trónról a jelenleg adu-ásként elkönyvelt Pioneer 106/A06-ost. A Plextor PX-708A minden ízében Plextor termék: profi kivitelű, kitűnő termékátmozgató áll mögött, királyi göggel nem hajlandó írni a noname lemezekre (és sajna a Sonyra sem) és persze kicsit drága. Mi szerettük azért. ■ PPÉTER

szerette még a H030...

kóddal kezdődő (fehér tetejű)

Princo lemezeket sem (a tünet ugyanaz, a lemez berakása után egy ideig villog a led, aztán vagy kilöki a tálcát, vagy nem, de utóbbi esetben a tálcakilökést az írás megkezdésekor végzi el). Más sorozatú Princo lemezzel állítólag működik, de nekünk nem volt módunkban kipróbálni. A meghajtó egyébként gond nélkül elfogadta a Verbatim, Pioneer, Maxell, TDK, Immedia lemezeket, akár DVD-R, akár DVD+R koronggal próbálkoztunk. Amit elfogad, azt legalább ragyogóan írja - ezt viszont el kell mondanunk róla. A 4x-es, RICH/JPN gyártókkal készült DVD+R lemezekhez (a Philips 4x-es DVD+R lemezei többnyire ilyenek) nagy meglepetésre felajánlotta a 8x-os írási sebességet is, szóval ki tudtuk próbálni, milyen érdekes 9 perc alatt teleírni egy 4.7 GB-os lemezt. Az első, gyári

Küldj üzenetet a Gamer Magazin SMS-falára!

Beindítottuk új szolgáltatásunkat, az SMS-üzenőfalat! Kérdezz a szerkesztőktől vagy a cikkíróktól! Elakadtál valamelyik játékban? Nem megy az új grafikus kártyád? Kérj segítséget az üzenőfal segítségével! LAN-partyra keresel játékos társakat? Özdon? Scene bulit szervezel Kecskeméten? A Gamer Magazin SMS-üzenőfala erre is lehetőséget nyújt! Az üzeneteket a Gamer munkatársai természetesen folyamatosan szemmel tartják, de az is meglehet, hogy valamelyik olvasónktól hamarabb kapsz a választ a kérdésedre!

Az üzenőfal elérhető a Gamer Online-on keresztül (www.gameronline.hu), és az adott havi termés teljes egészében felkerül a Gamer Magazin CD-mellékletére is (ahol lehet, ott a válaszokkal együtt!). A leginkább közérdeklődésre számot tartó – játékprogramokkal kapcsolatos – kérdésekre az újság Mentőöv rovatában személyesen válaszolunk!

Fontos! Ha gyors segítséget szeretnél kapni, akkor mindenképpen írd bele az SMS-be a telefonszámodat és a nevedet, ugyanis ezeket a személyes információkat (telefonszám, előfizető neve) nem kapjuk meg a szolgáltatótól!

Hogyan is? Az üzenetet a következőképpen tudod feladni az SMS-falra: az üzenetet a **GAM** szócskával (lehetőleg csupa nagybetűvel), majd egy szóközzel kell kezdeni. Ez után jöhet az általad feladni kívánt szöveg! A telefonszám, ahova üzenhetsz: **06-20-9000-628**. A sikeres feladásról értesítést kapsz!

A Gamer Magazin üzenőfalára küldött SMS természetesen **NEM** emelt díjas! Annyiba kerül, amennyit a szolgáltatód egyébként is számláz a rendszer SMS-ekért!!!

LÉGY OTT...

te is az SMS falon!

Figyelem! A szerkesztők fenntartják maguknak azt a jogot, hogy az üzenőfalról kimoderálják az oda nem illő üzeneteket: pl. a kereskedelmi jellegű szövegeket (XY boltban RAM akció stb.) és a vulgáris, rasszista vagy sértő megjegyzéseket. Az elküldött üzenet 160 karakternél ne legyen hosszabb, mert ez esetben két üzenetnek veszi a rendszer. Az ékezetes karaktereket mellőzzétek ha lehet.

Remélhetően sokan igénybe fogjátok venni ezt az új lehetőséget! A szolgáltatással kapcsolatos ötleteket természetesen szívesen vesszük! gamermagazin@lpma.hu

GRAB ROVAT

RÉTEGZÖDÉS. A hónap nagy híre, hogy a DVD+RW Alliance bejelentette a kétrétegű DVD+R lemezt. Jövőre valószínűleg már a boltokban lesz - legkorábban a CeBit időpontjára saccolom a tényleges megjelenést, de még inkább az év közepére. A kétrétegű írható DVD lemezzel kapcsolatban az előző CeBit-en már keringtek pletykák, de érdemi információkat nem sikerült kicsikarnunk a Philips képviselőitől - a magabiztos mosoly azonban arra engedett következtetni, hogy nem ülnék tétlenül a babérjaikon. Akkor azt mondták, hogy idén karácsonyra várhatunk majd egy nagyobb jelentőségű bejelentést, amely alapjaiban rázza majd meg az írható DVD lemezek piacát, gondolom erre gondoltak (bár még nincs karácsony). A kétrétegű DVD+R lemezek fejlesztésekor az volt a cél, hogy a megírt lemez fizikai, optikai jellemzői a lehető legközelebb álljanak a gyárilag préselt kétrétegű lemezekéhez. Bravúros technikai megvalósítást igényel a két hordozórét egymás feletti elhelyezése, hiszen az alsó réteget úgy kell tudni "megírni" a jelrögzítést végző

lézersugárnak, hogy közben "átvilágítson" a felsőbb rétegen. A lézersugár precíz fókuszálhatóságának köszönhetően ezt viszonylag könnyen sikerült megoldani, azonban nagy munka lehetett megvalósítani, hogy a megírt lemez dekódolhatósága, a rétegek fényvisszaverése a gyári korongokéhoz hasonló legyen. Úgy tűnik sikerült megoldani, bár a sajtóbejelentés inkább úgy fogalmaz, hogy a leolvasás minősége - a jelenlegi asztali lejátszóknak és DVD-ROM olvasóknak - inkább csak "kielégítőnek nevezhető". Ha figyelembe vesszük, hogy a sajtóanyagok sokszor túloznak, akkor ez nem túl kecsegtető. Nem szeretnék vészmadár lenni, de mivel a jelenlegi, egyrétegű DVD+R és DVD-R lemezekkel is sok kompatibilitási gond akad, ezért kis kételkedéssel fogadom az optimista becsléseket. Körülbelül lapzártá idején érkezett a hír, miszerint a Pioneer is bejelentette a DVD-R szabvány kétrétegű változatának fejlesztését. A jelek szerint egyelőre kissé elmaradtak a "pluszos" csapathoz képest - legalábbis a kétrétegű lemezekkel -, hiszen a DVD+RW Alliance már műkö-

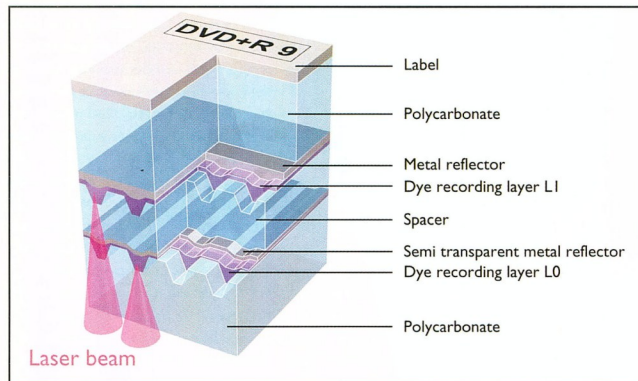
dó prototípusokkal büszkélkedhet és megszületett a végleges szabványmódosítás is, amely tartalmazza a DVD+R 9 technikai specifikációt. Az mindenesetre 100%, hogy az újabb, kétrétegű lemezek írásához új meghajtókra lesz szükség.

www.dvdrw.com/press/dualayer.htm

www.pioneer.co.jp/press/release125.html

NERO 6.0.0.19. Úgy tűnik, hogy egy szoftvertermék piacra dobása és első hibátlan változatának megjelenése között tetemes időnek kell eltelni. Na jó, nem szapulom a Nero fejlesztőit, mindenesetre ideje volt már egy olyan 6-os Nero változatot kiadni, amelyik nem szenved szokatlan betegségekben. Múlt hónapban is kellett néhány tanácsot adnom, miért nem szabad feltelni az akkori legfrissebb változatot. A Nero 6.0.0.19 - lapzártakor az utolsó hivatalos változatként - kiheverte a balszerencsés indulás viszontagságait és végre egy hibátlan (legalábbis a 6-os változattal bevezetett új hibákat tekintve), jól működő Nero 6-at ad a felhasználóknak. Működik a túlírás, a program végre helyesen számolja ki az üres CD-R lemez kapacitását, DVD-Video módban szabványos fájlok rendezése és a fájlrendszer formázása - tehát nyugodt szívvel merem ajánlani mindazoknak, akik eddig nem merték lecserelni jól működő a Nero 5/5.5-öt. A Nero 6-os programcsomagban nem csupán a főprogram kap sorozatos frissítéseket, érdemes letölteni a NeroVision Express és a Nero MediaPlayer csomagot is, hiszen ezekkel együttesen tud olyasmit felmutatni a megújult szoftver, amiért talán már érdemes váltani egy korábbi változatról.

CD-S HÍREK. Az írható CD-k, CD-írók piacán már nem szabad csodára várni. Felrengető újdonságok, hangoztos bejelentések már nem várhatók a CD-R kapcsán. Egyetlen számottevő hír a 32x-es HS (High Speed) CD-RW lemezek bejelentése volt (eddig maxi-

mum 24x-es újrírható lemezek voltak forgalomban, de azok is meglehetősen ritkának számítanak). A CD-R lemezekkel kapcsolatban semmilyen fejlesztésről nem érkezett hír - azt hiszem, ez már így is marad. Sebességben a CD-R írás már nem rejt tartalékokat, a lemezek gyártói inkább a minőségi fejlesztésekre mennek rá - erre viszont szükség van, mert hiába vannak supergyors CD-írók, ha a lemezek többsége gyakorlatilag alkalmatlan a 48x-os és 52x-es írási sebességre. Jelenleg senkit nem bízotok az ilyen tempójú írásra, a mostanában kapható legjobb lemezek is valahol a 32x-es égetési tempó környékén adják a legjobb minőséget, Audio CD írásnál pedig még ennél is lassabbra kell fognunk a szapora írókat. A CD kihalásától azonban még mindig nem kell tartanunk, a rengeteg eladott CD-író és lejátszó hatalmas piaci igényt generál, így nem kell attól félnünk, hogy mostanában vásároló írókat nem tudjuk majd mire használni egy év múlva (olvasónak jó lesz, hehe).

CD-RW, HS CD-RW, US CD-RW. Itt az ideje, hogy egyszer és mindenkorra - szándékaim szerint utoljára - tiszta vizet öntsünk a pohárba. Nagyon sokan írnak levelet, hogy az újonnan vett CD-RW lemezt nem tudja letölteni vagy újírni az otthoni gépben használt - eddig jól működő - CD-író. Az újrírható CD-RW lemezekből - jelenleg - három generáció létezik. Az első generációs CD-RW lemezeket minden újríróval tudjuk törölni és írni, ezek a lemezek azonban maximum csak 4x-es sebességekkel lehetnek. Annak idején volt ebből kizárólag 2x-es is, csak később jelentek meg a 4x-es változatok. Ezek a CD-RW, azaz Compact Disc ReWritable korongok. A következő generációs lemezek az úgynevezett High Speed CD-RW lemezek. Tessék figyelni, a High Speed, másképpen a HS a lényeg. Ezekre a lemezekre általában a 4x-10x, illetve 4x-12x jelölés kerül, de ettől függetlenül nem használhatjuk őket azokban az első generációs újrírókban, amelyek ugye a 2x-es és 4x-es CD-RW (HS nélkül!) lemezeket tudják írni. Tudom, meglehetősen, mert a 4x-10x jelölés azt sugallja, hogy egy korábbi, 4x-es CD-RW íróval is sikeresen próbálkozhatunk, de sajnos nem így van! A HS CD-RW lemezeket csak azokban az írókban használhatjuk (írásra és törlésre, az olvasás más lapra tartozik), amelyek a HS CD-RW (vagy US CD-RW, lásd később) logót viselik az előlapjukon. A HS CD-RW írók némelyike az ilyen lemezeket megírja 4x-es, 6x-os, 8x-os, 10x-os, vagy akár 12x-es sebességgel is. Van olyan író (Pioneer korábbi DVD-írói) amelyek ugyan megírják a HS CD-RW lemezeket, de legfeljebb 4x-esen. Tehát igazából nem az alkalmazható írási sebesség a különbség: a HS CD-RW lemezek fizikai adattárolása más, mint az első generációs, sima CD-RW lemezeké, ezért kell újabb író hozzájuk (és nem a nagy írási sebesség miatt). A HS CD-RW írására képes írók az első generációs RW lemezeket is meg tudják írni, értelemszerűen a lemezen feltüntetett maximális írási sebességgel. Visszafele tehát szerencsére működik a kompatibilitás. De hogy legyen minek örülni, van még

egy szabványunk az újrírható lemezekhez, mégpedig az US, azaz Ultra Speed CD-RW korongoké. Az Ultra Speed CD-RW lemezek nem írhatók meg sem az első generációs, sem a High Speed CD-RW írásra hivatott készülékekkel, hanem a legújabb CD-írókra (amelyeken az Ultra Speed CD-RW logó is szerepel) lesz szükségünk. Az US CD-RW írók természetesen visszafelé kompatibilisek a korábbi szabványok lemezeivel és képesek azok megírására (azok eredetileg feltüntetett maximális sebességével). Tehát, ha újrírható CD lemezt megvünk vásárolni, akkor első körben meg kell győződnünk róla, milyen szabványt támogat az írónk, majd ez alapján kell beszerezni a RW lemezt. Sajnos nem mondhattunk, hogy bőség zavarával kecsegtetnénk minket a szaküzletetekben, de azért nem nehez az írónkba való újrírható lemezt szerezni.

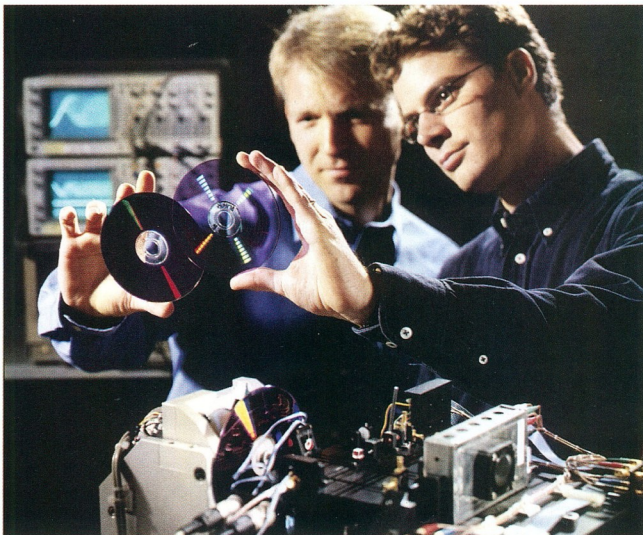
ÁRJÁNLOTT DVD-R LEMEZEH. Minden második levél arról kérdez, milyen jó minőségű DVD-R lemezt tudok ajánlani, főleg gyorsabb (4x-es) íráshoz. Ez ugyan függhet a használt írótól is (a NEC ND-1300 például hajlamos nem írni olyan lemezekre, amelyek más meghatározott kiűzőn használhatók, ugyanígy van szinte minden írónak egy-egy "tiltott" lemeze), de közkívánatra álljon itt az én személyes toplistám. Nagyon jók a Pioneer és Verbatim lemezek, kár, hogy viszonylag drágán lehet beszerezni őket. Ugyanez érvényes a Maxell és TDK korongokra is. A sokat szidott Princo DVD-R lemezekkel nekem nem volt rossz tapasztalatom, bár nem árt figyelni, melyik sorozatról milyen pletykák terjednek a fórumokon. Az új Eurodata lemezek a Sony salzburgi gyárában készülnek, érdemes kipróbálni őket, bár az új Plextor író nem hajlandó írni ezekre (semmilyen Sony lemezt nem tudtam megejtet-

ni vele, ez érdekes). A Primedisc lemezek nagyon jók, a DVD-R korongjaik - hasonlóan a CD-R lemezekéhez - Ritek gyártókódot tartalmaznak, de általában sokkal jobbakként, mint a noname kategóriájú, egyéb Ritek (kódlat készült) DVD-R lemezek. A névtelen, márkátlan lemezek közül a Ritek és Princo gyártókkal ellátott lemezeket érdemes kipróbálni. Fontos, hogy mindenképp próbálj ki egy-egy lemezt, mielőtt potyára bevásárolsz belőle. A gyűsanás olcsó, kétes eredetű lemezekről óvakodni kell, az Artisus hologram meglete sem garancia arra, hogy valóban jó minőségű terméket kapsz! A 4x-es lemezekkel egyes 1/2x DVD-R írókban gondod lehet, ha nem frissítesz firmware-t és az ilyen íróknál az is előfordulhat, hogy 1x-esen tudsz majd a 4x-es DVD-R korongokra írni. Ennek hátterében az áll, hogy a 4x-es lemezek már egy új szabvány alapján készülnek és nem minden 1/2x-es DVD-író képes az ilyen médium 2x-es égetésére. A Pioneer DVR-103/A03/104/A04 írókhoz kötelező a firmware frissítése, ellenkező esetben az író tönkre mehet a régebbi firmware program hiányossága miatt, ha 4x-es lemezzel próbálsz írni vele! A firmware frissítéssel sajnos meg kell barátkozni, ha mostanában DVD-írásra adod a fejed, ugyanis a rendszer még meglehetősen képlékeny és az újabb lemezek, újabb gyártók megjelenése miatt állandó mozgásban van az egész miskulancia. Még valami: DVD-Video célra nem feltétlenül bölcs dolog 4x-es írni (még a márkás, szuper lemezek esetén sem)! Ajánlott olvasmány:

www.pioneer.com.au/multimedia/dvd/dvd_index.htm

Legközelebb a DVD+R(W) lemezekkel folytatjuk.

■ PPÉTER

HARDVER FÓRUM

Sziasztok! Nem kimondottan hardver-téma, de a múltkori cikk vírusvadász részének folytatásaképpen – nem utolsósorban a kapott olvasói visszajelzések miatt – muszáj foglalkoznunk a vírusokkal. Egy elfogadhatóan csendes, majdnem vírusmentes 1-2 év után a vírusírókban ismét fellángolt a harci kedv és az önmegvalósítási vágy. Ennek eredményeképpen lassan naponta érkeznek vagy új, vagy módosított vírusok a postafiókomba e-mail melléklet formájában, a legújabbak pedig maguk keresik meg az Internetre csatlakozó gépeket.

Nem szeretnék a technikai részletekben túlzottan elmélyülni, fogadjuk el tényként azt, hogy napjainkban alapvetően kétfajta vírus létezik. Az egyik fajta csak akkor képes megkezdeni áldásos tevékenységét, ha valamilyen formában, mondjuk egy gérgékkattintással elindítjuk. Ezek tipikusan levélmellékletként érkeznek, .com, .exe, .bat, .scr, .pif kiterjesztéssel rendelkeznek, a nevük nem egyszerű csábító, pl. „annakunykova_sex.scr”. Amennyiben a mellékletet óvatlanságból elindítjuk, a vírus azonnal beépül az automatikusan induló programok közé, különféle helyekre elemi saját magát, és a levelezőprogram címlistájában található címekre levélmellékletként automatikusan továbbküldi magát. Aki szélessávú Internet-eléréssel rendelkezik, azok szinte észre sem veszik a vírus tevékenységét, legfeljebb azt látják, hogy az Internet-állapotot jelző monitoroskák fel-felvillannak akkor is, amikor semmiféle internetes tevékenység sem történik. Továbbá várható a címlistában szereplőtől egy-egy nem kimondottan kedves hangú válasz is, melyben közlik, lehetőleg kíméljük meg őket a hasonló küldeményektől. Ilyenkor a tapasztalatlan felhasználó csak a fejt vakarja, hiszen azt sem tudja, merre hány méter, fogalma nincs arról, hogy vírusa van. Ezek a vírusok más kárt nem csinálnak azon kívül, hogy egyes példányaik a gépen található .doc, .xls fájlokat, esetleg ezek részeit küldik tovább a levelezőprogram címlistájában található címekre, mellékelve saját magukat. Én is kaptam már szakdolgozat-részletet, ügyvédi felszólítást, sőt, egyszer még végrendeletet is. Ezek ellen a vírusok ellen viszonylag egyszerű a védekezés. Semmilyen levélmellékletet ne nyissunk meg, hanem a mellékleteket mentjük el egy erre a célra kijelölt mappába, nézzük meg víruskeresővel, és ha valamelyik fertőzöttnek bizonyul, azonnal töröljük.

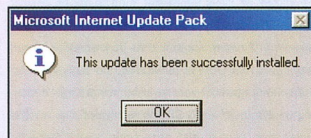
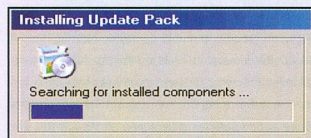
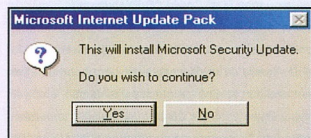
A másik, sokkal alaptalamosabb vírus hatásmechanizmusának megértéséhez tudnunk kell azt, hogy számítógépünk az Internetre kapcsolódáskor sok kis ablakban keresztül – ezeket portnak nevezzük – kommu-

nikál, ha honlapokat böngészünk, ha fájlokat töltünk le, ha IRC-zünk, ha ICQ-zunk stb. Ezen túlmenően minden gépnek van egy egyedi IP – Internet Protocol – címe, mellyel azonosítható. Vannak statikus, és vannak dinamikus IP-cím kiosztások, az ADSL példailag dinamikus, azaz a gép minden ADSL-re történő kapcsolódáskor más-más IP-címet kap, és van statikus, azaz állandó IP-cím, ezt általában a kábelnetes szolgáltatók adják. Tulajdonképpen teljesen mindegy, hogy az IP-cím statikus, vagy dinamikus, ez a féreg megtámad minden védtelen gépet. Egy gazdagpérről kikukucsálva szemügyre vesz egy IP-cím tartományt, a tartományban működő számítógépet keres. Ha talál ilyet, akkor megnézi, hogy egy bizonyos kis ablakos – azaz port – nyitva van-e. Ha igen, akkor huss, már bele is röpben a védtelen számítógépbe, ott kényelembe helyezi magát, és az említett kukucsálós módszerrel szépen terjeszti magát tovább. Tulajdonképpen azon kívül, hogy az Internetforgalmat lefogja, hibáüzenetekkel bosszant, más kárt nem csinál. De... és most jön a de. Ha jól belegondolunk, akkor ezzel a módszerrel sok százezer, esetleg millió számítógépbe bejutva, ezek egyesített számítási képességét, Internet-sávszélességét kihasználva a vírus gazdája óriási hatalomhoz juthat. Ne félünk ki-mondani: de már nem a klasszikus, hitelkártyaszámokat, személyes adatokat kutató vírusoscska. Ez már a digitális bűnözés egyik korai előfutára. Sok ezer géppel meg lehet bénítani komoly rendszereket, sok tízezer géppel is lehet állítani atomerőmű-hűtő-rendszereket, sőtétésébe borítani kontinensnyi országokat. Nevezetesen paranóliáknak, nevezetesen örülnék, de az elmúlt két év általunk ismert terrorista, vagy terrorista-gyanús eseményei nem cáfolják az elméletemet, és – szerintem – nem ismerünk mindent... Nem ragozom tovább, ez az eszmefuttatás messze vezetne. Nézzük meg inkább, mit tehetünk a behatolás ellen. Szoftveres, vagy hardveres tűzfal. Ez mindennek a kulcsa. Minden ablakot – portot – zárva kell tartani, és csak az arra illeltek, általunk engedélyezett program kommunikációját engedélyezni. A broadband routerek erre a célra kiválóan megfelelnek. Éppen biztonsági okokból sokan használnak Linuxot futtató, kis teljesítményű számítógépet hasonló célokra, de egy router beszerzése mindenképpen hasznosabb. Amennyiben úgy érezzük, hogy vírusunk van, esetleg a víruskereső is jelzi, de irtani nem tudja, soha ne essünk pánikba. Azonnal kapcsoljuk le a gépet az Internetről – húzzuk ki a kábelt. Indítsuk a gépet újra csökkentett üzemmódban, és futtassuk a rendkívül hasznos msconfig.exe

programot. Nézzük meg az automatikusan induló programok listáját, egy kis gyakorlattal felfedezhetjük az automatikusan induló vírusot. Szedjük ki a pipát az indítási négyzetből, okézzuk le az akciót, és indítsuk a gépet újra, ismét csökkentett módban. Jöjjön megint az msconfig.exe, ezúttal azt is nézzük meg, hogy az immár el nem indult vírus melyik könyvtárban van, onnan töröljük ki kíméletlenül. Ezután futtassuk le – még mindig csökkentett módban – a víruskeresőt a biztonság kedvéért.

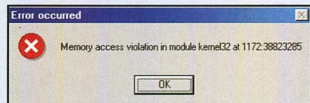
A teljesség igénye nélkül nézzük meg az utóbbi időszak leggyakrabban felbukkant vírusait. Ezek kizárólag a Windows 2000, Windows XP, valamint a Windows Server 2003 operációs rendszert futtató gépeket támadják kihasználva az operációs rendszerek használata során napvilágra került biztonsági réseket.

I-WORM.SWEN. Rendkívül veszélyes. Terjed e-mail mellékletként, a Kazaa file-leltető hálózaton, IRC csatornákon. Elindítása után azonnal blokkolja a legutóbbi antivírus-programot és a szoftveres tűzfalat. A kis ravasz a legelső indításakor szimulálja egy Microsoft Security Update letöltését.

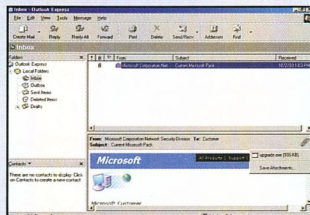
Beírja magát az automatikusan induló programok közé, e-mail címetek keres a DBX, MDX, EML, WAB kiterjesztésű fájlokból, a talált címekre a Microsoft nevében egy biztonsági javítás elindítását javasol e-mailt küld, melynek melléklete a vírus maga. Tudnunk kell, hogy a Microsoft soha nem küld a felhasználóknak biztonsági javításokat. Ha víruskereső prog-

ramot akarunk indítani, vagy a tűzfalat indítanánk el, az alábbi hibaüzenetet adja:

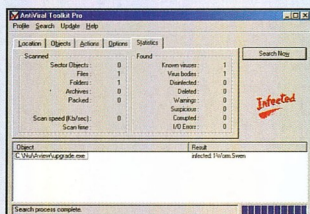

A Swen által víruskereső futtatásakor generált hibaüzenet.

Éppen a cikk írásakor érkezett egy Swen-küldemény a munkahelyi gépemre.

A Swen vírus által küldött hamis Microsoft Security Update.

A mellékletet elmentve, és AVP-val megvizsgálva meg is van a Swen.

WORM.WIN32.WELCHIR. Alattomos féreg, nyitott porton keresztül jut be a gépbe. Bemásolja magát a Windows\system32\wins könyvtárba dlhlost.exe néven, majd a Windows\system32\dlcache könyvtárból szintén a wins könyvtárba másolja a tftpd.exe nevű fájlt, átnevezi svchost.exe-nek, és létrehoz egy Internetmegosztást. Ha a gépen megtalálja a Lovesan nevű vírus által telepített maxblast.exe nevű fájlt, akkor azonnal törli, majd átnevezi a gépet, és ha nem történt meg, akkor elindítja a Lovesan vírus ellen kiadott Microsoft Security Update letöltését. Ha ez megtörtént, a gépet újraindítja, újraindulás után aktiválja magát, és a bevezetőben említettek szerint küldi magát tovább a nyitott, védetlen 135-ös vagy 80-as porttal rendelkező gépekre. A vírus 2004. Január 1.-én 0 órakor törli magát. Miután ez a vírus nem írja be magát az automatikus indítású programok közé, kukkantunk be abba a bizonyos wins könyvtárba. Ha ott megtaláljuk az említett két fájlt, akkor bingó, sikerült besznünk a Welchit – nekem is

sikerült, kikapcsoltam a router tűzfalt... Indítás csökkentett módban, wins könyvtár tartalmának törlése, és megszabadultunk a kicsikétől. A „klasszikus”, már ismertett, 135-ös porton támadó vírus, megjelenési formája az msblast.exe. A fertőzés ismertetőjele a Remote Procedure Call – Távolsi Azzalelés – hibára történő hivatkozással a számítógép újraindítása. Kiírtás: csökkentett mód, msconfig, pipa ki az msblast.exe elől, majd az msblast.exe törlése.

WORM.WIN32.LADEX. Ez egy játékos vírus. Ilyen is van. Mellékletként érkezik, bemásolja magát a Windows\Help\Dosapp.hlp néven, a Windows\Inf\Cdrom.sys néven, a Windows\Fon\Dosoom.fon néven. Létrehozza a Windows\Smss.exe, Crss.exe és a Windows\System32\Lady.exe nevű fájlokat, az smss.exe és a crss.exe fájlokat regisztrálja az automatikusan induló programok közé. A következő újraindítások a biztonság kedvéért még bemásolja saját magát a Windows\System32\lmsvc.exe néven. Körülnéz a hálózaton, és adminisztrátorként rogbemásolja magát. Érdeklődés, hogy ha a regedit programot indítjuk, akkor láthatatlanná válik, a regedit bezárása után pedig ismét aktív lesz. Egyéb kárt azon kívül nem okoz, minthogy elindítja a Lady.exe nevű, általa telepített játékot, melyben röpködő legyeket kell öldösnünk. Írtás: csökkentett mód, msconfig, smss.exe és crss.exe elől pipa ki, majd az összes felsorolt fájlt törölse.

I-WORM.SOBIG.F. Az egyik legklasszikusabb e-mail melléklet-vírus. A mellékletet elindítva bemásolja magát a Windows könyvtárba winppr32.exe néven, valamint regisztrálja magát az automatikusan induló programok között is. Ezután e-mail cím-listákat keres, és továbbküldi magát a rendszeren található levelezőprogram segítségével. A megtalált címekeket a Windows könyvtárba elemi magának, winst32.dat néven. Hálózaton is terjed. A vírus 60 percenként megvizsgálja a pontos időt, majd megnézi, van-e fejlettebb változata. Ha van, akkor letölti. Képes különféle trójai programok letöltésére és indítására is. Írtása: csökkentett mód, msconfig, winppr32.exe elől pipa ki, majd a winppr32.exe, winst32.dat törlése.

I-WORM.FIREBURN. Ez is egy aranyos darab. E-mail mellékletként terjed, valamint nagyszerűen fertőzi az IRC csatornákat is. Rundll32.vbs néven regisztrálja magát az automatikusan induló programok közé, majd munkához lát. A levelezőrendszerből kieszdezt címekre különféle csábító című mellékletként továbbküldi saját magát, a fertőzött gépen a regisztrált felhasználó nevét Fireburn-nre változtatja meg, június 20.-án letiltja a billentyűzetet és a egeret, majd közli a boldog felhasználóval, hogy a gép fertőzött a Fireburn vírussal. Az IRC csatornákon a MIRC könyvtárba másolt script-in fájlon keresztül fertőz. Írtás: mint fentebb, csök-

kentett mód, msconfig, rundll32.vbs elől pipa ki, rundll32.vbs törlése. Vírus – sajnos – van még bőven. Ezeket a példákat azért ismertetem, hogy legyen valameley rálátásunk a vírusok terjedésére, működési mechanizmusára. Semmi pánik, csak észél, ha baj van. Megjegyzem, egy-két hazai szolgáltató – én a Free-startról, és az Axelerórl tudok – bevezette az e-mail mellékletek szűrését. Ez azt jelenti, hogy a levelezőszervereken keresztülútfutó levélmellékleteket szűrik, a vírusokat nem engedik tovább, hanem a címzett a melléklet helyett egy szövegfájlt kap, melyből megtudja, hogy címére vírusos melléklet érkezett, a mellékletet a szolgáltató eltávolította. A tapasztaltabb felhasználóktól elnézés kérek a szájbarágós magyarázatokért, de nem mindenki született vírusvadász.

Evezünk más vizekre. Nagyon sok tapasztalatot összegyűjtöttem az általam legjobb vétéknek tartott Abit IS7-ről, ezeket megosztom veletek. Általános panasz az első változatokban fellelhető, zöld színű, műanyagházas chipsethűtő ventilátorának zajosdása. Két választásunk van. Vagy leszedjük a chipsethűtőt, és megolajozzuk a ventilátort, vagy kiszerejük az alaplapt, és garanciában visszavisz-szük, a későbbi változatokon már áttérvezt hűtés található. Attól függően kell dönténnük, hogy a garanciavisselő meddig kotlik a garanciában átvett holmin, illetve, hogy mennyire van szükségünk a gépre. Ha a garanciális ügyintézés gyors, akkor mindenképpen a második megoldást javaslom, ha hetekig elhúzódná, akkor lehet próbálkozni a vásárlás helyén az általánosan elismert hiba bejelentésével, és alkudozni egy olyan megoldáson, hogy hozzatnak egy új alaplapt, és a régiit csak a csere előre megbeszélte időpontjára csell bevinni. Én mindenképpen a cserét javaslom. Nagyon sok konfiguráció készült el ezzel az alaplappal, többségük a dobozos, 2.4-es tuningbarát procival. Tapasztalataim szerint 1,6 V-ig, 3,2 GHz környékéig elegendő a Spire EasyStream III cooler, előltt azonban már kevés. Minden ellenkező hírsztelés ellenére ebben az alaplappal kifogástalanul megy valamennyi Northwood magos processzor, legyen az 400, vagy 533 MHz órajelű. Ugyancsak kifogástalanul megy az összes Celeron is 2,0 GHz-ot föllelé. Úgy vettem észre, hogy az alaplapp nagyon szereti, ha az összes memóriabankja tele van. Sokkal stabilabb, jobban tuningolható, a 2 db 512-es modul helyett 4 db egyforma 256-os használunk. Egyes típusú Samsung 400-as DDR memóriák egy kis feszültségemléssel szívesen eballagának 210-220 MHz környékén, ami a tuningmemóriák csillagászati árát figyelembe véve nem rossz. Ha a memóriát 5:4, vagy 3:2 leosztással használjuk, az időztések mindenképpen maradjanak by SPD-n, ha 1:1-en, azaz 200-on, vagy e fölött, akkor mindenképpen a leglassabb időztésekkel kezdjünk nek-i a tuningnak. ■ OLD MAN

Előfizetői akció!

Most nemcsak azért érdemes előfizetni a PC Magazinra, mert akkor Ön havonta - az esetleges áremelésektől függetlenül - kedvezőbb áron juthat hozzá kedvenc lapjához, hanem azért is, mert új előfizetőink között négy hónapon át - ez év októberétől 2004 januárjáig - minden hónapban értékes ajándékokat sorsolunk ki:

10 CD-újrairót

15 DVD-olvasót

10 fő visszakapja az előfizetése árát

200 darab ingyenes, három hónapra szóló dial-up internet-előfizetést

A sorsoláson azon lapunkra előfizető vagy előfizetésüket megújító olvasóink vesznek részt, akik az adott hónap 15-éig kiegyenlítették az előfizetési díjat.

szükség esetén módosíthatjuk a programját. A nyomtatás indítását a program saját beállításként

És a plusssssssssssssssssssssss!

Január végén mindazon olvasóink között, akiknek 2004. január 20-án legalább még 6 hónapig, azaz 2004 júliusáig érvényes az előfizetésük, további értékes nyereményeket sorsolunk ki.

Dvorkák Bence (rigor@ipma.hu)
Számos alkalmazás...
DVD-írók

17 colos Samsung TFT monitorok

Digitális fényképezőgépek

Értékes szoftvercsomagok és hardverek

Érték

Az előfizetői akció támogatói:

A hirdetésben szereplő fotók csak illusztrációk!

Hőzentróger, sperhakni, májátültetés, in-
terpoláció, kognitív disszonancia. Ezekben
itt az a közös, hogy az előzetes elképze-
léseim alapján egyik sem fog a levrovban
szerepelni a mai előadás alatt, de mert ter-
mészetesen itt nincs előre elkészített me-
rev forgatókönyv, így nem zárnám ki telje-
sen egyiket sem, de vélhetőleg mégiscsak
kibírjuk valahogy nélkülük. Amúgy persze,
köszönöm kérdéseketek, jól vagytok, éppen
akartam is mondani, hogy de örülök nektek,
meg minden, meg szeretok püsszantás min-
dekinek, ahogy szokott az itt lenni az ele-
jén.

Azért persze, ha már így rákérdeztek, tu-
lajdonképp mégsem érzem magam teljesen
jól, kicsit rosszkedvű és kedvetlen vagyok.
Megmondom, miért. Kaptam, kapok időn-
ként néhány olyan levelet, ami alapján úgy
érezem, kicsit fölösleges azt csinálni, amit
csinálók, illetve a stáb csinál itt. E levelek
alapján azt a következtetést szűröm le,
hogy a társadalom nagy agyosmódszá-
ra olyan remekül működik, hogy az én érté-
krendszeremben az átlagostól némileg ér-
telmesebbnek számító számítógépet hasz-
nálók agyát is remekül fölmentesíti, és
ugancsacsa remekül eltünteti a marketinge-
sek által feleslegesnek ítélt barázdatokat
és gyűrődéseket az agy felületéről. Azok
ugyanis segítenek gondolkodni. Ilyeten
módon nem illenek bele az olyanforma el-
képzeléseikbe, melyekben elmondják,
hogy a nép mit akar, a nép mit is szeretne
igazán, és aztán a nép azt tényleg akarja,
és szereti is fogja, sőt, a nép úgy fogja
érzei, hogy alapvetően mindig az akarta
és szeretne volna, amit most aztán végre
megkapott. És mindenki boldogan menetel
boldog kis birkaként a csengettyűt hordo-
zó vezérürü után, és éljen a jóléti fogyasz-
tói társadalom, kreativitásnak, gondolko-
zásnak helye nincs, aki meg nem így csinál,
és nem eléggé trendi, azon keresztül
kell gyalogni, mert legalábbis farkas az,
baránybőrben, semmi más nem is lehet,
nyilván. Na, szóval egyre többször érzem
én ezt, egyre erősebben, és nem tesztik.
Nem csak a számítógépekkel kapcsolatban
nem tesztik, sehol másutt sem tesztik, de
ez azért mégiscsak az én szűkebb értele-
memben vett világom, így itt jobban megérzem
az ilyen. Próbálom azt hinni, hogy ti, a mi
olvasóink némileg mások vagytok. Problá-
lok benne hinni, hogy érdemes nektek
olyan újságot csinálni, amelyben a játéklei-
rások nem tartalmaznak orbitális barom-
ságokat - mert akik írják, játszanak velük
valóban, és nem innen-onnan észszeszedett
információkból írják a cikket, éjszakákat
göröcsölnek a legfőbbötörre jelentősen bugos
programokkal, és próbálják kiismerni a
stuffot. Problálok benne hinni, hogy érte-
kelitek, hogy a hardverhírek között nem csak
arról és úgy írunk, ahogy azt más szeretné,
értékelitek, hogy igyekszünk olyan cikke-
ket átadni hónapról-hónpra, amelyek többek,
mint az átlagos középiskolás fogal-
mazványok, és abban is próbálom hinni,
hogy néha elgondolkodtok egy-egy mondat
kapcsán, hogy lehet, hogy az a hülye cik-
kíró nem csak arra gondolt, amit leírt, ha-
nem más is van mögötte, amin érdemes tü-
nődni csöppet. Szóval ilyenek. Komolyan
érdekelne a véleményeteket akár csak a
számítógépes ingoványról is, és bár tu-
dom, hogy sokan gondolják úgy, hogy a
levrovnak olyannak kellene lenni, amely-
nek olvasása közben észrevétlenül be-
gölygözik az ember a röhögéstől, én ezt so-

sem ilyennek számom, mert itt helye van
mindennek, az ökröségnek meg a komo-
lyabb gondolatoknak is, feltéve, hogy ez
utóbbi még nem teljesen ismeretlen fogal-
lom.

Most viszont térjünk vissza levrovunk eddigi
jól megszokott monetéhez, következzen
néhány levél, amelyet a kedves, a jó és a
szeretettelmítő levrovszerkesztő (gyk. ez
én vagyok) éppen érdemesnek talált arra,
hogy megtöltsön velük két oldalt. Sőtám.

ÉLETÜNK BIZTOS PONTJA: A GUMICUKOR.
Hello Brazil! Hogy vagytok, én nagyon jól, közö-
nő kérdésetek:...). Mindenki szerint a gumicak a
legfinomabb, pedig szerintem a béka a legízle-
tebb gumicukor. Neked melyik a kedvence? Sör-
ben gazdag napot kívánok. ■ KORIK

Szerintem meg nem az, de maradjunk annyib-
an, hogy ahány ember, annyiféle ízles. Állí-
tógat van olyan emberi egyed is, aki nem
szereti a gumicukrot. Megdöbönt. Mind-
egy, egy a lényeg, hogy egyél olyat, amelyik
neked tetszik, mindegy, ki mit mond. És ak-
kor most ezzel a levéllel le is van tudva a
kötelező sör-gumicukor kombó, így nem
okoznak nagy csalódást a tömegeknek, akik
szerint e nélkül a levrov puszta betűhalmaz,
és semmi több. Egészésegetekre!

HL2 HOPPÁ. Csa Brazil! Hat igen, jól latod, mar-
megint nem tot ekezettel írni, aki annyira kívá-
niz, hogy mit írok, az kerem, kezdejen minden sort
alaposan dekodolni. Nem semmi, mit nyomtak a
Half Life 2-vel, jó kib*ak (gondolom, ez senkinek
nem okozott gondot a kiolvasással:) szegény
fejlesztők. Elopottak a forráskódot, hat nem
semmi. Ilyeneket nyomnak manapság? Na, nem
írok sokat, mert meg helyhiány miatt nem raksz
be. RAJK BE!! ■ LORO EXCAUBUR

Nem csak ilyeneket, hanem még ilyenebbe-
ket is, csak nem tudunk mindenről. Azért ez
az eset néhány érdekes kérdést bont ben-
nem, sőt nem csak bennem, hisz bővebb ér-
tekezést olvashattok Lukács Z-től is ebben
a számban, meg a net is tele van mindenfél-
ével. Szerintem kell még egy kis idő, amíg
az igazság nagy részét megtudjuk, ha egy-
általán valamikort megtudjuk. Az eset min-
denesetre rettenetesen kellemetlen a ki-
adónak és a fejlesztőnek egyaránt, a játé-
kosok tömegéről, akik már a beharangozott
szeptember 30-i időpontot vártak, nem is
beszélve. Azért én itt erős félrebeszélése-
ket érzek azzal kapcsolatban, hogy kinek
mit és mennyire, meg minek kell átírni a
forrásban, ennek nagy része véleményem
szerint porhintos még akkor is, ha van ben-
nem valamennyi igazság. Ha és amennyiben
valóban az a verzió került napvilágra, amely
a legutolsó állapotot tükrözte a fejlesztők-
nél lévő anyagról, akkor a helyzetet kétség-
kívül siralmasnak nevezném, hiszen több
mérvado vélemény szerint is erősen alfas
és bugos vezérlőről van szó, amelynek a
gyártása nemcsak, hogy nem szeptembe-
ben, de év végén sem kezdődhetett volna
el. Szerintem a kiadó és a fejlesztő rész-
ről sokkal tisztességesebb hozzáállás az,
amikor azt mondják, hogy készen lesz, am-
kor készen lesz, nem adunk ki mindenféle
bugos ízet, amit a megjelenés másnapján
mar patch-elni kell. Ha ilyen nézpontból
tekintem az esetet, akkor a HL2-nk ez az
incidens még jól is tett, talán amikor ki-
adák, a vásárló már egy rendesen működő
verziót fog kapni, ettől függetlenül az ilyen
és hasonló, vagy egyáltalán bármilyen
hacker/cracker tevékenységet nem tudom
szeretni. Olyan jó lenne végre, ha a pro-
-

gok nagy többsége ilyen rosszindulatú be-
avatkozás nélkül is rendesen elkészítve és
letesetileg érkezne meg... Azt hiszem, erről
az esetről még fogunk beszélni egy ideig.

RAJONÓRÁS. Kedves, drága, aranyos, és egyet-
len Brazil! (Aha, tényleg gameras ismerek.
Braz) 1. Én 1 lány vagyok, tehát a lányok is írnak
(és olvasnak a GAMERT) 2. Ugye beraksz a
levrovba? (Légyzsi, légyzsi, légyzsi!!! Ha nem,
elteszem, hogy nem szereted a sört!) 3. Mond
meg a tőrd... nek és a korr...nak, hogy ne törölj
ki helyhiány miatt egy jelzőt se becses neved elől.
(Rendben, nem töröltem. Helyhiányra, vagy
a valóságtól teljesen elragaszkodott véle-
ményekre hivatkozva amúgy sem törölhet-
nék - a korr.) 4. Normális, hogy az újságolvasást
a levrovval kezdem? (Szerintem ez már egy kicsit
beteges.) Üdv! ■ ANDI

Dehogy, nem beteges, nyugalom. Egyszerű-
en csak a levrov annyira jó és magával ra-
gadó, annyira kitűnik belőle szellemi friss-
ességem, nagyságom, kedvességem és
még talán szépségem is, hogy nem tudsz
mit tenni, rabjává válsz... (Kedves Korr. és
Törd, meg mindenki, aki nyomdában kerülés
előtt olvassa: most akár ide is írhatjátok
sekélyes és gyatra hozzászólásaitokat,
nem bánom, úgysem változtat semmit a t-
nyen: én vagyok a király, de legjobban, ha meg
sem próbálkoztok vele...)

HELVÉLEGIRÁZÁS. Hyl Láttam a stábotokat, és
annak ellenére, hogy eszméletlen randák vagytok,
még mindig ti vagytok a legjobbak! Eljen sokáig a
Törd! Kivár!

**Tévedés: nagyon szépek, eszméletlen szé-
pek és még annál is szebbek vagytok. Szer-
intem te még sosem láttál ilyen szépet, és
egyszerűen csak sokkot kaptál! :)**

GAMEREDIX TÍPUSÚ TALÁLKOZÁSOK. Áve
S&GK (SörösGumicukorKirály)! Már rég gondolkod-
tam, hogy. és Most felejtettem el. A tén-
d Szó-
val akkor... Értésütem róla, hogy X-hó Y-dikán a
Lurdy Házat rohamátörtés, meg átvettetek az
írnyástát, mint Arthas... nem, az nem sikerült.
Mint Half Life 2 az első helyet! Na. Arról szeretné-
lek titeket megkérdezn, hogy terveztek-e egyéb
Pesti, esetleg nem Pesti (csak a többiek kedvéért,
ha esetleg beteszél) - de a Pelist (Hmmm, a
bubóváltozatra gondolsz? - a korr.) se felejt-
sük el - kirándulást? A legfiatalabb olvasóid között
vagyok, barátaimát átvettelem Istenről Gamere,
és már egészen kis koromban (5 éves) is érdekelt
az akkor még PC Guru néven futó netomtom. Már
11 éves vagyok, és nem szeretnék autogram nél-
kül meghalni. Hogy hogy betegyél: Utálom a korr-
t és a tőrd-öt. Csak Lazát és Barnát szeretem!

■ LP1
Maradjunk annyiban, hogy nem szereted
őket. (Utána meg de - a korr.) A további
esetleges hasonló jellegű Gamer-megmoz-
dulásról vagy egyáltalán olyan eseményről,
ahol a Gamer valamelyik szabadiában lévő
tagjával találkozhatok, most nem tudok ér-
demileg nyilatkozni. A tervek között sok
minden szerepel, konkrétum azonban nincs.
Egy azonban biztos, ha lesz valamit, ami
amire érdemes felhívni a figyelmeteket, ak-
kor nem fogjuk elsumakolni a dolgot, sőt-
lunk előre, mikor és melyik kocsmában tart-
juk aktuális számítógépes játékokkal fog-
lalkozó konferenciánkat. És mert jó kocsmá-
nem csak Pesten van, ezért elvilg bárhol
előfordulhatnak.

LÁNYMAFFIRA. Hi Brazil! VÉGE A VILÁGNAK!! A hú-
gom - aki 12 éves- nem enged játszani a géppel,
mert JÁTSZIK a Mafivál. És ezt nekem túrnóm

kell, ugyanis Ő a kisebb (mondják a szülein). Tegnap is azt mondták, hogy játszik egy kicsit vele, aztán mi lett? Játszott vele 3 órát! Ime egy példa, hogy lányok is gépeznek (kellett ennyire hiányolnunk őket). És ez azt is bizonyítja, hogy a Mafia minden jó játék. Please, HELP! ■ ABBEDON (Nagy Zsolt)

A legjobb tanács, amit adhatok: kezdj el gyűjteni egy másik számítógépre. A tapasztalat azt mutatja, hogy amelyek lányulé a számítógép elé, és nem áll fel pár perc múlva, hogy micsoda hülyeség ez az izé, az rászokik. A hüdög még csak játszik, de aztán hamarosan (csak figyeld meg!!!) internetezni fog, rászabadul a chatre és egyéb helyekre, és akkor vége, te már nem nagyon fogsz a géphez kerülni. Szóval gyűjtsél csak. Az egész világra jellemző, hogy a számítógép-felhasználók egyre nagyobb számlára kerül ki a hölgyek közül, már itt sem vagyunk biztonságban. Bizony.

JÁTÉKHÁJÁNLAT. Ahoj! Felbuzdulva aktuális Gamer-beli felszólításodon, és az általam játszott MMORPG címe: Runescape. Ingyenes és fizetés változata is van, és az ingyenes része is hosszasan szórakoztathat nyújthat. Van labirintus, jó sok quest és megmász. Karaktergeneráláskor megválaszt-hatjuk a kinézetet, és amit használunk, az a karakterünkön vagy a kezében megjelenik. Lehet tárgyakat gyártani, ételt sütni, december 1-én pedig új kinézetet is kap, ha minden igaz. www.runescape.com ■ ALCOGONMUS

Sok sikert és kellemes szórakozást ehhez a játékhoz is mindenkinek, aki kipróbálja. Küldhetek ám más, nem MMORPG ajánlatot is, elképzelhető, hogy olyan program bukkan fel, így fog, amelyekkel amúgy sosem játszana senki, pedig nagyon jók. Ne felejtsetek el, az életben a legjobb dolgokért sosem kell fizetni! ■

ANTIJÁTÉKHÁJÁNLAT. Sveva Brazil! Kérdeklő információ: gyerekek, NE! kezdetek el Enemy Territoryt. Elsőadotok a gép előtt, kigúvát a szemetek, és a hálónaszagotok miatt kirúg a nőtök. Inkább igyátok, de ne szójátok rá az ET-re! Nekem már végem, de talán megmenthetek pár lelket... uff, ■ [=CVB]=JOHNNYBRAVO

Na, akkor ezzel mégse játsszatok. Ez borzasztó. Nem lenne szabad ingyen adni egy ilyen játékot.

EGYEDI, HISSZÉRIÁS GAMER. Sveva megint! Két kérdés lenne: 1. Ebben te és Lily vagy a járatos: mit tegyek, ha a legújabb Gameréből hiányzik az utolsó 40 oldal? 2. Jövő hónapban (most már ebben) tényleg az Imperium Galactica 2 lesz a teljes játék? Csak azért kérdelem, mert mert én tegnap vettem meg eredetiben, és ma mondtá a haverom, hogy az lesz a teljes játék. Kösz előre is.

■ ALEXEI THE RUSSIAN-MAN

1. Ebben egyáltalán nem én, vagy Lily, vagy akárki járatos a szerkesztéséből, ebben a kiadó, ezen belül is a terjesztés, megismétlésem, a TERJESZTÉS járatos, őket tessék piszkálni minden hasonló dologgal, tehát ha hiányzik az oldal, ha sok az oldal, ha kevés a CD, ha tört a CD, ha négyzetes a CD, ha macipános a CD, ha szobas alakú a CD, akármi-lyen alakú a CD, vagy akármi van az akármi-lyen, aminek nem úgy kellene lenni a csomagban, amit megvettek az újságostól. Sirva kérlek titeket, jegezzétek meg: terjesztés, terjesztés, terjesztés, benne van az elérhetőségük az újság elején az impresszumban, nem bonyolult. Persze, hogy persze, akárkinek is írrok ide, mi is segíti, de mi is csak azaz, hogy átküldjük a terjesztési főmunkitok a panszt, és ők in-

tézkednek, ergo ha ti is ezzel kezditek, némi időt spóroltok. Különböben meg nem tudom, miért nem örülsz inkább egy ilyen extra Gamer-változatnak, az igazi hardcore gyűjtők egy-egy ilyenért össze-vissza szoktak egymás verni.

2. Mint jól látható, valóban az IG2 most a teljes játék, és már most jó előre szólok itt is: a következő hónapban is az IG2 újabb 2 darab CD-je lesz a magazin játékmelléklete, tehát a mostani 2 CD és a következő 2 CD adja ki a TELJES játékot.

ÉRTÉHELES. Cső, te napbarnult, dél-amerikai, rasztás, füves állat! :-))) (Haha, hát az a fúrus, aki arra akar alapozni, hogy nekem ilyen szart ead, az bizony éhen halna... Braz) (Meg az a fodrász is, aki a hajadat be akarja fenni - a korr.) Most olvastam a Klotzon, hogy Flatline hogyan értékeli a játékokat, de tessz-e az a sul, ahol az 50%-ra 3ast adnak, mert szerintem nem csak a BME-n osztják a fúrot 50%-ig :-))) na csővöz meg aluváz: ■ ASWMASER

Bizony, és így van. Az eddigi elégedetlenségek ismételtelen szeretném felhívni a figyelmét az általános értékelési rendszerre, hogy bizony egy 50%-os teljesítmény az akkora bűz, mint állat. Ennek mondjuk nem sok köze van a gamer-világhoz, csak okulás gondoltam, hogy szólok, a dedón kívül keményen értékelik a teljesítményt. Ehhez képest itt mi vagyunk a megtestesült jóság és engedékenység, de azért 50% nálunk is katasztrófát jelent, és 70%-os értékeléstől sincs mindenkinek ereklója.

SZAVIZÉ. Hello Brazil! Tudtad, hogy a savi disszociációs állandó az egységnyi hidrogén-ion és savmaradék-ion koncentrációszerzetének a disszociációs savmolekulák egységnyi koncentrációjával képzett hányadosa? Tök jó, nem? Üdv: ■ ZOMBIE-

NYUSZIE, ALI SZU PÉTER

Mit mondanthok. Gyönyörű. (Azonnal menj orvoshoz.) (Az asszony azt mondja, tapasztalatai szerint nem olyan nehéz ezt megatnálni, főleg, ha érted is, amit olvasol - a korr.)

BORÍTÓ ÉS EGVEBEN. Haho. Mar reg mind fontolgattam, hogy megkerdem ezt. A Gamer pályafutásan szépen megfigyeltem, hogy lassan, de biztosan kifogytak a borítoszínkeiből, és egyszer csak el fog jönni az a pillanat, amikor a Gamer Pink lesz. Latom, a lila már megvan, tehát már nincs sok a rozsaszíng, mi? ennyi!>:-) ■ KISS ROBERT LÁSZLÓ

Nem lesz. Mint láthatod, a mostani szám borítója más lett, mint az eddigiek, és ezentúl valami hasonló stílusú lesz, valamint belül is további változások történtek, és ez még mind semmi, mert még továbbiakat tervezünk. En pólt át fogom alakítani a Laza fejét egy erre a célra kimonodtam al kalmassnak látszó csöklucsal, de Broáf Sándor laptervező kisiparos sem fog engem szeretni, persze, most sem szeret, de akkor meg még jobban nem fog szeretni, amikor megtudja, milyen munkát lesznek még a Gamerrel. Szóval mindenféle folyamatos változtatás tervezünk, ami talán a jobb megfigyelőknek feltűnt, hogy az tőlünk nem távolított akármicsoda, hiszen eddig is mindig változott valami, csak most meg kicsit jobban változik. A levrov a következő számtól például a fokozódó nyomásnak engedve egy, vagy fél oldalas lesz csak...

SMS VERS. he? mi van? Nézel, mint a bivaly? jo kis vers mi? irj rala verselemzést, különböben beadat egyes. törnének nem kell. kornak sem. Feleltem a karót...

GAMER PÓLÓ. Hello Brazil! Na, az van, hogy nem tud, hogy hol lehetne szerzárni egy gameres pólót? Tudod, hogy a szigeten lehetett kapni, de én csak 13 vagyok, úgyhogy érte? Előre is kösz!

■ LORD CHNIS

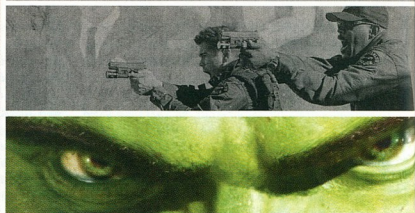
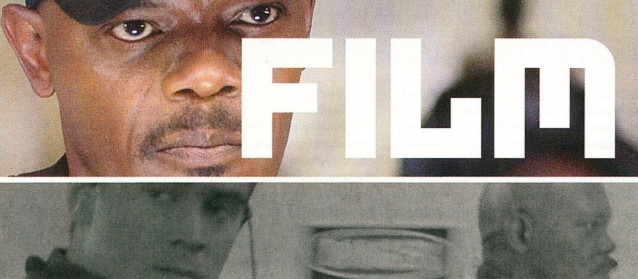
Sajnos gameres póló beszerzésére jelen pillanatban az egyetlen mód az, ha a szerkesztéségi tagok egyikéről, például a Lazaról leteped, de ezt a módtát nem javasolnám, szerintem ő is csak akkor örülne ennek, ha 18-19 éves hölgyemények csinálnák ezt, talán nekik hagnyán is, de nyilván olyan humanoid 18-19 éves nőnőm előlány nincs, aki az én édes kis Törd.-ömről le akarná tépni a pólót, de ez most hagnyuk, nem ez a téma. (Ha lehetne választani inkább 25-30-as hölgyek jelentkezését várom, őket már nem kell tanítani :P - a Törd.) Visszatérve a pólokra, hát azok bizony az utolsó darabig elfogytak. Lesz belőlük újabb adag, ezeket majd a Gamerben elkövetett mindenféle játékokban lehet megnyerni, a Gamer Bőgrével egyetemben, megvenni azonban terveink szerint a továbbiakban ezeket nem lehet majd.

JEDI ACADEMY. Nagyon örülök, hogy legalább tí nem szidátok az Academyt. Minden más újságban ócsorítottak, hogy sz* grafika stb. De ti legalább megvédteket. ■ IONÁZS DANIEL

Ennek két oka van. Az egyik az, hogy Mocsyról teljesen nyugodtan kijelenthetjük, hogy egészen időtá Szaszvász fan, így alapállásból pozitívan közelít mindenhez, aminek ehhez a témakörhöz köze van, állítólag a jedi vallás felvetését is komolyan fontolgatja. Nem a témához tartozik, de az előző mondatban szerepel a „hozzáállás” szó, amelyben érdekes módon háromszor is egymás után dupla betű van a magyar nyelvre nem túl jellemzően. Ezért most mindjárt meg is hirdetem az első Gamer Bőgréért folyó játékot: aki még egy ilyen értelmes magyar szót küld be, az egy remek kis bőgrével lehet gazdagabb. Beküldési határidő a következő lapszám megjelenése. Na. A második ok ebből addódi: pl. ez a Mocsy gyerek tényleg játszott ezzel a játékkal, így megtapasztalhatta olyan dolgokat, amiből kiderült, hogy ez a játék jó. Pedig sokkal egyszerűbb lett volna, ha leírja, amit az első öt percben lát, csak, mint azt a levrov bevezetőjében írtam volt, nálunk nem ez a mód, még akkor se, ha ilyenét hozzáállással (Na, mi jut erről a szóról eszetekbe? Játék! Bőgré!) is lehet játékmunkát készíteni. Nah, csak nem bírtam megállni, hogy ne írjam le, de mit csináljak, igen bosszant ez a fajta hozzáállás (Játék! Bőgré!), amely másutt tapasztalható. Nem trendi ez a Mocsy gyerek, nem trendi.

Ennyi lett volna a levrov erre a hónapra, de ne szomorkodjatok, amíg a következő meg nem jelenik, addig is újra meg újra olvas-hatjátok, mint ezt már javasoltam ezelőtt nemtommikor, és a jelek szerint be is vált, hiszen még mindig remek egészének örövendek. Ez igazán örövendes, nyilván szerepe van ebben annak a jelentős túlsúlynak, amelyet a számítógép elől felszedtek, de ne szomorkodjatok, gondoljátok arra, hogy amikor a többiek éhen halnak, mi még éppen csak elkezdünk fogyni egy kicsit. Továbbra is előre hát az elhízásért folytatott kemény harcban, legyetek jók, a csajok éljenek, és majd egy hónap múlva a legszebb karácsonyi ajándékok egyikének kaptok megint egy jó kis levrovot. Pusszantás.

■ BRAZIL, BRAZIL@WESTEL900.NET

PÓK

EREDETI CÍM: SPIDER – KANADAI-FRANCIA-ANGOL, 2002. **RENDEZTE:** DAVID CRONENBERG **ÍRTA:** PATRICK McGRATH **SZEREPLŐK:** RALPH FIENNES, MIRANDA RICHARDSON, GABRIEL BYRNE, LYNN REDGRAVE **FORGALMAZÓ:** FF FILM MOZIEMUTATÓ: 2003. **NOVEMBER 13.**

Az elmegyógyintézetből szabadult Pók (Ralph Fiennes) hosszú idő múltán tér vissza London külvárosába, ahol nyomorúságos gyerekkorát töltötte. A városban járva felidőződik benne a múlt, annak minden borzalmával: alkoholista apja (Gabriel Byrne) a saját szeme láttára végzett anyjával (Miranda Richardson), hogy a pletykálkodásnak véget vetve együtt élhessen Yvonne-nal, a prostituálttal (Miranda Richardson). Az egyre inkább emlékeibe temetkező Pókban ismét elszabadul az örület.

Ralph Fiennes pályáját eddig sem nevezhetjük egyhangúnak, de a munkamániás színész nálunk aktuális filmjével végérvényesen kilábal a angol be-

teg-szerű romantikus hősszerepekből: hiteles alakítása láttán fel sem merül bennünk, hogy ez a férfi ugyanaz, aki legutóbb fulig érő mosollyal hódította meg Jennifer Lopez-t az Álomban már láttalak című zsenge, modernkori Edmond Dantés-adaptációban. A kanadai David Lynch-nek tartott David Cronenberg (Videodrome, Meztelen ebéd) Miranda Richardson kettős szerepeltetését leszámítva ezúttal mellőzi a szürreális megoldásokat, de ez nem jelenti azt, hogy a Pók ne lenne méltó darabja a rendező tekintélyes életművének.

A folyamatos időugrásoknak, vízióknak és a nélkülözhetetlen Howard Shore háttorongó zenéjének köszönhetően a film inkább tekinthető depresszívnek, mint felhőtlen szórakozásnak, de Cronenberg eddigi munkásságát ismerve ez talán nem is olyan meglepő.

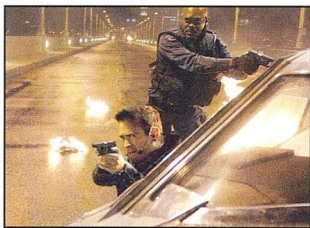
S.W.A.T. – HÜLÖNLEGES HOMMADÓ

EREDETI CÍM: S.W.A.T. – AMERIKAI, 2003. **RENDEZTE:** CLARK JOHNSON **ÍRTA:** DAVID AYER, DAVID McKENNA **SZEREPLŐK:** SAMUEL L. JACKSON, COLIN FARRELL, MICHELLE RODRIGUEZ, LL COOL J **FORGALMAZÓ:** INTERCOM MOZIEMUTATÓ: 2003. **NOVEMBER 20.**

Alex Montel (Olivier Martinez), a gátlástalan bűnöző a médiát használja, hogy elérje célját: tetemes összeget ajánl fel annak, aki segít neki kijutni az országból. Másik, az előzőnél biztonságosabb börtön történő átszállítását ezért az egyik frissen ki-

képzett S.W.A.T. egységre bízzák, akik felkészültek a lehető legrosszabbra - kivéve arra, hogy a nagy dohány reményében egyik társuk válik árulóvá. A szökést követően a csoport megmaradt tagjaira vár a feladat, hogy még repülőre szállása előtt újra rács mögé dugják Alexet. Kezdetét veszi hát az éjszakai városi hajszá, melyben az a legszörnyűbb, hogy a parancsnok Hondo (Samuel L. Jackson) sem igazán tudja, kiben bízhat.

A feltörekvő Colin Farrell és az öreg motoros Samuel L. Jackson főszereplésével készült S.W.A.T. meg sem próbálja tagadni, hogy alapjai egy TV sorozatban gyökereznek (az eredeti S.W.A.T. 1975-ben 34 részt ért meg Amerikában, de Clark Johnson rendező is a kisképernyőn edződött), és pont ez az egyszerűség az, ami kiemeli az átlagból. A Bad Boys II. és megalomániás társai után jól esik látni egy ennyire egyszerű, kilisképzett hemzsegő, ám talán éppen ezért felettébb szórakoztató B-filmet, mely nem törekszik görcsösen arra, hogy többnek hasson annál, mint ami valójában.

PROGRAMAJÁNLÓ - NOVEMBER

3.
Robbie Williams
(Budapest Sportaréna)

6.
Matrix - Forradalmak (mozibemutató)
Lilja 4-ever (mozibemutató)
Halloween (Budapest, Petőfi Csarnok)

8 - 9.
Szent Márton-napi országos sokadalom
(Szombathely)

11.
Charlie kettős élete
(DVD megjelenés)

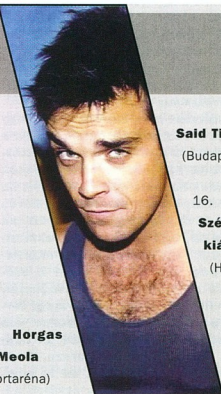
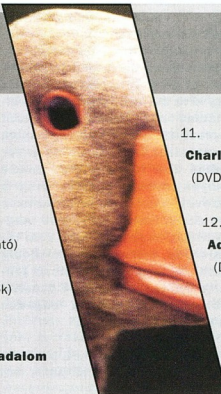
12.
Adaptáció
(DVD megjelenés)

14.
Carmen - Horgás
Eszter, Al Di Meola
(Budapest Sportaréna)

Said Tichiti és Chalaban
(Budapest, Francia Intézet)

16.
Szép hazáért, ősz kávé
kiállítás-megnyitó
(Hadtörténeti Múzeum)

18.
Deep Purple
(Budapest Sportaréna)

HULK

EREDETI CÍM: HULK - AMERIKAI, 2003. **RENDEZTE:** ANG LEE ÍRTA: JOHN TURMAN, MICHAEL FRANCE, JAMES SCHAMUS **SZEREPLŐK:** ERIC BANA, JENNIFER CONNELLY, SAM ELLIOTT, JOSH LUCAS, NICK NOLTE **FORGALMAZÓ:** UNIVERSAL PICTURES HUNGARY
DVD SPECIFIKÁCIÓ: KÉP: 16:9 (1.85:1) HANG: ANGOL (DTS), ANGOL, MAGYAR (5.1) FELIRAT: MAGYAR, ANGOL, DÁN, FINN, NORVÉGI, SVÉD, IZLANDI, HÉBER **LAKOSSÁGI MEGJELENÉS:** 2003. NOVEMBER 11.

Bruce-t (Eric Bana), a tehetséges tudóst egy baleset során halálos adag gamma-sugárzás éri, de látszólag semmilyen fizikai sérülést nem szenved. Ha azonban feldühítik, apja (Nick Nolte) genetikai örökségének hála kontrollálhatatlan szörnyé válik, aki elpusztít mindent, ami az útjába kerül. Egyedül egykori barátja, Betty (Jennifer Connelly) tud úrrá lenni a zöld óriáson.

A képregény-adaptációkkal Dunát lehetne rekeszteni, az viszont nem túl gyakori, ha egy szakmailag elismert rendező neve díszlemez a stábilista élén. Ang Lee, a zseniális Jégvárhar és a díjakban fürdő Tigris és Sárkány alkotója nem kis megdöbbenésre mégis elvállalta a Hulk megfilmesítését. Joggal hihetnénk, hogy Lee a 120 millió dolláros büdöse bűvöletében mondott igent a projektre, a végeredményt látva viszont tisztán kirajzolódik az Oscar-jelölt rendező koncepciója: a film fittet hányva a stúdió elvárásaira kizárólag a történet emberi oldalára helyezi a hangsúlyt, ezáltal minimális teret enged az akciójeleneteknek.

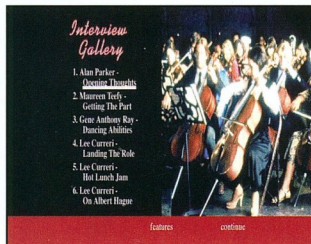
Az elgondolás dicséretes, a végeredmény viszont darabjaira hullik, a Hulk ugyanis túl sok mindent akar bemutatni egyszerre, kezdve az apa-fia és anya-lánya kapcsolattól egészen az értelmetlen hidegháborús fegyverkezéséig és kritikájáig. A 138 perces játékidő kevésnek bizonyul, az olykor megmosolyogtató különleges effektusok pedig igencsak rontanak egyes jelenetek hitelén.

Lee egyszerű osztott képernyős megoldásainak köszönhetően a Hulk hibáival együtt mégis a műfaj legjobbjai közé sorolható, mely a magyar feliratos extrákkal - köztük rendezői audiokommentárral - teleszült kétlemezes DVD kiadásnak hála most minden bizonytalanság nélkül bővíti rajongótáborát.

HÍRNÉV

EREDETI CÍM: FAME - AMERIKAI, 1980. **RENDEZTE:** ALAN PARKER ÍRTA: CHRISTOPHER GORE **SZEREPLŐK:** LEE CURRIER, LAURA DEAN, ANTONIA FRANCESCHI, IRENE CARA **FORGALMAZÓ:** WARNER HOME VIDEO

DVD SPECIFIKÁCIÓ: KÉP: 16:9 (1.85:1) HANG: ANGOL (5.1), NÉMET, SPANYOL (2.0) FELIRAT: MAGYAR, ANGOL, NÉMET, SPANYOL, PORTUGÁL, DÁN, HÉBER, IZLANDI, NORVÉGI, SVÉD, CSEH, GÖRÖG, LENGYEL, TÖRÖK, ANGOL (NAGYTHALLÓKNÁK), NÉMET (NAGYTHALLÓKNÁK) **LAKOSSÁGI MEGJELENÉS:** 2003. NOVEMBER 25.

„Fame! I'm gonna live forever. I'm gonna learn how to fly.” - énekelte anno Irene Cara a hazai rádióadók

kon is gyakran visszaköszönő slágerében. A Hírnév egyik jelenetében az autóforgalom leáll, mikor a suliból kiözönlő tömeg táncolni kezd a jól ismert dalra, Alan Parker (Pink Floyd: A fal, Madárka) filmje viszont ezt leszámítva nem sok emlékezetes pillanatot tartalmaz.

A sztárrá válás több, mint pusztán álom: sokak számára a hátrányos családi háttérből az egyedül kiutat jelentheti. Ez a vágy hajtja a New York-i Előadóművészi Középiskola ambiciózus diákjait, de az áhított cél elérése csak nagyon keveseknek adatik meg. A felvételi vizsgától az iskola végéig tartó négy éven keresztül követhetjük nyomom néhány tanuló felnövekedését, kezdve az első nagy szerelemtől az illúziók szertefoszlásáig.

Parker első Amerikában forgatott alkotása valószínűleg nem emelkedett volna ki a hasonszórú generációs- és karrierfilmek közül, ha a legenda nem tartotta volna ennyi év múltán is életben: a mozibemutatót követően két TV-sorozat készült belőle (az egyik 1982-től '87-ig, a másik '97-től '98-ig futott), a történet musical változatát pedig mind a mai napig hatalmas sikerrel játsszák. Ehhez mérten a film DVD-kiadása jobbra nosztalgizásra és a film hírének öregbítésére koncentrált: ellátogathatunk a forgatási helyszínül szolgáló iskolába, meghallgathatjuk az alkotók audiokommentárját, illetve láthatjuk őket a hangszáv rögzítése közben. ■ SZALOKY BALINT

S.W.A.T. - HÜLÖNLEGES HOMMÁNDÓ JÁTÉK

A S.W.A.T. - Különleges kommandó női főszereplőjék Michelle Rodriguez-t melyik számítógépes játékok filmadaptációjában láthattuk?

A megfekték között az InterCom jövőtől két pólt és öt plakátot sorsolunk ki.

Beküldési határidő: 2003. november 25.

20.
Némó nyomában (mozibemutató)

23.
Budavári lantestek - Királyi és fejedelmi lantosok a fejedelmi Európában (Budapesti Történeti Múzeum)

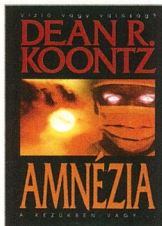
24.
Szép napok (DVD megjelenés)

Kóia, puska, sültkrumpli (DVD megjelenés)

25.
A Gyűrűk Ura: A két torony - bővített változat (DVD megjelenés)
Kémek a sásfészekben (DVD megjelenés)

27.

Kapitány és katona - A világ túlsó oldalán (mozibemutató)
Menedék (mozibemutató)
Történelmi krimik - krimináls történelem előadássorozat (Szelecs, Wosinskyi Mór Megyei Múzeum)
Titokzatos folyó (mozibemutató)
 29.
Ozzy Osbourne (Budapest Sportaréna)

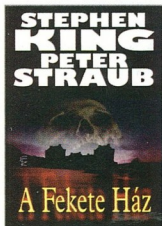
DEAN R. KOONTZ: AMNÉZIA

Susan közel húsz napig feküdt kórában egy ismeretlen városka kórházában. Miután magához tér, emlékei szép lassan visszatérnek, ám a munkahelyével kapcsolatos információkat továbbra is sűrű homály fedi. Pedig a kezelőorvosa mindent elkövet annak érdekében, hogy ez a helyzet megváltozzon.

Bezzeg vőlegényének tizenhárom évvel korábbi meggyilkolása teljes részletességgel elevenedik fel benne, főleg amikor a férfi rég halottnak hitt gyilkosai egymás után tűnnek fel a kórház folyosóin.

Az orvos szerint Susan csak képzelődik. A lány viszont – bár semmiféle bizonyítékra, vagy logikus magyarázata nincs rá – egyre biztosabb abban, hogy valamiféle összeesküvés áldozata.

Animus Kiadó (2003)

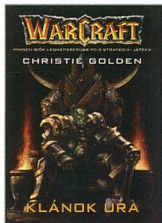
STEPHEN KING PETER STRAUB: A FEKETE HÁZ

Jack Sawyer, a Los Angeles-i rendőrség fiatalon visszavonult sztránymozgója „A Talizmán” után húsz évvel sem tud elmenekülni a Sorsa árából. Pedig mindent elkövet azért, hogy kimaradjon az új lakhelyén garázdálkodó sorozatgyilkos utáni nyomozásból.

Csak hogy amikor a harmadik kisgyerek brutálisan megcsontolt holtteste is előkerül, és eltűnik a negyedik áldozat, már nem hagyhatja figyelmen kívül az egyre erőszakosabb jelzéseket. Ha mégis így tesz, a Halász tovább öldösi a helybéli gyerekeket, a Bíbor Király pedig ledönti a Setét Tornyt, és átveszi a világok feletti uralmat.

Ha azonban követi a nyomokat, de kell mennie a háborzongató Fekete Háza.

Európa Könyvkiadó (2003)

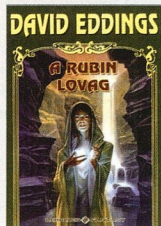
CHRISTIE GOLDEN: WARCRAFT KLÁNOK ŐRA

Mivel a tünde-törp-ember seregek visszaverték a démoni erők által feltűztelt ork-goblin-troll-sárkány seregeket, lassan visszatér a béke Azeroth világára. Bár szörványosan folytak még harcok, a vesztesek foglaltáborokban tengetik reményvesztett életüket.

Aztán jön egy fiatal ork fű, Delej, aki az emberek között nevelődött gladiátorra, ám egyrészt elege

lett belőük, másrészt vágyott az övéi után, ezért megszökött. A saját népével való első találkozás meglehetősen kiábrándító volt számára, ám ahelyett, hogy ő is belesüllyedne az önsajnálát mocsarába, inkább lépéseket tesz a helyzet megváltoztatása érdekében. Így találkozik Pokolsikollyal.

Szukits Könyvkiadó (2003)

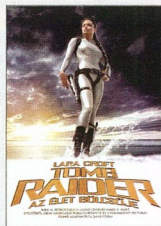
DAVID EDDINGS: A RUBIN LOVAG

Sir Sparhawknak, a Királyi Bajnokának pillanatnyilag az a legfőbb gondja, hogy királynője megmentése érdekében meg kell találnia a Bhellion nevű mágikus ékkövet, amelyet ötszáz évvel korábban, a Rander-tó környékén lezajlott hatalmas csatában láttak utoljára. Erről semmilyen írásos anyag nem maradt fenn, így hőseink kénytelenek helyszíni szemlére indulni.

Ha az élők nem, talán a holtak majd segítenek nekik.

Útjuk során nem kevés bosszúságot okoz a gonosz Azash isten rovarszerű szolgálója, sőt, a helyszínre érve beszélniük kell azzal a nyilvánvaló ténnyel, hogy nem ők az egyedüliek, akik Sarak király „kincsét” keresik. Viszont őket szorítja legjobban az idő.

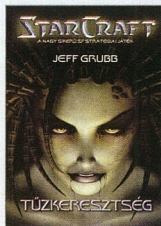
Beholder Kiadó (2003)

DAVE STERN: TOMB RAIDER - AZ ÉLET BÖLCŐJE

Ha Bryce nem ismerkedett volna meg az internet egy pófával, aki egy kínai műhold irányítóközpontjának vezetője, valószínűleg soha nem vette volna észre, amikor az Égei-tenger egy bizonyos pontján a felszínre bukkant egy nyolcágú csillag a Holddal, benne Nagy Sándor portréjával. Ha Lara nem hallott volna a makedón hadvezér által épített Holttemplomról, ahová hódításai során összeszedett kincsei egy részét rejtették, és ha a gátlástalan tudós, Dr. Jonathan Reiss nem akarná megszerezni a legendás Pandora szelencéjét, hogy annak tartalmát a világra szabadítsa, Lady Croft nyugodtan kipihenhetné előző kalandja során szerzett sérüléseit.

Szukits Könyvkiadó (2003)

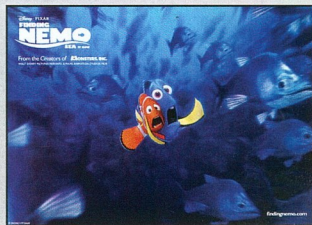
JEFF GRUBB: STAR CRAFT - TŰZKERESZTSÉG

Arcturus Megsk gátlástalan, totális hatalomra törő politikus, aki képes ellenségeséget, mi több, fegyveres konfliktust szítani az emberiség belől, képes megmérni egy különlegesen képzett lídercharcos rendűvel erős mentális kondicionálását azért, hogy a birodalom helyett őt szolgálja, és képes elintézni, hogy a belső vi-

szálykodástól megtépázott Emberi Konföderációnak egy időben két, egymástól gyökeresen eltérő, ám agresszív faj támadásával is szembe kelljen néznie. És ha nem lenne Michael Daniel Liberty újságíró, aki kényszerűségből ugyan, de aktív szerepet vállal a kialakuló harcokban, az emberiség soha nem tudná meg az igazságot.

Szukits Könyvkiadó (2003)

NÉMÓ NYOMÁBAN

Disney, Pixar, komputeranimáció. Ez a triumvirátus egymagában biztosítja, hogy legyen bár szomorú a kezdet, és kissé klisé a folytatás, kicsik és nagyok is jól fognak szórakozni a filmen. Mert Disney ide, rajzfilm oda, a kezdetek erősen feszegetnek olyan fogalmakat (születés, halál), amelyekkel nem feltétlenül kell a 4-6 éveseket terhelni, sőt, ha a filmet Spielberg rendezzi, tulajdonképpen az első öt percben ledarált, sőt átugrott eseményekből (gonosz lény brutálisan lemészárolja az ikrákat - persze egy kivételével -, és az azokat védő „mamahalat”) egész estés, Oscar-esővel jutalmazott film lett volna. Szerencsére nem Spielberg rendezte a filmet.

A történet némi időgárral folytatódik, amikor is Marlin - aki a magyar fordítás zsenialitásában Pizsivé keresztelődött - először vízi iskolába az ő egyetlen kis porontyát, Némót. Mivel Pizsi - az átélte trauma hatására tulajdonképpen érthető módon - már-már Woody Allen-i szinten paranoiás, ez sokkal inkább az ő próbája lenne, és persze el is bukja, hiszen 100 perc nem szólhat feneketlen boldogságról, csak hittérítő kazettákon.

Az apa-fiú konfliktus odáig fajul, hogy Némó - bizonyítandó ikrásságát - elűszik egy ismeretlen Vízi Objektumig. A kísérlet sikerül, ám a visszaúton a jármű szörnyűséges tulajdonosa foglyul ejti az ifjú halat. No-sza, valakinek ki kell szabadítania Némót, de a jelentkezők nem tolonganak, így Pizsinek kell minden bá-

torságát összeszednie, és elindulnia egy szinte biztos kudarcra ítélt küldetésre.

A történet itt kettéágazik, a jelenetek egy részéből megtudhatjuk, hogy a szörnyű lény csupán egy barátságos fogorvos (azaz tényleg szörnyű lény...), aki szeretet halakat gyűjteni, ám unokahúga, akinek Némót ajándékba szánja, valódi halgyilkos. Ezután a Nagy szökésen és Csibefarmon kiokosodott helyi akvárium-lakók különféle szökési tervekkel állnak elő, hogy ifjú barátjukat és lehetőleg magukat is megmentse.

Eközben Pizsi elszántan törekszik előre, míg már maga sem tudja, merre tart, szerencsére hamar mellé-

csapódik az animációs és rajzfilmek kimaradhatatlan kelleké, a be nem álló szájú táncos-komikus, ez esetben Dory, akit azonban az orvosi szak kifejezéseket is értő tízezese kedvéért Szennilának neveztek (itt főszereplő utasításra kötelességgem megjegyezni, hogy a hal eredetileg a világ egyik leghíresebb leszbikususa, Ellen DeGeneres hangján szólal meg). Innen már zajlanak az események: cápák, aknák, medúzák, sebességmámorban úszó, ám saját teknőcvoltuktól lelassult (ebbe a vonulatba nem érdemes beleúszni...) teknőcök, mindenévő sirályok, valamint kaland, vidámság és tanulságos befejezés.

Mindez a Pixarot megszokott színvonalon és humorral, ami ha nem is teszi felejthetetlen alkotássá a Némó utáni hajszát, de mindenkinek kellemes kikapcsolódást biztosít.

Persze a Disney nem is lenne Disney, ha nem árasztana el mindent Nemo sapkával, bögrével, kulcstartóval, táskával, sőt netes kártyagyűjtemmel. De ez még eddéb van, addig is felhőtlenül mulathatunk a filmen.

> ÖVERE VELÜNK MOZIBAI!

Az Intercom, a produkció magyar forgalmazója 2003. november 17-én hétfőn este 20 órára a Gamer Magazin olvasóinak bemutató vetítést szervez a Hollywood Multiplex Óbuda filmszínházban, az EuroCenter Óbudában. A jegyeket a 350 8276-os telefonszámon lehet igényelni november 10-én, 10 és 13 óra között. A jegyigényléseket „érkezési” sorrendben elégítjük ki. A szerencsés telefonálók a jegyeket másnap, november 11-én a szerkesztőségben vehetik át, 10 és 13 óra között, a Gamer Magazin novemberi számának felmutatása ellenében.

Telefonálj, és nyerj 2 jegyet!

A KÖVETKEZŐ SZÁM TARTALMÁBÓL

MAX PAYNE 2: THE FALL OF MAX PAYNE

Mire ezeket a sorokat olvassátok, már kapható a boltokban 2001. egyik legsikeresebb akciójátékának (Max Payne) a folytatása. A felturbózott grafikus motor, Bullet Time 2.0 és a Havoc fizikai motor mellett eszméletlen hangulatos zene (nézzétek meg a trailert a CD-n!) és profin kidolgozott történet biztosítja a játék sikerét. Játékmenet terén megmaradtak az alapoknál, a pörgős akciójelenetekkel tarkított filmszerű élmény sok órára a monitor elé szegezi az akciójátékok rajongóit. Kihagyhatatlan...

EMPIRES: DAWN OF THE MODERN WORLD

Rick Goodman, a volt Ensemble tag marad a kaptafánál, továbbra is a történelmi alapú RTS-ek körül bábáskodik. A Stainless Steel Studios az Empire Earth után újabb valós idejű stratégiai játékfejlesztésbe fogott, ebből lett az Empire: Dawn of the Modern World. Az 1000 esztendő fölölő stratégiai játék a korai középkorban indul, és egészen a második világháború végéig tart. Grafikailag óriási előrelépés történt az Empire Earth óta, az előzetesen kiadott képeken jól látszik, hogy a grafikusok mennyire ügyeltek arra, hogy minél több részletet beleszűrholhassanak a képernyőbe.

SILENT HILL 3

A túlélő horror műfajában a Konami cég Silent Hill sorozata igen előkelő helyet foglal el. Az első rész ugyan még csak konzolra készült el, de szerencsére a Konami 2002-től szépen kezdi átportolni a játékaikat PC-re is (Metal Gear Solid sorozat, Silent Hill sorozat...). Igaz ugyan, hogy ezek a konverziók nem használják ki teljesen a korszerű processzorok és videokártyák lehetőségeit, viszont a japán túlélő horrorokra jellemző frenetikus hangulat megmaradt. Ajánlott felhasználási módja: éjjel után, teljesen elsötétített szobában, lehetőség szerint kulcsra zárt ajtó mögött. Gyengébb idegzetűek és szívproblémákkal küszködő játékosok inkább keressenek más elfoglaltságot.

CALL OF DUTY VS. MOH: PACIFIC ASSAULT

A demó verzió után végre valahára a teljes változat is megjelenik, amelyben az amerikai és az angol csapatok mellett az orosz elvtársak nagy honvédi háborújában is részt vehetünk (azért szerintünk nagy sikere lenne egy fordított felállásnak is, különösen Közép-Kelet-Európában). A Medal of Honor készítőinek legújabb második világháborús játéka az E3-as bemutató után került a reflektorfénybe, és azóta az ügyes marketingkampánynak köszönhetően folyamatosan a figyelem középpontjában áll. Amennyiben tartani tudják a beigért novemberi megjelenést, a Pacific Assault is a boltokba kerül. Mindkét játék a Quake 3 igen erősen módosított motorját használja, így az összehasonlítás nem lesz nehéz. Készüljétek, novemberben kemény csatározásoknak lesztek tanúi.

A KÖVETKEZŐ TELJES JÁTÉK: IMPERIUM GALACTICA II 2. RÉSZ (MAGYAR)

Az Imperium Galactica második része a 4 CD-s terjedelemmel köszönhetően két részletben kerül leadásra. A mostani számban megtalálhattátok a telepítő CD-t, valamint a Solarionokat. Ez a hadjárat természetesen teljesen játszható, nem kell használni az utolsó két lemezt. A következő hónapban azonban az űrháború folytatódik, két újabb faj kapcsolódik a csatározásokba. A brutális fegyverekkel felszerelt Kra'henek mellőznek minden diplomáciát és finomkodást, erővel veszik el a területeket. A kalmárszelemiben játszó Shinarik egészen más oldalról közelítik meg a kérdést, őket egyedül a profit érdekli, ebből finanszírozzák a hadműveleteket.

A KÖVETKEZŐ GAMER MAGAZIN 2003. NOVEMBER 21-ÉN JELENIK MEG!

Augusztustól minden 3 év helyszíni garancia érvényes! GABA monitorra és LCD-re

Új GABA LCD monitorok, különleges típus és színválasztékban.

MV-510

15" LCD, látható méret: 304x228mm
Kontraszt arány 350:1
Fényerő: 250/cm2
Tr.: 8ms / Tf.: 22ms

Sulinet
expressz

MV-500

All in One

A GABA "All in One" számítógépházak összehangolt, egységes színvilággal készülnek.

A csomag tartalma: számítógépház, multimédiás billentyűzet, optikai egér, hangfal.

6601 A AIOS

DRAGON B
AIOS

E61 B
AIOS

6601 B
AIOS

DRAGON A
AIOS

E61 A
AIOS

...ha az ár mellett a
minőség is számít...

Bp. 1097 Nagyvásártelep
Tel.: 215-1109
Fax.: 215-8770
info@gabatech.hu
www.gabatech.hu

Hivatalos Márkaszervíz:
Profi Szervíz Központ
1047 Gárdi Jenő ú. 41.
Tel.: 399-0405
www.psc.hu

MINISZTER
TISZTELT
GABARON

Ez nem arról szól, hogy meghalj a hazádért... hanem arról, hogy az ellenség haljon meg az övéért.

www.hidden-and-dangerous.com

16 éves
kortól ajánlott!

© 2003 Illusion Softworks. Illusion Softworks, the Illusion Softworks logo and Hidden and Dangerous are trademarks of Illusion Softworks. Gathering, the Gathering logo, and Take Two Interactive Software and the Take Two logo are all trademarks of Take Two Interactive Software. All other trademarks and properties of their respective owners. Developed by Illusion Softworks. Published by Gathering. Uses Blue Vision. Copyright © 1997-2003 by Take Two Games, Inc. Gathering and the "Powered by Gathering" design are trademarks of Gathering Inc. All rights reserved.

TAKE TWO GAMES

PC
CD

Illusion
ENTERTAINMENT